

İKİ AYLIK SOSYALİST SİYASİ KÜLTÜR DERGİSİ. FİYATI 7.5 TL.

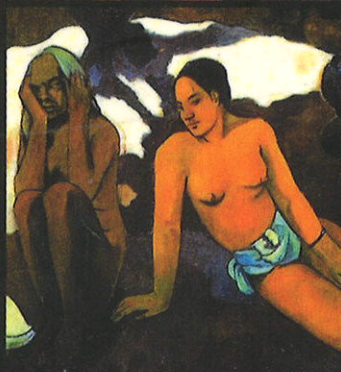
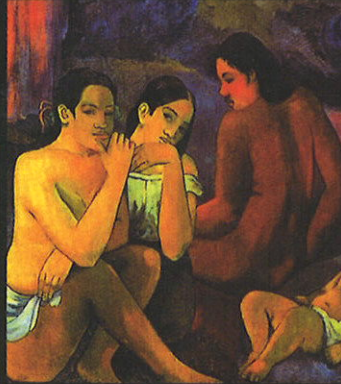
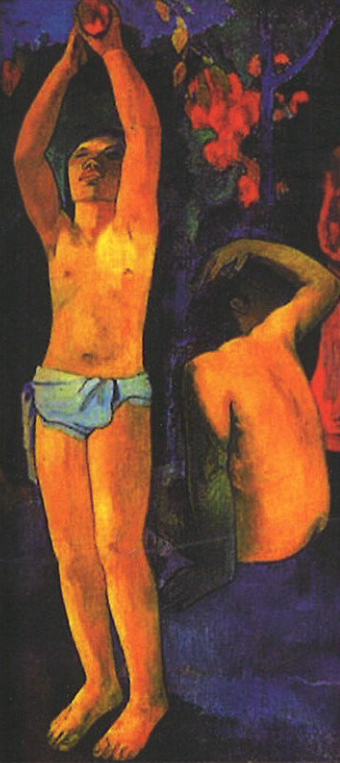
KIZILCIK

2011 TEMMUZ-AĞUSTOS

43

NERDEN GELİYORUZ? NEREDEYİZ? NEREYE GİDİYORUZ?

Suyun metalaşması ve yenilenebilir enerjinin ekonomi politiği

(Gaye Yılmaz)

İslami sermaye, AKP ve TÜSİAD

(Özcan Çağlar)

Ece Ayhan

(Necmiye Alpay)

Ernest Hemingway

(Yalçın Yusufoğlu)

Paul Gauguin

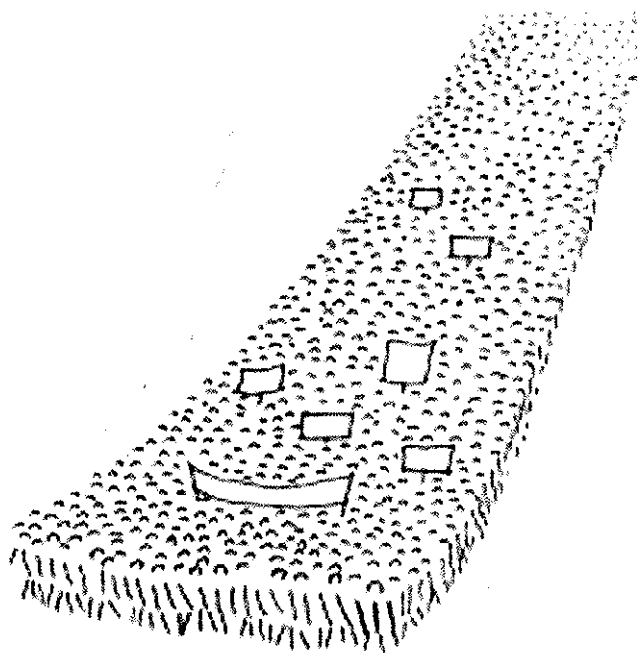
(Ayfer Coşkun)

ÖSYM başkanını kim koruyor?

(Cemal Candaş)

- Çözüm Meclis'in dışına çıktı
- Çözüm ivedi anayasa değişikliğindeydi
- Yeni CHP'nin yenilikleri
- 12 Haziran sonrası bunalımla başladı
- İleri demokrasinin emniyeti ve adliyesi
- Kızılbaşların katli vaciptir
- ABD'nin askeri güç kullanımı
- İşte kadın yok
- Ahmet Arif'in anısına

TAN ORAL

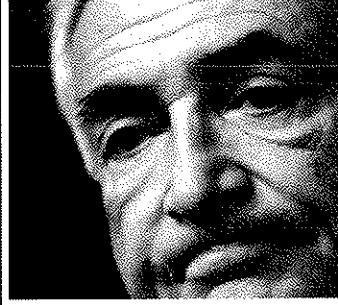
Kapak ve iç sayfalarda:
Paul Gauguin

Bu sayıda

Çözüm Meclis'in dışına çıktı	3
Çözüm ivedi anayasa değişikliğindeydi	4
Yeni CHP'nin yenilikleri	5
Hayat Ağacı	6
12 Haziran sonrası bunalımla başladı	10
İleri demokrasinin emniyeti ve adliyesi	17
İtalya halkı nükleer enerjiyi gene reddetti	31
ÖSYM başkanını kim koruyor?	33
(Cemal Candaş)	
Suyun metalaşması ve	35
yenilenebilir enerjinin ekonomi politiği	
(Gaye Yılmaz)	
İslami sermaye, AKP ve TÜSİAD	38
(Özcan Çağlar)	
Kızılbaşların katli vaciptir	46
ABD'nin askeri güç kullanımı	51
Türk askerine ve Türkiye'nin	55
mazlum işçi ve kölülerine	
Cepte gizlenen gerçekler	57
İşte kadın yok	59
Ece Ayhan	63
(Necmiye Alpay)	
Ernest Hemingway	67
(Yalçın Yusufoğlu)	
Ahmet Arif'in anısına	73
Paul Gauguin	76
(Ayfer Coşkun)	
Kitap(lar)	78
Kızılçık Turu	80

YAYIN KURULU: Ali Rıza Tura, Cahit Mete,
Turabi Yerli, Hüseyin Hasağcebi, Kaan Toker,
Mehmet Özgen, Tektaş Ağaoğlu, Zekiye Arıkel

Sahibi ve Sorumlu Yazışları Müdürü: Bülent Güner. İrtibat Adresi:
K. Karabekir Cad. 7/33, Erenköy-İST. Tel: (0216) 418 92 82
Fax: 0212 245 48 13 Posta Çeki Hesap No: 1052647-Züleyha Nur.
Kızılçık e-posta: kizilcik2004@yahoo.com Yayın türü: Yaygın, Süreli,
İki Aylık Ücretli. Basım: Kifim Matbaası

Strauss-Kahn'nın başına gelenler

Lâmi cimi yok, mandepsiye bastırdılar adamı.
Kimler?

Küresel finans kapitalin adamları!
IMF'nin esas işlevine de, günlük pratiğine de
zarar vermeye başlamıştı. Olduğu yerde zarar
vermeyi sürdürmesi engellendi.
Tam kaşkariko!

Bin Ladin ve Obama...

"Bin Ladin'i yakaladık. Elimizde. N'apalım?"
diye sormuşlar. Obama hazretleri, "Yargı önüne
çıkarmamız olacak iş değil, fazla komplike.
Öldürün gitsin!" demiş.
Dedikodu, medikodu. Söylenti, bu.
Yakışır. Obama'ya da, ABD'ye de, bu dünyaya da
yakışır!

Libya kaç para?

Başbakan Erdoğan ve
onun üfürükçü dış temas
bakanı Davutoğlu ile
birlikte Türkiye parlayan
dünya lideri olmuş idi.
Bu 'yeni osmanlı
şahlanışı' Libya'yı bir
çırpıda sattı. 'NATO'nun orda işi ne?' diye
fiyakalı bir soruyla şişen 'kimlikli dış politika'
iki ay içinde, NATO müdahalesine katılmaya,
Libya'nın Türkiye'deki mal varlığına el
koymaya, Davutoğlu'nu Kaddafi muhalifi
işbirlikçi hareketin ayağına göndermeye dönüştü.
NATO'ya gık bile diyemeyen bu zevat için ne
demişti Oktay Ekşi: "Bunlar Kaddafi'yi bile
satarlar!"

Ke-Ce-Ke!

Sanki böyle bir dâva hiç yok. İki yılı aşkın bir süredir sürüp gitmiyor. 2000 tutuklu. Kürt halkının pek çoğu seçilmiş siyasi temsilcileri. Hapis yatıyorlar. "Rejimin teminatı" polislin elinde rehin tutuluyorlar. Kimin umuru? Herkes Kürdistan'ı dağ başı diye bildiği için herhalde... Peki, yarın? Dağ şehre inince n'olacak?

Başbakan'ın halleri

Seçimde PKK-Silivri işbirliği varmış. BDP'liler Zerdüş dininden imişler... Biz de, aylar öncesinden,

Başbakan çok korkuyor, yapmayacağı şey olmayabilir, herşeyi diyebilir demiştik... Ne var Zerdüş olmakta?

Başbakan siyasi muarızlarını %99,9 Müslüman ahalinin ortasında, "İnsaf yahu... Zerdüş bunları!" diyorsa çok şey var.

Bir kere, Başbakan'ın kendine yakıştırdığı üslûp ayarınca siyasi densizlik var! Gerisini hiç söylemeyelim.

Dilovası

Dilovasında -İzmit'i geçtikten sonra, hemen İstanbul'un girişinde- yaşanan rezaleti yaratmış ve hâlâ sürdürüyor olmak suç değil, o zehirli ciğfenin orada yaşayanların ve çalışanların hayatını nasıl gün be gün kemirip tükettiğini söyleyip bundan yakınmak... SUÇ!

Kabahat kimde?

Kabahat Dilovası cinayetinin faillerine ve azmettiricilerine daha hâlâ tahammül edenlerde.

Yani sizde, hepimizde!...

KIZILCIK

Kuzu can derdinde, kasap et peşinde

"Yeni anayasamızı halkın %95'inin temsil edildiği bu meclis yapamazsa, hangi meclis yapabilir?" (Cemil Çiçek, Hürriyet, 14 Haziran 2011.) Daha önce de bir vesileyle C.Başkanı Gül aynı mealde bir görüş beyan etmiş idi.

Bu demagojiye (başkalarını bilmeyiz) bizim karnımız tok! %95 temsilli meclisin yarısından çoğu AKP'li. AKP'nin son seçimde iki kişiden birinin oyunu aldığı âlâyü vâlâ ile ilan edildi. Ama iki kişiden biri de AKP'ye oy vermedi!

AKP'ye verilen bir oy, verilmeyen bir oydan ne kadar, niçün, nasıl daha değerli ve daha geçerli? Kaldı ki, AKP_iki kişiden birinin oyunu almış da, nasıl almış? Anayasada gözetilmesini uygun gördüğü esasları önceden açıklayarak mı almış, yoksa -söz gelimi- İstanbul'a kanal yapıp 4 yeni süper şehir birden inşa edeceğim deyip orta yere yeni bir rant yağması yemi atarak mı almış? Seçimde "oy almanın" bazısı pekâlâ şaibeli türlü çeşitli yolları vardır. Sonuç üzerinde kesin hüküm verilirken sürecin özenle dikkate alınması gerekir. Bu "temsil" iddiası sıg mantıktan üretilme demagojik çarpıtmadır.

Yeni mecliste söz gelimi Kürt sorununun çözümünde somut ve gerçek bir mesafe alınmasına yarayacak bir anayasal düzeltme pekâlâ yapılabilir. Yapılması da doğru ve yerinde olur. Sorunun çözümü ve ölümlere son verme, ülkeye ve bölgeye barış getirme yolunda geç kalmış bir adım atılır. Ama bu doğru-dan siyasi irade meselesidir. Anayasa yapımı ile değil, siyasetle ilgilidir. Meclisin seçmeni temsil etme kapasitesiyle bir âlâkasi yoktur. Nitekim AKP'ye söylenip durduğu kadar çok oy verilmiş olmasında, AKP'nin başının memleketi diyor diyor gezip her yerde Kürt hakları savunucularına yalanlarla, iftiralarla, küfürlerle saldırması belirleyici bir rol oynamıştır! Anayasalar "temsil" esasına göre yapılmaz. Genel mutabakatla yapılır. Mutabakat %100 mutabakat olmaz, elbette. Ama olabildiğince olması için herşey yapılır. Bunun uluslararası pratiğe geçmiş yolları, usûlleri vardır.

AKP ile söz gelimi CHP mecliste anlaşıp bu meclis çoğunluğuyla -özel bir düzenleme değil de- bütün bir yeni anayasa yaptık deseler bunun arkasında hangi mutabakat var sayılacaktır? AKP ile CHP'nin "ileri demokrasi" mutabakatı! AKP ne, CHP ne? Çalışan halkın, emekçilerin iliğini sömüren, kadın-erkek-geç-ihitiyar-çocuk tüm ezilenlerin hak ve çıkarlarının gaspı üzerinde yükselen T.C. kapitalizminin iki rakip temsilcisi!

Seçimi "büyük zaferle" kazandığı söylenen Başbakan'ın gölge danışmanı bir zat geçende TV'de, "Biz AKP olarak şimdiye kadar, istediğimiz ekonomik siyaseti hayata geçiremedik. Meselâ, gerekli yaygın özelleştirmeleri yapamadık. Önümüze hep yasal engeller çıkarıldı. Bunun için gereken

yetkileri yeni anayasa bize sağlayacak," diyordu. Erdoğan hükümetinin seçim öncesi son anda geçen Meclis'ten kopardığı kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisiyle bir süre önce gündeme getirdiği bir yeni düzenlemenin de, daha şimdiden TMMOB_vb. gibi demokratik meslek örgütlerinin yerel mahkemelere ya da Danıştay'a müracaatla, halkın çıkarlarını ayaklar altına alan, en azından gözetmeyen idari girişimlerin önünü kesme yetkilerini kaldırmayı öngördüğü anlaşılıyor.

Tamam mı?

AKP'lilerin ve AKP'cilerin dillerine doladıkları "yeni" anayasadan temel kasdın ne olduğu bundan da belli.

Çözüm meclisin dışına çıktı

Türkiye, sonucu önceden belli seçim sürecinden başlayarak iki temel konuyu tartışıyor. Konulardan biri Kürt meselesi, diğeri demokratik anayasa.

Bu iki konuyu ayrı ayrı tartışmakla, birlikte tartışmak arasında büyük fark vardır. Birincisi Tayyip Erdoğan'ın işine geliyor, ikincisi Kürt siyasi hareketi (PKK-BDP)'nin. Çünkü, Kürt meselesini yeni bir anayasa bağlamında konuşmak, konuşan farkında olsun olmasın, Türk devletinin yeniden kuruluşunu konuşmaktır. Konuşanlara, konuştuklarının Türk devletini yeniden kurmakla ilgili olduğunu hatırlatın, göreceksiniz ki çoğu hemen susacaktır. Demek ki Kürt meselesi konuşan herkesin ağzına geleni söylediği yerde değil, "susulan yerde" çözülecektir.

Kürt siyasi hareketinin "susulan yer"i konuşması seçim öncesine damgasını vurdu ve Türkiye'yi kriz mecrasına soktu.

Kriz dediğimiz CHP'nin malum iki şahsı hapisten kurtarma gayreti değil elbette. Bu "dış gebelik"tir. "Devlet yöntemi", olmadı Tayyip yöntemi ile çözülecektir. Asıl kriz, seçim bu meclisi "Kürt" ve "Anayasa" konularına gebe bırakmadığı için, Meclis dışına düşmüştür. BDP bu nedenle ve doğru olarak kendini meclis dışında konumlandırmıştır.

Buna göre, çözüm platformu olmak bakımından önümüzde boş bir meclis bulunmaktadır.

Bu vaziyet Tayyip Erdoğan için korkutucudur.

Bu nedenle, dışarıda ve hakiki zemininde duran krizi Meclisin içine çağırılmaktadır.

Sorunu mecliste kuşatıp boğmayı düşünmektedir.

Bu nedenle şu sıra bu meclisi "tek çözüm yeri"ymiş gibi görüp gösterenler, ondan

Kürt meselesini kapsamlı bir demokratikleşme

sürecinin ortasına koyarak hal yoluna

sokmasını ve yeni bir anayasaya bağlayarak

çözmesini bekleyenler

AKP'ye hizmet etmektedirler.

Tayyip Erdoğan da bu yaygın zaafı

kendi niyet ve amaçları doğrultusunda ustalıklı

kullanmaktadır. Bu noktada bir yandan

Kürt siyasi hareketine sempati beyan ederken

diğer yandan AKP'de değişim ve çözüm misyonu

görmek liberal sahtekarlıktan başka bir şey değildir.

Kürt meselesinde boş laf dönemi geride kalmıştır.

Kudurgan bir milliyetçilik kol gezerken,

ortada tek bir Kürt siyasi hareketi olduğu halde

ağzını açan onun müebbete mahkum liderine

"bebek katili" diye söverken, Anayasa'nın,

tek devlet ve tek millet diyen ve bunun da

"Türk" olduğunu bağırarak ilk üç maddesinin değiştirilmesinin teklif dahi edilemeyeceği yüzde 95 gibi taptaze bir kabulde bu meclise yansımışken oradan çözüm çıkmayacağını erkenden görmek ve gerçek çözümü konuşmak gerekir.

Kürtler kendilerine birlik içinde otonom bir devlet istiyor. Bunu etnik temelde istedikleri için kıyamet kopuyor. Nesi varmış ulus-devletin korkulacak.

Dünya'da 1945 yılında tek bir operasyonla 50, sonra 2000 yılına kadar münferiden 114 ulus devlet

kuruldu. Bu ulus devlet

panayırında dahi Kürtler

Türkiye'den ayrılmadı. Ayrılıp da

Türkiye'nin beyaz Türklerini mi

sevindirecekler! Sırf Türkler sevin-

mesin diye ayrılmasınlar daha iyi.

Sorunun çözümü çok kolay.

Müşterek devletin ırk (Türk) tanımı yerine coğrafi

veya siyasi tanımları sorunu çözer.

Bunun reddi asimilasyona devam iddiasıdır ve

mümkün değildir.

1923 yılının 10 yıl öncesi ve sonrasına bak.

10 yıl önce Cumhuriyet'in sınırları içinde Ermeni,

Rum, Kürt, Süryani, Türk milletleri var. 10 yıl

sonra sadece Türk milleti var.

Ermeni, Rum, Süryani göçürüldü.

Kürtler nerede?

.....!

İşte bit yeniği burada, susulan yerdedir.

Nerede susmuşsan, Kürt meselesini oradan

konuşmaya oradan başlayacaksın.

Kürt siyasi hareketi seçimden önce "Demokratik

Özerklik" istedi. Seçim politikasını buna

dayandırdı. Ne olduğunu hep birlikte gördük.

Görünür bir sandık başarısı sağladı. Daha büyük

başarısı, kanıtladığı muhteşem toplumsal

örgütlenmesiydi. "Demokratik özerklik" biçim

olarak AB yerel idare şemasına benzetilerek istense

bile anlayan anladı. İçinde kimlik vardı, ana dilde

eğitim vardı, kendini yönetmek vardı, tanımlanmış

ve sınırlanmış egemenlik hakkı vardı, isyan vardı.

Bu bir devlettir. Bu nedenle seçim öncesinde devlet

ve hükümet BDP'yi siyasetten tasfiye edemedi.

Halk direndi. Sivil savunma yaptı. Artık yüksek

düzeyde bir politikleşme, emsali zor bulunur bir

siyasal ve toplumsal örgütlenmenin varlığı

sözkonusudur ve Kürt sorunu artık bundan böyle

Kürtlerin konuştuğu gibi çözüldü.

Kürtler etnik egemenlik haklarını içeren bir

otonomiyle yetindiklerini söyledikten sonra bize laf

düşmez.

Gerisi "burjuva", "demokrat", "liberal" olmakla

ilgili bir şey.

Çözüm ivedi anayasa değişikliğindeydi

Milletvekili olarak seçilmiş kişilerden bir kısmının cezaevinde tutulması bu ülke için utanç vericidir. Ama daha da utanç verici olanı demokrasiyi dilinden eksik etmeyenlerin Meclis'e hiç gitmeyen 30 BDP destekli

bağımsız milletvekilini ve gidip de ant içmeyen CHP'lileri suçlamalarıdır.

Biz liberallerin ya da öyle geçinenlerin liberalliklerinin esas karakterlerinin sınırsız bir pazar tapıncı olduğunu, demokrasi konusunda Batılı fikirdaşlarının çok gerisinde kaldıklarını her zaman söyledik. Ve bilumum Türk liberalinin Tayyip Erdoğan muhipliğine hizmet ettiğini de sık sık vurguladık. Bu olay saptamamızın yeni bir kanıtı oldu. Efendim neymiş? Mevcut durumda Tayyip Erdoğan ne yapabilirmiş ki? Yürütme Yargıya nasıl müdahale edermiş?

Bu tür savlar ya da laflar iki yüzlülüktür? Kimse Tayyip Erdoğan Yargıya emir versin demiyor? 2002'de YSK onu seçime sokmadığında o partiye uzaktan yakından bir itibar vermediğimiz halde, yasaklamaya karşı çıkmıştık. Deniz Baykal ve CHP'nin yardımıyla anayasa değiştirildiğinde YSK şapkadın kurdeleler çıkararak Siirt Seçimlerini iptal edip, orada seçim yaptırarak Erdoğan'ı Meclis'e soktuğunda, hile-i şeriye yoluyla ona başbakanlık yolu açıldığında itiraz etmemiştik. Çünkü yapılan şey bir yanlışın düzeltilmesi, ayıbın geç de olsa giderilmesi idi. Zira asıl çirkinlik YSK'nın Siirt hokus-pokusunda değildi, 2 Kasım 2002 Genel Seçimleri öncesinde askerinin dayatmasıyla AKP Genel Başkanı seçilmeye sokulmamasındaydı. Hatip Dicle'nin de durumu aynıdır, hatta daha da kötüdür, Dicle'nin adaylığı değil milletvekilliği (seçildikten 9 gün sonra) iptal edilmiş, iskemlesi AKP'ye verilmiştir.

2003 Şubatında Tayyip Erdoğan'a nasıl yasal formül bulunduyorsa Dicle için de çözüm alternatifleri vardır. Tutuklu milletvekilleri için çözüm çok daha kolay ve doğrudandır. Kenan Evren Anayasasından önce "devlete karşı işlenmiş suçlar"da Milletvekili dokunulmazlığının geçerli olmaması söz konusu değildi. Bu faşist maddeleri anayasaya koyan 12 Eylül askeri rejiminin küflü de demokrasi düşmanı zihniyetidir. Tahliye taleplerinin reddedilmesi kararlarında Anayasa'nın 83. Maddesi açıkça zikredilmektedir. Oradaki yasak ve kısıtlama da 14. Madde'de gösterilmiştir.

MADDE 83 - Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden,

Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine Meclisçe başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulamazlar. Seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen bir milletvekili, Meclisin kararı olmadıkça tutulamaz, sorguya çekilemez, tutuklanamaz ve yargılanamaz. Ağır cezayı gerektiren suçüstü hali ve seçimden önce soruştur-

masına başlanılmış olmak kaydıyla Anayasanın 14 üncü maddesindeki durumlar bu hükmün dışındadır. Ancak, bu halde yetkili makam, durumu hemen ve doğrudan doğruya Türkiye Büyük Millet Meclisine bildirmek zorundadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi hakkında, seçiminden önce veya sonra verilmiş bir ceza hükmünün yerine getirilmesi, üyelik sıfatının sona ermesine bırakılır; üyelik süresince zamanaşımı işlemez. Tekrar seçilen milletvekili hakkında soruşturma ve kovuşturma, Meclisin yeniden dokunulmazlığını kaldırmasına bağlıdır. Türkiye Büyük Millet Meclisindeki siyasi parti gruplarınca, yasama dokunulmazlığı ile ilgili görüşme yapılamaz ve karar alınamaz.

Anayasa'nın 14. Maddesi ne diyor?

14. maddede şöyle deniyor: "Anayasada yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbirisi, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı ve insan haklarına dayanan demokratik ve lâik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı amaçlayan faaliyetler biçiminde kullanılamaz. Anayasa hükümlerinden hiçbirisi, Devlete veya kişilere, Anayasayla tanınan temel hak ve hürriyetlerin yok edilmesini veya Anayasada belirtilenden daha geniş şekilde sınırlandırılmasını amaçlayan bir faaliyette bulunmayı mümkün kılacak şekilde yorumlanamaz. Bu hükümlere aykırı faaliyette bulunanlar hakkında uygulanacak müeyyideler, kanunla düzenlenir. Tayyip Erdoğan ne yapsın, Yargıya mı müdahale etsin? diye demagoji yapanlar bilmezler mi ki, yapılacak şey 1982 Anayasasının ilgili 83. ve 14. maddelerini değiştirmektir. İşine geldiği zaman milli irade lafını dilinden eksik etmeyen Başbakan, "kriz çıkarmak için tutuklu milletvekillerini aday gösterdiler" dedi. Kimi gösterirlerse gösterirler? Senin vazifeden genel oya saygılı olmandır. Meclis açılıp, Başkanlık Divanı ve komisyonlar oluşur oluşmaz, ilk işimiz "Anayasanın o maddelerini değiştirip, seçilenlerin haklarını iade etmek olacaktır" gibi kısa bir açıklama bunalımı doğarken bitirirdi. AKP Genel Başkanı onu yapmamış, kaç sene süreceği belli olmayan yeni anayasa yapma sürecinden soyut laflar ederek oldubittiyi onaylamıştır. Böylece tertibin arkasındaki kudretli kişinin kim olduğu da ortaya çıkmıştır.

Yeni CHP'nin yenilikleri

Baykal'dan kurtulan CHP'nin bütün engelleri aşıp iktidara koşacağı yönünde birikmiş

umutlar vardı. Kılıçdaroğlu itilip CHP'nin tepesine oturtulunca yol açıldı sanıldı. Bu "yeni CHP" idi. Niçin olmasındı?

Türkiye'de seçmenin aptal veya gizli deha olduğunu varsayan siyasi hareketler bu "kalkışma"yı her çokça yaparlar, sonra da kıçüstü düşerler.

Kılıçdaroğlu Baykal'dan farklı olarak yeni bir model oluşturdu. Baykal, "söylerim millet anlar" tarzını benimsemişti. Kılıçdaroğlu, "ayağına giderim halk beni sever" havasındaydı.

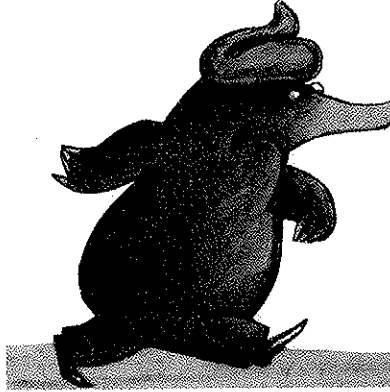
Seçimde CHP'nin MHP'ye yüzde 2-3 civarında oy kaptırdığını, aklı başında herkes gördü. Demek ki seçmen "yeni" lafına kanacak kadar aptal değildi. Bu bildiğimiz, MHP'den farkı olmayan CHP'dir dedi.

Hatta bir seçim bölgesinde 10 bin örgütlü CHP'li, CHP ile Tuncay Özkan'a birlikte 10 bin oy vererek, partisinin yeterince ırkçı, şoven, madrabaz olamayışını açıkça eleştirdi. Anlaşıldı ki CHP'ye iki Ergenekoncu yetmemişti, bütün Ergenekon sanıklarını aday göstermesi partinin tabanı tarafından istenmişti.

Kılıçdaroğlu ve yeni CHP yönetimi mutemet Demirelci sağ siyasetçilerden 10 kadarını aday gösterip siyaset esnaflığına da soyundu. Sadece bu konuda CHP, kendini bir hayli yenilemişti!

CHP Kürt illerine esnaf siyasetiyle girip oy alabileceğini de düşündü. Kürtlerin uğruna hararetle savaştıkları şeyin "belediye" olduğunu zannetti ve bu isteklerini benimsemediğini söyledi. Hakkari'de miting alanını dolduran binlerce Kürt gencinin kendisiyle kafa bulmak için bu oyunu oynadığını farkedemedi.

CHP, kendisinden beklenen bir sosyal devlet projesi ortaya koymak yerine AKP'i taklit etmeye yeltendi ve onun parti örgütü üzerinden dağıttığı bulgur-kömür çuvallarının üzerine

"TC Hükümetinden yardımdır" diye yazarak işi çözeceğini zanetti. Madem siyaset esnaflığı yapacaksın, tam yap. Kimseyi inandıramazsın ama dene. TÜSİAD'a, faizci-rantiyer sermayeye, AKP dahil, siyasi gereciliğin kaynağını teşkil eden TOBB'a bir iki laf et. CHP aksine, özellikle ve öncelikle bu kesimlere güven vermeye çalıştığı için "yeni"

değildi ve halk da söylenenleri yutmadı.

Seçimden sonra en çok sorulan sorulardan biri de, bu yeni CHP yönetiminin kim ve ne olduğudur?

Seçime Türkiye'nin sosyalistleri ve solcuları Emek-Demokrasi-Özgür lük Bloku adı altında işbirliği yaparak girdiler. Kürt siyasi hareketi bu blokta belirleyici idi. Ama solcuların önemli bir kesimi bu seçim blokuna katılmadı, geleneğini bozmadı, gidip "kemal"-i afiyetle CHP'ye oy verdi. Bazı sol partilerin üye sayısı kadar oy alamaması da buna kanıttı.

Solun bir kesiminin Kürt siyasi hareketine bakışında bazı tuhaflıklar yok değil. Hareketi "milliyetçilik" olarak görüyor. Türkiye'yi bölmek içindir, diye bakıyor. Arkasında emperyalizm vardır, diyor. Böyle düşünür düşünmez Kemalist ulusalcılığın hatta MHP milliyetçiliğinin yanına düşüyor.

Kürt siyasi hareketinin bugün yürütmekte olduğu mücadelenin ve güttüğü davanın Kürt milliyetçiliği olduğunun söylenmesi doğru değildir. Bu daha çok bir onur savaşıdır. İnkara uğramış bir kimliğin kendini görünür kılması için mücadeledir. "Millet" gibi geniş görünmesi ayrıca sınıfsal niteliğini görmezlikten gelmeye yol açmamalıdır. Hareketin içini Kürt aydınlarının ve emekçilerinin doldurduğu farkedilmelidir. Böyle olmasa, bağımsız sosyalist adaylar bu kadar yüksek oy alabilirler miydi? Kaldı ki bunu "milliyetçilik" olarak görsek bile en ortadoks marksist pozisyonundan bile her zaman destek görmeyi hak etmiş bir ezilenlerin milliyetçiliğidir.

Kürtler Kürt olarak özgür olmasınlar mı?

Balkon geyiği

Müptelâları var. Uyuşturucu bağımlılığından farksız. Dört yıl boyunca kötü polis olarak onca kafa göz yaran kişi, seçim gecesi bir balkona çıkıp "iyi polis"i oynuyor. Herkes mest oluyor! Kabahat onda değil. Zira bunu pek de gönlü olmadan yaptığı her hâlimden belli, ama n'apsın, müşteri'lere velinimet muamelesi çekip gönülleri almak gerekiyor. Bir tür hükümet etme raconu. Demokrasilerde başbakanlara düşen, balkon geyiği müptelâlarının sırtını dört yılda bir pehpehlemek değil, dört yıl boyunca kafa göz yarmadan doğru dürüst iş görmektir. Seçim kampanyası boyunca adam asmayı diline dolayan, niçin asmadınız da ülkenin başına belâ ettiniz, ben olsam hiç durmaz asardım, diyen o. Muhalefete, Kürtlerin siyasi temsilcilerine, Alevilere, gençlere, önceleri karşısında el pençe divan durup da sonradan Hanya'yı Konya'yı görünce tavır değiştiren yazar-çizer takımına hakaretler edip demediğini bırakmayan o! Hopa'da polislerine boğazından aşağıya biber gazı sıkılarak adam öldürttükten ve sayısı binleri bulan tepeden tırnağa silahlı korumalarından biri seçim otobüsünden yola düştü diye bütün ülkeyi TV ekranlarından dehşetengiz bir kuru sıkı tarrakasıyla ayağa kaldıran, sonra hiç arkasına bakmadan gazlayıp kaçan da o! Seçim bittikten sonra hiç bir şey olmamış gibi balkona çıkıp millete, "Hepinizi seviyorum!" diye hitap etmek de ne oluyor?

Başbakan Erdoğan bundan sonraki seçim "zaferi" ardından kendini de, "milleti"ni de bu külfetten âzade kılmanın bir yolunu bulsa iyi olur...

Budur!

AKP_yandaşı onca allâme yazar arasında bir tane olsun, "Modernizmin iflâsı"nı kutsayıp kutlamamış olanı var mıdır? Her biri aklın belirleyiciliğini, bilimin geçerliliğini ve ilerlemeyi çoktan tarihe gömmüş, yan gelmiş üzerine yatmış bir küheylan!

Geçen Haziran seçimini kazanmasına handiyse kendi ömürleri üzerine bahse girdikleri AKP'nin seçim kampanyasının başta gelen kozu neydi, peki? İstanbul'da, Ankara'da, Adana'da, İzmir'de inşa edilecek yeni süper şehirler, İstanbul-İzmir arasını gidiş geliş bir buçuk saate indirecek bir dizi süper hızlı tren, vb..., vb... Bir, dünyanın ilk ve en büyük süper hoverkraft (hava yastıklı)

transatlantığı eksik! Geçen yüzyıldan kalma Modernizmin Allahı projeler yani...!

Ondan sonra...

Başbakan Diyarbakır seçim mitingi sırasında kepenklerin kapanmasına

çok bozuldu. "Kapanmadı kepenkler, kapattırıldı!" diye tutturdu.

Ne farkederek ki, diyebilir misiniz? Pekâlâ eder! Ne zaman, nerede, kimin sözü geçiyormuş, onu gösterir. Sen de, Başbakan, işte o zaman orada başbakan olarak öyle kalakalırsın.

"Kapattırdılar!" diye haykırmaktan başka bir şey yapamazsın.

İş oraya gelmiştir.

Ondan sonrası olacağına varacaktır.

Polis provokasyonu

Geçen Bismil'de ve daha bir çok yerde oldu. Kürt illerinde sık sık onca cana mal olan polis provokasyonu girila gidiyor. İki bir geceyarısı operasyonları, tutuklamalar, demokratik özerklik çadırlarının sökülüp atılması, taş atan çocuklara öldüresiye mukabele... Hazır kuvvetin ve jandarmanın bütün o mâlûm saldırı âlet ve edevâtı ile her yerde her zaman bir şey yapmasa bile her an halka saldırmaya hazır ve nazır olması... Asabi olduğu bilinen bir halkın harîmine gelmiş oturmuş azılı şiddet odağı! Sözde aşayışı korumaya böylesine hazırlık kargaşayı tahrikin ta kendisidir. Ya da dâvayı kaybetmesine az bir şey kalmış rejimin devlet gibi olma refleksinin son çırpınısı...

Yaşasın ölüm!

Seçim kampanyasının sonuna doğru

Başbakan işi iyice proje üretimine vurdu.

En sevdiği ve öne çıkardığı iki proje: biri, orda burda çılgın yeni şehir tasarımları.

Öbürü: Ölüm projesi!

Beyazları kuşanmış da çıkmış yola! Öyle diyordu.

Bir dedi, yetmedi. Bir daha dedi, bir daha, bir daha... Hiç yetmedi. Yetmez ki!

Kefen edebiyatının sonu ilâhîhâye uzar gider.

Yaşasın ölüm! İleride toplu açılımını bugünden planladığı her yeni süper şehir kompleksinin dört bir kapısına Zincirlikuyu Mezarlığı'ndaki hadisin aynısını yazdırmadan rahat etmeyeceği

şimdiden anlaşılıyor. Menderes'i bundan ötürü seviyor. Yaşayıp yaptıklarından değil, öldüğünden ötürü! Rahmetli sanki elli yıl sonra bu gelsin de, ölümünü diline dolasın diye can vermiş.

Yaşı yetseydi Menderes'in onu ve onun gibilerini tezelden hapse tıkip hiç çıkarmayacağını bilmezden geliyor. Darağacını bu kadar sokağa düşürmenin günah olduğunu da düşünemiyor.

Biber gazı

Polisin biber gazı stoku aşırı istimalden vakitsiz tükenmiş. Sayın Başbakan hemen tahsisatı mestureden (örtülü ödenek) birkaç milyon yeni TL çıkarıp verivermiş. Verir. Biber gazı Başbakanın iktidarının da, icraat dediği tasarruflarının geleceğinin de, ona bu imkânları sağlayan rejimin de teminatı ne de olsa. Daha fazlasına da değer.

Bu gidişle daha nice tükenişlere...

İnsanlık suçu

Sırp generali Mladić savaş ve insanlık suçlusu olarak uluslararası mahkemede yargılanıyor.

Acımasızca işlediği onca menhus cinayetin versin hesabını. Çok güzel.

Ama hemen akla Mister ÇiftVav Buş geliyor. Bundan evvelki ABD Başkanı. Irak'ı kana bulayan cani. Bir milyon insanın katili. Yanına bir zamanlar İngiltere Başbakanı olmuş olan fino köpeği Toni Bler'i koyun, bir de o! Onlar niçin hiç yargılanmaz? Kimsenin aklından böyle bir şey geçmez? Geçse de ciddiye alınmaz? Buş'un yerine gelen de şimdilerde Afganistan ve Pakistan'da aynı pervasızlıkla aynı cinayetleri işlemekte. O da bugün yarın yargıçlar önüne çıkarılmalı diye düşünen kim var?

Lâkin asıl sorun bu değil. Sorun, "Mladić'ler yargılanırken Buş'lar, Obama'lar niye yargılanmıyor?" diye sızıldanmakla yetinmekte. "Başka bir dünya mümkün"se eğer ağlayıp sızıldanmakla mı imkânsız mümkün kılınacak? İşe el atmak gerekiyor.

Önce... herkes kendi evinde!

"Anadolu'yu vermeyoz!"

Ülkenin dört bir yanından gelip Ankara'ya ulaşan ve orada TBMM önüne yığılmış, zırlara bürülmüş, gaz maskeli, eli sopalı polis kıtaları barikatına dayanan Anadolu gençleri böyle haykırmayacaklar da ne yapacaklar? Tabii ki Anadolu verilmecek!

Veren "namert"tir!

Yeter ki, "Vermeyoz!" diye haykıran Anadolu'lu gençler, tek bir koldan değil on, yirmi, elli koldan birden gelip Ankara'ya dayanmanın bir yolunu, çaresini bulsunlar.

Büyük Türk Şovenizmi

Şerafettin Elçi, "Kürtlerin de dili ve toprağı vardır," dedi. Doğru dedi. Adam (Taha Akyol, eskinin ülkücüsü, şimdinin liberalizm işportacısı) ne diyor? "... dil, elbette. Ama toprak neresi? Sınırı nereden çekeceksin? Milyonlar nasıl ayrılacak?"

İnsan aklını ayırmakla bozmuşsa tam işte böyle düşünür. "Sınırlar", "ayrılacak milyonlar"... İnsanların nasıl ayrılacağını

düşünmekten, nasıl birlikte yaşabileceklerini düşünmeye bu gibilerin beyinlerinde yer kalmıyor.

Kürtler (meselâ Şerafettin Elçi, ki kendi partisi var, "federasyon"dan yana), milyonların ayrılmasından hiç söz ediyorlar mı? Toprak meselesini milyonların

ayrılmasına indirgeyenlerin kafasında ülke de, halk da şimdiden bölünmüştür. Bu ülkede ve bu

halkta bölünme olacaksa,

nedeni bu kafa olacaktır. Taha

Akyol gibilerinin "kaygu"sunda

düpedüz Büyük Türk Şovenizmi

yansıyor, başka hiç bir şey değil.

Büyük gözaltı

İstanbul'da halen 4000 (dört bin!) MOBESE-sokak demeden, cadde demeden her köşeyi ve bucağı, apartman girişini, evlerin içini (herhalde dolapların her bir çekmecesine kadar!) sabah akşam, günün her saati tarassut altında tutan merkezi sisteme bağlı kamera olduğu söyleniyor. Bunların sayısı en kısa zamanda 10.000'e (on bin!) çıkarılacakmış!

İnsaf, ama yetmez! Burası

15 milyonluk koskoca bir metropoller metropolü.

Hiç değilse şan olsun diye, en az elli bin olmalı!

Sanki bir matahmış gibi bir de anlı şanlı medyamızda ovunc vesilesi oluyor: Suç işleyenler ya da suç işlemeye niyetlenenler ânında tesbit ediliyormuş!

Doğru söze ne denir.

Siz de hiç, "Büyük Birader herkesi gözlüyor.

Kurunun yanında yaş da yanıyor," demeyin.

Temizlik, temizliktir...

Hopa'da HES terörü

Hopa'da olan biteni hep gördük, izledik. Polis o biçim terör estirdi! Ne için? Başbakan'ın seçim mitinginde komşu binaya asılan bir slogan için: "Su hayattır, satılamaz!"

Ne var bunda demeyin. Çok şey var.

Herşey var.

Ne demek, "Su satılamaz"?

Başbakan'ın adamları buna tahammül edemediler. Başbakan kendisi ifrit oldu.

Hopa'yı, "Eşkiya basmış!" diye feryat etti. Halkın suyunun (derelerinin, pınarlarının, çaylarının, ırmaklarının...) taşınıp götürülmesine, ormanlık alanların beton platolara dönüştürülmesine itirazı aklı almıyor. İtiraz edenleri millet ve devlet düşmanı belliyor. Adamları, efendilerinin en çok neye bozulduğunu bildikleri için o gün yine silaha sarıldılar. Bir insan öldü. Onlarcası gözaltına alındı, taa Erzurum'a, savcılığa taşındı. Ne oldukları ya da olacakları belli değil. Ankara'da, İstanbul'da onlara arka çıkan gençler, üzerilerine biber gazıyla, tazyikli suyla ve polis sopasıyla yürünerek gözaltına alındılar, işkenceden geçirildiler.

Hepsi şu iki satır söz için:

"Su hayattır.

Satılamaz!"

Satılık olmayan hiçbir şeyi gözü görmeyen ve kimseye de göstermek istemeyen bir iktidar var başımızda.

"Yüzde 50" oyla seçilmişmiş!

Arınççç!

Bu Bülent Arınç bir vakitler, 2002 öncesi, Erbakan'ın timizleri arasında mazbut kişiliğiyle öne çıkan, Refah Partisi üyesi ve milletvekili iken pek efendi, halim selim, akıllı, terbiyeli, yol yordam bilir, sözüne, duruşuna güvenilir, nazik ve zarif, çelebi bir adamdı.

2002'den bu yana değişti. Hem de ne değişme! O çelebi adam gitti, tam tersi bir siyaset kabadayısı zuhur etti.

Nasıl oldu?

Nasıl olduğu önemli mi? Hiç değil!

Bir Bülent Arınç vardı.

Şimdi yok!

Şaibe!

Ė-mıhtıra, e-mıhtıra! diye beş yıldır kafalar ütülendi durdu.

"E-mıhtıra" mıhtıra idiye şu iki sonuçtan biri yaşanmalıydı: 1) Dediği yapılırdı, 2) Mıhtırayı verenler hakkında derhal kanuni işlem uygulanırdı.

Bunların ne biri oldu, ne diğeri.

Hâtta o günlerde, "G.K.Başkanı ve çevresine hemen işten el çektirilmeli!" diye demeç patlatan bir AKP İl yöneticisi merkez yönetimi tarafından, "Kes sesini, haddini aşma!" zılgıtıyla susturulmuştu.

Bir münasebetle, "O yazıyı ben kendim yazdım!" diyen emekli G.K.Başkanı ne zamandır ortalarda dolanıyor, her gittiği yerde ağzı kulaklarına varır pozlarda Fenerbahçe geyiğiyle muhataplarını eğlendiriyor!

Bu durumda "E-mıhtıra" denilen şeyin 2007 yılında AKP'nin seçim şansını arttırmaya yönelik bir tertip olduğu hiç akla gelmiyor değil. Başbakan Erdoğan bu defaki seçim kampanyasının sonuna doğru bu konuda şöyle konuşmayı nedense uygun gördü (8 Haziran 2011 TV yayını ve Milliyet, 9 Haziran 2011.):

"Bence mıhtıra değildi,

G. Kurmayın bir yaklaşımı, değerlendirmesiydi," dedi.

E-mıhtıradan üç beş gün sonra, o aynı

G.K.Başkanıyla ünlü Dolmabahçe mülâkatına giren Başbakan bunu dedi mi, demedi mi?

O "değerlendirme"nin sözde dehşetengiz bir mıhtıra süsü verilerek ortaya sürülmesiyle bunun ardından, "Diklenmeyiz, ama dik dururuz!" numaralarının sahnelenmesinden, şimdi de Başbakan'ın bu son söylediklerinden sonra ortaya hiç mi şaibe kokusu saçılmıyor?

Siyanürle yaşamak

Kütahya'da feci bir siyanür felaketi bekleniyor.

Daha çok beklersiniz... Çünkü hayat felaketin göbeğinde şu anda yaşanıp gidiyor.

Bundan öte felaket ne ola ki?

Ölüm gösterile gösterile yaşanan bir hayat.

TV ekranlarında görüldü, gazeteler de yazdı:

"vana"dan akan zehirli suyu içenler hastanelik olmuşlardı. Köy ahalisinden bir ihtiyar bakın ne diyordu: "Seksen sekiz yaşındayım. Daha da yaşamak istiyorum!"

"Ölen ölür, yaşayanlar bizizdir!" diyerek seçimde yüzde 50 oy almakla övünen bir iktidarın alnında leke!

Dışarıdan gazel

Yunanistan'da olup bitenleri buradan gözleyen kimi çevrelerde kimbilir kimlerin şu sıra avuçlarının içi -hem de nasıl!- kaşınıyordur. Tam da her türden ve şiddetten darbe marifeti sergilemeye müsait hazır koşullar..! Yunanistan'da ya da bazı yüksek AB mahfillerinde bile böylelerin eksik olmayacağı varsayılabilir ama, Yunan halk ve demokrasi güçlerinin ne çetin ceviz olduklarını artık dünyada bilmeyen kalmadı. Türk medyasının mâlûm ve tescilli çoğu kalemlerine de AB himayesinde şimdiye kadar yan gelmiş Ağustos böceği gibi yaşadığını söyledikleri Yunan emekçilerine kemer sıkırma projelerine övgü düzmekten başka bir şey kalmıyor!

Millî irade mi, cemaat iradesi mi?*

Silivri'de iş gören özel yetkili mahkemelerden birinden neredeyse bütün bir yıldır ard arda 1'e 2 çoğunluk oyuyla mütemadiyen tutuklulukların devamı kararı çıkması, muhterem hakimlerin hep aynı kişiler olması sizin de aklınıza bir şeyler getirmiyor mu? 2'li çoğunluk kararlarındaki istikrar mı, inat mı, neyse müthiş doğrusu! Her birinin arkasında basında Zaman ve Bugün gazetelerinin, televizyonunda Samanyolu'nun sağladığı aktif lojistik desteği de yabana atmamalı. Şu son CHP ve MHP'li Silivri adaylarının seçime sokulup da aldıkları oy görülünce "seçilmemiş" muamelesine uğratılmaları ardında da, Diyarbakır'da Hatip Dicle olayındaki aynı manipülasyonu görmemenin mümkünü yok. Cemaate 2002 yılından bu yana çok şey borçlu olan AKP'nin baştan beri âdeta alâmeti farikâsı hâline gelmiş olan oy, sandık ve millî irade goygoyculuğu şu sıralar olduğu gibi Doğu'da da Batı'da da yalın ve somut seçmen iradesine çatıp ayağı sürçünce bürokraside ve de yargıda yuvalanmış cemaat ehlinin nasıl imdada yettiği çarpıcı somut örnekleriyle gözler önüne seriliyor. Belki yanılıyoruz. "Meselâ" diyelim dedik!

* "Cemaat" değilse, ne? AKP mi?

Politik devlet aygıtı

Kürtleri tahrikin ve tepelerini attırmanın ta kendisi! Gırla gidiyor. G.Kurmay destekli AKP hükümetinin "çözüm seçeneği" âdeta! Hatip Dicle olayı dört dörtlük 12 Eylül cunta operasyonuydu. Aynı sinsî tertip, aynı fütursuzluk, aynı kör kör parmağın gözüne kasıt. Geçen 12 Eylül referandumunda cuntasal dikenlerinden sözüm ona arındırıldığı söylenen Cunta Anayasasına ve yasalarına yerleştirilmiş bubi tuzakları şimdi AKP iktidarının çıkarlarına ve gelecek hesaplarına cuk oturuyor. YSK diye adlandırılan yargıçlar heyetinin bu tür eylemler için özel olarak seçim mevzuatı içinde konuşlandırılmış bir politik devlet aygıtı olduğuna Kızılçık öteden beri işaret etmekteydi.

"King maker"

AKP'nin yüzde 50 oyu içinde ne gibi etkenlerin payı var? İktidarın kimi icraatının geniş yoksul/yarı yoksul kesimleri eni konu hoşnut ettiği ortada. Buna din kardeşliğini, iktidarda olmanın alabildiğine sağladığı her türlü imkânı, Başbakan'ın yalan dolan, çarpıtma ve kaba demagojiyle yürüttüğü, profesyonel düzeyi her bakımdan dört dörtlük kampanyayı katın... geçen seçimden devir yüzde 47'nin üç birim üstü yüzde 50'ye ulaşılmış olmasının hiç de sıradışı, şaşılası bir yanı olmadığı anlaşılır. Yüzde 50 oyun üzerine mal bulmuş mağribi gibi üşüşmenin ne gereği var, ne de bir anlamı. Kaldı ki... Evet, kaldı ki, bir etken daha var: herkesin bildiği ama ya "yanmaktan" korktuğu, ya da dünyanın göz bebeği Türk demokrasisine yakıştıramadığı için bilmezden geldiği CEMAAT! Cemaatin oynadığı rolün, AKP'ye verdiği desteğin -Erbakan'dan bütün siyasi kariyeri boyunca ve ölünceye kadar esirgenen desteğin- kıymeti harbiyesinin ne olduğu, daha başka somut belirtilerin yanı sıra, seçim ertesinde Zaman gazetesinde vesair "dost" mahfillerinde dile getirilen üstü açık/kapalı analizler, hatırlatmalar ve uyarılar dikkate alındığında pekâlâ anlaşılıyordu. Bazı olgular herkesin mâlûmudur. Öyle olduğu için görmezden gelinir..

12 Haziran sonrası bunalımla başladı

Blok'un büyük seçim başarısı BDP'nin ve Kürt halkının olağanüstü örgütlenme ve politikleşme düzeyinin parlamento düzlemine bir yansımasıdır ama sorunun çözümü parlamento dışından geçmektedir.

Bir seçim daha geride kaldı. Sonuç beklenen gibi oldu, 12 Haziran 2011'de parlamento aritmetiğinde AKP'nin üstünlüğünün süreceği Referandumdan beri belliydi. BDP'nin bölgede önemli bir başarı sağlayacağını bütün gözlemciler söylemekteydiler. CHP ve MHP beklenen takribi oy yüzdelerinde kaldılar. Belki bazılarımız için az beklenen sonuç AKP'nin iskemle sayısının 330'un altına ineyeceğiydi. Fakat seçim dönemi başlarken Tayyip Erdoğan kendisinin yaptırdığı yoklamalara dayanarak "315 ila 330 arasında milletvekili çıkarırız" dediğini hatırlarsak, bu sonuca da şaşırılmamak gerekir. Ama asıl önemlisi YSK'nın ve İstanbul, Diyarbakır Özel Yetkili Ağır Ceza Mahkemelerinin (şimdiki Devlet Güvenlik Mahkemelerinin) seçilmiş milletvekilleri hakkındaki kararları ve Başbakanın tutumu sonucu Meclis'in niteliğinin ortaya 12 Haziran sonrası süreç siyasi bunalımla başladı.

Değişim

Her genel seçim sonrasında birileri seçmene mesaj yakıştırır: Seçmen şu mesajı verdi, bu mesajı verdi der. Gene öyle oldu, örneğin "Seçmen AKP'ye 'yola devam' dedi, ama milletvekili sayısını 330'un altına indirerek 'fazla ileri gitme' diye de ekledi" diyen bile çıktı. Oysa AKP'nin sandalye sayısının düşmesi tamamen illere düşen milletvekili sayısının yeniden belirlenmesiyle ilgili, yoksa AKP'ye oy veren seçmen AKP en faz-

lasını kazansın ister, oyu artsın, ama iskemlesi azalsın diyen seçmen olmaz.

Sanki elli milyon civarındaki seçmen bir toplantı yapmışlar, "şu kadarımız şu illerde sandığa gitmesin, bu kadarımız şu illerde şu partiye, bu kadarımız öbür partiye...ilh. oy verelim diye karar almışlar, oy oranını ve milletvekillerinin dağılımını belirlemişler ve ortaya bir mesaj çıkmış.

Seçmen diye bir özne yoktur. Çünkü seçmen monolitik hatta homojen bir kitle değildir. Aynı partiye oy veren seçmenler bile heterojendir, ona değişik saiklerle oy verirler. 12 Haziran 2011'de özne olan, ne istediğini bilen, hedefleri ve amaçları karmaşık veya belirsiz olmayan tek kitle Blok adaylarına oy verenlerin büyük çoğunluğuydu. O seçmenler bile ideolojik bakımdan homojen bir kitle değildi.

Kadınsız değişim mi olurmuş?

Seçim sonrası medya yorumcularının en bayat sakızlarından birisi de her zamanki gibi "değişim" sözcüğüydü. Böyle diyenlerin tamamına yakını AKP -tabii somutta Tayyip Erdoğan-muhibbidir. Efendim, halk değişim istiyormuş! Bunun için de değişimin taşıyıcısı partiye daha büyük güven beyan etmiş.

Bu kişiler değişimden olsa olsa sadece ve sadece neo-liberalizmi kastetmektedirler. Değişim için nesnel ölçütlere sahip değildirlir.

Mesela, değişimden her şeyden önce kadın-erkek eşitliğindeki hedefleri ve ilerlemeyi anlamak gerekir. Kendisi de, zihniyeti de erkek olan, kadınları da hem İslamiyet'ten, hem de toplumsal koşullamalardan dolayı erkek egemenliğini meşru ve haklı gören AKP mi değişimden yana olacakmış? Protesto gösterisinde panzerin üstüne çıkan insan kadın olunca "kız mı, kadın mı?" diyerek (aslında ağzından kaçırmadan, maço seçmen kitlesine seslenen) Tayyip Erdoğan mı değişimci? Bunlara yüzde 13 MHP'yi ekleyin. CHP seçmeninde maçoluk daha ehven olsa da o kitle de erkeklerle, kadınıyla erkek egemendir.

Fakat kadının haklarının en kısıtlı olduğu Kuzey Kürt dünyasında en büyük devrimi kadın hareketinde yapan BDP (ve selefleri) sadece demokrasi bakımından değil, bu alanda da değişimci tek

Benimle ne zaman evleneceksin? 1892

siyasi harekettir. Parlamenteoya giremeyen partileri de toplarsak toplumun yüzde 90'ından fazlasının kadın hakları konusunda parmağını kıpırdattığı yok. Kadın hareketinin ne düzlemde olduğunu İstanbul'daki 8 Mart etkinliklerinde görüyoruz. BDP'nin kadın kitlesinin katılmadığı yıllarda koca İstanbul'da eyleme katılanların sayısı 2 bini bulmazdı. Kısacası kadınlar konusunda dikkate alınacak ilerleme kaydedemeyen bir toplumda değişim yoktur.

Yeni parlamentoda kadın vekil sayısı 48'den 78'e çıkmışmış. O rakamın fazla önemi yok. BDP'li kadın milletvekillerini partilerinde ve kamuoyu önünde ne derece etkili olduklarını geçen dönem görmüştük. AKP'li kadın vekiller kadın özgürlüğü için ne yaptılar? CHP'de geçen dönem öne çıkan Canan Arıtmın, Nur Serter gibi tiplerdi. Serter gene var. Geçen dönem Güldal Mumcu Meclis Başkan Vekillerindendi. Bu kez de seçildi. Ama onun kadın hareketi açısından bir artısını görmedik. Kuşkusuz ki yetenekleri, kaliteleri olan birisidir, ama acaba soyadı Mumcu olmasaydı Deniz Baykal onu milletvekili yapıp oraya getirir miydi? CHP'de bu dönem umarız ki Şafak Pavey, Binnaz Toprak dışında başka çağdaş kadın milletvekilleri vardır da biz tanımıyoruzdur. Zaman gösterecek. Fakat kadının özgürlük mücadelesi bakımından da bu Meclis değişimci ve dönüşümcü değildir.

Toplumun öncüsü Nurcular ve Nakşiler imiş!

Başbakan Erdoğan "referansım dindir" diyen bir politikacıdır, zaman zaman "ulemaya danışmak lâzım" denir. AKP hareketinin yöneticileri her ne kadar Nakşibendi Tarikatına mensup iseler de, toplumda, çeşitli devlet birimlerinde güçlü olan, çünkü en örgütlü olan Nur Cemaatinin Fethullah Gülen koludur.

Bırakınız her şeyi bir yana, Tayip Erdoğan ve ekibi AKP'yi "muhafazakâr demokrat" olarak tanımlamaktadır. Muhafazakâr kelimesinin yeni Türkçe'deki karşılığı "tutucu"dur, eskiyi tutmak, muhafaza etmek onun asli karakteridir. Keza bu partinin kendine yakıştırdığı sıfattaki "demokrat" lafı da kendinden menkuldür. AKP Avrupa'daki Hristiyan Demokrat partilerin sahip oldukları demokrasi anlayışının uygulamalarının uzağından bile geçemez. Türkiye'de kaç bin siyasi tutuklu var, Federal Almanya'da veya her hangi bir Avrupa ülkesinde kaç tane var? Türkiye'de kaç tane ga-

zeteci tutuklu, kaç bin "basın davası" var, Avrupa ülkelerinde kaç tane var?

Türk başbakanı Avrupa Konseyi'nde yaptığı konuşmada Ahmet Şık'ın basılmadan toplatılan (CD'lerine el konulan) kitabı hakkındaki bir soruyu yanıtlarken "Emniyet bomba hazırlığı yapıldığını haber alırsa önlem alır" diyerek bomba ile kitabı, yazar ile teröristi özdeş tutmuş, 10 Haziran 2011 akşamı NTV'de gazetecilere verdiği mülakatla "bazen kitap bombadan daha tehlikelidir" demişti.

Düşünen kadın 1891

Sözlerimizin bu paragraf başlığıyla doğrudan ilgisi var: Ahmet Şık ne yapmış da terörist olmuş? "İmamın Ordusu" diye kitap yazmış ve Emniyetteki Nur yapılanmasıyla ilgili iddialar öne sürmüştü. Ve gadre uğrayan gazetecinin dediği gibi: Dokunan yanmış.

AKP'ye -ve 90 yıllık devlete- egemen olan Türkçü zihniyet inanç konusunda Sünnidir. Hâkim ulus olan Türklük kavramının yanında "hakim din" de vardır, İslamdır. Yetmedi: hâkim mezhep de vardır, Sünniliktir, (hatta ondan da öte esas olarak Hanefiliktir.) Tayyip Erdoğan Alevi Açılımı yapar, düzmece Çalıştaylar tertipler, ama miting meydanlarında "Kılıçdaroğlu Alevidir" diyerek kendi kitlesine muhalefet partisi genel başkanını yuhalatırır. Alevilerin yaşadığı kentlerden Çorum'da

"Kızılbaş katliamı fetvacısı Şeyhülislam Ebussud Efendi'yi hem referandum, hem de genel seçim kampanyasında metheder. Bu mudur sizin demokrat ve değişimci başbakanınız? Onun bu yaptığına uluslararası literatürde "nefret suçu" diyorlar. Bizde ise alkışlıyorlar.

Parasız eğitim isteyen öğrencileri 16 aydır hapisteye tutturan (en azından Ekim'e kadar da tutturacak olan) politikacı mı sizin değişimciniz?

Bu başbakan yıllardır You Tube'u yasaklı tuttu. Şimdi de 22 Ağustos'tan itibaren filtre adı altında yeni İnternet yasakları getiriyor. Onun baş yardımcısı ve partinin en öndeki üç isminden birisi Bülent Arınç Tüsiad Genel Başkanının İnternet yasağına karşı çıkmasına tahammül edemiyor, onun kadınlığına ve anneliğine gönderme yaparak çirkince tarizde bulunuyor. AKP muhibbi liberalerin sesi çıkmıyor.

Çağımızın en önemli sorunlarından çevre ve iklim değişikliği konusunda 9 yıla yakın zamandır AKP ne yaptı? Fosil kökenli enerji kaynaklarına bağımlılıktan kurtulup sürdürülebilir kaynaklara yöneldi mi? Bütün Avrupa rüzgâr santralleri inşa

ederken bizimkinin kılı kıpırdamıyor. Marmara'dan Karadeniz'e kanal açmayı düşünüyor da, rüzgâr santrallerine yatırım yapmaya yanaşmıyor.

Değişim değişim diyen bu kesimin erkeği de, kadını da statükocu AKP'nin ultra liberalliğine tapınarak değişimin içini boşaltmaktadırlar. Liberal ekonomi illa ki demokrasi demek değildir. Orta ve Güney Amerika ülkeleri ABD'nin arka bahçesi-yken ve hemen hepsi askeri diktatörlüklerle yönetilirken liberal ekonomi politikaları uyguluyorlardı. Filipinler ve Endonezya da öyle.

Irak işgalcisi George W. Bush ultra liberaldi ve hatırlarsanız -Ali Bayramoğlu hariç- liberaller C. Çandar, M. Barlas, M. Altan vesaire işgali coşkuyla destekledilerdi. Ertuğrul Özkök gazetesine "Tam Gaz Bağdat" diye süper başlık attıydı.

"O baraj, o barajınız vız gelir bize vız"

Bu ülkede yaşayan her hangi bir Türk'e Anadolu'nun en geri yöresi neresidir? diye soracak olseydiniz, tereddütsüz "Güneydoğu" diyecek ve en geri toplum kesiminin de Kürtler olduğunu söyleyecekti. Oysa geri dediği o halkın çocukları en ileri dünya ülkelerinde bile başarılamayacak bir maharet gösterdiler. Oylarını miskalle ölçer gibi dağıttılar ve 36 kişiyi seçtiler. Ayrıntıları merak edenler www.haberler.com sitesinde söz konusu illerin seçim sonuçlarına ilçe ilçe baksınlar, ne kadar büyük bir dikkat ve titizlikle oyların dağıtıldığını göreceklardır. O kadar geniş bir seçmen kitlesinin gösterdiği örgütlenme düzeyine şaşacaklardır. Seçim barajını koyanlara dönerek ve şairin ünlü dizelerindeki "duvar" kelimesini baraj kelimesiyle değiştirerek

"O baraj o barajınız

Vız gelir bize vız" dediler.

Kürt coğrafyasında devrim niteliğinde yarattıklarıyla mevcut tek değişimci atılımın Özgürlük Hareketi'nin siyasi olan ve olmayan örgütlenmeleri olduğunu ortaya koydular.

Her şeyden önce, feodaliteyi 90 yıllık Türk burjuvazisi değil PKK yıkmıştır. Medya feodalizmin etkisinin bu seçime yansımadığını söyleyerek hiç sıkılmadan bunu da AKP'ye mal etmektedir. Bu bir çarpıtmadır. Kuzey'de feodal hâkimiyete son veren 2011'den çok önce PKK olmuştur.

Sadece değişimciliğin değil, devrimciliğin de ölçütü olan kadınlardaki gelişimde Özgürlük Hareketi'nin rolünü yukarıda yazdık.

Gelelim demokrasiye: Kürt sorunu veya Kürdistan sorunu dediğimiz sorun bir demokrasi sorunudur. Ulusların, milliyetlerin hak eşitliği meselesidir. AKP, CHP, MHP ve benzer patilere oy veren Türk seçmeni böyle bir eşitliği tanımamaktadır. Liberaller kendilerinin tanıdıklarını söylese de, onlardan da bırakınız self-determination'u, özerkliği bile açık açık savunana rastlamadık.

Çiçek ve bir kadın 1891

"Uslu dur" siyaseti

Yani değişim diyenlerin kendileri değişimci değiller. Halk hareketinin ulusal demokratik taleplerine sınırlar ve kısıtlamalar koymakta, "uslu dur, yoksa" demekte, "BDP maksimalist taleplerle ortaya çıkıyor" şeklindeki eleştirilerle resmi tezi savunmaktadırlar. Oysa ulusal sorunda azami program ulusların kendi kaderlerini, kendi siyasal, sosyal, ekonomik statülerini belirleme hakkıdır, somutta ayrılma hakkıdır. Bunu maksimalist saymak bile 1. Dünya Savaşından bu yana milliyetler sorununun çözümünde en temel hakkı tanımadır.

Oysa BDP'ye "uslu dur" diyenler için, özerkliği, yani Kürt toplumunun kendi kendisini yönetme, kendi parlamentosuna, kendi kurumlarına, kendi bütçesine, kendi güvenlik güçlerine bölgesel olarak sahip olma talebi aşırı taleplerdir. Onlar için Irak Kürdistanı'nın sahip olduğu haklar ve olanaklar, Kuzey halkı için lükstür, fazladır. Hatta liberallerden kaçının -ulusal bakımdan siyasi değil, kültürel bir talep olan- ana dilde eğitim hakkını savunduğu belli değildir. Çoğu "ana dil eğitimi" ile "ana dilde eğitimi" karıştırıyorlar, "Kürtçe seçmeli bir dil olsun" diyerek konuyu "Kürtçe dilinin öğretilmesi" gibi göstermekle kavram kargaşası ve muğlaklık yaratıyorlar. Bir kısmı Türk toplumu bu talepten ürker diye bilerek öyle yapıyor, bir kısmı da Kürt yurttaşlarımızın ilkokuldan üniversiteye kadar Kürtçe öğrenim görmelerini haysalalarına sığdıramıyor. TV tartışmalarında bu tahammülsüzlüğü ve gericiliği açıkça görüyoruz. Bir kez daha, Güney'de, Kürdistan Özerk Bölgesinde halkın sahip olduğu haklar, Kuzey'de yaşayan Kürtler için bizim değişimcilere fazla geliyor. Böyle bir eğitim için olanakların, yeterli kadrolar-

Nirvana 1890 (detay)

rın henüz bulunmaması bahane olamaz, eğer çok dilli kültüre ve eğitime Cumhuriyet'le başlansaydı, şimdi her bilim ve öğretim dalında Türkçe kadar Kürtçe bilen geniş bir eğitimci kadrosu yetişmiş olacaktı. Türkler de tıpkı İsviçre'deki, Belçika'daki, K.İrlanda'daki insanlar gibi çok dilliliği benimsemiş olacaktı. Zararın neresinden dönülse kârdır, bugün başlarsak, uzun olmayan bir erimde o kadrolara ve elemanlara sahip olacağımız muhakkaktır.

BDP'nin pozitif pozitif hanesine yazılacak bir başka tutumu da Süryani yurttaşımız Erol Bora'yı aday göstermiş ve seçtirmiş olmasıdır. Değişim diyorsanız, işte bu sembolik adım değişimin müjdecisidir.

"Uslu dur" nasihatinin son etabı da BDP'ye "Meclis'e gir" demek oldu. Bütün bunlar Tayyip Erdoğan'a hizmet etmekten başka bir anlama gelmedi.

Kısacası, bizdeki değişim değişim lafları iğreti ve içi boş bir diskurdan başka bir şey değildir. Değişim sözlerini edenler gerçekten de onu istemektedirler, ama değişimi Tayyip Erdoğan'a onun muhafazakâr ve erkek egemen partisine, seçmenine bağladıkları için istemlerinde tutarlı ya da hatta içten değildirler. Zira gerçekten değişim istemek iktidardaki AKP'ye muhalefet etmeyi gerektirir. CHP ve MHP'yi statükocu diye eleştirirken "AK Parti, AK Parti" diye tespih çeker gibi AKP'yi aklamak samimiyet değildir. AKP, CHP ve MHP'nin temsil ettikleri Türk toplumu da, ne kadın hakları konusunda, ne demokrasi ve Kürt topluluk talepleri konusunda değişimcidir. AKP'den demokrasi beklenmesini tavsiye edenler, hem kendilerini, hem halkı kandırmaktadırlar. İşte selamin aleyküm, seçimden üç gün sonra Batman'da KCK di-

ye 21 kişi alınmıştır. Hopa terörünü Ankara'da protesto edenlerden 15 kişinin evi basılmış, kendileri nezarete götürülmüşlerdir. Bunların hiç biri mi sizi ilgilendirmemektedir? Yetmemiş, YSK Hatip Dicle'nin milletvekilliğini düşürünce AKP sandalye sayısını 1 adet arttırmak için olayın üzerine atlamıştır. Dicle'nin ve tahliye edilmeyen milletvekillerinin haklarının tanınması için basit bir anayasa değişikliği sorunu çözecekken ve bu konuda CHP desteği açıkken, ileri demokrasinin başbakanı orali olmamış, meseleyi yeni Anayasa yapımına yayıp bilinmedik bir tarihe ertelemiş, üstelik de üstü çıkıp "o kişileri kriz yaratmak için bile bile seçtirdiler" demiştir. Bu şahıs mı değişimci başbakanınız?

AKP statükonun kendisidir

AKP ve onu doğrudan ya da dolaylı temsil edenlerin becerdiği propagandalardan birisi statüko kavramını saptırmak oldu. Onlar statükoyu asker-sivil bürokrasiye indirdiler, kendilerini (AKP'yi) statüko karşıtı gösterdiler. Bu da bir başka kandırmacadır. Dünyanın her yerinde statüko demek bütün kurumları ve kurallarıyla kurulu düzen demektir. Demirel buna "müesses nizam" dedi, İngilizce'deki karşılığı "Establishment"tır. AKP ve Tayyip Erdoğan mı kurulu düzene –tekrar edelim Estaeğişblishment'a– karşıymış? Tam terimse bugün Tayyip Erdoğan Establisment'ın bir numaralı savunucusu, koruyucusu, dahası da temsilci başıdır. Tek parti dönemi ve askeri rejimler hariç hiçbir icra organı başının sahip olmadığı kadar Yasamaya, Yargıtay'ıyla ve Danıştay'ıyla Yargı organına hâkimdir. Kendisine oy veren % 50 de, vermeyen yüzde 40 da statükonun devamını isteyen toplumdur. AKP'nin seçmen kitlesindeki Kürt oylarının bir bölümü Kürdistan Özgürlük Hareketinin gelişmesine bağlı olarak ondan kopacaktır, ama Türk kesimi Kürt toplumunun topluluk haklarına karşı olmak bakımından daha fazla Türkçüleşecek ve bağnazlaşacaktır. CHP kitlesinin çoğunluğu ve MHP kitlesinin tamamı için de aynı saptamalar geçerlidir. Yani değişim zikirlerinin aksine, Türk toplumu daha da tutuculaşacaktır. Buradan hareketle kişisel kanaatim, Sol'da 12 Haziran 2011 başarısının büyük olduğu, BDP'nin ve Kürt halkının olağanüstü örgütlenme ve politikleşme düzeyinin parlamento düzlemine bir yansıması anlamına geldiği, ama sorunun çözümünün parlamento dışından geçtiği şeklindedir. Sevineceksek bu başarının örgütlülüğüne sevinmeliyiz. İlk günlerin sevinci geçtikten sonra parlamentoda 36 (veya 35) kişinin karşısında 514 kişilik bir katı blok göreceğizdir. Nitekim CHP alelacele Anayasanın değişmez kabul edilen maddelerinin değiştirilmesine karşı olduğunu açıklamıştır. AKP'nin zihniyeti de aynıdır, MHP'ninki de. Eğer

o maddelerdeki teklik ve tekçilik vurgusu değişmeyecekse çözüm yoktur. Demokratikleşme de yoktur. Bu sebepten, parlamenter başarıyla değil, ona neden olan yüksek örgütlülükle ve "sivil toplum" denilen yurttaş hareketiyle övünmemiz gerekir.

Herkes biliyor ki, belirleyici görüşmelerin mercii ve muhatabı BDP değildir. Devletin gelişmeyi görmesi, Kürt coğrafyasında son siyasi kalesi olan AKP'nin de gitgide eridiğini, sona doğru yol aldığını anlaması –kaldı ki ona verilen oyların bir bölümünün dinsel güdülerle verildiğini bilmesi– gerekir. Bunun sonucunda İmralı ve Kandil görüşmelerini oyalama olmaktan çıkarmadığı ve ciddi zemine aktarmadığı takdirde, Kürt halkı kendi bildiği devrimci ve değiştirici, dönüştürücü yolda ilerleyecektir.

Çözüm parlamento aritmetiğinde değil

BDP'nin milletvekili sayısını arttırmış olması Meclis matematiği bakımından değil, seçmen sayısının artmış olması, ama özellikle olağanüstü bir örgütlülük düzeyini göstermesi bakımından değerli. Ayrıca Türkiye ve dünya kamuoyunda onun da içinde bulunduğu siyasi özgürlük mücadelesinin örgütlerinin temsil gücünün yükselmesi bakımından önemli. Önümüzdeki gündemin baş maddesi ni Kürt sorunu ve yeni anayasa konusu oluşturuyor. Fakat 12 Haziran'dan parlamenter çözümde umutlanmak için ortada bir neden bulunmuyor. Çünkü süreç parlamentonun ve parlamentarizmin dışında devam ediyor. Meclis'te ne olmuş, ne bitmiş, kim ne söylemiş, ne söylememiş kimsenin umurunda değil. Meclis'teki tartışmaları canlı yayınlayan TRT Meclis Televizyonunun hangi lokantada, kahvehanede, berber dükkânında veya bakkalda, manavda izlendiğini gördünüz? Gündelik yaşamda parlamento konuşmalarından kimin ne kadar haberi olduğuna tanık oldunuz? Bütçe veya güven oylaması hariç, görüşmelerde BDP grubuna 10 dk., 20 dk. söz hakkı verilecek de, toplum BDP sözcülerini dinleyecek de "Kürt kardeşlerimiz haklı" diyecek, öyle mi? İlgilenenler Meclis konuşmalarını değil, TV tartışmalarını izliyorlar. Eğer kamuoyunun oluşmasında rol oynuyorsa o tartışmalar oynuyor. Bu nedenle, BDP'nin iskemle sayısı 35 değil, 55 olsa ne fark eder, sonuçta oylamada önemli olan parmak sayısı. Örneğin, bir Anayasa taslağı Meclise gelse mevcut Anayasada "değiştirilmesi teklif dahi edilemez" denilen maddelerde kalem oynatmaya kaç BDP'li milletvekili sayısı yeter? Siz 50 olsanız, öte taraf 500'le karşınızda blok oluşturacaktır, "üniter devlet, üniter devlet" deyip duracaktır. Kaldı ki, bu değerlendirmeler BDP Milletvekillerinin –zorla eksiltilen arkadaşlarıyla birlikte– Meclis'te bulunacağı sotyulmasına dayalıdır. BDP'nin Mecliste bulun-

maması durumunda sözü edilen varsayımlarla konuşmak bile abestir.

İskemle sayısından sarış çıkmaz

Konda'nın Haziran başında açıkladığı bir kamuoyu yoklamasına göre hâlen nüfusun yüzde 78'i Türk, yüzde 18'i ise Kürt ve Zaza'yımsı. Beşte bir oran Kürt talepleriyle Meclis'e yansıyacak olsaydı bile, BDP 110 milletvekiliyle 440 kişilik bir blokla karşı karşıya kalacaktı. Bu nedenle, parlamenter hayallerle oyalanmanın âlemi yoktur. Çünkü ulusal sorunda asıl olan nüfus oranları değildir, hak eşitliğidir. Yüksek Seçim Kurulu, BDP'li adaylardan bazılarının üstünü çizdiğinde, gaspı BDP'nin Meclis sayısı mı önledi, yoksa Kürt halkının tepkisi ve Türk elit kamuoyundan yükselen haksızlık, adaletsizlik eleştirileri mi? Yukarıda dediğimiz gibi, iskemle sayısının önemi toplumsal meşruiyet düzeyinin göstergesi olmasında. Tayyip Erdoğan'ın kontrolündeki kelle sayısıyla ve onun gibi düşünen burjuva partilerinin Türk seçmenleriyle ne ortaya demokrasi bakımından kabul edilebilir bir Anayasa taslağı çıkar, ne de Meclis Kürdistan konusunda demokratik ve adil bir barışa doğru adım atabilir.

Erdoğan seçmenden en az 367 milletvekili istedi, "367'yi bulursak, Anayasayı daha kolay değiştiririz" dedi, "tabii ki, uzlaşma arayacağız, sivil toplum kuruluşlarının görüşlerini alacağız" diye de ekledi; doğrudur usulen öyle yapacaktır, ama her zamanki gibi bildiğini okuyacaktır. Kaldı ki onların dediklerini dikkate alsa bile bundan demokrasi çıkmaz. Heps i Kürt sorununun barışçıl ve adil çözülmemesi konusunda aynıdırlar. Onun 367 gibi bir seçim zaferinden asıl beklediği Başkanlık sistemine karşı çıkan Gül ve Arınç'a karşı zafer kazanmaktı. Bunun ilk adımı olarak AKP'nin milletvekili aday listelerini hazırlarken her konuda kendisine mutlak itaat edecek adamları belirlemesi olmuştu. Fakat istediğini elde edemedi.

Günaydın beyefendi 1889

Kürtler ne istiyor, Türkler ne diyor?

Konda 17-18 Temmuz 2010 günlerinde, tüm Türkiye'yi temsil eden örnekleme ile 59 il, 374 ilçe ve il merkezinde 902 mahalle ve köyde 10 bin 393 denek ile gerçekleştirdiği çalışmasını özetlediği "Kürt Meselesinde Algı ve Beklentiler" kitabına göz attığımızda şu tespitleri gördük: "KONDA hesaplamasıyla (yetişkin/çocuk oranlarındaki etnik gruplara bağlı farklılıklar da dikkate alınarak), tüm Türkiye nüfusu içinde Türkler yüzde 73,6 ile 53 milyon 377 bin, Kürtler yüzde 18,3 ile 13 milyon 261 bin, diğer etnik grupların toplamı ise, yüzde 8,2 ile 5 milyon 915 bin olarak hesaplanmıştır. Türk-Kürt arasında akrabalık ilişkisi olanlar da 3 milyon 500 bin dolayındadır."

"Türklerin yüzde 57,6'sı gelin veya eş olarak, yüzde 53,5'i iş ortağı olarak, yüzde 47,4'ü komşu olarak bir Kürt'ü istememektedir. Buna karşılık Kürtlerin de yüzde 26,4'ü gelin veya eş olarak, yüzde 24,8'i iş ortağı olarak, yüzde 22,1'i komşu olarak bir Türk'ü istememektedir."

Hala aynı laflar

"Türklerle göre sorunun nedenleri, öncelik sırasıyla: 1. Yabancı devletlerin kışkırtması (yüzde 86,4), 2. PKK'nın yarattığı bir sorun (yüzde 82,7), 3. Kürtlerin ayrı devlet kurmak istemesi (yüzde 71,3), 4. Bölgenin ekonomik geri kalmışlığı (yüzde 64,8), 5. Genel sorunların sadece Kürtlerle ilgiliymiş gibi gösterilmesidir (yüzde 56,3).

"Türklerin ağırlıklı olarak karşı çıktıkları çözüm önerileri sırasıyla şöyledir: 1. Anayasada değişiklik yapılarak Kürt kimliğinin varlığının anayasal olarak tanımlanması (yüzde 71,7 olumsuz, yüzde 14,4 olumlu). 2. Kürtlerin kendi dillerinde eğitim hakkının kabul edilmesi (yüzde 59,2 olumsuz, yüzde 30,3 olumlu). 3. Milletvekili seçimlerinde barajın kaldırılması (yüzde 56,1 olumsuz, yüzde 26,6 olumlu" imiş.

Ana dilde eğitim, bölgesel özerklik

Kürtlere göre ise sorunun nedenleri, yine öncelik sırasıyla: 1. Bölgenin ekonomik geri kalmışlığı (yüzde 78,3), 2. Devletin Kürtlere farklı davranması (yüzde 63,8), 3. Kürtlerin kimlik sorunu (yüzde 61,2) 4. Genel sorunların sadece Kürtlerle ilgiliymiş gibi gösterilmesi (yüzde 53,5), 5. Yabancı devletlerin kışkırtmasıdır (yüzde 53)."

"Kürtlerin onay yoğunluğu sırasıyla çözüm politikaları sıralamaları şöyledir: 1. Güneydoğu bölgesinin ekonomik olarak gelişmesinin, kalkınmasının sağlanması (yüzde 94,3). 2. Kürt adet ve göreneklerinin yaşayıp gelişmesine devletin katkıda

bulunması (yüzde 88,9). 3. Kürtlerin kendi dillerinde yayın hakkının tam olarak kabul edilmesi (yüzde 87,2). 4. Kürtlerin kendi dillerinde eğitim hakkının kabul edilmesi (yüzde 82,1). 5. Anayasada değişiklik yapılarak Kürt kimliğinin varlığının anayasal olarak tanımlanması (yüzde 73,7). 6. Belediye ve il özel idarelerinin halkoyu ile seçilmiş meclislerine geniş yetkiler verilmesi (yüzde 70,9). 7. Milletvekili seçimlerinde barajın kaldırılması (yüzde 59,1)."

Görüldüğü gibi, başka gelişmeler olmadıkça Türk toplumu bu taleplere yanaşmaz, yani soruna kalıcı ve adil bir çözüm çıkmaz.

Hiç unutulmasın ki bu sorunda üç parti de benzerdir. Seçmenleri de. Seçim sonrası yapılan kamuoyu yoklamasında hem AKP hem de CHP'li seçmenin ikinci tercihi MHP çıkmıştır.

Anayasa beklentileri

Bu nedenle, "Yeni Meclis yeni bir Anayasa yapacak, Kürt sorununun çözümü parlamentoda tartışılacak, BDP'nin de daha fazla temsilciyle Meclis'te bulunması çözümü kolaylaştıracak" tarzındaki liberal veya benzeri yaklaşımlar iyimserlikten de ötede hayalcilik olur ve bu tür yaklaşımlar dönüp dolaşıp AKP muhipliğine hizmet eder.

Vurgulamak gerekiyor ki, parlamentoda yapısal ve düşünsel bir değişiklik yoktur. Parlamento tahammül edilmez bir milliyetçilikle koşullanmış, Ermeni düşmanlığı, Kürt düşmanlığı habire beslenip körüklenmiş, ne soykırımla yüzleşmiş, ne Genel Kurmay kayıtlarına "tedip harekâtı" diye geçen Kürtlere pasifikasyon uygulamalarıyla ya da yakın tarihteki binlerce faili meçhulle, ne Varlık Vergisiyle, ne 6-7 Eylül'le, ne 1964 Rum tehciriyiyle yüzleşmiş Türk toplumunu yansıtmaktadır. Toplumun Türk kesimi şovenliğinin ölçüsünü Habur sonrasında göstermiş, "evlatlarımız geliyor, savaş sona eriyor, barış, huzur ve geliyor" diye Habur, Silopi ve Diyarbakır yollarına, meydanlarına koşan Kürt halkından 1 milyon insanın sevincinden deliye dönmüş ve Erdoğan'ı 180 derecede tornistan ettirmiştir. Arkasından KCK operasyonları gelmiş, 2000 kadar silahsız, suç kanıtı Kürt siyasetçisi hapsedilmiştir.

Habur'da olumsuz bir rol oynayan medya 12 Haziran öncesinde de aynı rolüne devam etti. Mesela AKP, CHP ve MHP'nin Diyarbakır mitinglerini bütün kanallar uzun uzun gösterdiler, hangisinin hangisinden daha fazla izleyici topladığını tartıştılar, büyük kanallar AKP ve CHP mitinglerine önemli gazetecilerini, yorumcularını gönderdiler, ama o toprakların asli sözcüsü Blok'un Diyarbakır

Dua eden Breton kadını
1894 (detay)

mitingine ne yorumcu gitti, ne de miting alanını, ekranda görenimiz oldu. Tesadüf mü sanıyorsunuz? O mitingi muhtemelen Med TV ve belki bazı Güney Kürdistan televizyonları vermiştir, ama TRT 6 adlı kanal da vermedi, demek ki, Kürtçe yayın bölge halkı için değil, devlet propagandası için yapılmış. Diyarbakır'ı bir yana koyalım: Blok'un İstanbul Kâğıthane Mitingi'ndeki muazzam ve coşkun kalabalığı kaç TV kanalında, kaç saniye izleyebildik? Kazlıçeşme'de AKP CHP'yi kaç katladı tahminlerini bol bol işittik de, Kâğıthane'den haberimiz olmadı.

Seçim düzleminde Tayyip Erdoğan

12 Eylül 2010 Referandumunda tasarladığından da fazlasını bulup, "artık beni tutan olmaz" diyerek iyice pervasızlaşan Tayyip Erdoğan 12 Haziran ortamında hepten tutulmaz oldu. Kılıçdaroğlu'yla girdiği, "sen dedin-ben dedim" şeklindeki ağız dalaşı Erdoğan'ın işine yaradı, CHP Genel Başkanı laf yetiştirme tuzağına düşerek yarım yamalak da olsa projelerini arkalara itti, böylece Erdoğan gündemi belirlemiş ve hep kendi dediklerini tartışmış oldu. Üstelik de proje araksyonlarıyla seçmenin ağzına bir parmak bal çaldı. Geçen sene Referandumda TUSİAD için "bîtaraf olan, bertaraf olur" demişti, bu laf George W. Bush'un Irak işgali öncesinde söylediği "bizden olmayan, bize karşıdır" lafının eş anlamlısıydı. Erdoğan 12 Haziran düzleminde daha da ileri geri konuştu. CHP'yi desteklediği için iş adamı İnan Kıracı'ya "risk alıyorsun" dedi. Bu sözle Kıracı'tan çok, tüm iş adamlarını tehdit etti. BDP Başkan Vekili Gültan Kışanak ile Elazığ eski il başkanı arasındaki telefon konuşması dinlenmiş ve kendisine bilgi verilmiş, bu konuşmadan bahsederek "1-2 güne kadar yayımlanacak" dedi, Samanyolu'nda yayımlandı. Telekulak konusunu haklı olarak sıkça işleyen medyanın hiçbir kuruluşu olayı haber olarak dahi değerlendirmede. Oysa vaka, rakibi Demokrat Parti Genel Merkezini dinletmek için 1972'de binaya giren Başkan'ın adamlarının yakalanması sonucunda 1974'te makamından istifa etmek zorunda bırakılan Cumhuriyetçi Başkan Nixon'ın Watergate Skandalı'ndan farklı değildi. Dinlenen parti CHP ya da MHP olsaydı herkes konu üzerinde dururdu, ama BDP olunca tabii ki onun telefonlarını dinlemek suç olmayacaktı. "Diyarbakır Projelerim" diye geleceğe dönük olarak açıkladığı projeler, Büyükşehir Belediyesine aitti ve iç Kale de, Dicle Projesi de, Ali Paşa projesi de proje ol-

Nel Kiskandın mı? 1892

maktan çıkmış, uygulamaya konulmuştu, Erdoğan "projeler benim" lafını Diyarbakırlılara yutturmazdı, ama onu ekrandan dinleyen başkaları söylediklerini sahi sanırlardı.

Tayyip Erdoğan seçim ortamında ağzını bozdu Kılıçdaroğlu'na "ahlâksız, edepsiz, alçak" diye küfretti. Nuray Mert'e "güya bayan olacaksın" dedikten sonra, "Mert değil, namerttir" diye buyurdu. Bir insanın adıyla, soyadıyla kelime oyunu yaparak ona hakaret etmeyi zekavet ve belagat sanan bir başbakan var bu ülkenin başında.

Kılıçdaroğlu'nu destekleyen sanatçılara "sanatçı müsveddeleri" dedi. Van'da "hizmet istiyorsanız, bize oy verin" diye buyurdu. Hopa'da miting alanından başka bir yerde bir araya gelip Hidroelektrik Santrallerin yapımına karşı görüşlerini dile getiren topluluğa saldıran -Başbakana karşı yapılan

her gösteriye şartlı refleks halinde copla, gazla şiddet kullanan- kol-luk kuvvetleri Metin Lokumcu'yu biber gazıyla öldürdüler. Tayyip Erdoğan ölen öğretmen için "kim olduğuyla ilgilenmiyorum" dedi. "Eşkiya Hopa'ya inmiş" dedi. Hopa şiddetini protesto etmek için yurt çapında yapılan gösterilerden Ankara'dakinde bir genç kızın polis tankının üzerine çıktığını, polis tarafından aşağıya düşürülerek, dövülerek kalçasının kırıldığını tele-

vizyon haberlerinden izledik. Başbakan miting meydanında bu olaydan söz ederken "kız mı, kadın mı, bilemem" diyerek dinci ve erkek şovenisti karakterini ortaya koydu. Olaylardan sonra Artvin Emniyet Müdürü, merkeze, Hopa Em. Md. Açığa alındı, onları Artvin ve Hopa Jandarma Komutanları izledi. Tayyip Erdoğan Kanal 24'e verdiği mülakatta "komutanı kendisinin görevden aldığını söyledi: "Bu bizzat İçişleri Bakanına verdiğim talimattır. Kendileri de Jandarma Genel Komutanı ile görüşmek suretiyle, Jandarma Genel Komutanımız bunları yerine getirir" dedi. Bunun anlamı bütün emniyet müdürlerine gözdağı vermektir. Artık hiç kimse "polis niçin orantısız güç kullanıyor?" demesin, Başbakanın Roman açılımında parasız eğitim isteyen pankart açtıkları için 16 aydır hapiste olan ve duruşmaları 6 Ekim' ertelendiği için 3 ay daha içeride kalacak olan gençlere yapılan uygulamanın nedenini sormasın.

Özetle, % 50 oy almak önemlidir, ama asıl marifet huzurlu, demokratik bir ülkede hükümet etmesini bilmektir. 12 Eylül 2010'daki Referandum adlı Tayyip Erdoğan oylamasında % 58 Evet oyu çıktığı halde BDP'nin boykot oylarına dikkati çekip, "Tayyip Erdoğan'ın koltuğunun iğneli fiçı olacağını söylemiştik. İşte, 12 Haziran'ın % 50 oyu Başbakanı o fiçıdan kurtarmaya yetmedi.

İleri demokrasinin adliyesi ve emniyeti

Metin öğretmeni biber gazıyla öldürdüler

Tayyip Erdoğan Hopa seçim gezisi olaylara neden oldu. Miting meydanından başka bir alanda toplanan bir grup Hopa'lı HES'leri protesto etmek istediler. Başbakanın gittiği her yerde bu tür gösterilere şartlı refleks olarak aşırı güç kullanan polis orada bulunanlara coplarla ve biber gazıyla saldırdı. Polisi yatıştırmak ve güç kullanmamasını durdurmak için çaba gösteren emekli öğretmen Metin Lokumcu biber gazıyla komaya girdi ve kaldırıldığı hastanede öldü. Metin Lokumcu'nun astım ve bronşit hastası olduğu, biber gazı nedeniyle nefessiz kaldığı ve kanın oksijensiz kalması nedeniyle enfarktüs geçirerek öldüğü açıklandı.

Lokumcu'nun ölüm haberi üzerine Tayyip Erdoğan mitingi sonrasında Hopalılar konvoyu protesto etmek için taşladılar, bir koruma polisi otobüsten düşerek yaralandı.

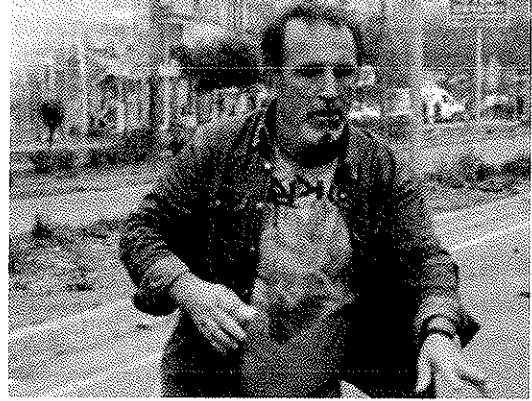
Erdoğan HES protestosu için toplananlar hakkında "Eşkiya Hopa'ya indi" dedi ve öldürülen öğretmen hakkında saygısız ifadeler kullandı. (Onun Müslümanlığının da insanlığının kendi egosunun altında kaldığı burada belliydi. İslamiyette, bütün dinlerde ve insaniyette ölüye saygı vardır, Erdoğan'da yoktur.Tekbencilik vardır.)

Fakat Hopa mitingi ve Hopa cinayeti AKP iktidarına pahalıya patladı: Ertesi gün Hopalılar sokağa çıkıp "Hepimiz eşkiyayız" diye yürüdüler. Olayı izleyen günlerde Ankara, İstanbul (taksim, sonra Mecidiyeköy), Samsun, Adana, Zonguldak, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Kocaeli'de sürekli protesto gösterileri yapıldı. Polis tekrar bol bol gaz ve cop kullandı.

Öteyandan Hopa'da sürecek avı başlatıldı. Savcılık 31 kişiyi DGM işlevindeki Erzurum Mahkemesine sevketti. Hopalı avukatlar olaylar hakkında şu açıklamayı yaptılar:

"Olay günü gecesinden başlayarak Hopa'da tam bir insan avı başlatılmıştır. İlk baskın gece saat 12:30 sıralarında Hayde Cafe isimli bir işyerine yapılmış olup, işyeri sahibi de dahil olmak üzere orada bulunan müşterilere özel hareket timleri tarafından yoğun şiddet uygulanmış, tüm bu kişiler yerlere yatırılarak kafalarına postallarla basılmak suretiyle aynı zamanda coplar tekmelerle darp edilerek gözaltına alınmıştır. Bu muameleye maruz kalan bu kişiler arasında % 90 oranında zihinsel engelli olan Erkut Kibar da bulunmaktadır.

Tüm bu hukuk ve insanlık dışı uygulamalar işyerine ait güvenlik kameralarınca kayıt altına

alındığı halde, baskını gerçekleştiren birimler, güvenlik kamera kayıtlarının bulunduğu bilgisayar kasası ve güvenlik kamerası hard disk ve tüm dijital eşyaları yasadışı olarak habersiz bir şekilde almışlardır.

Aynı zamanda kafe içinde bulunan tüm eşyalar tahrip edilmiştir. Bu baskınlar evlerde sabaha kadar devam etmiş, 3 gündür de devam etmektedir. Gözaltına alınan kişilere ilişkin tarafımıza hiçbir bilgi verilmemiş, isimleri ve durumları saklanmıştır.

Gözaltına alınma sırasında tüm şahıslar, yakalama, gözaltı ve hastane sevklerine gidiş dönüşleri esnasında darpa maruz kalmışlardır.

Gözaltında bulunan müvekkillerimizin kafalarında, kaşlarında, gözlerinde, ağız burunlarında ve vücutlarının çeşitli yerlerinde darp izleri mevcut olup iki kişinin gözlükleri kırılmıştır. Birçok kişinin kafasında gözle görülen morluklar, şişlikler mevcuttur.

Ayrıca yakalama sonrasında alınan ilk adli tip raporunda sağlam olduğu belirtilen İBRAHİM AKSU 02.06.2011 günü gözaltında tutulduğu sırada Hopa Devlet Hastanesine sevk edilmiş, saat 23.30'da Hopa Devlet Hastanesi tarafından kaburgasında kırık olduğu tespit edilerek, Trabzon Numune Hastanesi'ne sevk edilmiştir.

Bu bilgilenden sonra müdafiler olarak Hopa İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne giderek, müvekkillerle görüşme isteğimiz, soruşturmanın Erzurum Özel Yetkili Cumhuriyet Savcısı Rasim Karakullukçu'nun yetkisi dahilinde yürütüldüğünü ve ilgili savcılıkça şüpheliler arasında menfaat çatışması bulunduğu, bu nedenle her avukatın sadece 1 şahsın müdafiliğini üstlenebileceği ve sadece bir kişi ile görüşebileceği yönünde talimat verildiği belirtilerek, sağlık durumlarından endişe ettiğimiz şüphelilerle görüşme talebimiz kısıtlanmıştır. Savunma hakkımız yasadışı usuller uydurularak ber-

— İleri Demokrasinin Adliyesi ve Emniyeti —

taraf edilmeye çalışılmıştır. 3 avukat olarak görülebildiğimiz, birer kişi, polisler tarafından çeşitli aşamalarda darp edildiklerini, polislerin sürekli gerçekdışı ifade vermeleri hususunda avukat bulunmadığı halde görüşerek baskı yaptığını belirtmişlerdir. İşbu tutanak tarafımızca düzenlenmiştir. Tüm bu açıklamalarımızı raporlayıp kamuoyuna ve gerekli mercilere sunacağız. Sürecin takipçisi olacağız."

Biber gazı stokları tükendi

Emniyet Genel Müdürlüğünün 2011 yılı için aldığı Biber Gazı stokları Mayıs ayı başında tükendi. Milliyet Gazetesinin verdiği bilgiye göre, Emniyet Genel Müdürlüğü (EG) geçtiğimiz yıl yaptığı ihaleler sonucunda 2011'de kullanılacak yeterli miktarda gaz bombası ve mühimmatı satın aldı. İhaleler yoluyla temin edilen malzemelerin büyük bölümü teslim alınarak 81 ildeki Çevik Kuvvet Şube Müdürlüğü birimlerine dağıtıldı.

Ancak, 2011 yılının ilk dört ayında kitlesel protestolar, KPSS ve YGS'deki kopya iddiaları nedeniyle ülke genelinde başlayan gerginlik ve toplu eylemler ile güneydoğudaki gelişmeler nedeniyle kolluk kuvvetleri bol bol gaz kullanınca stoklar tükendi. "Sivil itaatsizlik" kampanyası çerçevesinde yapılan ve dalga dalga yayılan gösterilerde şiddet kullanan Çevik Kuvvet birimleri, planlı nandan daha çok gaz mühimmatı kullanmak zorunda kaldı.

2010'da yapılan alımlar sonrasında depolarını dolduran Emniyetin, bu aşırı kullanım nedeniyle, seçim sürecini de dikkate alarak harekete geçtiği ve yeni gaz bombaları ile mühimmatı alımı yapmaya karar verdiği öğrenildi. Ancak bütçede yeterli ödenek olmamasını, buna karşın alımların

aciliyetini göz önünde bulunduran EGM'nün yardımına Başbakanlık koştu.

Yapılan yeni planlamaların ardından yaklaşık 170 bin gaz bombası, gaz solüsyonu, yangın söndürme aparatı ve savunma tüfek mühimmatının "acele" alınması için Yürütme'nin -dolayısıyla Emniyet'in- başı olan Başbakan'ın emrindeki örtülü ödeneğinden yaklaşık 2.3 milyon lira aktarıldı. Bu ödeneğin tahsisıyla birlikte EGM, mühimmat alımını başlattı. EGM'nin toplumsal olaylarda kullanmak amacıyla, özel alım yöntemiyle, geçen yıl 125 bin gaz bombası aldığı öğrenildi. Türkiye'deki aracı bir kuruluş üzerinden gerçekleştirilen, yaklaşık 1 milyon 200 liralık biber gazı alındı. Bu çerçevede, Emniyet Genel Müdürlüğü Güvenlik ve İkmal Dairesi yetkililerinden oluşan beş kişilik bir heyetin gaz imalatını yerinde incelemek amacıyla ABD'ye gittiği de öğrenildi.

Yetkililer, EGM'nin gaz mermisi alımlarının teslimatının parça parça yapıldığını da kaydetti. EGM'nin yurtdışından gelen bu gaz bombası ve aparatlarının büyük bölümünü Güneydoğu ve Doğu Anadolu'da oluşturulan bölge depolarına aktardığı öğrenildi.

Uluslararası Af Örgütü 2011 Türkiye Raporu

Uluslararası Af Örgütü'nün Türkiye hakkındaki 2011 Raporu'nun ilgili bölümünü, "ileri demokrasi"nin deşifre edilmesine katkısı olsun diye aşağıda yayınlıyoruz:

Terörle Mücadele Kanunu'nda ve anayasada yapılan değişiklikler ve düzenlemeler insan haklarının geliştirilmesi açısından olumlu adımlar olsa da, gerekli köklü değişimi yaratmakta yetersiz kaldı. İfade özgürlüğü hakkını ihlal eden cezai kovuşturmalar devam etti. Önerilen bağımsız insan hakları mekanizmaları kurulmadı. İşkence ve diğer kötü muamele raporları devam etti ve kolluk kuvvetlerine yönelik soruşturma ve kovuşturmalar etkisiz kaldı. Terörle mücadele yasaları kapsamında bir dizi adil olmayan yargılama yapıldı. Bombalı saldırılar sivillerin ölümüne neden oldu. Vicdani retçi, lezbiyen, gey, biseksüel, travesti, transseksüel, mülteci ve sığınmacıların hakları yasalarla güvence altına alınmamaya devam etti. Kadına yönelik şiddetin önlenmesinde ancak asgari düzeyde bir ilerleme görüldü.

Arka Plan

Mayıs ayında Meclis tarafından kabul edilen Anayasa değişiklikleri, Eylül'de yapılan halkoyla-

— İleri Demokrasinin Adliyesi ve Emniyeti —

masında yaklaşık yüzde 60 oy oranıyla kabul edildi. Değişiklikler, Anayasa Mahkemesi ile Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun yapısının değiştirilmesi, ordu mensuplarının sivil mahkemelerde yargılanması, Kamu Denetçiliği Kurumu'nun kurulması ve ayrımcılıkla mücadele için pozitif önlemlerin alınmasını içeriyordu.

Kürdistan İşçi Partisi (PKK), ateşkes süresini yıl boyunca uzatsa da Türk Silahlı Kuvvetleri'yle çatışmalar devam etti. Kasım ayında, cezaevindeki PKK lideri Abdullah Öcalan ve devlet arasında görüşmeler olduğu bildirildi.

Ekim ayında, 152 aktivist ve seçilmiş kişinin PKK ile bağlantılı Kürdistan Topluluklar Birliği'ne (KCK) üye olmakla suçlandığı dava Diyarbakır'da başladı. Sanıklardan 104'ü tutuklu bulunuyordu. Sanıklar hakkındaki delillerin çoğunun, katıldıkları toplantı ve gösterilerle yaptıkları basın açıklamalarına dayandırılması endişe yarattı.

Devlet kurumlarıyla bağlantılı olduğu iddia edilen aşırı milliyetçi Ergenekon örgütüyle ilgili kovuşturmaya devam edildi. Kovuşturmanın şüphelileri ve geçmişteki insan hakları ihlalleri arasındaki bağın araştırılmasında yavaş bir ilerleme kaydedildi.

Yıl içerisinde, kadınların üniversitelerde başörtüsü takmasına yönelik yasağın uygulaması gevşetirse de, yasal engelleri kaldırmaya yönelik bir ilerleme olmadı.

Mayıs ayında, BM İnsan Hakları Konseyi, BM Evrensel Periyodik Değerlendirme kapsamında Türkiye'nin insan hakları sicilini değerlendirdi. Hükümet tavsiyelerin çoğunu yerine getireceğini belirtti ancak özellikle azınlık haklarının daha fazla tanınması, Ceza Kanunu'nun ifade özgürlüğünü kısıtlayan maddelerinin değiştirilmesi ya da kaldırılması önerilerini reddetti.

İfade Özgürlüğü

Tabu haline gelmiş konularla ilgili daha açık tartışmalar yürütüldü. Yine de, silahlı kuvvetleri, Ermeni ve Kürtlerin durumlarını ve devam eden adli kovuşturmaları eleştirenler hakkında Ceza Kanunu'nun farklı maddelerinden dava açıldı. Ayrıca, ağır hapis cezası içeren ve uzun tutukluluk dönemleriyle sonuçlanan terörle mücadele yasaları, meşru ifade özgürlüğünü kısıtlamak için kullanıldı. Haklarında en sık dava açılanlar arasında Kürt siyasetçiler, gazeteciler ve insan hakları savunucuları bulunuyordu. Keyfi sınırlamalara devam edildi, internet sitelerine erişim engellendi ve gazetelerin yayınına geçici olarak son verildi. Düşüncelerini açıklayanlara yönelik şiddet tehdidi devam etti.

* Nisan ayında, gazeteci Veysi Sarısözen, Terörle Mücadele Kanunu'nun 7/2. Maddesine göre "terör örgütünün propagandasını yapmak"tan suçlu bulundu ve Gündem gazetesinde yazdığı bir yazı sebebiyle 15 ay hapis cezasına mahkum edildi. Bu karar, yıl sonunda Terörle Mücadele Kanunu kapsamında Yargıtay'da bekleyen dört mahkumiyetten biriydi.

* Taraf gazetesi çalışanları, yayımlanan yazılardan ötürü tehdit ve gözdağı almaya devam etti. Kasım ayında, Adalet Bakanlığı silahlı kuvvetleri eleştirdiği bir dizi yazıda "Türklüğü aşağıladığı" gerekçesiyle Taraf Gazetesi Yazarı Rasim Ozan Kütahyalı'ya TCK'nın 301. maddesinden soruşturma açılması için izin verdi. Aynı ay içinde, PKK'nın silahlı kanadı olduğu iddia edilen HPG, internet sitesinde Orhan Miroğlu'nu tehdit etti. Orhan Miroğlu ayrıca Kürt asıllı Türkiye vatandaşlarının durumuyla ilgili 2009'da yazdığı bir yazıda "halkı kin ve düşmanlığa tahrik ettiği" gerekçesiyle Ceza Kanunu'nun 216. maddesinden yargılanıyordu.

*Kasım ayında, önde gelen insan hakları savunucuları ve diğer kişilere karşı tehdit ve şiddet eylemlerinden sorumluluk üstlenen gizli bir örgüt olan Türk İntikam Tugayı'na yönelik polis operasyonunda tutuklamalar oldu.

*Eylül ayında, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Dink davasıyla ilgili olarak, gazeteci ve insan hakları savunucusu Hrant Dink'in hayatını korumak için yetkililerce yeterli önlem alınmadığına karar verdi. Yetkililer, Ocak 2007'deki cinayetten önce ellerinde bilgi bulunmasına rağmen önlem almamış, cinayetin ardından da etkili soruşturma yürütmemişlerdi. Mahkeme, özellikle güvenlik görevlileri hakkında soruşturma izni verilmemesini eleştirdi. Mahkeme ayrıca, Türkiye'nin, Ceza Kanunu'nun 301. Maddesi kapsamında hakkında dava açılan Hrant Dink'in ifade özgürlüğü hakkını da ihlal ettiğine karar verdi.

İşkence ve kötü muamele

Özellikle gösteriler sırasında ve gözaltı haricinde olmakla birlikte, gözaltında ve cezaevine nakil esnasında da işkence ve diğer kötü muamele yapıldığı iddiaları devam etti. Kasım ayında BM İşkenceye Karşı Komite, Türkiye gözlemleri sırasında ciddi bir kaygı duyduğu "birçok, süregiden ve kapsamlı işkence iddiaları"yla mücadele etme-

— İleri Demokrasinin Adliyesi ve Emniyeti —

leri için yetkililere bir dizi tavsiyede bulundu.

* İstanbul'da gasp şüphesiyle Ocak ayında gözaltına alınan Murat Konuş hayatını kaybetti. Kamera görüntülerine göre, polis karakoluna sağlıklı bir şekilde giren Konuş, 3 saat sonra dışarı taşınıyordu. Resmi kurumlarca hazırlanan otopsi raporunda Konuş'un vücudunda yaralanmalara rastlandığı ve beyin kanaması sonucu öldüğü belirtildi. Yedi polis memurunun "işkence sonucu ölüme neden olmak" suçundan yargılanmasına Mayıs ayında başlandı. Dava yıl sonunda devam ediyordu.

* 2008 yılının Ekim ayında siyasi aktivist Engin Çeber'in İstanbul'da işkence sonucu ölümünde rolü bulunan 19 polis ve infaz koruma memuru, Haziran ayında verilen ve dönüm noktası sayılabilecek bir kararla suçlu bulundu. Devlet memurları tarafından işkence uygulandığı iddiasıyla açılan diğer davalara tamamen aksi yönde yürütülen bu soruşturma sonucu, 3 infaz koruma memuru ve bir cezaevi müdürü müebbet hapis cezası aldı. Ceza alanların itirazları yıl sonunda Yargıtay'da bekliyordu.

Cezasızlık

Devlet görevlileri tarafından yapılan insan hakları ihlali soruşturmaları yetersiz kaldı. Soruşturma açıldığında da davalar etkili olmadı ve sürekli uzatıldı. Delillerin görevliler tarafından yok edilmesi ve hak ihlali iddiasında bulunanların karşı suçlamaya uğraması cezasızlığın sürmesine neden oldu. Hükümetin önerdiği bağımsız insan hakları mekanizmaları kurulmadı. Örneğin, İnsan Hakları Kurumu'nun (insan haklarının korunması ve ihlallerin önlenmesinden sorumlu olacak kurum) kurulması hakkındaki yasa taslağıyla ilgili olarak sivil toplumun görüşü etkili bir şekilde alınmadı. Dolayısıyla, kurumun bağımsızlığı konusunda gerekli güvenceler sağlanmadı.

*Nijeryalı sığınmacı Festus Okey'in 2007'de gözaltında ölümüyle ilgili olarak bir polis memurunun "kasten adam öldürme" suçuyla yargılanmasında ilerleme kaydedilmedi. Hatalı bir soruşturmanın ardından, kurbanın kimliğiyle ilgili tartışmalar nedeniyle yargılama durma noktasına geldi. Kasım ayında, mahkeme heyeti Göçmen Dayanışma ağı üyelerinin müdahillik başvurusunu reddetti ve başvuruda bulunan kişiler hakkında mahkeme heyetine hakaret ettikleri iddiasıyla soruşturma açılmasına karar verdi.

*2009 yılının Ekim ayında Şırnak'ta Resul İlçin'in gözaltında ölümünü araştıran savcı, hiçbir görevli hakkında kovuşturmayla yer olmadığı kararını verdi. Kararın dayandırıldığı otopsi raporunda Resul İlçin'in ölümüne kalp krizinin neden olduğu belirtilse de, aynı raporda İlçin'in başında ve vücudunun diğer bölgelerinde ciddi yaralan-

maların tespit edildiği de yazıyordu. Soruşturmanın kapatılmaması için yapılan temyiz başvurusunu yerel ağır ceza mahkemesi Temmuz ayında reddetti.

Cezaevi koşulları

Tutukluların cezaevinde, özellikle mahkemeye nakilleri sırasında, kötü muamele gördükleri iddiaları devam etti. Tutukluların tıbbi tedaviye erişimlerinin hala önlendiği ve diğer tutuklularla haberleşmelerine keyfi kısıtlamalar getirildiği belirtildi.

* Sağlık gerekçesiyle serbest bırakılması talebi reddedilen lösemi hastası Abdullah Akçay, Temmuz ayında cezaevinde hayatını kaybetti. Abdullah Akçay'ın bu talebi, cezaevinde yeterli tedavi göremeyeceğini belirten sağlık raporlarına dayanıyordu.

* Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi, PKK lideri Abdullah Öcalan'ın tutulduğu İmralı cezaevine Ocak ayında yaptığı ziyaretle ilgili olarak Temmuz ayında bir rapor yayınladı. Raporda, 5 mahkumun adadaki cezaevine gönderilmesiyle 10 yıllık tecritin sona erdiği ve cezaevi yönetiminde iyileşme gözlemlendiği kaydedildi. Komite'nin cezaevlerine 2009 yılında yaptığı diğer ziyaretlerle ilgili raporu hükümetin iznini beklediği için henüz yayınlanmadı.

Adil olmayan yargılamalar

Terörle mücadele yasasına bağlı adil olmayan yargılamalar devam etti. Bu davalarda, adli makamlar, alternatif geliştirmek yerine, aşırı uzun tutuklulukta ısrar etti; avukatların elinde ise, bu tür tutuklulukların yasallığını sorgulamaya yarayacak etkili bir mekanizma bulunmuyordu.

* Temmuz ayında yapılan önemli yasal düzenlemeler sayesinde çocukların sırf gösterilere katıldıkları için terörle mücadele kapsamında yargılanmasına son verildi. Fakat, değişiklikler yetiş-

kinlerin adil olmayan yasalarla yargılanmalarına izin vermeye devam etti ve terör suçunun yasadaki muğlak ve geniş tanımını ele almakta yetersiz kaldı.

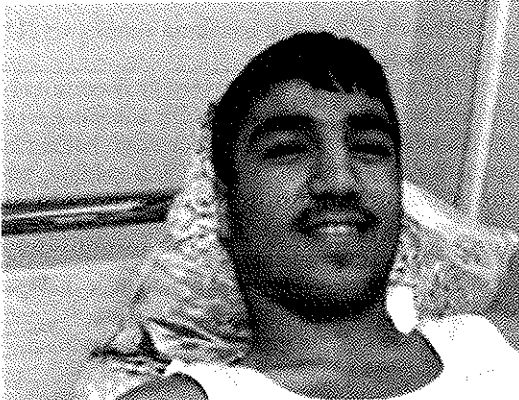
* Erdoğan Akhanlı, terörle mücadele yasaları kapsamında Ağustos ayında tutuklandı. Yargılama, işkence altında verdiği ifadeyi daha sonra geri çeken bir tanığın açıklamalarına dayanıyordu. Savunma avukatlarının Erdoğan Akhanlı'nın tahliyesine ilişkin başvuruları Akhanlı aleyhindeki delillerin fazlalığı gerekçesiyle reddedildi. Akhanlı, tutuksuz yargılanmak üzere Aralık ayında serbest bırakıldı.

Silahlı gruplar tarafından yapılan ihlaller

Bombalı saldırılar, sivillerin ölümüne ve yaralanmasına yol açtı.

* Temmuz ayında, petrol boru hattına düzenlenen saldırının ardından olay yerine gitmeye çalışan dört aktivist, araçlarının mayına çarpması sonucu hayatını kaybetti. PKK, mayını kendi üyelerinin döşediğini belirten bir açıklama yaptı.

* Eylül ayında, Hakkâri'nin güneydoğusundaki Geçitli/Peyanıs köyü yakınlarında seyir halindeki sivil bir minibüsün mayına çarpması sonucu dokuz kişi öldü. Saldırıyı hiçbir grup üstlenmedi. Görgü tanıklarının ifadesine göre, olay yerinin yakınlarında iki askeri çanta ve mühimmat bulundu.

İşçi hakları

İstanbul Taksim Meydanı'nın 1 Mayıs kutlamalarına açılması için sendikaların uzun zamandır devam eden talepleri bu yıl ilk kez kabul edildi ve gösteriler geçmiş yılların aksine barış içinde geçti. Anayasa değişikliği kamu çalışanlarına toplu sözleşme hakkı tanısa da memurlara grev hakkı hâlâ tanınmıyor. Sonuç olarak, Türkiye taraf olduğu ILO sözleşmelerine uymadı.

Çocuk hakları

Yasal düzenlemelerin ardından gösterilere katıldığı için yargılanan çocukların büyük bir çoğunluğu serbest bırakıldı (bkz. adil olmayan yargılamalar). Fakat, bazı illerde çocuk mahkemelerinin olmayışı gibi çocuk adalet sistemindeki eksiklikler ele alınmadı ve uzun süre tutuklulu kalan çocukların rehabilitasyonu ve kötü muamele iddialarının araştırılması için gerekli adımlar atılmadı.

Düşünce mahkûmları - Vidani retçiler

Askerlik hizmetine karşı vidani ret hukukta tanınmamaya devam etti. Askerlik yapmayı reddeden vidani retçiler tekrar tekrar yargılandı ve vidani retçilere desteğini açıklayanlar kovuşturma ve mahkûmiyetlere maruz kaldılar.

* Haziran ayında, vidani retçi Enver Aydemir altı aylık tutukluluğun ardından serbest bırakıldı. Askerlik yapmayı reddettiği için hakkında yapılan suçlamalar Askeri Yargıtay'da beklemeye devam etti. Aynı ay, insan hakları savunucusu Halil Savaş ve diğer üç aktivist, Enver Aydemir'e destek amacıyla düzenlenen bir gösteriye katıldıkları için "halkı askerlikten soğutma" suçlamasıyla Ceza Kanunu'nun 318. Maddesinden yargılanarak ceza-ya mahkûm edildiler. Dava, Yargıtay'da beklemeye devam etti. Ayrıca, Enver Aydemir'in askeri gözaltı sırasında kötü muamele görmesiyle ilgili açılan kovuşturma yıl sonunda devam ediyordu.

* Ağustos ayında, vidani retçi İnan Süver askerlik yapmayı reddettiği için gözaltına alınıp tutuklandı. Aralık ayında serbest bırakıldı ama hakkındaki geçmiş mahkûmiyetleri nedeniyle cezaevinde kaldı. Hakkında açılan "izin tecavüzü" davası yıl sonunda devam ediyordu.

Sığınmacılar

Geçici sığınma prosedürlerine erişim keyfi bir biçimde engellendi, bunun sonucunda insanlar zulüm görme tehlikesi olan ülkelere zorla geri gönderildi. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin 2009 yılında yasadışı olarak nitelendirdiği ve sığınmacıların gözaltında tutulduğu düzenlemeler

İleri Demokrasinin Adliyesi ve Emniyeti

yıl sonunda hala yürürlükteydi. Sığınmayla ilgili üç yeni yasa üzerine sivil toplum örgütlerinin görüşleri alındı ancak yasa taslağı yıl sonunda henüz yayımlanmamıştı.

Lezbiyen, gey, biseksüel ve trans bireylerin hakları

Ayrımcılığa karşı önlemlerin geliştirilmesine dair anayasa değişikliği, bireylerin cinsel yönelim ve cinsiyet kimlikleri temelinde ayrımcılığın önlenmesinde etkili olmadı. Yasal düzlemde ve uygulamada ayrımcılık devam etti.

* Mart ayında, Kadın ve Aile Sorumlu Devlet Bakanı, eşcinselliğin tedavi edilmesi gereken bir hastalık olduğunu söyledi. Hükümet, bu yorumla arasında mesafe koymadı ve özür dilenmedi.

* Nisan ayında, LGBT dayanışma örgütü Siyah Pembe Üçgen, İzmir Valiliği'nin başvurusu üzerine "genel ahlaka ve Türk aile yapısına aykırı olduğu" iddiasıyla haklarında açılan kapatma davasını kazandı.

* Mayıs ayında LGBT bireylerin haklarını savunan Pembe Hayat üyesi beş trans kadın, Ankara'da arabalarını durdurduktan sonra kendilerini darp eden polisler hakkında şikayetçi oldu. Polis memurları da, aktivistlerin tutuklamaya direndiğini iddia ederek karşı suçlamada bulundu. Dava açıldı ve bütün aktivistler ilk duruşmada beraat etti. Polis memurlarına ise hiçbir dava açılmadı.

Kadın ve kız çocuklarına yönelik şiddet

Hükümetin aile içi şiddetle mücadele için hazırladığı 2007-2010 Ulusal Eylem Planı, koordinasyon eksikliği, yetersiz kaynak tahsisi ve ölçülebilir hedeflerin noksanlığına bağlı olarak önemli bir ilerleme kaydetmedi. Aile içi şiddete uğrayan kadınlara yönelik sığınma evleri sayısının yasalar da belirtilenin çok altında olması, kritik bir durum arz etmektedir. Resmi kayıtlara göre, geçen yıl açılan sekiz sığınma evi ile birlikte sığınma evlerinin sayısı 57 olmuştur. Temmuz ayında, CEDAW Komitesi, kadına yönelik şiddetle ilgili kapsamlı yasaların yapılmasını da içeren bir dizi tavsiye kararı yayınladı.

Uluslararası Af Örgütü ziyaretleri/raporları

Uluslararası Af Örgütü heyeti, Ocak, Şubat,

Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz, Eylül, Ekim ve Kasım aylarında Türkiye'yi ziyaret etti. Bu ziyaretlerin bazıları dava gözlemleme amacıyla yapıldı.

Türkiye: Aktivist grup "Türk ahlaki değerlerine aykırılık" gerekçesiyle kapatılmayacak (EUR 44/009/2010)

Türkiye: Vicdani ret, bir kişilik bozukluğu değil, insan hakkıdır (EUR 44/013/2010)

Türkiye: Çocuk hakları evrenseldir; Türkiye'de çocukların terörle mücadele yasaları altında adil olmayan yargılamalarına son verin (EUR 44/011/2010)

Türkiye: Barışçıl gösteri yapan kişiler, 'halkı askerlikten soğutmaktan' mahkum oldular (EUR 44/016/2010)

Türkiye: Uluslararası Af Örgütü, Hakkari'deki minibüse yapılan saldırıyı kınadı (EUR 44/021/2010)

Türkiye: İşkenceye karşı Komiteye sunulan bilgilendirme raporu (EUR 44/023/2010)

Türkiye: BM Komitesi, hükümeti işkence ve cezasızlığa karşı harekete geçmeye çağırıyor (EUR 44/025/2010)

Sadece TMK'da yapılan değişiklik sonrası toplam 9 ayda gözaltına alınan çocuk sayısı 424 ve tutuklama sayısı 129 olarak İHD (İnsan Hakları Derneği) raporlarına geçmiştir.

Raporun çarpıcı ve düşündürücü olan bölümlerinden biri de son iki yılın istatistiğidir.

o 2010 yılı

-286 çocuk gözaltına alınmış

-95 i tutuklanmış ve şuan ceza evlerinde

o 2011 yılı (ilk 4 ay)

-352 çocuk gözaltına alınmış

-116 çocuğun da tutuklandığı geçiyor aynı raporda

-Toplamda 638 çocuk gözaltına alınmış ve 211 çocuk tutuklanmış.

Bu Türkiye'nin çocuklara verdiği önemin belgesi olarak duruyor karşımızda. Bir annenin karşısına bu tabloyu bıraktığımızda çocukları hakkında hangi duygulara kapılır acaba. Aynı şekilde, bir anne başbakan Erdoğan'ın üç çocuk önerisine ne kadar güvenebilir. Geleceği beton duvarlar arasında geçecek bir çocuğu kim doğurmak isteyecektir. Toplumun psikolojisine direkt müdahale halidir bu. Bu tutumun yanı sıra çocuklara karşı işlenen suçlar kapsamında yargının tutumu ise baş döndürücü hızla ilerliyor.

İleri Demokrasinin Adliyesi ve Emniyeti

Evet, Ordu'da 14 yıl önce Cihat Metin(16) ve Turgay Metin (13) İsimli iki çocuk PKK li sanılma savıyla Özel Hareket polislerince katledilmiş yargı bu meseleyi en nihayetinde toplam 5 yıl cezaıyla bu sene sonuçlandırmıştır. Yanısıra 2001 yılındaki 20 bin liradan çocukların ailelerine tazminat bir başka deyişle sus payı vermiştir devlet.

Demokrat Yargı Derneği Başkanı Hâkim Orhan Gazi Ertekin seçimde bakanlığın liste oluşturduğunu, hâkim ve savcıların tehdit edildiğini ileri sürdü

Kurulduğu dönemde YARSAV'a karşı yapılan- dırıldığı ve hükümete yakın isimlerden oluştuğu eleştirilerine uğrayan, referandumda "evet" oyundan yana tavır koyan Demokrat Yargı Derneği'nin Başkanı, Beypazarı hakimi Orhan Gazi Ertekin, anayasa değişikliğinden sonra yapılan HSYK üyeliği seçimi sürecini "Yargı meselesi halloldu, Yargıçların 'Eşekli Demokrasi' ile İmtihanı" adını verdiği kitabında anlattı.

İddialar: Ertekin'in önümüzdeki günlerde piyasaya çıkacak kitabının ismi, bir hakimin, "Bakanlık eşeği aday gösterse, eşeğe oy veririm" sözlerinden esinlendi. Ertekin, kitabında, HSYK'nın yeni üyelerinin bakanlık güdümlü isimlerden seçilmesini eleştiren genç bir hakimin, "Biz geçmişte Kemalist diktaya karşı olduk. Fakat buradaki vurgumuz Kemalizme değil, diktaya idi. Sizin sorununuz ise dikta ile değil, Kemalizm ile ilgiliymiş. Bu doğru bir tavır değil" sözlerine de yer veriyor.

Ertekin, Demokrat Yargı'nın HSYK üyeliği seçimine, bağımsız bir platformla girilmesi gerektiğini düşündüğünü, Adalet Bakanı Sadullah Ergin'in de bu fikre sıcak baktığını bildiğini, ancak süreç içerisinde bürokratlarının etkisinde kaldığını belirtti. Bu kapsamda, halen HSYK 1. Daire Başkanı olan dönemin Müsteşar Yardımcısı İbrahim Okur ile bir görüşme yaptığını ve niyetini o görüşmede anladığını kaydeden Ertekin, devam eden süreçte Müsteşar Ahmet Kahraman ve Okur'un ayrı ayrı listeler oluşturduklarını, bu listelerden Okur'un listesinin esas alındığını, Kahraman'ın listesindeki isimlerin tamamının ise yeni HSYK göreve başladıktan sonra Yargıtay üyesi seçildiğini iddia etti.

Bilgileri elden geçirildi: Ertekin, kitabında, şu iddialarda bulundu: "Öncelikle, bütün hâkim ve savcıların dosyalarının gözden geçirildiği bir ilk

seçim anketi hazırlığına uygun şekilde, neredeyse her hâkim ve savcının seçimdeki tutum alışının belirlenmesine dönük somut veriler ortaya çıkarıldı. Dosya ve tüm kayıtlar zaten ellerindeydi. Adliyelerde Başsavcılar ve Komisyon Başkanları aracılığıyla ilk toplantılar yapıldı. Yargıda ortak hareket eden tüm farklılıkların kendi çevrelerinde toplanması gerektiğine işaret edildi. Bu derin bir kaygıyı gösteriyordu. En nihayet bakanlık listesi kesinleştiği ândan itibaren bürokratlar, kendi iç bütünlüklerini sağlamış hale geldiler."

HSYK seçiminde neler oldu?

Adalet Bakanlığı'nın seçim sürecinde, hâkim ve savcılara ait elinde bulunan tüm bilgileri kullandığını iddia eden Ertekin, bağımsız aday olan ve yüksek oy toplayan bir hâkim için "iki eşli", başka adaylar için "içki içiyor", "türbanlı karısının başını açmış" türünde bilgilerle insanların linç edildiğini, bu bilgilerin bakanlıktan alınarak yayıldığını kaydetti.

HSYK seçimlerinin sonucu ne oldu? Yeni HSYK Yargıtay'a 160 yeni üye atadı. Yargıtay Başkanlık seçimlerinde bu 160 kişinin tamamı blok oy kullandı ve Bülent Arınç'ın arkadaşı Nazım Kaynak'ı Başkan seçti. Kaynak 197 oy aldı. Tekrar edelim: Bu 197 kişinin 160'ı yeni HSYK tarafından atanan yeni üyelerden geldi. Vesayet rejiminin referandumla sona erdiğini ileri sürenler, şimdi de siyasi iktidarın Yargı üzerindeki mutlak vesayetine alkış tutmaktalar.

En büyük telekulak

Tayyip Erdoğan ne zaman Diyarbakır'a gidecek olsa medya "Başbakan mesaj verecek, mesaj verecek" diye zikreder durur. Özellikle geçen yıl referandum adlı Tayyip Erdoğan oylaması öncesinde çokça böyle denilmişti. Sonuçta Başbakan medyanın beklentisini karşılamış, sürprizini nutkunun sonuna saklamış, Diyarbakır'a yeni bir cezaevi yapılacağını müjdelemişti.

Bu yılki Diyarbakır konuşmasından önce de medya Sayın Başbakanın Diyarbakır'da Kürt sorunu konusunda ne söyleyeceğinin propagandasını yapıp durdu. Erdoğan o konuda hiçbir şey söy-

— İleri Demokrasinin Adliyesi ve Emniyeti —

lemedi. Bol bol kardeşlik ve Müslümanlık lafı etti. Diyarbakır halkı o din kardeşliği edebiyatının asimilasyon amaçlı mugalatadan başka bir şey olmadığını pek iyi bilir, ama Erdoğan'ın Kürt halkına İslamiyet'ten başka önereceği bir şey yoktur.

Fakat Erdoğan'ın konuşmasında asıl önemli olanı bütün medya atladı. Başbakan iki BDP'li yönetici arasındaki bir telefon konuşmasının bir-iki güne kadar yayınlanacağını söyledi. O konuşmaya göre "falanca ilde filanca partiyi destekleyelim" deniliyormuş. (Dinlenen konuşmada konuşanlardan biri Gültan Kışanak'mış.)

Tayyip Erdoğan kendinden geçerek bir sırı açıklarken, gerçekte kendini ele veriyordu. Düşününüz, BDP Genel Başkanlarından birinin telefonunu Başbakanın emrindeki Emniyet veya MİT dinliyor. Konuşulan herhangi bir suç mahiyetinde olmadığı, siyasi nitelik taşıdığı halde Polis veya MİT konuşulanı Başbakana rapor ediyor. O da "Yayınlayın" diye emir veriyor. Sonra da dayanamayıp bunu miting meydanında –ve canlı yayında– ağzından geçiriyor.

Telefon dinleyen, ortam dinlemesi yapan (hatta gereğinde görsel malzeme olarak çekim de yapan) ağız başındakinin kim olduğu böylece ortaya çıkıyor: Demek ki, MİT+Emniyet (+?) dinlediği binlerce konuşmaları tarıyor, Başbakanın siyaseten işine yarayacak olanı ona bildiriyor, o da uygun gördüğünü yayınlattırıyor. (Nitekim konuşmayı Erdoğan'ın hoparlörlerinden Samanyolu yayınlamış.)

Dinleme konusunda mahkeme kararı var mı? Yok. Yani dinleme suç. Konuşmanın yayınlanması yasal mı? Değil? O da suç. Başbakanın herhangi bir bilgisinin olma hakkı var mı? Yok. O da suç.

Parasız eğitim isteyen gençlere peşin peşin 19 ay hapis

14 Mart 2010'da Abdi İpekçi Spor Salonu'nda Erdoğan'ın atraksiyonlarından birisi olarak düzenlenen Roman Çalıştayında Başbakan Recep Tayyip Erdoğan konuşma yaparken "Parasız Eğitim İstiyoruz" yazılı pankart açan ve tutuklanan gençlerin çilesi devam ediyor. 25 Mayıs 2011 ta-

rihindeki duruşma itibarıyla gençler 14 ay 10 gündür tutuklu. Gençlik Federasyonu üyesi Ankara Üniversitesi öğrencisi Berna Yılmaz ve Trakya Üniversitesi'nden Ferhat Tüzer, İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki duruşmada 3. kez hâkim karşısına çıktılar. Bu kez de tahliye edilmeyen öğrencilerin duruşması 6 Ekim 2011 gününe ertelendi. Görünüşe bakılırsa gençler masum bir pankart açtukları için daha şimdiden yaklaşık 19 ay hapis yatmış olacaklar.

Duruşmada mütalaa öncesi Ferhat ve Berna'ya soru sormak istediğini dile getiren savcı, her iki sanığa katıldıkları iddia edilen eylemleri nereden öğrendiklerini ve Halk Cephesi, Halkın Özgürlükler Cephesi ve Gençlik Federasyonu'na üye olup olmadıklarını sordu. Ferhat Tüzer, örgütlerle herhangi bir ilgisinin olmadığını belirterek, eylemi basından internet aracılığıyla öğrendiğini ve demokratik bir tepki olduğunu düşündüğü için eyleme katıldığını kaydetti. Herkesin talebi olan parasız eğitim ve ulaşım taleplerini dile getirdiklerini aktaran Tüzer, Hakime "Sizlerin de mutlaka çocukları vardır" dedi. F tipi cezaevinde işkenceye maruz kaldığını söyleyen Tüzer, işkence gördüğüne dair raporlarının bulunduğunu da belirtti. Davası 6 Ekim'e ertelendi.

Yılmaz: Cezaevine getirilirken işkence yaptılar

Berna Yılmaz ise Gençlik Federasyonu'na üye olduğunu söyleyerek, "Demokratik bir ülkede eğitim herkesin hakkı olmalıdır. Bugün eğitim ücretini karşılayamayıp okuyamayan çok sayıda genç bulunuyor. Parayı bulmak için ağır şartlarda çalışan aileler bulunuyor. Ben bu sorunu dile getirmek istedim. İnsanlar da bizi terörist olarak görmüyor. Bizi sahipleniyorlar. Ayrıca cezaevinden getirilirken işkenceye maruz kaldım. Adliyeye alınırken yanlış bir girişten girdik. Bu durumdan jandarmalar beni sorumlu tutarak, sert kullanarak diğer giriş kapısına aldılar" diye konuştu.

Savcının mütalâası

Savunmaların ardından savcı örnek bir mütalaya imza attı. Ferhat Tüzer ve Berna Yılmaz'ın eylemlerini toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı ve düşünce ve düşünceyi açıklama kapsamında değerlendirerek, sanıkların tahliye ve beraatlerini talep etti. Anayasa ve uluslararası sözleşmelere göre silahsız ve saldırsız toplantı ve gösteri yürüyüşünün önceden izin alınmadan yapılabileceğini kaydeden savcı, Demokratik toplumlarda ifade özgürlüğünün etkin kullanımı için gerekli düzenlemelerin kanun koyucu ve idare tarafından düzenlenip alınması gerektiğini ifade ederek, bu hakların devletin dikey ve yatay so-

— İleri Demokrasinin Adliyesi ve Emniyeti —

rumluluğu bakımından etkin olarak kullanılması gerektiğini belirtti. Savcı, sivil toplum örgütlerinin kötüye kullanılmaları ve yönlendirilmeleri konusunda bireyi koruyacak önlemlerin ve iyiyi kötüden ayıracak ölçütlerin devlet tarafından alınması gerektiğini kaydetti.

Mütalaada, haklarında kapatılma ve yasaklanma kararı olmayan ve faaliyetlerine devam eden dernek ve sivil toplum örgütlerinin eylemlerine katılan sanıklara sırf katılımlarından dolayı ceza hukuku anlamında sorumluluk yüklenemeyeceği, bunun Anayasal hakların etkin bir şekilde önüne geçtiği de belirtildi. Savcı, sanıkların şiddet içeren eylemlere başvurmadıklarının anlaşıldığından sanıkların ayrı ayrı beraatlerini ve tahliyelerini istedi.

Avukat: Emniyet evrakı delil olamaz

Sanıkların avukatı Taylan Tanay, mütalaaya katıldıklarını belirterek, "Eylemler yasal olmasaydı polis tarafından eylemin dağıtılması gerekirdi. Dernek halen yasal ve faaliyettedir. Son zamanlarda polis, Jandarma ve MİT'in evraklar üzerinde değişiklik yaptığı ortaya çıkmıştır. Emniyet Müdürlüğünden gelen yazı delil olarak kabul edilemez" dedi.

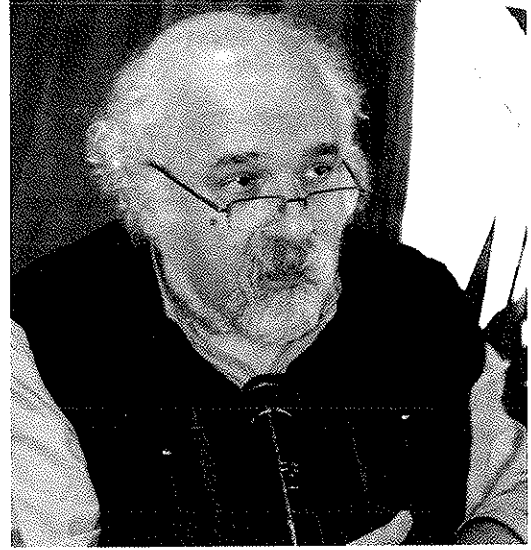
Mahkeme, mütalaaya karşı avukatların esas hakkındaki savunmalarını hazırlamalarına karar vererek, Fehat Tüzer ve Berna Yılmaz'ın kuvvetli suç şüphesini gösteren olguların bulunduğunu, suçun niteliği ve delil durumu gerekçesiyle tahliyelerini reddetti.

Duruşmada Ferhat Tüzer'in annesi ve babası ile Berna Yılmaz'ın ablası da hazır bulundu. Eğitim-Sen de duruşma öncesi bir açıklama yaptı.

Muzır kurul işbaşında: Mizah dergileri poşete girdi

İleri demokrasinin basındaki operasyonları arastırma mizah dergilerinin satışının kısıtlanması da girdi. Tıpkı müstehcen kabul edilen dergiler gibi, mizah dergileri de bundan böyle poşette pazarlanacak ve bayiler onları 18 yaşının altındakilere satamayacak. Karar demokrasi ucubesi "Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kurulu" tarafından alındı. [Genç okurlar için bir açıklama yapalım: Muzır= zararlı.]

Tabii ki, yeni uygulamadan esas amaç küçükleri korumak değil. Bu kısmi yasaklama mizah dergilerinin muhalif niteliklerinden ve özellikle karikatürlerle Tayyip Erdoğan'ı hicvetmelerinden ileri geliyor.

Yayıncılar sözünü ettiğimiz kurula kısaca "Muzır Kurulu" derler. Osmanlıca'da "ismiyle müsemma" diye bir tabir vardır, (müsemma isimden türemiş bir sıfat olarak "adı üstünde" demek.) Bu kurul da işte öyle ismiyle müsemma bir kurul, muzır bir kurul.

Sıra yayıncılara ve basımevlerine geldi

Belge Yayınevi sahibi, yazar Ragıp Zarakolu ileri demokrasi adliyesinin yeni marifetlerini açıkladı: "1990'lardan bu yana ilk kez bir yayıncı cezaevinde: Aram Yayınları editörü Bedri Adanır... Önyargı ile Abdullah Öcalan'ın kitabına Diyarbakır'daki Kültür Bakanlığı görevlilerinin vermediği bandrol, bandrolün sansür amaçlı kullanılacağına ilişkin kuşkularımızı doğruladı. Ve bu yasa ile hak ihlali en sonunda Bedri Adanır'ın hapsedilmesine giden süreci başlattı. Yayıncıların meslek örgütü TYB'nin bu yılki düşünce özgürlüğü ödülünü bütün önyargıları aşarak Bedri Adanır'a vermesini son derece anlamlı buluyorum.

Öte yandan "İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi 2011 yılında bir "ilk" e daha imza atarak, bir kitabı basan matbaacıyı "yazar gibi" kabul ederek, Berdan Matbaası sahibi Sadık Daşdoğan'ı gıyabında 1 yıl hapis cezasına mahkûm etti.

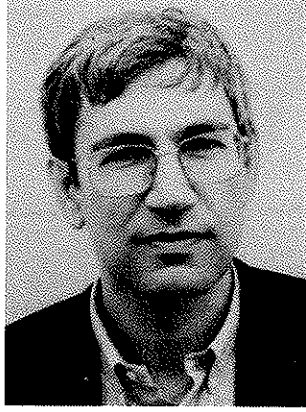
Çetin Yayınları tarafından 2 cilt halinde yayınlanan, Gülseren Aksu'nun 'Anılarla Abdullah Öcalan - Güneşin Sofrasında' isimli kitaptan dolayı, yayıncı Abdurrezzak Güngör'e dava açılmıştı. Savcılık, hiçbir yasal sorumluluğu olmadığı halde matbaacıya 489 TL öderse kamu davasının düşeceği, hakkında dava açılmayacağını belirtmiş, matbaacı da bu parayı ödemişti. Buna karşın anlaşılmayan bir şekilde matbaacı hapse mahkûm edilmiş, bundan

— İleri Demokrasinin Adliyesi ve Emniyeti —

haberi olmadığı için karara Yargıtay nezdinde itiraz da edememiştir. Sadık Daşdöğen'in kararın 6 ay ertelenmesi talebi kabul edildi."

Orhan Pamuk'a tazminat cezası

Şişli 3. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından verilen kararda, İstanbul Şehit Anaları Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği Genel Başkanı Pakize Alp Akbaba ve Ergenekon davasının tutuklu sanığı avukat Kemal Kerinçsiz'in de aralarında bulunduğu 6 kişinin,

yazar Orhan Pamuk hakkında açtığı manevi tazminat davasını karara bağladı. Mahkeme, davacıların her biri için bin TL olmak üzere toplam 6 bin TL manevi tazminatın yasal faizi ile birlikte davalı Pamuk'tan alınmasına karar verdi.

6 davacı, Pamuk'un, İsviçre'de yayımlanan Das Magazin Dergisi'ne verdiği röportajdaki "30 bin Kürt'ü ve 1 milyon Ermeni'yi öldürdük. Türkiye'de hiç kimse bunu dile getirmeye cesaret edemiyor. Ben ediyorum" sözleri için toplam 36 bin TL tazminat davası açmıştı. Şişli 3. Asliye Hukuk Mahkemesi, 2006'da açılan manevi tazminat davasını aktif dava ehliyetlerinin bulunmadığı gerekçesiyle reddetmişti.

Davalılar tarafından yapılan temyiz başvurusunu görüşen Yargıtay 4. Hukuk Dairesi, 11 Aralık 2007'de kararı davacılar lehine esastan bozmuş ve "davacıların dava açma ehliyetinin varlığının kabulüne" karar vermişti. Kararın ardından davayı yeniden görüşen Şişli 3. Asliye Hukuk Mahkemesi, önceki kararında direnerek, davanın reddine hükmetti.

Yerel mahkemenin bu kararı üzerine dosya Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'na gönderildi. Kurul, 13 Mayıs 2009'da davalı Pamuk aleyhine açılan tazminat davasını reddeden yerel mahkeme kararını, Yargıtay 4. Hukuk Dairesi'nin bozma gerekçeleri doğrultusunda bozdu.

Pamuk tarafından yapılan tashih-i karar talebi de Hukuk Genel Kurulu tarafından 07 Ekim 2009'da reddedildi. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun kararı üzerine yeniden yargılama yapan Şişli 3. Asliye Hukuk Mahkemesi, davayı kısmen kabul ederek yukarıdaki hükmü verdi.

lu'nun kararı üzerine yeniden yargılama yapan Şişli 3. Asliye Hukuk Mahkemesi, davayı kısmen kabul ederek yukarıdaki hükmü verdi.

Başbakan: Kız mıdır kadın mıdır?, bilemem

Hopa olaylarına yönelik Ankara'daki protestolar sırasında polis panzerinin üzerine çıkarken görüntülenen Halkevleri MYK üyesi Dilşat Aktaş uğradığı şiddetin neticesinde hastaneye kaldırıldı. Aktaş, sivil polislerin Kızılay civarında kendisine, "Gel bakalım buraya, o sen misin?" diye bağırıldığını, 20 kadar polis tarafından dakikalarca dövüldüğünü ve vücudunun büyük bölümünde darp izleri olduğunu söyledi. Aktaş, vatandaşların kendisini polisin elinden güçlükle kurtardığını ve bir taksiye bindirerek SSK Dışkapı Hastanesi'ne götürdüklerini kaydetti. Aktaş 'hayati tehlikesi ve felç riski' bulunduğu için ameliyat edildi. Kalça kemiğinde kırıklar bulunan Aktaş'a, platin takıldı, 6 ay 'iş göremez' raporu verildi. Tayyip Erdoğan ise Dilşat Aktaş için "Kız mıdır, kadın mıdır bilemem" diyerek İslamcı ve erkekçi bir ağız kullanarak kimliğini ve zihniyetini açığa koydu.

BDP'li mi, at içeri

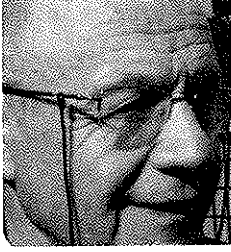
Ankara'da 4 Haziran'da misafir olarak bulunduğu kardeşi Nejat Oğraş'ın evine düzenlenen baskın sonucu gözaltına alınan ve dün İstanbul'a getirilen BDP PM Üyesi Nihat Oğraş, Beşiktaş'ta bulunan İstanbul Adliyesi'ne çıkarıldı. Savcılıkta ifadesi alındıktan sonra tutuklanması talebiyle mahkemeye sevk edilen Oğraş "Örgüt üyesi" olduğu iddiasıyla tutuklandı.

İsmail Beşikçi'yle dayanışma

Kamuoyuna

Dr. İsmail Beşikçi, Çağımızda Hukuk ve Toplum dergisinin, kış-2010 tarihli sayısında çıkan Ulusların Kendi Geleceğini Tayin Hakkı ve Kürtler başlıklı yazısı yüzünden 15 ay ceza almıştır.

Ne yazık ki ülkemizde düşünceyi açıklamak

hala suç. Hala milyonlarca insanın kullandığı anadili yok sayılıyor. Hala KCK davasında Kürtçe olduğu düşünülen bilinmeyen dil ibaresi kullanılarak bir dilin varlığı inkar edilmeye çalışılıyor. Biz, Fikirlerin yasaklanmadığı bir ülkede

yaşamak istiyoruz.

İnsana karşı devleti koruyan zihniyetin terk edilmesi gerektiğinin altını çiziyoruz.

İsmail Beşikçi'nin şahsında, insanların düşünceleri yüzünden yargılanmasını, ceza almasını kınıyoruz.

Eğer İsmail Beşikçi'nin söz konusu yazısı suç ise, yazısının altına imzamızı atarak aynı suçu işlediğimizi bildiriyoruz.

Milletvekilleri Zana ve Ayna yargılanıyorlar

Marksist.org'un belirttiğine göre, Diyarbakır milletvekili Leyla Zana'nın da "Kürtlerin 3 lideri var. Öcalan, Barzani ve Talabani" sözleri sebebiyle yargılanmasına devam edildi. Zana'nın "suçu ve suçluyu övmek" suçundan 3 yıla kadar hapsi isteniyor.

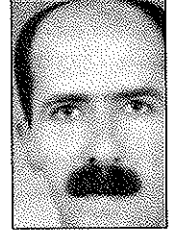

Keza Diyarbakır milletvekili Emine Ayna, 2007'de Siirt'te düzenlenen Newroz etkinliğinde yaptığı konuşma sebebiyle mahkum oldu. Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi, Emine Ayna'nın konuşmasında "Örgütün elebaşı Abdullah Öcalan'ı gündemde tutarak ve örgütün fikirlerini dinlendirmek suretiyle" suç işlediğini kaydetti; Ayna'yı 10 ay hapse mahkum etti. Aynı davada Newroz etkinliğine katılan 24 sanığa daha 10'ar ay hapis cezası verildi; 6

sanık ise delil yetersizliğinden beraat etti. Sanıklar Terörle Mücadele Kanunu'nun "terör örgütünün propagandasını yapmak" suçunu kapsayan 7/2. maddesi uyarınca mahkûm edildi.

Kürtçe 'bilinmeyen dil' olmaya devam ediyor

Erzurum 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen Ağrı Kürdistan Topluluklar Birliği Türkiye Meclisi (KCK/TM) davasının karar duruşmasında 11 kişiye toplam 91 yıl 11 ay hapis cezası verildi. Aralarında BDP Genel Merkez çalışanlarının da bulunduğu 18 kişi hakkında "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla açılan davanın karar duruşması 14 Haziran'da görüldü. Kürtçe savunma talebi kabul edilmeyen sanıkların konuşmaları tutanaklara "Bilinmeyen bir dilde konuşular" şeklinde kaydedildi; sanıkların ifadesi de alınamamış oldu. Avukatlar, davanın siyasi olduğunu belirterek tahliye talebinde bulundu. Mahkeme heyeti ise BDP Genel Merkez çalışanları Hamit Duman'a 16 yıl, Şefika Bilici, Nevzat Tekid ve Gökmen Çiftçi'ye 13'er yıl 6'şar ay hapis cezası verdi. Dönemin BDP Ağrı İl başkanı Mustafa Akyol ile Patnos İlçe Başkanı Mehmet Şirin Açık 7'şer yıl 6'şar ay, Doğubayazıt Belediye Başkan Yardımcısı Mehmet Babayigit ve gazeteci Mirza Mehmet Şen de 6'şar yıl 3'er ay hapis cezası aldı. "Örgüt propagandası yapmakla" suçlanan İlhan Çevik ve Cessim Göktepe'ye de 10'ar ay hapis cezası verildi.

Kürtçe tabela asana 20 yıl hapis

BDP ve DTK'nin başlattığı "İki dilli yaşam" kampanyası kapsamında Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesinde BDP binasına asılan Kürtçe ve Türkçe tabela dava konusu oldu. Barış ve Demokrasi Partisi Doğubayazıt İlçe Örgütü'nün Kürtçe karşılığı olan "Partiya Aşti u Serokiya Navçe ya Bazidê" asılı tabeyle ilgili başlatılan soruşturma tamamlandı. Doğubayazıt Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilen iddianamede, "Kürtçe tabelanın Siyasi Partiler Kanunu'na aykırı olduğu" gerekçesiyle BDP eski ilçe eşbaşkanları Dalha Kaya ve Sümeyra Salaz Demir ile ilçe yöneticileri Mustafa Özer, Telat Aktaş, Halit Oral, İbrahim Kaya ve Nilüfer Kaya hakkında 6 aydan 20 yıla kadar hapis cezası istendi.

Öcalan dipnotuna yasak

Diyarbakır 6. Ağır Ceza Mahkemesi, Özgür Halk ve Demokratik Modernite dergisinin 2. sayısını hakkında yasaklama ve toplatma kararı verdi. Karar, derginin 73-82 sayfaları arasında yer alan yazının dipnotunda Abdullah Öcalan'ın savunma metinlerine referans verilmesine dayandırıldı. Derginin tüm nüshalarına el konuldu.

Homoseksüelin katili aranmıyor

Homoseksüel olduğunu açıkladıktan sonra, 26 yaşında öldürülen Ahmet Yıldız'ın yedinci duruşmasında, mahkeme sanık baba Yahya Yıldız hakkında çıkartılan yakalama emrinin infazını beklediğini açıkladı ve davayı 16 Eylül'e erteledi.

15 Temmuz 2008'de Üsküdar'da uğradığı silahlı saldırıda öldürülen Yıldız'ın, cinayetten önce ailesi hakkında "tehdit"ten şikâyetle bulunduğu ancak yetkililerin harekete geçmediği anlaşılmıştı. Ailesi haftalarca naşını morgdan almadığı için kimsesizler mezarlığında toprağa verilmişti.

Cinayeti hakkında açılan davanın 16 Haziran 2011 tarihinde Üsküdar 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen duruşmasında, Mahkeme'nin yurtdışında olduğu anlaşılan firari sanık baba Yahya Yıldız'ın, Emniyet ve Jandarma'dan yakalamanın infaz edilmesini beklediği halde İstanbul polisinden cevap gelmedi. Oysa şayet Türk makamları Federal Alman polisiyle temasa geçseydi, katil zanlısı baba bugüne değin çoktan yakalanıp, Türkiye'ye teslim edilmişti. Belli ki, Emniyet cinayeti cinayet saymıyor, katil babayı haklı buluyor ve koruyor. Duruşmayı takiben Kaos GL, Ankara Yıldız Caddesi'nde Metehan Özcan'ın Ahmet Yıldız için hazırladığı "Neden" fotoğrafının altında, Yıldız'ın davasında üç yıldır hiçbir gelişme olmadığını protesto ederek basın açıklaması yaptı.

Açıklamaya katılanlar, "nefret cinayetinin takipçileri" olduklarını ve bu cinayetin bir an önce aydınlatılması ve katillerin yakalanması için polis ve adli makamların neyi beklediğini sordular.

"Ahmet Yıldız bir eşcinseldi! Bu toplumda insanlar sırf kadın kadına ve erkek erkeğe yaşamak istedikleri için öldürülebiliyor. Sırf cinsel yönelimleri ya da cinsiyet kimliklerinden dolayı öldürülen gey, lezbiyen, gey, biseksüel, travesti ve transeksüeller (kısaca LGBT) şimdiye kadar düştükleri yerde öldükleriyle kaldılar.

Bu bireyleri öldüren katilleri, namus adına aileleri saklayıp korudu, kazara yakalananlar ise yargı sürecinde ağır tahrik indirimi ile hafifletilmiş cezalar aldılar." Açıklamada, yapılan katillerle, saldırganlarla suç ortaklığı demek olduğu belirtildi.

Azadiya Welat kapatıldı

2006'dan bu yana Türkiye'de yayın yapan tek Kürtçe gazete olan Azadiya Welat gazetesini dokuzuncu kez kapattı. 15 gün süreyle kapatma cezası verilen ve dokuz

çalışanının hala cezaevinde olduğu Azadiya Welat'ın Diyarbakır'da basıldığı matbaa da polis tarafından basıldı ve gazetenin baskısı durduruldu. Gerekçe gazetenin seçim günü yayınında "Öcalan çıkmayana kadar gerilla dağdan inmeyecektir" diye yazmış olması.

Rojev Yazı İşleri Müdürü Engin Pamuk gözaltına alındı

Günlük Kürtçe yayın yapan Rojev Gazetesinin Yazı İşleri Müdürü Engin Pamuk, polis tarafından Diyarbakır'da evine düzenlenen baskınla gözaltına alındı. Evinde arama yapılan Engin Pamuk'un neden gözaltına alındığı öğrenilemedi.

Rojev, tek Kürtçe günlük gazete olan Azadiya Welat'ın dokuzuncu kez 15 gün süreyle kapatılması ardından yayımına başlamıştı.

Azadiya Welat kurulduğu günden bu yana çeşitli baskılara maruz kalmış, yazı işleri müdürünü Vedat Kurşun'a 166 yıl ceza verilmişti. Eski yazı işleri müdürlerinden Ozan Kılınç da tutuklu yargılanıyor. Tutuklu Gazetecilerle Dayanışma Platformu'nun (TGDP'nin) saptamasına göre halen cezaevlerinde tutuklu bulunan gazeteciler arasında Azadiya Welat mensubu 10 gazeteci tutuklu bulunuyor.

Kürt illerinde demokratik örgütlenme mi?...

21 Haziran günü Van'da gözaltına alınan Eğitim Sen eski Şube Başkanı ve üyeleri savcılığa çıkarılmış 3 üye serbest bırakılırken Şube Başkanı Selami Yaşar, Eski Şube başkanı Lezgin Botan ve sendika üyesi Garip Yalviç mahkemece tutuklandılar.

İleri demokrasinin medya dünyasından

Radikal'den istifalar

Eyüp Can Radikal'in başına geldikten sonra yeni bir dönem başlamıştı. 12 Haziran Seçimleri sonrasında gazetede yeni gelişmeler oldu. Radikal Genel Yayın Koordinatörü Erdal Güven gazeteden ayrıldı. Eyüp Can dış politika konuşmak üzere programına konuk ettiği Erdal Güven'e ilk olarak gazeteden ayrılma gerekçesini sordu. Güven bu soruya şöyle yanıt verdi: "15 yıl boyunca Radikal'de çok şey öğrendim. Ancak gazetenin yeni yayın politikası açısından benim için sürdürülebilir olmaktan çıkmıştı. Uygulamaya geçirmek zaman aldı. ..."

Güven kararının siyasi bir yönünün olup olmadığı sorusunu ise şöyle yanıtladı: "Gazetecilik mesleği açısından siyasi bir yönü var. Son dönemde izlediği yayın politikası, yönetim anlayışı açısından benim için çalışılır olmaktan çıkmıştı. ..."

Gazetenin "liberal sol" noktasında olduğunu söylemenin artık mümkün olmadığını, yine de o çizgide yazan arkadaşların olduğunu belirten Güven, geride kalan arkadaşlarını incitmek istemediğini vurgulayarak sözlerini şöyle tamamladı: "Benim için Radikal, eski Radikal olmaktan çıkmıştı, aidiyet duygumu kaybetmiştim." (16.06.2011)

Erdal Güven'den sonra Radikal'in Pazar Yayın Yönetmeni Çınar Oskay da gazeteden ayrıldı. Oskay'ın veda yazısı şöyleydi: Birkaç gün önce yeniden izledim 'Yurttaş Kane'i. 25 yaşındaki Charlie Kane, kendisine miras kalan gazeteye girdiği anda yayın yönetmeninin odasına el koyar. Adamları koşuşturarak ofise yatağını, eşyalarını getirir. 'Artık burada yatıp kalkacağız. Haber 24 saat' der. Orson Welles'in filmi çektiği 1941 yılında da böyleymiş.

Gazetecilik kalp krizi oranında, erken yaşta ölümlerde borsacıların sonra ikinci sıradadır. Hafta sonu, adam gibi tatili yoktur. Stres, belirsizlik resmen duygusal şiddettir. Ama bırakamayız.

Emeklisi, iş değiştireni ehdi mahzunluğa kapılır. Yıllarca küfrettiği uzun yazışları toplantıları burnunda tüter. Eski işini yapanlara imrenerek bakar.

Gazeteci sanatçı ruhludur. Ustaları, efsaneleri, ilkeleri, mertlik öyküleri vardır. Belki de sahip olduğundan fazla önem atfeder kendine. Zanneder ki iki cümlesiyle hayatlar kurtulacak. Her gazete-

ci kendisinin kahramanıdır. Bunun için doğru bildiğini yazması, korkmaması, meslek onuruyla yaşaması yeter. İyi bir iş yapıp da bir sigara yaktığında bile o gururu görürsünüz.

Gerçek gazeteci bu güvenle, omzunun arkasındaki iyilik meleği gibi gördüğü toplumsal adalet idealiyle şımarır da biraz. Ve gücün, iktidarın karşısında biraz şımarık olmak iyidir.

Ama bugün hepsi tokat yiyor durmadan. Dünyada en çok gazeteci hapseden, basın özgürlüğünde demokrasiler arasında en alt sıradaki ülkeyiz. İktidarın seçim zaferi bunu haklı gösterecek, unutturabilecek bir şey değil. Dışardakiler de diken üstünde.

Sadece bir iş olsaydı daha kolay olurdu. Sevdiğimiz biri yavaş yavaş ölüyormuş gibi izlemeydik mesleğin tükenişini. Kimi merhamet dileniyor şimdi. "Söz, bir daha yaramazlık yapmayacağım,

yeter ki beni oyundan çıkar-mayın" der gibi... İnsanın gülesi geliyor.

Şimdi bu mutant'larla bora-zancıların zamanı. Chomsky'nin deyişle el ele

verip 'rıza imal edecekler'. Gün, ceketini ilikleme günü. Ama ceket daraltır gazeteciyi. Tadı da yoksa, "Amaan" deyip atmak ister üzerinden.

Bu, Radikal'deki son yazım. Rüyamdı. Bende silinmez izler bırakan bu gazetede çalıştım, haftada bir gün yayın müdürlüğünü yaptım. Kaç gazeteye nasip olmuştur bir nesli heyecanla doldurmak... Yaşama alışkanlıklarını etkilemek, yeni fikirler armağan etmek, kendine özgü bir kültür yaratmak. Sokaklara, şarkılara ulaşmak... Kendisiyle özdeşleşen efsaneleriyle yeni bir dil oluşturmak...

Bu özellikleriyle Radikal bir yayıncılık anıtı olarak kalacak aklımda. Ve hep, en sevdiğim gazete olarak...

Sevgili Eyüp (Can) insanın gözüne kadife kadi-fe bakar. Her şeyin yolunda olduğuna inanır. Ama başlangıçtaki umudu, "Aynı yoldan geçmişiz biz" coşkusunu, sadece aşkla yapabileceğim mesleğim bu haldeyken paylaşamıyorum.

Dostluğu koruduğumuza göre senden bir ricam var. Yüzü gözü yara bere içinde kalmış, Türkiye'de zaten çok şeyini kaybetmiş sola nefes veren bu gazeteyi yönetirken ve aksilik yapanları anlamaya çalışırken şunu hatırlaman: Sol, önünü ilikle-memek, biraz pasaklı kalmaktır. Turgut Uyar söylemiş: "Saçlarımı hep kestim. Tutacak kadar kalmasın dedim. Çünkü bir başkaldırma ancak saçlarından tutulur." Ne yaparsınlar, bazısı böyle

mutlu oluyor işte. Bir de sigara tellendirdiler mi keyifle... Onlardan güzeli yok!

Okuyucusu ve çalışma arkadaşlarıyla Radikal'in yaramaz çocuklarına bir ömür dolusu sevgiyle... (19.06.2011)

NTV'de operasyon

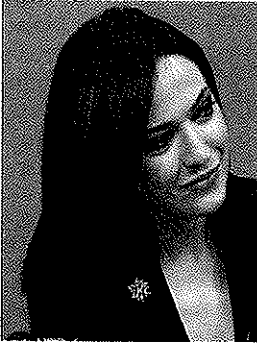
Önemli gelişmeler NTV'de oldu. Bu konuda a Sendika.Org 'un haberi şöyle: Haber kanalı NTV'de seçim öncesi ve sonrasında programlara ve habercilere yönelik yeni düzenlemelerle kanal AKP ile uyumlu yayın çizgisini güçlendiriyor. Can Dündar, Banu Güven gibi muhalif çizgideki haberciler ve başbakanın doğrudan hedef gösterdiği Nuray Mert kanalın yeniden yapılandırılmasının odağında yer alıyor.

Güven'in

arşivine de sansür

Banu Güven'le Artı programının erkenden tatile çıkarılması bu yeniden düzenlemenin ilk sinyali oldu. Banu Güven 2 Haziran günü yazar Vedat Türkali'yi programına konuk etmişti. Türkali, Kürt sorununa ilişkin konuştuğu programın sonunda İmralı'ya selam gönder-

mişti. Geçmiş programları video arşivi bölümünde yayımlayan NTV, Banu Güvenle Artı programının 1 ve 3 Haziran tarihli bölümlerini arşive koyarken Türkali'nin konuk olduğu 2 Haziran tarihli programı es geçmesi işin arşivlerin sansürlenmesine kadar vardığını gösteriyor.

Dündar: "Patronlar 'yukarı'nın baskısına dirençsiz"

Ana haber bülteni kuşağında Canlı Haber programını yapan Can Dündar ise iddialara göre istifa ederek kanalla yollarını ayırdı. Dündar'ın istifasına başbakan tarafından hedef gösterilen Nuray Mert'i konuk etmek istemesi, fakat kanal yönetiminin buna izin vermemesi sebep gösteriliyor. Dündar'ın Milliyet gazetesindeki köşe yazısının sonunda dile getirdiği ifadeler de bunu doğruluyor: "Son dönem asıl endişe verici gelişme ise, çoğu medya dışından gelen kimi patronların, 'yukarı'nın artan baskısı karşısındaki dirençsizliği; o baskıyı kendi korkularıyla büyütüp kraldan fazla kralcı kesilen yöneticilerin acizliği... Önümüzde

zorlu bir dönem var: Hangi soru sorulabilir, hangi eleştiri yazılabilir, hangi manşet atılabilir, hangi konuk çıkarılabilir, hangi siyasi müdahale nasıl bertaraf edilebilir, medya bu ortamda nasıl işlev görebilir tartışmasını çok sık yapacağız. Ne kadar geç kalmış da olsak, bu mesleğin (kalan) itibarını korumak için hepimiz seferber olmalıyız." (Can Dündar - Milliyet, 21 Haziran 2011)

Erdoğan'ın hedef gösterdiği Nuray Mert'in katilimcisi olduğu Basın Odası programının yayınına da sessiz sedasız son verildi. Nuray Mert, Nazlı ılıcak, Sedat Ergin tarafından hazırlanan programdan bir süre önce de Ruşen Çakır ayrılmıştı.

Çakır da patronları sorumlu tutuyor

Ruşen Çakır da Vatan gazetesinde 18 Haziran tarihli köşe yazısına "Mesleğimizi kaybetmenin eşiğinde" başlığını atmış ve basın özgürlüğü konusunda duyduğu kaygıları dile getirmişti. Çakır bu yazıda basına yönelik baskıların tek sorumlusunun AKP ve başbakan olduğunu düşünmediğini belirterek şöyle yazmıştı: "Sorunun temelinde medyadaki sermaye yapısı olduğunu düşünüyorum. Medya sahiplerinin başka alanlarda da yatırımları bulunması ve bu bağlamda devletle çok sıkı ekonomik ilişki içinde bulunmaları medya ile iktidar arasındaki mesafenin kılınmasına ve basın özgürlüğünün alanının daralmasına yol açıyor." (Ruşen Çakır - Vatan, 18 Haziran 2011)

NTV'nin patronu, başbakanın 'Ferit kardeş'i

Şahenk'in sahibi olduğu Doğu Grubu, finans, otomotiv, inşaat, turizm ve hizmetler, medya, gayrimenkul ve enerji olmak üzere 7 sektörde faaliyet yürüten 124 şirkete sahip. Cirounun yüzde ellisini Garanti Bankası'nın başını çektiği finans sektöründeki şirketlerden elde eden grup, kuruluşundan bu yana faaliyet yürüttüğü inşaat sektöründe AKP iktidarı ile birlikte hızla gelişti. AKP döneminde aldığı 4 milyar dolarlık Marmaray Projesi'nin ikinci etabı "Gebze-Haydarpaşa, Sirkeci-Halkalı Banliyö Hatlarının İyileştirilmesi projesi (2006), Kadıköy-Kartal Raylı Toplu Taşıma Sistemi" ve "Otogar-Bağcılar Raylı Toplu Taşıma Sistemi projeleri grubun inşaat işkolunda büyümesinin önünü açtı. Grup AKP'li Büyükşehir Belediyesi'nin açtığı ihalede Şişli'deki Hyatt Regency Otel'i 208 milyon TL ile aldı. Ferit Şahenk AKP ile yakınlığını inkar etmiyor. Başbakanın "Ferit kardeş" diyerek hitap ettiği Şahenk Milliyet gazetesinden Eylem Şentürk'le yaptığı söyleşide bu hitaba sebep olan olayı anlattıktan sonra iktidarla yakın bir görüntü çizdiği yönündeki soruya "İktidarla yakın olduğumuz yönünde böyle bir algılama olduğunun ben de farkındayım. Ama yapılacak bir şey yok" yanıtını vermişti.

İtalya halkı nükleer enerjiyi gene reddetti

İtalya'da 12-14 Haziran 2011 tarihlerinde yapılan referandumu nükleer enerjiye karşı olan partiler ve yurttaş kuruluşları kazandı.

Türkiye'de genel seçimlerin yapıldığı 12 Haziran günü İtalya'da da birkaç sorulu referandum yapıldı, oylama 14 Haziran'da sona erdi. Referandumda asıl önemli konu nükleersiz hayatın devam edip etmemesiydi. Zira 1987 yılında yapılan referandumda İtalyalılar 4 nükleer santralin kapatılmasına "Evet" demişlerdi. O günden beri İtalya'da nükleer enerji kullanılmamaktaydı. Bu seneki referandumda sonucun benzer çıkacağını, halkın çoğunluğunun Nükleer enerji kullanmama "Evet" diyeceğini bilen Başbakan Berlusconi ve partisi seçmeni sandık başına gitmemeye çağırdı ve "ben oy kullanmayacağım" dedi. Yasalara göre referanduma katılım % 50'nin altında kalırsa sonuçlar geçersiz sayılıyordu.

Nükleer enerji konusunun yanı sıra sular idaresinin özelleştirilip, özelleştirilmemesi ve başbakan ile bazı bakanlara dokunulmazlığın getirilip getirilmemesine ilişkin sorular da seçmene soruldu. Halk nükleersiz İtalya'ya devama "Evet" derken, sular idaresinin özelleştirilmesine ve dokunulmazlığa "Hayır" dedi.

Kampanya döneminde Nükleersiz yaşama "Evet" sloganıyla hareket eden muhalifler, referandumdan istediklerini elde ettiler. Önce referandumda katılım oranının yüzde 57 ye ulaşmasıyla büyük sevinç yaşandı, sonra da ezici çoğunlukla sandıktan, mevcut sistemin devamını öngören "Evet" oylarının önde çıkmasıyla zafer kazanıldı.

Referandum süresince en çok merak edilen konu, ülke genelinde oylamaya katılımın nasıl olacağı yönündeydi. 47 milyon seçmen bulunan İtalya'da, yaklaşık 27 milyon kişi sandık başına gitti.

Silvio Berlusconi liderliğindeki merkez sağ iktidarın halk oylamasında sandık başına gitmeyeceğini açıklaması, referandumun geçerliliğine dair birtakım soru işaretlerini beraberinde getirmişti. Berlusconi, referandumda katılım oranını yüzde 50 nin altında tutarak, oylamayı geçersiz kılıp, İtalya'nın nükleer enerji kapısını tam anlamıyla kapatmasını istemiyordu.

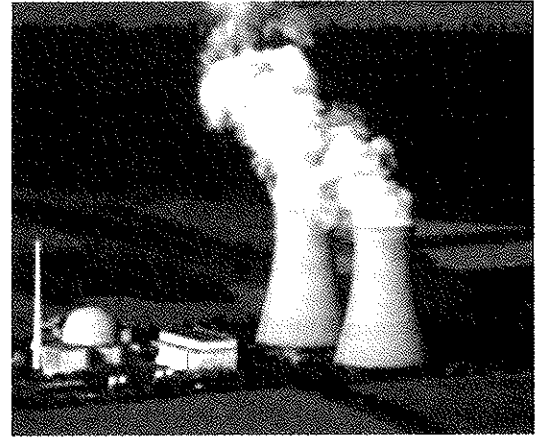
Referandum sonuçlarına tepkiler

İtalya'nın ileriki yıllarda nükleer enerjiye ihtiyacı olduğunu savunan Başbakan Berlusconi, referandumdan çıkan sonuca ilişkin ilk değerlendirmesinde "Sonucu kabul ediyorum. İtalyan halkı

bugün alınan sonuçla nükleer enerjiye veda edecek. Bundan sonra yenilenebilir enerji kaynaklarına ağırlık vereceğiz" dedi.

Referandumda katılım oranını göz ardı edemeyeceklerini belirten Berlusconi, bu oranın, vatandaşların gelecekle ilgili alınacak kararlara katılma isteğini gösterdiğini ifade etti.

Halk oylamasında var olan enerji sisteminin devamına "Evet" diyen oylarının fazla çıkmasında katkısı olan ana muhalefet partisi Demokrat Parti'nin lideri Pierluigi Bersani, iki hafta önce kısmi yerel seçimlerde elde ettikleri başarının ardından hükümete yaptığı "istifa" çağrısını yineledi. Bersani, ülkede bir an önce erken seçimin yapılması gerektiğini söyledi.

Vahşi fikirler (detay) 1896

Referandum sonuçlarına ilişkin bir yorum da Savunma Bakanı Ignazio La Russa'dan geldi. Halk oylamasındaki amaçlarının katılım oranını düşük tutup, oylamayı geçersiz kılmak olduğunu dile getiren La Russa, "Bu olsaydı referandumu politize eden sola bu durum, bumerang gibi dönerdi fakat şimdi onlar geçerlilik sayısına ulaştılar. Bu da son derece normal. Fakat sonucun hükümet politikaları üzerinde bir etkisi yoktur" ifadeleriyle ana muhalefetin "istifa" çağrılarına yanıt verdi.

Sonuçlar

Referandum sonrası basından elde ettiğimiz bilgilere göre, İtalyan halkı, sular idaresinin özelleştirilmesi konu başlığına yüzde 56.43 oranında katılım gösterirken, eski düzenin devam etmesine yönelik "evet" oyları yüzde 95.68 çıktı. "Hayır"

oyları ise yüzde 4.32'de kaldı.

Öte yandan suyla ilgili bir başka konu başlığında tarifenin sabitleşmesini istemeyenlerin "evet" oyları, yüzde 96.17 çıkarken, oyların yüzde 3.83'ü "hayır" seçeneğine gitti.

Halk oylamasında tüm dikkatlerin çevrildiği üç numaralı konu başlığı olan "nükleer enerji santrali olmadan bu şekilde devam edilsin mi" sorusuna oylamaya katılan seçmenlerin yüzde 94.51'i "evet" derken, yüzde 5.49'u ise "hayır" oylarının oldu.

Başbakan ve bakanlara geçici süreli dokunulmazlık tanınıp tanınmamasına ilişkin, İtalyanlar, mevcut sistemin devam etmesi yönünde yüzde 95 ile "evet" dedi. Dokunulmazlık hakkı tanınsın yönünde "hayır" oyu kullananların oranı ise yüzde 5'te kaldı.

İtalya, G8 ülkeleri arasında nükleer enerji santrallerine sahip olmayan tek ülke

Taksim'de Nükleer Karşıtı Direnenler bir avuç çevreciymiş

Türkiye'de ise nükleer santral yapımına karşı çıkanlar 12 Haziran seçimleri öncesinde seçmenlere ve partilere seslerini duyurabilmek için 3 Haziran'da Taksim meydanına çadır kurup direniş başlatmışlardı. Astıkları büyük pankartın üzerine "Başbakandan cevap bekliyoruz" diye yazdılar.

Yüzde elli'lik Başbakan Tayyip Erdoğan'ın sorumsuz ve küçümseyen cevabı ise şu oldu: "Bir avuç çevrecinin dediklerini yapacak olsak mum gazyağı kullanmak zorunda kalırız. Çayda çıra mı oynayacağız?"

Bu söze demagoji mi dersiniz, halkı kandırmak mı, yoksa cehalet mi? İşte bu sözlerin üzerinden bir hafta geçmeden İtalya halkı Berlusconi'nin aziz dostu Tayyip Erdoğan'a şamarı indiriverdi. Başbakanın Avrupa ülkelerinden de haberi yok gibi davranması kendi seçmenini kandırma politika-sıdır. Özellikle Fukuşima Santrali felaketinden sonra bu eğilim güçlenmiştir.

Ender Eren

Erdoğan'ın cehaletine ve kandırmacasına mukabil, biz de onun "bir avuç çevreci" diye küçüm-sediklerinden Yeşil ve Sol Grubu sözcüsü, konu-nun uzmanı, tanınmış çevreci Ender Eren'in söy-lediklerini özetleyerek buraya aktarıyoruz:

"Fukuşima Nükleer Santrali kazası sonrasında Avrupa değişen nükleer karşıtı tavırları ve bunla-rın ışığında başta Almanya olmak üzere diğer Av-rupa ülkelerindeki nükleer karşıtı siyasetleri göz-den geçirdi. Almanya yedi adet nükleer santrali hemen kapatma kararı aldı., Almanya önümüzde-ki dönemde yeni enerji yatırımlarını rüzgâr, güneş, jeotermal, biokütle gibi alternatif enerji kay-

Bedenlerinin altını 1901

naklarına yapacağını ve 2030'larda alternatif enerji kaynaklarından elde edilecek enerjinin, ül-kenin ihtiyacının yüzde altmış beşini karşılayaca-ğını açıkladı.

"Avrupa Birliği ülkelerinde bulunan 147 adet santralin kapatılması düşünülüyor, bunlar prog-ramlanarak kapatılacak, fakat kapatılan santralle-rin nasıl kaldırılacağı da ciddi bir problem. Avru-palılar tüm santrallerini kaldırmaya çalışırken, Türkiye'nin bu koşullarda hâlâ nükleer santral yapmaya çabalaması siyaseten aymazlıktır. Türki-ye'de önce Mersin-Akkuyu'ya, ardından Sinop'a santral yapacağını açıklayan hükümet şimdi de Kırklareli-İğneada'ya santral yapacağını söylü-yor. İğneada, longoz ormanları dolayısıyla korun-ması gereken dünya harikası bir yerdir. Buraya santral yapmak, hatta herhangi bir endüstri yatırı-mı yapmak cinayettir. Bunun önlenmesi gerekir.

HES'lere de gerek yok

"Türkiye'nin Nükleer Santrallere ihtiyacı ol-madığı gibi, son zamanlarda her dereye yapılmaya çalışılan küçük hidroelektrik santrallere de (HES) ihtiyacı yoktur, bu santrallerin topunu bir araya getirdiğinizde elde edilecek enerji, Türki-ye'nin ihtiyacının yüzde beşini karşılayabilir, bu kadarcık enerji ise enerji tasarrufuyla bile karşıla-nabilir, bu nedenle derelerin serbestçe akmasının engellenmesi doğaya ve orada yaşayan yurttaşlara bile bile zarar vermektir.

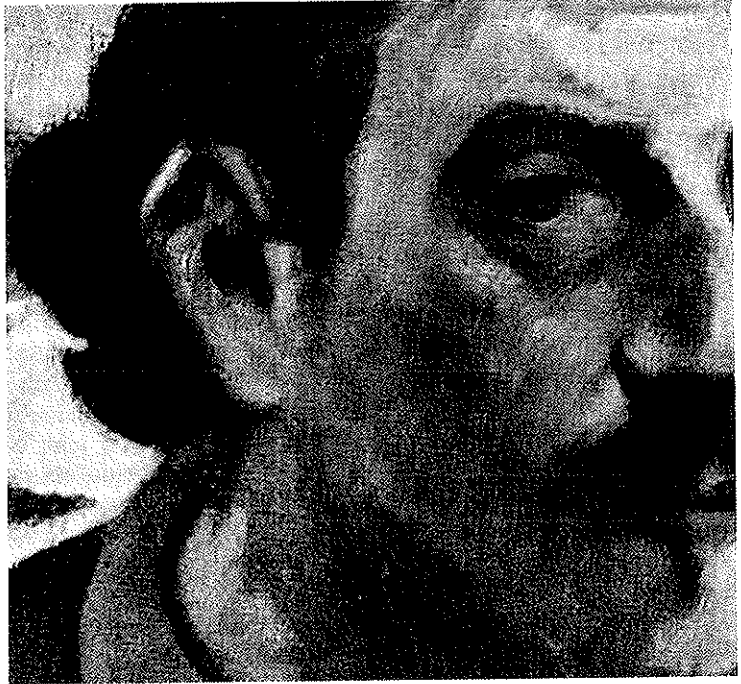
"Türkiye'de altmış dört bin köy var, her köye yapılacak bir megavatlık bir rüzgâr türbini ile Türkiye enerji devrimi yaşar, bugünkü kurulu gücünün bir buçuk katı enerji elde edilebilir, bu-na güneş, jeotermal, biyokütle, biyogaz gibi ye-nilenebilir enerjiler de katıldığında Türkiye'nin hiçbir zaman enerji sorunu olmaz, böylece ne petrol, ne doğal gaz, ne kömür, ne de nükleer enerji gibi fosil kökenli kirletici enerjilere ih-tiyacımız kalmaz."

ÖSYM Başkanını kim koruyor?

YÖK Genel Kurulu, Ankara Başsavcılığı'nın ÖSYM Başkanı Ali Demir hakkında istemiş olduğu soruşturma yapma izni talebini reddetti. Bu karar, son birkaç ay içerisinde ÖSYM hakkında sürdürülen tüm tartışmalarda kimlerin neyi, niçin yaptıklarını göstermesi açısından oldukça öğretici olmuştur. Aslında, siyasi iktidarın bu konuda nasıl bir tutum takıncağı önceden belliydi, biliniyordu. Bu kararlar AKP iktidarı bir kere daha kimseyi yanıltmamış oldu.

Hakkında soruşturma izni verilmeyen ÖSYM Başkanı A. Demir'in görev başında bulunduğu birkaç aylık süre içerisindeki icraatlarını kısaca gözden geçirmekte fayda var:

27 Mart 2011 tarihinde yapılan Yükseköğretime Geçiş Sınavı (YGS), sonrasında bu sınavda soruların belli bir algoritmaya göre sıralandığı -diğer adıyla şifre uygulandığı- ortaya çıktı. Bu iddialar ÖSYM Başkanı A. Demir tarafından televizyonda kamuoyuna yapılan açıklama ile reddedildi. Sözü edilen şifrenin sadece basına verilen kitapçıkta uygulandığı, öğrencilerin soru kitaplarında böyle bir durum olmadığı açıklandı. Devlet ve hükümet yöneticileri yapılan bu açıklamadan ikna olduklarını söylediler. Hatta öğrenciler ve bazı basın mensupları ikna olmayıp iddianın doğruluğu konusunda ısrarlı davranınca bizzat Başbakan tarafından tehdit edildiler. Kamuoyundaki tepkiler çoğalarak devam edince ÖSYM Başkanı gerçeği bir mektupla sınava katılan tüm adaylara itiraf etmek zorunda kaldı. Ankara Başsavcısı birkaç günde sonlandırdığı inceleme sonucunda sınavda uygulanan şifrenin kimseye bir ayrıcalık sağlamadığı sonucuna vardı. Ancak ÖSYM Başkanı ve bazı görevliler hakkında "görevi ihmal" ve "görevi kötüye kullanma" iddialarının araştırılması için YÖK genel Kurulu'ndan soruşturma yapma izni talep etti. Bu arada sınava giren öğrenciler ve aileleri ile toplumun duyarlı kesimlerinin tüm çabalarına rağmen

Sarı İsa'lı otoportre (detay) 1890

YGS sınavı iptal edilmedi ve 28 Nisan 2011 tarihinde sonuçlar açıklandı.

Bu süreçte ülkenin Başbakanı bir TV mülakatında, ÖSYM Başkanı'nın bu krizi iyi yönetemediğini, sınava giren bir milyon yedi yüz bin öğrenciye "özür" mektubu yazılmasının yanlış olduğunu söylerken aslında yapılan yanlışlığa değil, bu yanlışlığın itiraf edilmesine tepki gösteriyordu. Seçim meydanlarında defalarca yapılan uygulamayı savunarak ÖSYM Başkanı'na sahip çıktığını ısrarla belirtti.

Yine aynı hükümetin etkili bakanlarından birisi bir TV konuşmasında ÖSYM yetkililerinin "iyi niyetli" olarak teknolojiyi kullanma konusunda aşırı davrandıklarını, yapılan yanlışlıklarda "art niyet" aranmaması gerektiğini söylüyordu.

YGS sınavlarının açıklanması ile birlikte ilginç durumlar ortaya çıktı. İzmir'de birkaç salonda sınav kitapçıkları eksik olduğu için bu salondaki öğrenciler sınava yeniden girmek zorunda kaldılar.

Sınav puanlarının yanlış hesaplandığını düşünen yirmi binden fazla öğrenci, puanlarının yeni-

den hesaplanması için ÖSYM'ye başvurma ihtiyacı duydu. Bu öğrencilerden yaklaşık iki bininin puanlarının yanlış hesaplandığı anlaşıldı ve düzeltildi.

Bu süreçte Diyarbakır'dan puanına itiraz eden bir grup öğrencinin sınavdaki cevap anahtarlarının kayıp olduğu ortaya çıkınca bu öğrenciler LYS sınavından birkaç gün önce yeniden YGS sınavına alındılar.

Bu sürecin en ilgi çekici iddialarından birisi ise sınavda hiçbir soruya yanıt vermeyen bazı adaylara ÖSYM tarafından sınavda aldıkları puanları gösteren(!) sonuç belgelerinin gönderilmiş olmasıydı.

YGS konusunda tüm bu skandallar yaşanırken, ülkenin başbakanı, bu skandallar konusunu ısrarla gündeme getiren gazeteci Abbas Güçlü'ye tehditler savurmak, gösteri yapan öğrencileri azarlamak, bu konuyu dile getiren muhalafeti suçlamaktan başka hiçbir şey yapmamayı yeğledi.

ÖSYM, 29 Mayıs 2011 tarihinde Yurtdışı Yükseköğretim Diplomalari Denkliği sınavını düzenledi. Sınavın ertesi günü bu sınavda sorulan 100 sorudan 75'inin 16 Mayıs 2010'da yapılan sınavdaki soruların aynısı olduğu ortaya çıktı. YÖK Başkanı bu sınavın tekrar edilmesi gerektiğini açıkladı. ÖSYM, sınavın 3 Temmuz 2011 tarihinde yeniden yapılmasına karar verdi.

ÖSYM Başkanı A.Demir, kendisinden önceki başkan KPSS skandalı nedeniyle görevinden ayrılmak zorunda kalınca AKP iktidarının şekillendirdiği kurum ve kurullar tarafından göreve layık görülmüş ve bu göreve atanmıştır. Görev başında bulunduğu kısa süre içerisinde yukarıdaki basına ve kamuoyuna yansıyan skandallara imza atmayı başarmıştır(!) Bu skandallar nedeniyle ÖSYM konusunda kamuoyu nezdinde yaşanan güven kaybı, şimdiye değin hiç olmadığı ölçüde büyümüştür. Milyonlarca genç insanın ve ailelerinin gelecek konusundaki inançları sarsılmış, bu dönemde yaşananlar nedeniyle tam bir güvensizliğe dönüşmüştür. Milyonlarca insan, bundan böyle üniversite sınavlarının güvenilirliği konusunda kaygı duyacak, harcadıkları emeklerin boşa gideceğinden kuşkulanaacaktır. Zaten haksız bir rekabet ve fırsat eşitsizliği ortamında kendisine veya çocuğuna bir gelecek hazırlamaya çalışan bu insanların yaşanan bu sakandallardan ötürü umutları iyice azalacaktır.

Ankara Başsavcılığının talep ettiği soruşturma iznine onay vermeyen YÖK genel Kurulu üyelerinin büyük çoğunluğunu öğretim üyeleri oluşturmaktadır. Bu insanlara şunu sormak gerekir: Bir

kişinin soruşturulabilmesi için daha başka ne yapılması gerekir? Dünyanın demokrasi ile yönetilen herhangi bir ülkesinde, bu kadar kısa zamanda, bu kadar yanlışlığa imza atan bir yöneticinin hiç bir art niyet taşımadığını varsaysak bile - ki böyle bir kanaat geliştirmek için ortada güven verici hiçbir veri yok - görevinde kalması mümkün müdür? İnsani değerlerinizi bir yana bıraksak dahi akademik değerleriniz böyle bir duruma göz yummanıza nasıl izin veriyor?

Siyasi iktidarların kendine yakın kişilerle birlikte çalışmak istemeleri anlaşılabilir. Fakat iktidarlar, yapmış oldukları bu tür tercihlerin sorumluluklarına da ortak olurlar. ÖSYM Başkanı'nın iktidar tarafından korunduğu açıktır. Onun, tüm skandallara rağmen halen o koltukta tutuluyor olması oldukça düşündürüktür. ÖSYM kurumuna, topluma hatta AKP iktidarına zarar verdiği aşikar olan bir bürokratin bu denli korunmaya alınmış olmasının gerçek nedeni üzerinde durulmalıdır. Bu dokunulamazlık, devlet yapısı içerisindeki cemaatleşmenin bir sonucu mudur? Belirli kontenjanlara, o kontejanı kullananlardan başka birisinin dokunamaması mı böyle bir sonucu doğurmaktadır? Eğer böyleyse, bu durum ne zamana ve nereye kadar sürdürülecektir? Böylesi bir yaklaşımla "ileri" demokrasi kurulabilir mi?

AKP'nin, seçim sonuçlarından aldığı cesaretle daha ceberut bir iktidar oluşturma çabası içerisinde olduğu görülmektedir. Önümüzdeki günlerde bu tür uygulamaların çoğalması muhtemeldir. İktidarın "dediğim dedik" tarzındaki uygulamalar konusunda gemi aızıya alma ihtimali artmıştır. Öyle anlaşıyor ki toplumsal muhalafeti daha büyük ve zor görevler beklemektedir.

Her gün yeni bir sorun üretir hale gelen ÖSYM yönetimini korumanın hiç kimseye bir yararı olmadığı gayet açıktır. AKP yöneticilerine şunu hatırlatmakta yarar var: Art arda dizilerek ne kadar aşılmaz bir engel oluşturursanız oluşturun A. Demir gibileri uzun süre bulundukları makamlarda tutamazsınız. Onların yarattığı her skandalın neden olduğu haksızlıklar sizi ve iktidarınızı günün birinde süpürüp götürür. Sizden halkın yararına kararlar almanızı bekleyen yok. Ama kendi koyduğunuz kurallara, hiç olmazsa yürürlükteki yazılı hukuka uymanız beklenmektedir.

ÖSYM başkanı derhal istifa etmeli, ettirilmelidir. Hiç kimsenin milyonlarca gencin geleceğini karartmaya hakkı yoktur. Buna gücü de yetmez. Yüzde kaç oy almış olursa olsun.

Cemal Candaş

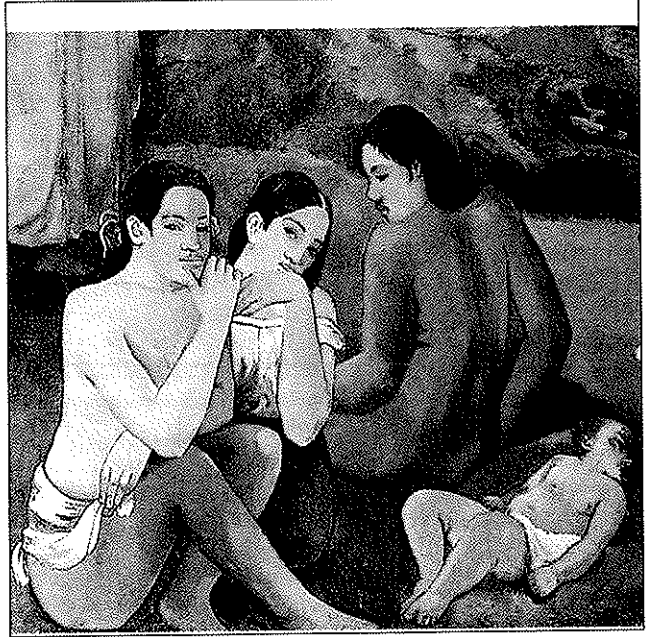
Suyun metalaşması ve yenilenebilir enerjinin ekonomi politiği

Gaye Yılmaz*

Her ne kadar 'su sorunu' Türkiye'de HES'ler (Hidro Elektrik Santral-ler) bağlamında daha hissedilir bir hale geldiyse de, meselenin tamamı -hangi ülkede ve hangi gelişmişlik düzeyinde yaşadığından bağımsız olarak- bütün emekçi sınıfları doğrudan etkileyecek kadar kapsamlıdır. Bu yazıda esas olarak Türkiye'de öne çıkan boyuta, HES'ler sorununa odaklanılacaktır. Ancak yine de, gerek su kıtlığının suyun metalaştırılması için bilinçli olarak kullanılan bir retorik olup olmadığı; gerekse suyun metalaşmasının ekonomi-politik arka planında hangi yapısal dinamiklerin etkili olduğu sorularının özet bir biçimde de olsa tartışılmasında yarar vardır.

Su kaynaklarının uluslar arası bir kurum tarafından ilk kez ele alınışı, soluduğumuz havanın bir piyasa malına dönüş-ürülebileceğine dair ilk 'bilimsel' önermeden (1968) dört yıl sonra, 1972 yılında IWRA'nın (Uluslar arası Su Kaynakları Birliği) kurulması ile başlamıştır. Her iki- si de kapitalizmin 1966 yılında içine girdiği en derin bunalım olan '1970'lerin krizi' ya da doğru ifadesiyle 'kar oranlarının düşme eğilimi'nden kaynaklanan krizi müteakiben gündeme gelen ve doğanın bütününe doğrudan müdahale anlamına gelen bu adımlar doğal varlıkların tümünden piyasa döngüsüne dahil edilmesine start verilmesini sağlamıştır. Gerçekten de 1992 yılına gelindiğinde Birleşmiş Milletler'in (BM) Rio ve Dublin Konferanslarının sonuç metinlerinde su ilk kez piyasada alınıp satılabilecek bir meta olarak tanımlanmıştır. 1996 yılında ise BM, IWRA'nın önerisi üzerine bir Dünya Su Konseyi'nin (WWC) kurulmasına öncülük etmiştir. Tam bir yıl sonrasında, 1997'de WWC kendi Forumunu oluşturmuş ve Dünya Su Forumu'nu kurmuştur.

Temiz hava ve suyun metalaşmasının ekonomi-politik arka planına bakıldığında ise sorunun doğrudan emek-değer teorisiyle ilintili olduğu görülmektedir. Bu ilişki aynı zamanda metalaşma sürecinin kapitalizmin kriziyle bağlantısını anlamayı da kolaylaştırmaktadır. Öyle ki, genel

Oturan üç kadın ve uyuyan çocuk 1897

kar oranının artış eğilimindeki yavaşlama sermayenin organik bileşimindeki yükselmeden(1) kaynaklandığı için kar oranlarındaki yavaşlamayı ötelemenin yolu da organik bileşimi en düşük alanlara yatırım yapılmasıdır. Söz konusu alanların, rekabet düzeyinin son derece yüksek olduğu, pastanın pek çok kapitalist arasında bölüşülmek zorunda kaldığı geleneksel üretim sektörleri olamayacağı açıktır. Geriye ise, o döneme kadar piyasa döngüsüne dahil edilmemiş, geleneksel olarak devletler ve belediyeler tarafından birer 'kullanım değeri' biçiminde verilen eğitim, sağlık, ulaşım, enerji, su vb. hizmet alanları kalmıştır. Sayılan bu hizmetlerin piyasaya açılması bir yandan -başlangıçta üretim araçları biçiminde yapılan sermaye yatırımlarının toplamı görece düşük olacağı için - sermayenin organik bileşimindeki yükselişi öteleme; diğer yandan ise toplumun toplam artı değerini büyütme yani birikim hızını artırma potansiyeli barındırmaktadır. Sorunun ekonomi-politik analizinin ikinci boyutu da, doğrudan meta-değerin tanımıyla ilintilidir.

Bilindiği gibi metaların değeri, bu metaların yeneden üretimi için ortalama olarak gerekli toplumsal emek zamanı tarafından belirlenir. Başka bir deyişle, su hizmetleri devletler tarafından verildiğinde bu hizmetleri sağlayan emekçiler ücret karşılığında istihdam ediliyor olsalar bile emekleri toplumsallaşmadığı; ürünlerinin değeri piyasada diğer metalarla ilişkiye geçmediği için kapitalist anlamda bir artı değer ya da değer üretimi söz konusu olmamaktadır. Fakat bu durum, aynı zamanda, üretiminde su kullanan kapitalistlerin devletlere su bedeli olarak yaptığı ödemelerin metalarının değerlerine yansımadağı bir durumdur. Su bedelleri

Kumsalda Tahitili kadınlar 1891

bu koşullar altında sadece kapitalistlerin inaliyetlerini büyüten ve birikim hızlarını yavaşlatan bir faktördür. Tıpkı devlete ödenen verginin meta fiyatına eklenememesi, ya da doğadan bedelsiz olarak sağlanan örneğin güneş ısı gibi bir üretim girdisinin metanın kullanım değerini büyüttüğü halde değişim değeri ve meta değerlerine yansıtılamaması gibi. İşte bu yapısal gerçeklikler, suyun metalaşması olgusunun ne bir üçüncü dünya sorunu ne yalnızca HES olgusuyla sınırlı; ne de su kıtlığı ile ilintili olmadığını anlamamızı kolaylaştırmaktadır. Gerçekten de günümüzde su kaynakları en bol olan ülkelerden, iktisadi anlamda en gelişmiş olanlara kadar hiçbir istisna tanımaksızın bütün ülkeleri kapsayan su varlıklarını metalaştırma çabaları 2008 kriziyle daha da ivme kazanmış durumdadır.

Diğer yandan girişte de belirttiğimiz gibi sorun son derece dallı budaklı bir içeriğe sahiptir. Bu bağlamda suyun farklı kullanım biçimlerine baktığımızda evsel su kullanımından, tarım ve sanayide su kullanımına; temiz su kaynakları açısından değerlendirildiğinde ise nehir sularından, göl, deniz, buzul-kar ve yer altı sularına kadar adeta uçsuz bucaksız bir kurguyla karşılaşılmaktadır. ‘Kar hidrolojileri’, ‘deniz suyu arıtma/desalinasyon’ ve ‘yer altı su barajları’ gibi projeler kurgunun kapsamı hakkında fikir vermektedir. Türkiye’de gerek kullanım biçimleri gerekse kaynaklar açısından sayılanların tamamı mevcuttur. Ancak en hızlı gelişme HES’lerde yaşanmaktadır.

Su varlıklarının piyasaya açılması hidro enerji üretiminin özel sektöre devredilmesinin zeminini hazırlamış; yerli yabancı sermaye gruplarına bir taşla iki kuş vurma fırsatını bahşetmiştir. Bahsi geçen ‘iki kuş’tan biri enerji üretiminin kendisi; diğeri ise yenilenebilir enerji üretimine Kyoto Protokolü ile getirilen ödüllendirme, yani karbon kredileridir. Su varlıklarının metalaştırılması ile soluduğumuz havanın metalaştırılması arasındaki ilişki de tam bu noktada açığa çıkmaktadır. Aslında ‘yenilenebilir enerji’ yeni bir keşif değildir. Yıllardan beri çevreciler ve solcular tarafından talep edilmiş geleneksel, kirli yollarla yapılan enerji üretimlerine alternatif olarak gündemde tutulmuştur. Ancak sermaye sınıfı daha maliyetli bir üretim biçimine sadece daha ekolojik olduğu için geçmemiş; yenilenebilir enerji yatırımları yıllar itibarıyla oldukça sınırlı düzeylerde kalmıştır. Küresel ısınma, iklim değişikliği ve doğal kaynaklardaki çok hızlı yok oluşun sistemin krizini aşma çabalarıyla birleşmesi BM’i Kyoto Protokolü’nü kurgulamak zorunda bırakmıştır. Protokole göre önce atmosferdeki sera gazı (karbon dioksidi de içeren emisyon gazları) ölçümleri yapılmakta ve ardından da yıllık milli gelir düzeylerine göre her ülkenin sera gazı artışına yaptığı katkı miktarları belirlenmektedir. Bu belirleme sırasında kişi başına düşen yıllık milli gelirin 7500\$ lık kısmı hesaplamanın dışında tutulmakta ve bu kısmın insani yaşam için zorunlu üretimlerden oluştuğu kabul edilmektedir. Dolayısıyla

Dikiş diken nü 1880

kişi başına yıllık milli gelirin 7500\$ ı aştığı ülkeler sisteme borçlu; altında kaldığı ülkeler ise sistemden alacaklı kabul edilmektedir. Borçlu ülkeler borçlarını karbon kredisi kazanacak yatırımlarla ödemekte; bu yatırımların başında ise hidro elektrik santraller gelmektedir. Zira Kyoto Protokolü'nde yapılan tanımlara göre güneş enerjisinden rüzgar enerjisine, hidro elektrik enerji ve jeo termale kadar bütün alternatif enerji üretimleri karbon kredisi hak eden yatırımlar olarak belirlenmiş durumdadır. Ancak Protokol sadece enerji türlerini tanımlamakla kalmamış; ormanların da özel sektöre açılması halinde karbon kredisiyle ödüllendirileceğini hükme bağlamıştır. Başka bir deyişle örneğin Amazon Ormanları kamusal bir alan olarak korunduğunda Brezilya hükümetine hiçbir ekonomik getiri sağlamazken, özel sektör yatırımlarına açıldığında karbon kredisine hak kazanacaktır.

HES'lerin yenilenebilir enerji başlığı altına alınmasının yarattığı sorun bir yana, yenilenebilir enerji üretiminin kendisinin metalaşması çevreciler ve sol grupların bugüne kadarki pozisyonlarını yeniden gözden geçirmelerini gerektirmektedir. Çünkü dünyada yeşil hareketin yükselişine bağlı olarak gelişen taleplerin pek çoğu, henüz metalaşma süreçlerinin başlamadığı bir tarihsel süreçte geliştirilmiştir. Ancak bugünkü durum oldukça farklıdır. Çünkü devreye rekabetin, aşırı üretimin, sınırsız sömürünün girdiği metaların üretimi, ihtiyaçların üretiminden tamamen farklıdır. Biz sosyalistler birer kullanım değeri olarak yenilenebilir enerjiyi elbette savunabiliriz, savunmamız da gerekir. Ancak temiz üretimlerin metalaşması doğanın geri dönüşsüz bir biçimde yok oluşu anlamına gelmektedir. Tek başına Türkiye'deki HES sayılarının son birkaç yıl içinde binlerle ifade edilmeye başlaması bile rekabet olgusu ve meta üretiminin gideceği boyutları görmek için yeterlidir. Bugün Akdeniz'in 'güneş tarlaları' na dönüştürülmesinden bahsedilmektedir ki bu asla evlerimizin çatılarına yerleştirdiğimiz güneş enerjisi sistemleri gibi masum bir üretim değildir. Akdeniz'in verimli topraklarının üstü devasa güneş panelleriyle kapatılacak ve endüstriyel güneş enerjisi üretimine geçilecektir. Aynısı rüzgar enerjisi için de geçerlidir, çünkü yolculuk ettiğimiz bir karayolunda gördüğümüz birkaç tane rüzgar gülü ile ülkenin bütün topraklarının rüzgar gülleriyle doldurulmuş hali de aynı şey değildir. Bu fark, ürün ile meta arasındaki farktır. Bu fark üretimin ihtiyaçları karşılamak için yapılmasıyla, değişim için yapılması arasındaki farktır. Bu fark, kullanım değerleri üretmek ile, değişim değerleri üretmek arasındaki farktır. Sosyalistlere düşen görev, bir şeyi her koşulda savunmak değil, o şeyi kendi tarihselliği içerisinde diyalektik bir süzgeçten geçirerek, şartlı olarak savunmak olmalıdır.

*İktisatçı, Doktor

(1) Sermayenin organik bileşimindeki yükselme en basit ifadesiyle üretim araçları biçimindeki sermaye ile emek gücü biçimindeki sermaye arasındaki oranın üretim araçları lehine büyümesidir.

İslami sermaye AKP ve TÜSİAD

Özcan Caçlar

1 2 Haziran 2011 seçimleri, AKP'nin yüzde el-li oy oranı ve TBMM'de 326/327 milletvekil-liğini elde etmesi ile sonuçlandı. Girmiş oldu-ğu üç seçimde de oy oranlarını artırarak tek başı-na hükümet kurma yetkisini de pekiştirmiş oldu.

AKP'nin bu başarısında, dayandığı sermaye ke-siminin yürütmüş olduğu sermaye birikim modeli-nin katkısı büyüktür. Mekânsal anlamda "Anadolu Sermayesi" semboller ve değerler anlamında ise "İslami Sermaye" adı verilen bu sermayedar kes-i-mi ile AKP arasında ikili bir ilişki bulunmaktadır. Birincisi, söz konusu bu sermaye kesiminin yürüt-tüğü birikim modelinin gerektirdiği "ideolojisinin" birebir bu siyasi partiye uyarlanması; ikincisi ise AKP'nin değişik toplumsal kesimlerin de desteği ile büyük bir iktidar gücüne kavuşmasının İslami sermayeye sağladığı büyük katkıdır.

İslami Sermayenin Gelişmesi

1970'lerin sonuna doğru yaşamaya başlayan iktisadi krizin bir sonucu ve bu sonucun Türkiye'ye bir yansıması olarak ithal ikameci sermaye birikim modeli tıkanmış, dışa açık (ihracata dönük) bir ser-maye birikim modeline geçilmiştir. Bu model ile birlikte, "İstanbul Sermayesi" denilen ve ifadesini TÜSİAD'da bulan büyük burjuvazi ve özellikle de sanayi sermayesi, üreten yatırımlarında artan oranda sermaye yoğun girdilere gerek duyduğu oranda daha fazla döviz biçiminde sermayeye ihti-yaç duymaya başlamıştır. Böylece dönemin temel karakteristiği, döviz biçiminde sermaye için gere-ken (askeri darbe de dâhil) tüm önlemlerin alınma-sıyla biçimlenmiştir. Bu çerçevede alınan tüm ön-lemler ve yeni sermaye birikim modeli, İslami ser-mayenin önünü açmış ve günümüze değin süren süreç hali hazırda da devam etmektedir.

1980 sonrasındaki iktisadi dışa açılma, bugün İslami sermayenin temelini oluşturan KOBİ'lere (küçük ve orta büyüklükteki işletmelere) büyüme olanağını vermiştir. Küreselleşmenin de etkisiyle birlikte bu işletmeler, dışarıdan Arap kökenli şir-ketler ile ortaklıklar kurarak hem kendi dinsel ya-santılarına uygun hem de kârlı işlere girişmişlerdir.

Daha fazla döviz ihtiyacını karşılamak zorun-luluğunda olan Türkiye, İran, Irak, Libya ve Suudi Arabistan ile dış ticaret ilişkilerini geliştirerek ciddi bir Arap sermayesinin girişine olanak sağla-dı. 1980-1985 döneminde bu ülkelere yapılan ih-racatın toplam ihracata katkısı yüzde 45'lere ulaş-

Büyük çiçek demeti ve Tahitili çocuklar 1892

mıştı. Turgut Özal petro-dolarla beslenen Arap sermayesini ülkeye çekebilmek adına özel imti-yazlar tanımıştır. 11 Şubat 1986'da çıkarılan 3259 sayılı kanunla İslam Kalkınma Bankası'nın mü-kellef olduğu her türlü vergi resim ve harca muafi-yet sağlayan Turgut Özal, 1984'te Faysal Fi-nans'ın kurulmasına yardımcı oldu. Öte yandan da, Başbakan Özal'ın kardeşi ve Nakşibendîlerin ileri gelenlerinden olan Korkut Özal ile Nakşiben-dî şeyhi Musa Topbaş'ın kardeşi Eymen Topbaş, Al-Baraka Özel Finans Kurumu'nu kurdu.

1997'den 2004 yılına kadar geçen süre içerisinde Albaraka Türk'ün şube sayısı 37'ye yükselir-ken, gerçekleştirdiği iş hacmi transferi ise 1 mil-yar 200 milyon TL ulaşmıştı. Faisal Finans Kuru-mu, 11 Mayıs 2001 tarihinde gerçekleştirdiği ge-nel kurulu ile ismini 'Family Finans' olarak değişt-irdi. Ülker holding tarafından tamamı satın alınan Faisal Finans ya da Family Finans'ın Aralık 2004 yılında sahip olduğu şube sayısı 38'dir. Ayrıca 2003 yılı içerisindeki iş hacmi transferi 500 mil-yon TL olarak gerçekleşmişti. Yine bu dönemde Boydak Grubuna bağlı olan Anadolu Finansın 42 şubesindeki toplam işlem hacmi de 1 milyar 600 milyon TL olarak gerçekleşmişti. Fethullah Gü-len Cemaatine ait olduğu bilinen Asya Finansın ise, 2003'teki işlem hacmi transferi 790 milyon TL olarak belirlenmiş ve 2004 yılındaki şube sa-yısı 43'e ulaşmıştı.

Özellikle bankacılık sektöründe İslami banka-ların önünü açabilecek kararlar alan ve İslami ser-maye denilen şirketlerin, Arap finans kurumların-

ca fonlanan Vakıflar yasasındaki değişikliklerle, kentsel rantlardan da yararlanmasını sağlayan Turgut Özal ve partisi ANAP'ı İstanbul sermayesi ile İslami sermayenin ilk ittifakı olarak değerlendirmek gerekir. Özal'ın bu ittifakı, Özal her ne kadar "dört eğilimi" birleştirdiğini ifade etse de, söz konusu olan İstanbul sermayesinin hâkimiyetindeki liberaller ile başta Nakşibendî tarikatı üyeleri olmak üzere dini muhafazakârların bir ittifakından başka bir şey değildi.

Diğer yandan, yeni sermaye birikim modeli olarak ifade edebileceğimiz Neo-Liberalizm'in bir gereği olarak uygulanan özelleştirme kapsamındaki KİT'lerin sunduğu iktisadi avantajlar da İslami sermayenin gelişmesinde önemli bir rol oynamıştır. Bilindiği üzere, Büyük sermayeye (İstanbul Sermayesine) nitelikli girdiler sağlayan KİT'lerin, yine aynı işlevi görmek üzere İslami sermaye tarafından satın alınmasına (özelleştirilmesine) göz yumulmuştur.

12 Eylül 1980 darbesi ile birlikte toplumsal hayatta başat olan "Müslüman-Türk" ideolojisi ile birlikte, toplumdaki İslami duyarlılık artmış, gerek gündelik ve gerekse siyasi hayatta kendisine muhatap bulabilmiş ve bu nedenle etki alanı iyice genişleyen İslami sermaye hem kendilerine özgü bir alt ekonomi hem de faaliyetlerini dayanışma içinde yürütebileceği ve mali kaynaklarını oluşturacağı örgütlenmelere girişmiştir.

Bu örgütlenmelerden en önemlileri Müstakil Sanayici ve İş Adamları Derneği (MÜSİAD) ve Türkiye İşadamları ve Sanayicileri Konfederasyo-

nu (TUSKON)'dur.

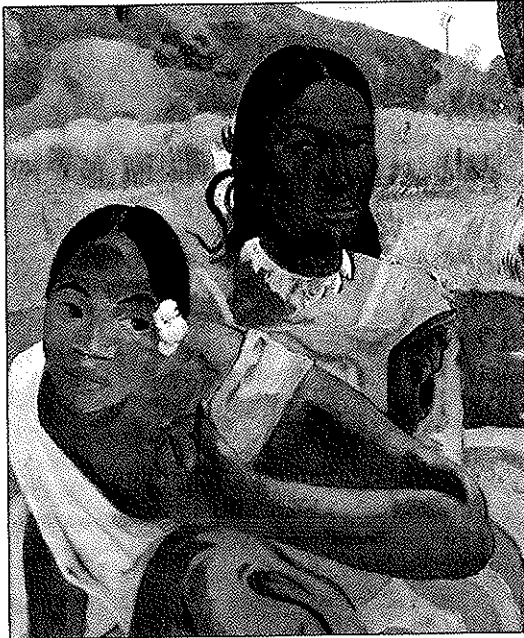
5 Mayıs 1990'da kurulan MÜSİAD çeşitli il ve ilçeler (illerin daha yoğun olduğu) olmak üzere 32 yerde şubesi bulunmaktadır.

Türkiye çapında yayılmış 7 ayrı bölgesel iş dünyası federasyonunun oluşturduğu TUSKON ise 2005 yılında İstanbul'da kurulmuştur. Türkiye genelinde, 80 ilde 162 işadamı derneğiyle faaliyet gösteren TUSKON bugün 33.260 girişimciyi temsil etmektedir. 1993'te kurulmuş olan İş Hayatı Dayanışma Derneği (İŞHAD) ve Hür Sanayici ve İşadamları Derneği (HÜRSİAD) ile birlikte daha sonraki yıllarda ülkenin çeşitli yerlerinde kurulan ve federasyonlaşan yeni dernekler ile birlikte konfederasyon olarak kurulan TUSKON'un daha çok Fethullah Gülen Cemaatine mensup İslami sermaye çevrelerinin örgütlendikleri bir yapı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Gerek MÜSİAD ve gerekse TUSKON'un AKP'yi destekledikleri bilinmektedir. Söz konusu dernek ve konfederasyonun ideolojik tercihlerinin AKP'de cisimleştiğini ifade etmiştik. Bu çerçevede AKP ideolojik olarak bunlardan beslenirken, AKP'nin de bu dernek ve konfederasyonda örgütlenen İslami sermayeye büyük ekonomik katkılarda bulunmaktadır. Elbette ki Başbakan Erdoğan ve Bakanlar da bu katkılardan nemalanmaktadır. Özellikle, gerek kamu ihaleleri ve gerekse özelleştirmelerden elde edilecek nemalanmalar için Başbakan Erdoğan'ın 60 (altmış) tane danışman çalıştırdığı kulaktan kulağa fısıldanmaktadır. Yine domuz gribi aşısının ithalinde elde edilecek nemalanmada, Başbakan Erdoğan ile Sağlık Bakanı'nın ihtilafa düştüğü ve bu nedenle Başbakan Erdoğan'ın "ben aşı olmayacağım" dediği iddia edilmektedir.

İstanbul Sanayi Odası'nın 2009'da açıkladığı Türkiye'nin en büyük 500 sanayi şirketi içinde MÜSİAD ve TUSKON'a üye 70'in üzerinde şirketle yer alması, İslami sermayenin gelişimi açısından önemli bir gösterge olarak karşımıza çıkmaktadır. İSO'nun en büyük 500 şirket sıralamasına MÜSİAD üyesi 31 şirket girmiştir. 1990'da bu sayı 8, 2007 yılında 23'tür. Her ne kadar TUSKON'un Gayrisafi Milli Hâsıla ve ihracat payına ilişkin bir veri bulunmuyorsa da, 2009'da TUSKON tarafından ikincisi düzenlenen Dünya Ticaret Köprüsü Organizasyonuna 135 ülkeden 2 bin 200 işadamlarının gelmesi ve 7 milyar dolarlık ticaret hacmi beklenmekteydi. Söz konusu bu iş zirvesine, Türkiye'den de 1.600 işadamı katılmış, 4 gün süren zirvede 400 masada 100 binden fazla ikili iş görüşmesi yapılmış ve 300 Euro'ya kiralanan bu masalarda ise 1.600 tercüman görev almıştı.

Yukarıda da ifade ettiğimiz üzere İslami bankaların açılmasıyla finans sermayesinin İslami sermaye ile birlikte, petrole bağlı olarak enerji sektö-

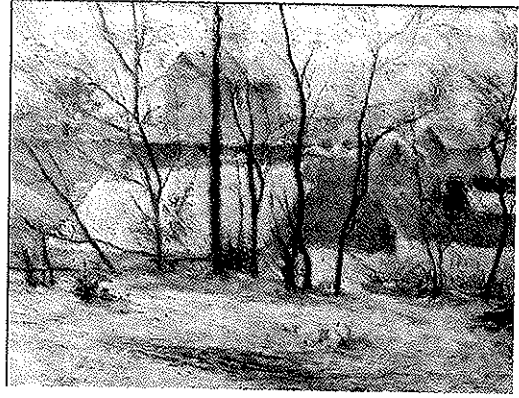
Ne zaman evleniyorsun? 1892

rü ve özelleştirmeler sonrası eğitim ve sağlık başta olmak üzere hizmet sektöründe yoğunlaştığını görmekteyiz. Ekonomi kurmaylarının, cari açığın azaltılması için aşağıda bahsedeceğim kredi kullanım maliyetlerini (faiz ve munzam karşılık oranlarını) arttırmaya yönelik olarak uygulamaya alacakları yeni politikalarda (ekonomik tedbirlerde) enerji sektörünün özelleştirilmesi için kullanılacak kredi faizi oranlarını mümkün olduğunca düşük seviyelerde tutulacağını ifade ettiklerini belirtelim. (Sektörün ithalat ile bir ilgisinin olmadığı gerekçesi ile - çünkü kredi kullanım maliyetlerinin arttırılması amacının ithal mallarının tüketimini kısmaya yönelik olduğu vurgulanmaktadır.)

İslami sermayenin geleneksel olarak güçlü olduğu sektörlerden olan inşaat sektörü, AKP eliyle verilen ihaleler ile daha da güçlenmiştir. 2002-2007 yılları arasında Toplu Konut İdaresi (TOKİ) ve Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş. (EGYO)'nin yapmış olduğu 16 Milyar TL tutarındaki ihalelerden 10 milyarlık bölümünün MÜSİAD ve TUSKON üyesi şirketlere verildiği belirlenmiştir.

Bununla birlikte, inşaat sektörüne bağlı olarak demir-çelik sektöründe de önemli gelişmeler yaşanmıştır. Daha önceleri ilk 100 firma içerisinde yer alan Nursan Çelik Sanayi ve Haddecilik A.Ş. ile Tosçelik Profil ve Saç Endüstrisi A.Ş. yukarılara doğru dikkate değer bir yükseliş yakalamışlardır. Bünyesinde 5 şirket bulunduran Nursan Grubuna bağlı şirketlerden Nursan Metalürji A.Ş. 2006 yılında 361 sıra yükselerek 102. sırada yer alırken, 2009'da ise 104.sırada yer almıştır. Yine bu gruba bağlı olan Nursan Çelik Sanayi ve Haddecilik A.Ş.de 2006 da 83. sıradayken 61. sıraya yükselmiştir. Nursan Çelik'in 2002 yılı ihracatı 9,2 milyon dolar iken 2007 yılında 328,30 milyon dolar ihracat yapmıştır. Nursan Metalürji ile birlikte gurup Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) verilerine göre, ihracatçı ilk bin şirket arasında 98. sırada yer almıştır. İSO 500 araştırmasında yükselen diğer şirket ise Tosyalı Holding'e bağlı Tos Çelik Profil ve Sac Endüstrisi A.Ş.ile Tosyalı Demir Çelik A.Ş.'dir. MÜSİAD üyesi olan holding bünyesindeki her iki şirket de 1990'larda kurulmasına rağmen, 2002 yılında listeye 481. sıradan giren Tosyalı Demir Çelik, 2007 yılında 164. sıraya, 2001 yılında 423. Sıradan listeye giren Tos Çelik Şirketi ise 123,9 milyon dolar ihracat yapan bir firma olarak 68. sıraya kadar yükselmiştir.

Asıl faaliyet alanı inşaat olan Cengiz Holding AKP ile olan yakın ilişkilerinin de yardımı ile çok sayıdaki ihaleyi kazanmıştır. Holdingi İSO'nun en büyük 500 şirket içinde yer almasını sağlayan en önemli yatırımı 2005 yılında özelleştirilen Eti Alüminyum A.Ş. ile İSO 500 listesine 2005'te 347. sırada, 2007'de ise 171. sırada dâhil olan Eti Bakır

Kış manzarası 1879

A.Ş.'dir. Ayrıca enerji alanında da çok sayıda ihale kazandırılmış olan bu holding, iki doğalgaz dağıtım şirketini de bünyesinde barındırmaktadır.

Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, yeni sermaye birikim sürecinin bir gereksinimi olarak yapılan özelleştirmeler, İslami sermayenin yeni bazı sektörlerle yönelmesini de sağlamıştır. Bunların başlıcaları eğitim, sağlık ve medya sektörleridir. Kârlılık kadar "Müslüman-Türk" ideolojisinin yayılmasında özel bir işlevi olan medya alanındaki İslami Sermaye yatırımları gittikçe büyümektedir. Başta Zaman gazetesi olmak üzere Fethullah Gülen Cemaatine ait çok sayıda yayını bünyesinde barındıran Feza Gazetecilik A.Ş. 2002 yılında ilk 500 şirket arasında yer almazken 2007 yılında 244. sırada listeye yerini almıştır. Dönem kârı 2003 yılında 6,7 milyon TL iken 2007 yılında yaklaşık üçe katlanarak 18 milyon TL'ye yükselmiştir. Öte yandan da, 2009'daki verilere göre ise, Samanyolu (STV) ve Kanal 7'nin aylık ortalama 2,5 milyon TL civarında reklâm geliri olduğu ifade edilmektedir. Gazetelerde ise 2008 rakamlarına göre, Zaman'ın 50 milyon TL, Star ve Türkiye'nin 12'şer milyon TL, Yeni Şafak'ın da 10 milyon TL reklâm geliri bulunmaktadır.

Ancak İslami sermaye bununla yetinmemiş giderek ana akım medyaya da el atmaya başlamıştır. Birkaç yıl önce Koza Davetiye Mağaza İşletmecilerinin Kanaltürk'ü satın alması ve ardından Tercüman gazetesini satın alarak Bugün gazetesi olarak çıkarmaya başlaması önemli örneklerden biridir.

Daha sonra adı Ülke TV olan Kanal 7 televizyonunun İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne ait BRT televizyonunun cihazlarının ucuz fiyatlar ile kiralanmasıyla yayın hayatına başladığını da hatırlatalım. 1994 yılından itibaren yayımlanmaya başlayan Yeni Şafak gazetesinin sahibi Albayraklar Gurubunun İstanbul Büyükşehir Belediyesinden aldığı ihaleler ile sermayesini biriktirdiği bilinmektedir. 2005 yılında, Albayraklar Rent A Car'ın belediyeye kiralamış olduğu araçlar için

aylık olarak düzenlediği fatura tutarı 1 milyar TL artı KDV'dir. Her iki yayın organı da gerek belediye ve gerekse ona bağlı iktisadi teşekküllerin verdikleri reklâmlar ile aktif biçimde desteklenmiştir. Bilindiği üzere Albayraklar ile Başbakan Erdoğan daha sonra dünür olmuşlardır.

İslami sermayenin geleneksel olarak güçlü olduğu diğer sektörlerden bir tanesi de tekstil sektörüdür. MÜSİAD'a üye 394 şirket tekstil sektöründe faaliyet göstermektedir. Seçim öncesinde tekstilcilere konuşan Başbakan Erdoğan, mealen, sektörün % 45'nin kayıt-dışı çalıştığını, bu durumu bildiklerini ve katlandıklarını söylemişti. Ancak, seçimden sonra bu durumun düzeltilmesi gerektiğini ifade eden Başbakan Erdoğan, aslında bu kayıt-dışılığın kayıt altına alınacağını ifade ederken; daha önce yapmış oldukları çalışmalarla (çalıştaylar ile) oluşturdukları Ulusal İstihdam Programı çerçevesindeki güvenceli esnekliğin seçimden sonra yasalaşacağını müjdesini vermektedir.

İSO'nun en büyük 500 şirket sıralamasını incelediğimizde, Kayseri kökenli Boydak Grubu 2007 İSO 500 listesinde 6 şirketi ile yer almaktadır: metal, mobilya, tekstil ve metal eşya sektörlerinde faaliyet yürüten Boyçelik Metal, Boytaş Mobilya, Merkez Çelik, İstikbal Mobilya, Boyteks Tekstil, Hes Hacılar Elektrik.

İslami sermayenin diğer bir grubu olan Hayat Grubunda Hayat Kimya A.Ş. Hayat Temizlik ve Sağlık Ürünleri A.Ş., Limaş Liman İşletmeleri A.Ş., Kastamonu Entegre A.Ş. ve Yongapan Orman Ürünleri A.Ş. şirketleri grup içinde yer almakta olup, bu gruptan Hayat Kimya A.Ş. Hayat Temizlik ve Sağlık Ürünleri A.Ş. ile Kastamonu Entegre A.Ş. ilk 500 şirket arasında yer alıyor. Kastamonu Entegre Ağaç Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin 2003-2005 yılları arasında devletten aldığı teşvik tutarının tam 299,8 trilyon lira olduğu ifade edilmektedir.

İSO 500 listesi değerlendirildiğinde belediyelere bağlı iktisadi teşekküllerin de listelerde yer aldığı görülmektedir. Bunlardan en önemlileri İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı iktisadi teşekküller olan İSFALT ve İSTON'dur. Her iki iktisadi teşekkül de İstanbul belediyesinin alt yapı ihtiyaçlarını karşılamak üzere kamusal amaçla kurulmuştur. Ancak kamusal amaçla kurulmalarına rağmen hali hazırda özel sektöre de hizmet vermektedirler. Faaliyet alanları İstanbul dışına taşmış, Dubai, Türkmenistan, Bulgaristan, Umman vb. ülkelere kadar yayılmış durumdadır. 1986 yılında İstanbul Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin asfalt ihtiyacını karşılamak amacıyla kurulan İS-

FALT son 5 yılda 277. sıradan 206. sıraya kadar yükselmişken, beton ve beton ürünleri ile şehir mobilyaları üretimi ve müteahhitlik hizmeti vermek üzere kurulan İSTON ise ilk kez 2000 yılında 433. sıradan listeye girmişti. AKP iktidarı boyunca gün geçtikçe daha da büyüyen İSTON, 2007 yılında da 295. sıraya kadar yükselmiştir.

İslami sermayenin yoğunlaştığı diğer sektörlerden biri de hiç kuşkusuz ki gıda sektörüdür. İslami sermaye grubuna bağlı çok sayıdaki gıda şirketi yıllardır İSO'nun en büyük 500 şirket sıralamasında yer almaktaydı. Gıda sektöründe faaliyet gösteren İslami sermayenin en bilineni ve en önemlisi olan Ülker Gurubu, ilk kez 2003 yılında bir şirketi ile İSO 500 listesine dâhil olurken, 2007 yılında ise, Ülker Bisküvi ve Ülker Çikolata olarak iki ayrı şirketiyle yer almış olup, grubun 2003 yılındaki kârı yaklaşık 78 milyon dolar civarındadır. Öte yandan Altınmarka Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. de uzun yıllar İSO 500 listesinde yer alan Ülker Gurubuyla yakın ortaklıklar yoluyla "Kahve Dünyası" ismiyle zincir mağazalar kurulmaya başlanmıştır.

Fiskobirlik'in etkisizleştirilmesi ve fındık pazarının serbest piyasaya dâhil edilmesiyle birlikte, en son 2000 yılında İSO 500 listesinde yer alan Fiskobirlik daha sonra bu konumunu yitirmek zorunda bırakılan ve artık esamisi bile okunmaz hale getirilmiş olan Fiskobirlik listedeki yerini belli başlı şirketlere terk etmek zorunda bırakılmıştır. Bu firmaların başında, Başbakan Erdoğan'ın eski danışmanı olan Cüneyt Zapsu'nun sahibi olduğu Oltan Fındık San. ve Tic. Ltd. Şti. ile Oltan Gıda Mad. İhr. İth. ve Tic. Ltd. Şti. gelmektedir. Söz konusu her iki şirket Türkiye'nin fındık ihracatının yüzde 25'den fazlasını elinde tutmaktadır.

Gıda sektörü denildiğinde Başbakan Erdoğan'ın gıda sektöründeki dağıtım şirketlerinden bahsetmemek olmaz. Bu şirketlerden ilki Ülker Gurubunun bisküvi ve çikolata ürünlerini dağıtan Emniyet Gıda A.Ş.'dir. İstanbul Ticaret Odası kayıtlarına göre Başbakan Erdoğan'ın ortaklık payı % 42'dir. İhsan Gıda A.Ş. adlı ikinci şirketi ise yine Ülker Gurubun süt, yağ ve yoğurt gibi ürünlerini dağıtmaktadır. Üçüncü şirket ise, Ülker Gurubunun isteğiyle kurulan, yine bu grubun içecek ürünlerini dağıtan ve Başbakan Erdoğan'ın % 12 ortaklık payı olan yüz milyar TL sermayeli Ycni-doğan A.Ş.'dir.

İslami Sermaye ve TUSİAD

Yukarıda da belirttiğimiz üzere, kapitalizmin 1970'lerin sonuna doğru yaşadığı dünya çapında-

Janalı Annah 1893

ki krizinin bir etkisi ve yeni bir sermaye birikim sürecini tetiklemesiyle birlikte, İstanbul sermayesi ve özellikle de sanayi sermayesi, üretken yatırımları için döviz biçiminde daha fazla sermayeye ihtiyaç duymaya başlamıştı. Bu çerçevede de, dışa açılan ve petro-dolarla ve çeşitli imtiyazlarla gelişen İslami sermaye, İstanbul sermayesinin ve özellikle de üretken sermayenin (TÜSİAD) büyümesi için gereken döviz biçimindeki sermayenin sağlanması ve bu kesimlerin gelişmesine kaynaklık etmiştir. Zira daha önceleri ithal ikameci sermaye birikim modeli ile sadece iç pazara dönük dayanıklı tüketim malları üretirken sermaye birikimi sağlayan İstanbul sermayesi, ihracat için gerekli atılımları gerçekleştirememişti. Öte yandan da kendisine iç pazarda yer bulamayan İslami sermaye (ihracata dönük) yeni birikim modelinin yarattığı koşullarla birlikte uluslar arası büyük şirketlerin taşıeronu olarak dünya ölçeğinde sermaye birikim sürecine eklenmeye başlamıştı. İthal ikameci dönemde her türlü döviz ihtiyacını devletten sağlayan İstanbul sermayesi de yüzünü, sözünü etmiş olduğumuz eklenme sürecinde döviz deposu haline İslami sermayeye çevirmiş ve İslami sermayeyi döviz biçimindeki sermayenin kaynağı olarak görmeye başlamıştır.

1990'ların sonundan itibaren, İstanbul sermayesi yukarıda belirttiğimiz süreç çerçevesinde üretim alanında gelişmeye başladığında İstanbul sermayesi ile İslami sermaye arasındaki ilişkiler yeniden biçimlenmeye başlamıştır. Bu biçimlenme aynı zamanda AKP'nin artan gücünün temel kaynağı olmuştur. Bu çerçevede AKP, her iki kesimin de taleplerini gündemine almış ve iki farklı düzeyde ve farklı sektörlerde yoğunlaşan sermayeler arasında bağlantılar kuracak iktisat politikalarına yönelmiştir. Dâhili işlem rejimi gibi teşvik politikaları, istihdam ile eğitim arasındaki bağlantıları sağlamaya yönelik politikalar (Koç Gurubunun " meslek lisesi memleket meselesi" şeklindeki reklâm kampanyalarını hatırlayalım), KOBİ'lere dönük olarak araştırma-geliştirme ve teknolojik altyapı teşvikleri, Ulusal İstihdam Projesi ve şimdilerde seçimden sonra gündeme gelen cari açıklar için tedbir politikaları, her iki kesimin çıkarlarını ortaklaştıran ve her iki kesimin sektörel olarak birbirine eklenmesine yönelik politikalar.

Bu çerçevede baktığımızda yukarıda ifade ettiğimiz süreç, İslami sermaye ile İstanbul sermayesi arasındaki çelişkilerin azaldığı anlamına gelmediği gibi İstanbul sermayesinin egemenliğini kaybettiği anlamına da gelmemektedir. Rakamsal olarak bakıldığında da bu durumu görmemiz mümkündür: 2008 yılı itibariyle, MÜSİAD, GSMH'nin % 6 ilâ % 8'lik bir kısmını üretip, ihracatın % 11,5'ini gerçekleştirirken, TÜSİAD ise 2007 sonu itibariyle GSMH'nin yaklaşık % 38'ini

üretirken ihracatın da % 45'ini gerçekleştirmektedir. Üstelik söz konusu dönemlerde MÜSİAD 3.000 üyeye sahip iken, TÜSİAD'ın üye sayısı ise sadece 576'dır.

Gerek sürecin işlemesi ve gerekse rakamların ifade ettiği sonuç bakımından bakıldığında, Türkiye'de sermaye birikimi hem merkezileşip derinleşirken hem de yayılıp saçılmaktadır. Süreç, ticari sermaye ile üretken (sanayi) sermayeler arasındaki ilişkilerin ve bu anlamdaki çıkırların ortaklaşmasına yol açarak ortak bir sermaye egemenliğinin (İstanbul sermayesinin egemenliği altında İslami sermayenin ona eklenildiği bir sermaye egemenliğine) kurulmasına doğru ilerlemektedir. Elbette ki, gerek İslami sermaye ve gerekse İstanbul sermayelerinin içinde ve özellikle de sektörel değişimlerde kazanan ve kaybeden tekil sermayeler ve bu durumun yarattığı gerilimler olacaktır.

Ancak yine de İstanbul sermayesi, AKP hükümetiyle ilişkileri nedeniyle olağanüstü büyüyen İslami sermayeden endişe duymaktadır. Özellikle AKP'nin gerek IMF ile imzalanması söz konusu anlaşmada, Anayasa Referandumunda Başbakan Erdoğan'ın TÜSİAD'a " taraf olmayan bitaraf olur" çıkışında ve internet yasakları için Başbakan yardımcısı Bülent Arınç'ın TÜSİAD Başkanı Ümit Boyner'e "Pornocu" ithamında bulunması gibi tutumları, İstanbul sermayesi için endişeleri artırıcı bir rol oynamıştır.

İktisatçı Mustafa Sönmez, 15.03.2010 tarihli Cumhuriyet gazetesinde yer alan köşesindeki "IMF'yi Öteleyen İslami Sermaye; Neden" adlı yazısında, IMF'ye kafa tutmanın nedenleri konusunda şunları ifade etmektedir:

"Özünde, MÜSİAD'da örgütlü sermaye kesiminin endişesi, IMF ile yapılacak bir anlaşmanın kamu harcamalarını kısmasıdır. Bu kısılma, TOKİ yatırımları, belediye yatırımları, çeşitli kamu harcamalarında kayrılan Adalet ve Kalkınma Partisi yandaşları sermayecileri için iyi olmayacaktır... Bunların yanında Adalet ve Kalkınma Partisi'nin seçim konjonktüründe IMF'ye kafa tutmuş iktidar imajıyla girmeyi tercih etmesi, IMF'nin TOKİ, Sosyal Güvenlik Kurumun transferlerini sorgulayan, doğrudan vergi ayağına ağırlık vermeyi isteyen talepleri de AKP iktidarının hoşuna gitmemiştir".

Genç kız portresi 1896

Vahşi şiirler 1896

Öte yandan TÜSİAD'ın, bir taraftan AKP hükümetinden Türkiye İhracatçılar Meclisinin tasfiyesini talep ederken, diğer taraftan da Anadolu'daki küçük ve orta ölçekteki kapitalist işletmeler olan KOBİ'leri kendi egemenliği çerçevesinde örgütlemeye giriştiğini de hatırlatalım. TÜSİAD'ın öncülüğü ve yönlendirmesiyle 2005'te kurulan, yaklaşık 120 Sanayici ve İş Adamları Derneğinin oluşturduğu 12 Federasyonun yer aldığı Türk Girişim ve İş dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED) 2008 itibarıyla 9.600 adet çeşitli ölçekteki KOBİ'yi çatısı altında toplamıştır.

28 Şubat'ın iktisaden ne anlama geldiğini çok iyi bilen liberal yazarlar da konunun ne kadar hassas olduğunu bilmekte ve şimdilerde bazı uyarılarda bulunmaktadırlar. Örneğin, Prof. Dr. Eser Karakaş 07.06.2011 tarihli Star gazetesinde yer alan köşesindeki "TUSKON'u, AK Parti'yi ve Türkiye'yi Bekleyen Tehlike" adlı yazısında, yukarıda ifade ettiğimiz İslami sermaye ile İstanbul sermayesi arasındaki sektörel eklemlenmenin (ve sermayeler arası işbölümünün) sürmesi gerektiğini şöyle ifade etmektedir:

"Bendeniz de son aylarda TUSKON'a bağlı çok sayıda dernek ve federasyonun misafiri oldum, konuşmalar yaptım, her seferinde de salonlardan çok umutlu ayrıldım. Şehri ve derneği belirtmeyeyim, geçenlerde konuk olduğum bir salonda ilginç, beni düşündüren ve itiraf edeyim biraz da korkutan bir soruyla karşılaştım. Bir izleyici çapı çok büyük olacak bir kamu yatırımdan, rekabetçi bir ihale süreci dışında, en azından yüz-

de 65 pay almak istediklerini, bu konuda ne düşündüğümü merak ettiğini söyledi. İşin özü şu: Büyük bir kamu yatırımı söz konusu ve TUSKON üyesi bir şirket bu yatırımın yüzde 65'ini, fiyat ve kalite üstünlüğü olmasa bile alıp alamayacaklarını soruyor. Zaman darlığından ve başka nedenlerden orada bu soruya yanıt veremedim ama yukarıda belirttiğim gibi soru beni biraz korkuttu. TUSKON muhafazakâr işadamlarının çoğunlukta olduğu bir konfederasyon; siyaseten de büyük ölçüde AK Parti'yi destekliyorlar, bundan doğal da bir şey yok. Ancak, TUSKON üyesi işadamlarının bugüne nasıl geldiklerini asla unutmamaları lazım; TUSKON buraya çok çalışarak ama en önemlisi arkasında devlet desteği olmadığı için verimlilik artışlarıyla, küresel rekabetle geldi. İşin sihri, püf noktası burada. Ama bugün gelinen noktada yanlarında çok güçlü merkezi ve yerel iktidarlar ve bu iktidar gücünün sağlayacağı destekler olabilir. Değişmez bir prensip belirtmekte fayda var: Devlet desteği yükseldikçe verimlilik ve rekabetçi güç aşağıya düşer. TUSKON para kazanmak için, sermaye birikimini sürdürmek ve güçlendirmek için, devlet dışı kaynakları mesela dış piyasaları ikinci plana iter, kamu kaynaklarını, kamu ihalelerini ön plana çıkarmaya başlarsa Türkiye ekonomisinin ve Türkiye'nin çehresini değiştiren TUSKON, TUSKON olmaktan çıkabilir. TUSKON için sezmeye başladığım en büyük tehlike galiba bu. Bu tehlike aynen ve hatta daha da geniş ölçüde AK Parti için de geçerli. AK Parti genişleyen siyasi gücüne güvenerek rekabetçi bir siyaset izlemek, AB ülkeleriyle yarışmak yerine kendi içine kapandığı, milliyetçiliği ön plana çıkardığı ölçüde de AK Parti olmaktan çıkacaktır. 2003-2007 döneminin çok başarılı siyasi hareketi AK Parti'ye yakışacak, bu partiyi ileri götürecek zihniyet yine kendi formülasyonlarıyla daima ve her alanda üç adım önde olmuştur. TUSKON ve AK Parti son on seneyi şekillendirdiler ve fena da yapmadılar. Ancak, ihracat yerine rekabet dışı elde edilecek kamu ihalelerinden para kazanmaya yönelecek bir TUSKON, bu sürecin altyapısını oluşturacak bir AK Parti önce Türkiye'ye ama büyük ölçüde de kendilerine zarar verirler."

Prof. Eser Karakaş özetle, yukarıda ifade etmiş olduğumuz eklemlenmenin ve iş bölümünün iyi olduğunu, daha fazla ileri gidilmemesini ve İstanbul sermayesinin alanına girilmemesi gerektiğini ifade ediyor.

Sadece Prof. Dr. Eser Karakaş değil, Fethullah Gülen de, söz konusu sermayecilerin eklemlenmesinin ve aralarındaki iş bölümünün devam etmesi gerektiğini, 16.06.2011 tarihinde Akşam Gazetesinde çevirisi yayımlanan; Almanya'da yayın yapan Deustsch Türkische Nachrichten adlı haber sitesinde Michael Maire'e vermiş olduğu röportaj-

da”Türkiye’de Kemalistler ile Müslümanlar arasındaki uçurum hep devam edecek mi? Ya da pragmatik bir yan yana yaşam, hattâ bir barış söz konusu olabilir mi?” sorusuna verdiği yanıtta görmezden gelmez mümkündür:

“ Bu soru, Kemalistler içinde Müslümanların, Müslümanlar içinde ise Kemalistlerin olmadığı veya bu iki kesimin birbirinin tamamen zıttı olduğu gibi bir düşüncüyü barındırmaktadır. Bunu, soruyu tashih etmek gibi bir gaye için söylemiyorum, işte sözünü ettiğiniz problemin asıl sebebini ortaya koymak adına söylüyorum. Yani, ne Türkiye’de Müslümanlar ve Kemalistler olarak her bakımdan ayrılmış iki gruptan söz edilebilir, ne de bu iki grup arasında kapanmaz uçurumların varlığı söz konusu edilebilir. Biz, kaynaşmış bir mozaik niteliğine sahip bir “İmparatorluk” toplumunun mirasçılarıyız. Asırlarca Müslüman, Hristiyan, Musevî, Sünnî, Alevî, Türk, Kürt, Çerkez, hattâ Yunan, Bulgar, Boşnak, Sırp, Arap, yani bir milletler, dinler, ırklar ve diller mozaiki olarak yaşadık. Türk toplumu, işte bu mozaikin mirasçısı ve hangi din, ırk ve etnisiteye mensup olursa olsun bir arada kardeşçe yaşamayı bilen bir toplumdur. Fakat ne yazık ki Türkiye’de, kısmen bir takım haricî tesirlerle de, birlikte kardeşçe yaşamadan rahatsız olan ve bunu menfaatlerine aykırı bulan çok küçük fakat tesirli grup veya gruplar var. Yoksa ayrılmış Müslümanlar ve Kemalistler diye iki grup yok. Şahsen, sözünü ettiğim küçük grubun da bir gün gerçeği göreceğini, onların da menfaatlerinin, hayrına olanın, farklılıkları zenginliği olan Türk toplum mozaiki içinde kaynaşmaktan geçtiğini görececeklerini ümit ediyorum. Bu, hem Türkiye’nin, hem bölgemizin, hem de Türkiye ve bölgemizin dünya konjonktüründeki yerinin önemi zaviyesinden, dünyanın hayrınadır.”

Konumuz açısından 28 Şubat’ın iktisaden ne olduğuna ilişkin bir parantez açmak gerekir: Sermaye birikim açısından bakıldığında, 28 Şubat sürecinin nedenleri arasında İslami sermayeye “balans ayarı” çekilme ihtiyacının olduğu da ifade edebiliriz. Kombassan, Yimpaş, İttifak Kimpaş, Jet Group gibi yurt içinden ve özellikle de Avrupa’da yaşayan gurbetçilerden, hiçbir resmîyete dayanmadan döviz toplayarak sermaye birikiminde bulunan bu şirketlerin, topladıkları bu paralar ile özelleştirmelerden pay alacak (örneğin Kombassan Petlas ihalesini kazanmıştı) bir konuma gelmesi İstanbul sermayesini rahatsız etmiştir. Genel Kurmay Başkanlığı’nda 11.06.1997’de medya mensuplarının katıldığı ve hükümete çekil baskısı anlamı taşıyan irtica brifinginde yer alan aşağıdaki ifadeler, bu rahatsızlığın bir ifadesi olarak değerlendirilmelidir:

“Özelleştirme kapsamında yapılan ihalelerde, irticai kesim yanlısı şirketlere öncelik verildiği ve

Yemek 1891

bu şirketlerin başta enerji olmak üzere stratejik öneme haiz sektörlerdeki ihalelere ilgi duyduğu ve birleşerek güç oluşturmaya yönelik çalışmaları hususu açık kaynaklarda yer almıştır”

Öte yandan, İstanbul sermayesi tarafından rahatsızlık duyulan diğer bir konu da; İslami sermayenin iktisadi örgütü MÜSİAD ve Siyasi Partisi Refah Partisi’nin Güney Kore, Malezya gibi Uzak Doğu ülkelerinin kalkınma modelini ön plana çıkararak, ABD ve AB sermayesiyle ilişkiler çerçevesini zedeleyen bir tutum içine girmeleridir.

4.10.1997’de Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından da MÜSİAD’ın dönem başkanı Erol Yazar’ın Meslek Komiteleri İstişare Toplantısı’nda yaptığı konuşma nedeniyle MÜSİAD’ın kapatılması istemiyle dava açıldı. Dava iddianamesinde, Yazar’ın Refah yol hükümeti yerine gelen Mesut Yılmaz başkanlığındaki “millî mutabakat hükümeti”nin yasalaştırmaya çalıştığı sekiz yıllık kesintisiz temel eğitim ve TCK’nın kaldırılan 163. maddesinin yeni bir anayasa ile geri getirilmesi yönündeki hazırlıklarla kesin dinsiz hayata geçişin hukuki altyapısının oluşturulduğunu, bunları sahiplenene karşı demokratik istiklal mücadelesi başlatacaklarını, bu kafaların mutlaka değiştirilmesi gereken kafalar olduğunu, buna rağmen adam olmazlarsa kafalarının kopartılacağını söylediği yer almaktaydı. Dava, DGM’lerin kaldırılması (daha doğrusu değiştirilmesi) sonucunda düşmüş ve Erol Yazar MÜSİAD başkanlığından ayrılmak zorunda kalmıştı. Bu süreç ile birlikte hem MÜSİAD’ın liberalleşmesinin önü açılmış hem de AB ve ABD sermayeleri ile olan ilişkilerdeki zedelenme giderilmişti.

Farklı yollarla da olsa, Uluslar arası sermayenin (Batı Blokunun) benzer bir düzenleme içinde olduğunu görmekteyiz şimdilerde. Seçim öncesi haftada, The Economist, New York Times, Wall Street Journal ve Observer gibi gazete ve dergilerde art arda çıkan yazılar bu düzenlemenin haber-

İki çocuk portresi 1891

cisi niteliğini taşıma olasılığı yüksektir. Nitekim söz konusu dergi ve gazetelerde yer alan yazılara bakıldığında, cari açıkların git gide büyümesi, % 9 enflasyonun yüksek bulunduğunu ifade eden iktisadi eleştirilerin yanında İslami sermayeyi ihya eden AKP'nin siyasal gücünün sınırlandırılması gerektiği de ifade edilmiş ve hatta "demokrasinin sağlıklı işleyebilmesi için CHP'ye oy verin" bile denilmiştir.

Başbakan Erdoğan bu eleştirileri bir taraftan seçim malzemesi olarak kullanmaya çalışırken diğer taraftan da kafa tutmaya yeltendi. Ancak, iki hafta gibi bir sürede belirli miktarda sıcak para çıkışı olunca ve bunun etkisiyle döviz kuru hafif yükselince de yelkenleri suya indirmek zorunda kaldı.

Seçim sonrasında Gazze'ye gideceği açıklanan Mavi Marmara Gemisinin, "teknik nedenlerle(!)" gidemeyeceği açıklandı. Hemen arkasından da, bir ekonomi kurmayının, (kurmayın adı verilmeden -üst düzey bir yetkili-) "ekonomiyi soğutma" adı altında cari açıkların azaltılmasına yönelik tedbir politikalarını açıklaması geldi. Bu yazı yazılırken konu ile ilgili ilk tebliğ de çıktı: Taşıt ve konut kredisi dışında verilen tüketici kredilerinin banka nezdindeki tutarının genel kredi tutarına oranı % 20'yi aşması durumunda, daha önce % 1 munzam karşılık ayıran bankaların % 4 munzam karşılık ayırmak zorunluluğu getirildi. Cari açıkların azaltılmasına yönelik bu iktisadi politikaların temeli; tüketim ve özellikle de ithalat yoluyla gerçekleşen tüketimi kısmak amacına dayanmaktadır. Bunun ardından mevduat faizlerinin yükselmesi, reel ücretlerin iyice düşerek sömürü oranının kat be kat artması ve esnekliğin yasal hale getirileceği Ulusal İstihdam Projesinin yasallaştırılması geleceğinden hiç kimsenin kuşkusuz olmasın. (Önümüzdeki dönemde Kürt sorunu ve Anayasa değişikliği ile birlikte cari açıklar sorunun çokça tartışılacağını belirtelim)

Sonuç olarak İslami sermayenin günümüz verili koşullarında, gerek siyaseten ve gerekse iktisaden gelebileceği (gelişebileceği) bir sınır bulunmaktadır. Bu sınır, gerek Ulusal ve gerekse uluslar arası düzeyde etkinliğini sürdüren TÜSIAD tarafından ve gerekse AB (şu anda her ne kadar kendi derdine düşmüş olsa da) ve ABD sermayeleri tarafından çizilmiştir; İstanbul sermayesini egemenliğinde İslam sermayesinin İstanbul sermayesine sektörel bazda eklemlenmesi ve İstanbul sermayesinin hegemonyasında oluşacak bir iş bölümüdür. Nitekim seçim öncesinde ve sırasında AKP'ye yönelik çeşitli eleştirileri yayınlayan gazete ve dergiler Türkiye'de yaygın bir biçimde okunan yayın organları değildir. Ayrıca bu yayın organlarının kitlesel olarak hem seçmeni etkileyecek bir düşüncesinin olmadığını hem de seçmenleri yönlendirecek bir kanalının olmadığını görmek gerek. Söz konusu yayın organlarındaki yazıların, AKP'nin yeni iktidar döneminde iktisaden sıkıntıya girebileceğinin ve bugüne kadar AKP iktidarının arkasında duran Batı Blok'unun ve Uluslar arası sermayenin yavaş yavaş desteklerini bu partiden çekebileceğinin ve İstanbul sermayesi egemenliğinde İslami sermayenin sektörel bazda eklemlenmesini ve İstanbul sermayesi hegemonyasındaki işbölümünün tesisine yönelik iktisadi politikaları daha dengeli yürütebilecek, Uluslar arası sermayenin çıkarlarını korumaya devam edecek (Kemal Derviş zamanından bu yana düşük kur yüksek faiz politikasıyla ihya olan -ki AKP de bu politikalara devam etmişti- Uluslar arası sermaye, Başbakan Erdoğan'ın bir anda faizleri sıfırlayacağını dillendirmeye başlamasını da bu bağlamda hatırlamakta fayda var) ve bu çerçevede Uluslar arası sermayenin şekillendirdiği biçimde bir dış politika izleyebilecek başka bir partiye destek verebileceğinin bir işareti (ya da blöfü) olarak değerlendirilebilir.

Bugüne değin AKP'nin istediği gibi at koşturmasına olanak sağlayan iki temel faktörden bahsedebiliriz. Bunlardan birincisi Kürt Sorunu'nu "Müslüman-Türk" temelinde çözebileceği inancı iken ikincisi ise, Ortadoğu'ya hâkim olan belirsizlik durumudur. Kürt Sorunu'nun "Müslüman-Türk" temelinde çözülemeyeceği anlaşıldığı ve Orta Doğu'daki belirsizliklerin giderildiği oranda da AKP'nin şimdiki misyonunun tamamen bitebileceği de söylenebilir.

Kaynaklar:

- 1 - Doğan Ekber A.; Siyasal Yansımalarıyla İslamcı Sermayenin Gelişme Dinamikleri ve 28 Şubat Süreci - Mülkiye Dergisi Cilt:XXX Sayı 252
- 2 - Ercan Fuat; "Anadolu Sermayesi Kendi Göbeğini Keser Duruma Geldi" - Birgün Gazetesi Pazar Eki 10.10.2010
- 3 - İnce Barış; "AKP'ye Can Veren İslami Sermaye Gerçeği" - Birgün Gazetesi Pazar Eki 10.10.2010
- 4 - Peköz Mustafa; Küreselleşen Türk İslamcı Gülen Cemaati - www.sendika.org - 04.03.2009

Kızılbaşların katli vaciptir

Bir seçim dönemi daha geride kaldı. Seçimlerden geriye kalanlar arasında yeni bir şey yoktu. Yeni olmayanlardan biri de Padişah I. Selim döneminden bu yana değişmeyen Alevi düşmanlığının tezahür etmesiydi.

Kürt Açılımı, Alevi Açılımı, Roman açılımı gibi atraksiyonların tek adam göstericisi, Dolmabahçe kahvaltılarının müstesna hatibi iki adet Çorum konuşmasıyla Açılım dediği şeylerin ne olduğunu açık etti: Çorum'daki ve tüm ülkedeki Alevilerin gözlerinin içine baka baka onlara hakaret etti. Geçen seneki Referandum mitinglerinden Çorum'dakinde ve bu yıl seçim kampanyasında aynı kentte Çorum'un büyük insanlar yetiştirdiğini söylerken Ebussuud Efendi'yi övdü.

Ebussuud Efendi II. Süleyman ve oğlu II. Selim dönemlerinde 1545-1574 yılları arasında –ölünceye kadar– Şeyhülislamlık yapmıştı. "Kanuni" lâkabıyla anılan II. Süleyman'ın mevcut kanunları yeniden düzenlemesinde, yazıya dökmesinde İslam adına fetva vermiş, İslam Fıkıhının Osmanlı Kanunlarına uyarlanmasında önemli rol oynamış kişiydi.

Gelgelelim, Ebussuud Efendi'nin bu fikriyatı ve zikriyatı içinde asıl aşılmamış olanı Kızılbaş düşmanlığıdır. İskilipli Mehmed Ebussuud Efendi'nin soru-cevap tarzında kaleme aldırıldığı bir fetvasının bugünkü dile aktarılmış metnine bir göz atalım. (Fetvalar latin harfleriyle ilk kez 1972'de Enderun Yayınevi tarafından "Şeyhülislâm Ebussuud Efendi Fetvaları..." olarak Ertuğrul Düzdağ tarafından yayınlanmış, 1983, 1998'de başka yayınevlerinden tekrar basılmıştır.)

"*Mes'ele*: Bir kişi Ramazan gününde açık açık yemek yese, sorgusunda, "Özrün yokken neden yemek yiyorsun?" diye sorulduğunda yine, "Ramazan hadistir, düzmece mecburiyettir" diye cevap verse ve bu sözünde ısrar etse, ona ne yapmak gerekir?

Elcevap: Elbette katli vaciptir.

Mes'ele: Hazreti Hüseyin soyundan gelen bazıları (Seyyidler), "Biz ibadetle ilgili kaidelere bağlı değiliz. Biz öbür dünyada ahiret şeraitinden mesul tutulmayız. Biz cennete gireceklerdeniz" dese-ler, bunlara ne yapılmalıdır?

Elcevap: Bu itikat üzerinde ısrar ederlerse ve de Müslümanlığa (Şeriat yoluna) gelmezlerse kâfirlikleri anlaşılmış olur, bu nedenle katledilmeleri vaciptir.

Mes'ele: Kimi sufiler, "Bize şeyhimiz böyle bu-yurdu" diye daimi zikretseler, onlara ne yapmak

gerekir?

Elcevap: Şeyhleri olan kâfirin emrini Resul-u Ekrem'in emrine yeğledikleri için tamamının katli icap eder.

Kızılbaş öldüren cennete gider

Mes'ele: Kızılbaş tâifesinin şer'an katli helâl olup, katleden gâzi ve Kızılbaş tâifesinin ellerinde maktul olanlar şehid olurlar mı?

Elcevap: "Kızılbaşların ceman katli helaldir? (onları katlederken ölmek) gazâ-i ekber ve şehâdet-i azîmedir"

Mes'ele: Kızılbaşların katli, İslam Sultanına (Osmanlı Padişahına) düşmanlık besledikleri için mi şarttır, yoksa başka sebepleri de var mıdır?

Elcevap: Bunlar hem Sultan'a isyan ederler, hem de kâfirdirler...

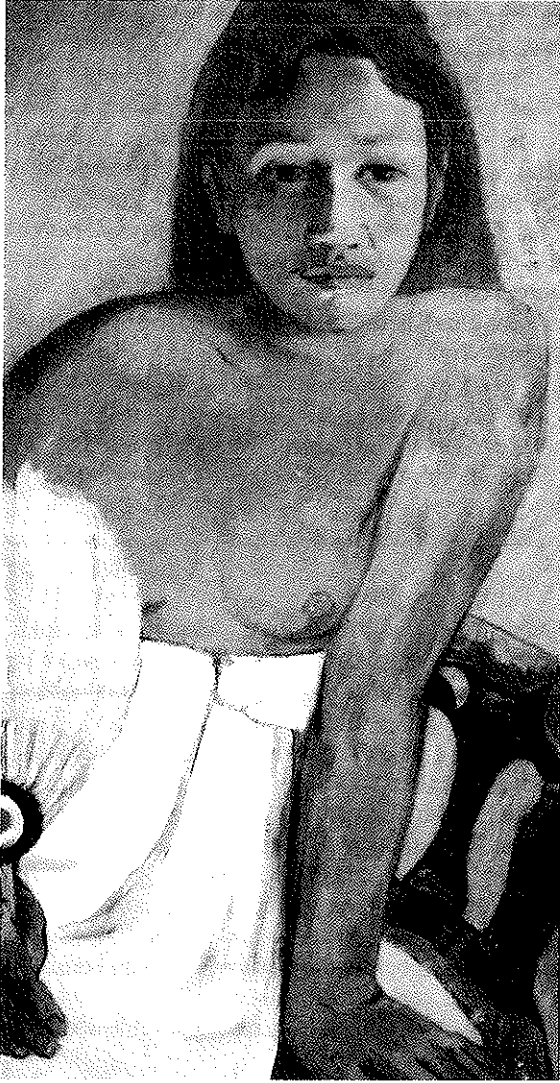
Mes'ele: Kızılbaşların Şahının Resul-u Ekrem'in soyundan olduğu söyleniyor. Bu durumda, Kızılbaşların öldürülmelerinin helal olduğundan biraz tereddüt duyulamaz mı?

Elcevap: Hâşâ, en küçük tereddüt duyulmaz. Kızılbaşların yaptıkları kötü işler, o temiz peygamber soyuyla bir ilgilerinin olmadığını göstermeye yeter.

Ayrıca babası İsmail (Şah İsmail) ortaya çıktığında, İmam Ali er-Rıza ibni Musa el-Kâzım'ın mezarının bulunduğu ve diğer yerlerdeki büyük Seyyidler zorlayarak kendi soyunu da onlarınkinden göstermek istedi. Karşı çıkanları öldürttü. Bazı Seyyidler kıymından kurtulmak için bu isteğe boyun eğmişler, fakat dikkat edenlerin anlayabilmesi için de onun soyunu kısır bir Seyyide bağlamışlardır.

Mandolin ve çiçekler 1883

Yelpazeli genç kız

Ayrıca, soyunun peygambere dayandığı doğru olsa bile, kâfir olunca diğer kâfirlerden farkı kalmaz. Ancak ve ancak doğruluğu tartışılmayacak olan mukaddes Şeriat akidesine uyanlar ve onun sağlam kurallarını koruyanlar Peygamber soyundan olabilir.

Mes'ele: Kızılbaşlar, Şii olduklarını söylüyorlar, "Lâ ilahe illallah" diyorlar. Kendilerine karşı uygulanan bu ölçüde sıkılığın sebebi nedir? Tafsilatlı olarak açıkla mısınız?

Elcevap: Onlar Şii de değildir. Zaten, "Yetmiş üç yoldan ehlişinnet dışındakiler yanacaktır..." diyen Peygamber Efendimiz duruma açıklık getirmiştir. Kızılbaşlar, yetmiş üç yolun tam olarak birinden değildirler. Her birinden bir parça fesat ve fitne alıp kendi isteklerine göre icat ettikleri sapıklık ve küfürlerine katarak bir sapıklık ve dinsizlik mezhebi kurmuşlardır. Bu kötü durumlarını gün gün artırmaktadırlar. Bunların sürüp giden,

malûm cürümlerine bakarak mukaddes din kanunlarına (Şeriata) göre şu hükümlere varırız:

O zalimler, Kuran-ı Kerim'i, mukaddes Şeriati ve İslam dinini hafife almakta, din kitaplarına küfrederek ateşe atmaktadırlar. Hakiki dini âlimlerini (Şeriat âlimlerini) bu bilgileri yüzünden kırmakta, Şahları olan sapık haini Cenab-ı Hak yerine koyarak ona secde etmektedirler. Keza haram olduğu sağlam ayetlerle zikredilmiş olan bütün yasakları da helal sayarlar. Keza Ebu Bekr ile Ömer'e lanet ettiklerinden dolayı da kâfirdirler.

Ayşe'nin iffetini fetvayla korumak

Keza, sahihliği münakaşa edilemeyecek olan Ayşe'nin (Hz. Peygamberin zevcesi) faziletine dair birçok ayet-i kerime inmişken, bunlar Ayşe anamıza dil uzatarak Kuran'ı yalanlamakta ve böylece de kâfir olmaktadır. Ve yine Ayşe'ye yönelik ithamları ile Peygamber Efendimizin mukaddes büyüklüğüne leke sürerek bu yolla peygambere küfretmiş sayılırlar. Bu sebepten bütün Kızılbaşların, büyüğü küçüğü ile şehirleri ve eserleriyle yok edilmeleri şarttır. Bunların kâfir olduğundan kuşku duyanlar da kâfir olur.

Kızılbaşlar, İmam-ı Âzam ve İmam Süfyan-ı Servi'ye göre, eğer tam mânâsıyla tevbe eder de İslamiyete dönerlerse ölümden kurtulurlar. Fakat İmam Malik, İmam Şafii, İmam Ahmed bin Hambel, İmam Leys bin Sad, İmam İshak bin Rahuya ve öteki din âlimlerine göre bunların tevbeleri de kabul edilmez. Elbette boyunlarının kesilmesi gerekir.

Hazret-i İmam (Ebu Hanife) onların hangi tarafın itikadını benimserlerse o taraftan olacaklarını söylemiştir. Bu hüküm herkesçe malûmdur.

Kızılbaş askerleri için ne yapılması gerektiği konusunda bir ikilik yoktur. (Öldürülmeleri gerekir.) Fakat köylerde ve kentlerde kendi hallerinde doğrulukla oturup Kızılbaşların nitelik ve davranışlarından arınmış, dışları da buna uygun kimselelerin, yalanları ortaya çıkmadığı müddetçe, diğerlerine yapılan uygulamalardan (katliamdan) muaf tutulmaları gerekir.

Kızılbaşların katli, diğer kâfirlerin yok edilmelerinden daha önemlidir. Mesela Medine çevresinde kâfir çokken ve Şam henüz ele geçirilmemişken, Ebu Bekir kâfirlere saldırmayı değil, yalancı Müseyleme'ye sadık bu mürtedlere saldırmayı yeğlemiştir. Hazreti Ali zamanında Haricilerin kırılması da böyle olmuştur. Bu kesimin kötülükleri çok büyüktür. Bunların kötülüklerini yeryüzünden silmek için çok gayret sarfetmek, icap eden her şeyi yapmak lazımdır.

"Bu tâifenin katli sair kefare kitâlından ehemdir" (bu topluluğun öldürülmesi, diğer kâfirlerin öldürülmesinden daha önemlidir).

"Yardım niyaz edilen ve bağlanılan sadece Al-

lah'tır. Ya Rabbim, günahlarımızı ve işlerimizdeki kusurlarımızı affet. Ayaklarımızı sağlam yere bas-tır. Kâfirlere karşı müminimiz ol."

"Bunu, efendimiz ve en üstünümüz, zamanın büyüğü, İslam ve zafer diyarının müftüsü Ebussu-ud yazdı. Sene: 955 (1548)."

Dört halifeye söveni öldürün

Hoca Efendi'nin fetvalarına devam edelim:

"Mes'ele: Nahcivan seferinde ele geçirilen Kızılbaş evladından kul olur mu?

Elcevap: Olmaz.

Mes'ele: Padişah fermanıyla Kızılbaş taifesi kıl-ıçtan geçirilip büyüğü küçüğü esir alındığında, yakalananlardan bazıları Ermeni olduklarını söy-lerse, bu durumda kurtulurlar mı?

Elcevap: Ermeniler kurtulurlar. Eğer Ermeni-ler, Kızılbaş askeri ile birleşerek İslam askeri (Os-manlılar) üzerine gelmemişlerse dine göre tutsak edilemezler...

Mes'ele: Dört halifeye söven ve Kızılbaş oldu-ğu bilinen birisini öldürene ne yapılır?

Cevap: Eğer bu sebeple öldürmüşse, hiçbir şey yapılmaz.

Mes'ele: Kendisine "Peygamberin kimdir?" di-ye sorulan birisi, "Bilmem" diye karşılık verse ne olur?

Elcevap: O şahıs, gerçek de, yalan da söylemiş olsa kâfir olmuş olur.

Mes'ele: Bu hususta kimileri o şahsa, "Peygam-ber yolundan (Şeriattan) çıkma, Peygamberi tanı, utan" deseler, o da öfkeyle, "Ben Peygamber bil-mem" dese, dine göre kendisine ne yapmak gere-kir?

Elcevap: O kişi kâfirdir, katli vaciptir.

Ezan-ı muhammedi'ye kulak vermeyeni de

Mes'ele: Müezzin ezan okurken, bir şahıs, "Bin kere seslensen, bizden sana varan olmaz" derse, ona ne yap-mak icap eder?

Elcevap: Bunu söyleyen kâfirdir, filhakika katli el-zemdir.

Mes'ele: Bir kişi, diğeri-ne, "Bana Hak Tealâ'yı bulu-ver" dese, diğeri de, "Kur'an-ı Kerim'i rehber alır, Peygambere uyarsan Hak Tealâ'yı bulursun" diye cevap verse, ötekisi "Onlara ne gerek var? Ben onlarsız da bulurum" şeklinde ko-

nuşsa yahut da "Buldum..." deyiverse ona ne yap-mak gerekir?

Elcevap: Kâfirdir, öldürülmesi elzemdir.

Mes'ele: Birisi, "Bana İsa Peygamber gibi gök-ten sofra iner. Birçok insanı vebadan ve başka be-lalardan kurtardım, kurtarırım. Dilediğimi de kötü duruma düşürürüm" dese ne yapmak gerekir?

Elcevap: O şahıs deli değilse kâfirdir. Derhal yakalayıp sorguladıktan sonra hakkından gelmek gerekir.

Mes'ele: Birisi, "Dolu cennetten, boş cehennem yeğdir" diye şaka yollu konuşsa, ne yapmak gere-kir?

Elcevap: O kişi kâfir olur.

Mes'ele: Birisi haşri (Mahşeri) inkâr edip, "Mümine haşir yoktur" derse, ona ne yapmak ge-rekir?

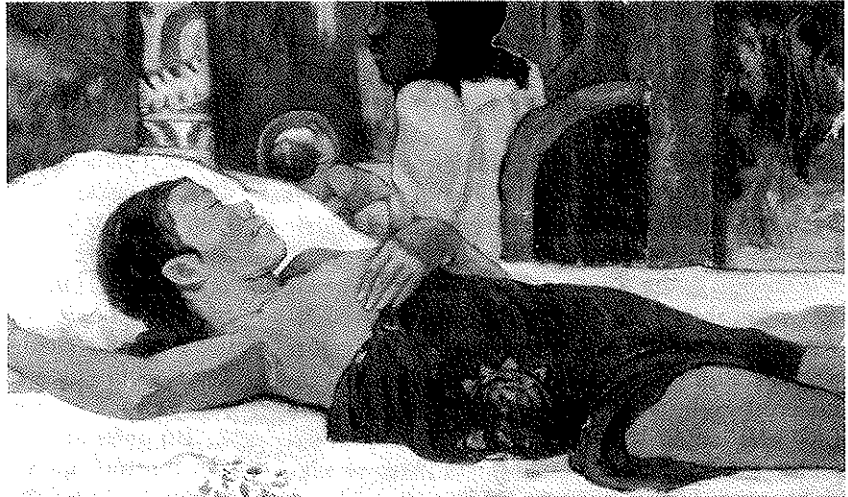
Elcevap: Öldürmek gerekir.

Şarap içenleri de

Mes'ele: Bir bölük insan, namaz kılmasalar, Ramazan ayının farz olduğunu inkâr etseler ve Ramazan gelince oruç tutmasalar, bunun sebebi sorulunca da, "Biz fakir insanlarız. Bize beş altı gün tutmak yeter" deseler ve yine "Şarabın yapıldığı bağlara bakan bizleriz. O bizim emeğimizdir, bu yüzden bize helaldir" deseler ve kadınlarıyla birlikte şarap içseler. Keza kâfirlerin toplanma günleri gelince o günlere kâfirler gibi uysalar, saygı duysalar, bunun gibi Şeriata aykırı birçok davranışları olsa, bu insanlara ve bunlara Müslü-man gözüyle bakıp söz ve davranışlarını benimse-yenlere ne yapmak gerekir?

Elcevap: Bunlar kâfirdirler. Katledilmeleri ge-rekir.

Mes'ele: Birisi şarap içse ve içerken hâşâ, "Bu şarap güzel bir nesnedir, hoş şeydir. Bunu içme-yenlerin ağzını, avretini filanlayayım..." diye söv-

Tanrının oğlu 1892

se, diğer birisi de, "İyi dersin..." dese, bunlara ne yapmak gerekir?

Elcevap: İki birlikte kâfirdir. Öldürülmeleri gerekir.

Mes'ele: Bir Müslüman diğer bir Müslüman'a cima kastıyla dinine, imanına, ağızına sövse ne olur?

Elcevap: Kâfirdir, katli helaldir.

Mes'ele: Bir kişi diğerine selam verirken, "Aşk olsun..." dese, diğeri de "Ya hu..." diye karşılık verse bunlara ne yapılır?

Elcevap: Cenab-ı Hakkın koyduğu selamı beğenmeyip o şekilde selamlaşırlarsa kâfir olurlar.

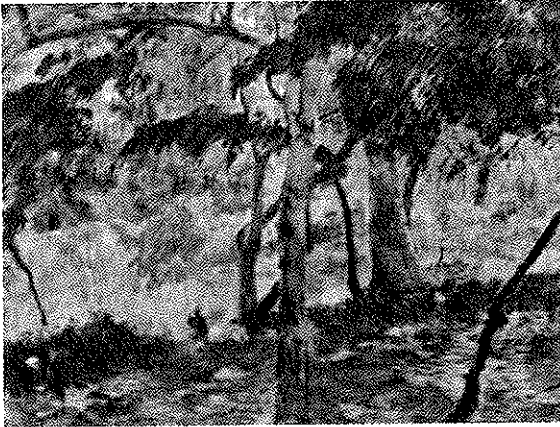
Mes'ele: Bir kişi, diğer iki kişiyi kâfirlikle suçlarsa o iki şahsa ne yapılır?

Elcevap: Bir şey yapılmaması gerekir. Belki kâfir değildirlir.

Mes'ele: Ya bir şahit bulunursa, o zaman ne yapılır.

Elcevap: Kâfirlikleri anlaşılmış olur ve öldürülmeleri gerekir.

Mes'ele: Kâfir düğününe, "Mübarek olsun." diyene ne yapılır?

Martinique'den bir manzara 1887

Elcevap: Eğer "Mübarek" dediyse kâfirdir.

Mes'ele: Bir kişi, "Şarap içersem Peygambere sövmüş olayım." dese ve daha sonra da şarap içse, ona ne yapılır?

Elcevap: Kâfirdir, katli helaldir.

Mes'ele: Şeyh Bedrettin Simavi ki "Varidat" sahibidir "Bedrettin yandaşlarına küfür ve lanet etmeyen kâfirdir." diyen birisine ne yapmak gerekir?

Elcevap: Aslında, Bedreddin yandaşı olanlar kâfirdir, demek doğrudur. Diğer kâfirleri olduğu gibi bunların da adını anmayıp lanet etmeyen kendi halindeki Müslümanlar kâfir olamaz.

Mes'ele: Simavilerden bir bölük insan şarap içip izinle birbirlerinin eşlerine tasarruf etseler, bunlara ne yapmak gerekir?

Elcevap: Katledilmeleri gerekir.

Mes'ele: Bir kişi, "Kim Şeyh Bedreddin dervişlerini evine misafir alırsa onu cezalandırıp ayrıca suç parası almak gerekir." dese bu uygulama dine uyar mı?

Elcevap: Misafir alan kötü şöhretli Simavi yandaşysa uyar.

Mes'ele: Birisi, "Hallacı Mansur Şeriata göre kâfir olduysa, gerçeğe göre de en yüce mümindir. Gerçekten de Hallac'ın davası doğrudur." dese ve inancı bu yönde olsa o kişiye ne yapılır?

Elcevap: Hallacı Mansur'a yapılan yapılır... (Öldürülür.)

Mesele: Hâkim İshak'ın izinde olanlardan üç kişi, "Kuran'ı, önce gelen kitabı tasdiklen ve ona şahit olarak, hak ile sana indirdik..." ayetinden yola çıkıp "ona şahit olarak..." ibaresinin manasını tahrif ederek "Halen Yahudilerin ve Nesturilerin ellerindeki Tevrat ve İncil, indirildiği gibidir. Asla değiştirilmemiştir." diye konuşsalar ve buna da inansalar. Tevrat adına halen Yahudiler elinde bulunan kitapta Lut Peygamber hakkında, hâşâ, "Sarhoş olup kendini bilmez haldeyken kızlarıyla zina eyledi." diye yazılı olduğu, keza Kur'an-ı Azimüşşan'a muhalif ve zıt birçok şey bulunduğu halde, o kişiler gene bu kitaplara yukarıdaki açıklamaya bağlı olarak inansalar ve inançlarında ısrar etseler kendilerine ne yapmak icap eder?

Elcevap: Bu durum çirkin bir bilgisizlik ve açık küfürdür. Bunlar gerçek anlamda tevbe ederlerse bizim imamlara göre ölümden kurtulurlar, fakat diğer imamlara göre boyunları vurulur."

Cinci hoca

İslamcılar onu büyük âlim diye nitelerler. Bırakalım her şeyi bir yana, Ebussuud Efendi'nin onca iş gücü arasında cinlerle de uğraştığını, hatta cinlere de fetva yazdığını söyleyelim. Mesleki deformasyon diye buna derler, Hazret insanlara fetva yaza yaza hızını alamıyor, cinlere de fetva yazıyor, sonra da büyük âlim oluyor. Muhteremin cinlere yazdığı fetvalar Eyüp'teki Yazılı Medrese'nin duvarlarında duruyordu. Ancak, hem Hint, hem Arap harflerine benzeyen bu esrarlı yazılar okunamadığı gerekçesiyle zamanla boyatılarak kapatılmıştır. Kuşkusuz ki, asıl kapatılan büyük İslam âliminin foyasıdır. Kızılbaşlara sapkın diyen Şeyhülislam'ın asıl kendisinin zihnen malûl bir sapık olduğu cinlerinden bellidir.

Tayyip Erdoğan'ın İslam Şeyhinin daha başka bir sözünü yazmaya hacet var mı? Görüldüğü gibi, Devlet-i Ali-i Osmani'de 29 yıl en yüksek din mevkiinde oturmuş ve İslam adına hüküm vermiş şahıs katil ruhlu biridir, kafası cinlerle doludur. Onu göklere çıkaran günümüz köktendincileri onun ne Alevi katliamcılığından, ne de Cinci Hoca'lığından söz ederler.

Tayyip Erdoğan geçen yıl 17 Ağustos'ta Ço-

rum'da Ebussuud'u övdükten sonra "yaptığım şey Alevi düşmanlığıdır, nefret suçudur" diye tepkiler geldiği halde, bu yıl 18 Mayıs'ta inatla, ısrarla –İslamiyet adına kıtal fetvası vermiş– Şeyhülislam'ı göklere çıkardığına göre, ne dediğini bilmektedir. [Ama bir hafta sonra Diyanet İşleri Başkanını bir Cem Evine ziyarete göndererek çirkin politikacılığın insanları kandıracağını da sanmaktadır?]

Asıl biz Çorum'la gurur duyuyoruz

Erdoğan seçim öncesinde Çorum'da şöyle di-yordu: "Millet olarak Çorumla gurur duyduk. Çorum'un mertliğiyle, yiğitliğiyle, gözüpekliliğiyle her zaman gurur duyduk. Nasıl ki, Çorumlular bu topraklardan yetişmiş Ebussuud Efendiyle gurur duyuyorsa, bizler de Çorum'la gurur duyuyoruz."

Hatırlatalım ki, Ebussuud Efendi'nin torunları da Şeyhülislamı gibidir. Yakın geçmişte K. Maraş'ta, Sivas'ta, Malatya'da, Elazığ'da, Çorum'da Alevi katliamına kalkışan onlardı. O olaylardan sonra adı geçen kentlerdeki Aleviler can güvenlikleri olmadığı için peyderpey göçmüşlerdi. Ebussuud'un ahfadı sadece Çorum'da emellerine ulaşamamışlardı. Çünkü 1 Temmuz 1980'de saldırı başladığında Çorum Solu ve Alevileri diğer kentlerde yaşanan olayların tekrarlanmaması için atak davranmışlardı. Ankara'dan değişik sosyalist gruplar silahlarla, ilaçlarla, doktor ve hemşirelerle, gıda maddeleriyle taarruz altındaki halkın yardımına koşmuşlardı, kentteki bütün sol gruplar tam bir birlik içinde 40 kadar komitede örgütlenip, merkezi nitelikli üç komiteye bağlanmışlardı. Çorum Alevileri üstün bir organizasyon gücüyle köylerden gıda ve insan sevkiyatını düzenlemişler, Alevi köylerine faşistleri sokmamak için seferber olmuşlardı. Özellikle Çorum'un Milönü Mahallesi direnişin sembolü olmuştu, insanlar barikatlarda canlarını ortaya koyarak faşist saldırıyı püskürtmüşlerdi.

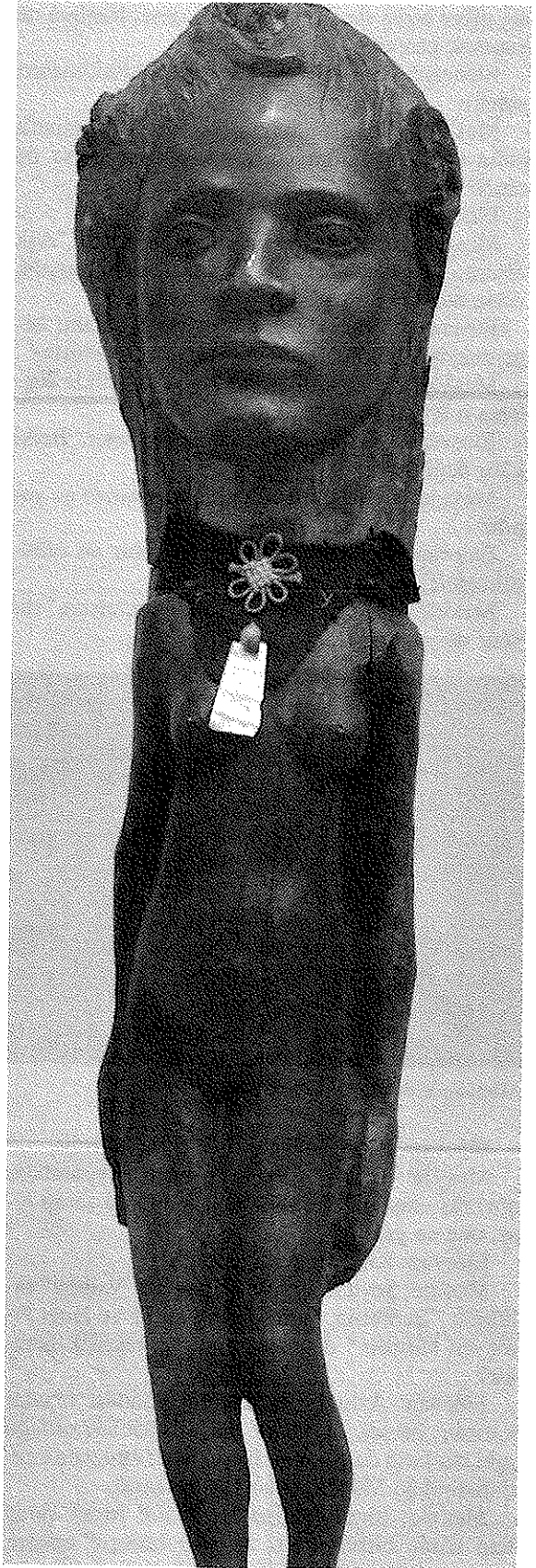
Çorum Direnişi Özel Harp Dairesi merkezli faşist saldırılar karşısında yenilginin kader olmadığını dostla düşmana ispat etmiş, halk mücadeleleri tarihimizde örnek oluşturmuş, bir övünç kaynağımız olmuştur.

Çorum da diğer kentler gibi elbette gurur duyulacak insanlar yetiştirmiştir. Ama ismiyle iftihar edilecekler arasında Ebussuud yoktur.

Kim vardır? Devlet terörünün Diyarbakır'da işkence ede ede öldürdüğü, başkaldırının ve boyun eğmemenin simgesi haline gelmiş, adını devrim tarihine nakşetmiş (Sungurlulu) İbrahim Kaypakkaya vardır.

Kim vardır? Kendisi Türk olduğu halde bütün yaşamını Kürt halkının özgürlüğüne adanmış, ömrü hapisanelerde geçmiş (tesadüfe bakın ki, o da İskilipli) İsmail Beşikçi vardır.

Biz bu insanları selamlıyoruz.

Tahitili kız 1896

ABD'nin askeri güç kullanımı 1900-2011

Aşağıdaki liste ABD'nin son 130 yıl içinde katıldığı savaşları, askeri müdahaleleri, askeri darbe girişimlerini sıralıyor. Zoltan Grossman'ın önce 1999'da hazırladığı, sonra çeşitli katkılarla 2011

Libya müdahalesine kadar güncellenen askeri eylemler tarihi ABD Kongre Raporlarından, Savunma Bakanlığı açıklamalarından ve basın koleksiyonlarından yararlanarak hazırlanmış bir belge nite-

Yer	Tarih	As. Kuvvet	Kısa Bilgi
Güney Dakota	1890 (-?)	Kara birlikleri	Yaralı Diz'de 300 Lakotalı Yerli katledildi
Arjantin	1890	Kara birlikleri	ABD'nin Buenos Aires çıkarları muhafaza edildi
Şili	1891	Dnz. birlikleri	Ulusal isyan bastırıldı
Haiti	1891	Kara Birlikleri	Navassa'da Zenci isyanı bastırıldı
Idaho	1892	Kara Birlikleri	Ordu gümüş madeni grevini ezdi
Hawaii	1893 (-?)	Dnz Kara birlikleri	Bağımsız Krallık yıkıldı, ada ilhak edildi
Chicago	1894	Kara Birlikleri	Demiryolu grevi kırıldı, 34 işçi öldürüldü
Nikaragua	1894	Kara birlikleri	Bluefields işgal edildi
Çin	1894-95	Deniz ve kara	Deniz piyadeleri Çin-Japon Harbine çıkartma yaptı
Kore	1894-96	Kara birlikleri	Savaş boyunca Seul işgal altında tutuldu
Pana	1895	Kara, deniz	Deniz piyadeleri Kolombiya kırsahına çıktı
Nikaragua	1896	Deniz	Deniz piyadeleri Corinto limanına çıktı
Çin	1898-1900	Kara	Boxer İsyanına müdahale
Filipinler	1898-1910 (-?)	Deniz, kara	İspanya'dan alındı, 600.000 Filipinli öldürüldü
Küba	1898-1902 (-?)	Deniz, kara	İspanya'dan alındı, deniz üssü yapıldı
Puerto Riko	1898 (-?)	Deniz, kara	İspanya'dan alındı, işgal hâlâ sürüyor
Guam	1898 (-?)	Deniz, kara	İspanya'dan alındı, hâlâ deniz üssü
Minnesota	1898 (-?)	Kara	Leech Gölü Chippewa bölgesine askeri müdahale
Nikaragua	1898	Kara	Deniz piyadeleri San Juan del Sur limanına çıktılar
Samoa	1899 (-?)	Kara	Taht varisi için savaş
Nicaragua	1899	Kara	Deniz piyadeleri Bluefields Limanına çıktılar
Idaho	1899-1901	Kara	Ordu Coeur d'Alene maden bölgesini işgal etti
Oklahoma	1901	Kara	Ordu Creek Kızılderili isyanını bastırdı
Panama	1901-14	Deniz, kara	Kanal bölgesi Kolombiya'dan 1903'te koparılıp ilhak edildi, Kanal 1914'te açıldı
Honduras	1903	Kara	Deniz piyadeleri devrime müdahale etti
Dominik Cumh.	1903-04	Kara	Devrimde ABD çıkarlarının korunması için müdahale
Kore	1904-05	Kara	Deniz piyadeleri devrime müdahale etti Rus-Japon Harbine müdahale etti
Küba	1906-09	Deniz	Deniz piyadeleri demokratik seçime müdahale etti
Nikaragua	1907	Kara	"Dolar Diplomasisi" statüsü kuruldu
Honduras	1907	Deniz, kara müdahaleleri	Deniz piyadeleri devrime müdahale Nikaragua'yla savaşa
Panama	1908	Deniz, kara	Deniz piyadeleri genel seçimlere müdahale etti
Nicaragua	1910	Deniz, kara	Deniz piyadeleri Bluefields ve Corinto'ya çıktılar
Honduras	1911	Kara	İç Savaşta ABD çıkarlarını korumak için müdahale
Çin	1911-14	Deniz, kara	Üç yıllık askeri müdahale
Küba	1912	Kara	ABD çıkarlarını korumak için iç savaşa müdahale
Panama	1912	Deniz, kara	Deniz piyadeleri genel seçimlere müdahale etti
Honduras	1912	Deniz, kara	Deniz piyadeleri ABD'nin ekonomik menfaatlerini korudu
Nikaragua	1912-33	Kara, hava	Gerillalara karşı 10 yıl süren işgal,
Meksika	1913	Deniz	Devrim yıllarında ABD'lilerin tahliyesi için askeri operasyon
Dominik Cumh.	1914	Deniz	Santo Domingo'da isyancılara karşı savaş

Yer	Tarih	As. Kuvvet	Kısa Bilgi
Colorado	1914	Kara	Madencilerin grevi orduyla kırıldı
Meksika	1914-18	Deniz, kara	Milliyetçilere karşı bir dizi müdahale
Haiti	1914-34	Kara, hava	İşyanları müteakip 19 yıl süren işgal
Teksas	1915	Kara	Federal askerler isyancıların "Plan of San Diego Planını" silahla bastırdılar
Dominik Cumh.	1916-24	Kara	8 yıl süren Dnz. Kuv. işgali
Küba	1917-33	Kara	Askeri işgal
1. Dünya savaşı	1917-18	Deniz, kara	Almanlara karşı savaş
Rusya	1918-22	Deniz, kara	Bolşeviklere karşı savaş
Panama	1918-20	Kara	Seçimlerden sonra jandarmalık
Honduras	1919	Kara, deniz	Seçim kampanyası sırasında askeri çıkartma
Yugoslavya	1919	Kara, deniz	İtalya için Sırp'lara karşı Dalmaçya çıkartması
Guatemala	1920	Kara	2-haftalık askeri müdahale
Batı Virginia	1920-21	Kara, hava	Maden işçilerine karşı ordu müdahalesi
Türkiye	1922	Troops	İzmir müdahalesi
Çin	1922-27	Deniz, kara	Ulusal ayaklanmaya müdahale
Honduras	1924-25	Kara	Seçimlerde iki kez müdahale
Panama	1925	Kara	Deniz piyadeleri genel grevi ezdiler
Çin	1927-34	Deniz, Kara	Deniz piyadeleri ülkeye yerleştiler
El Salvador	1932	Deniz	Farabundo Marti İsyanına müdahale
Washington DC	1932	Kara	Ordu protestoları bastırdı
2. Dünya savaşı	1941-45	Deniz, kara, hava bombardmanı, Nükleer	Japonya, İtalya, Almanya'yla 3 yıl süren savaş
Detroit	1943	Kara	Ordu Zenci ayaklanmasını bastırdı
İran	1946	Nükleer tehdit	Sovyet birliklerinin İran Azerbaycan'ından çekilmesi için
Yugoslavya	1946	Nükleer tehdit	Bir ABD uçağının düşürülmesine cevap
Uruguay	1947	Nükleer tehdit	Bombers deployed as show of strength.
Yunanistan	1947-49	Komuta harekâtı	İç savaşta aşırı sağ ABD yönetti
Germany	1948	Nükleer tehdit	Nükleer bombardman uçaklarının Berlin hava sahasını kontrolü için
Çin	1948-49	Kara, deniz	Devrimde ABD'lilerin tahliyesi
Filipinler	1948-54	Komuta harekâtı	Huk gerilla hareketini CIA bastırdı
Puerto Riko	1950	Komuta harekâtı	Ponce'ta bağımsızlık ayaklanması bastırıldı
Kore	1951-53 (-?)	Kara, deniz, hava ve nükleer tehdit	ABD K. Kore ve Çin'le savaştı, 1950'de atom bombası tehdidi, 1953'te Çin'e karşı aynı tehdit
İran	1953	Komuta harekâtı	CIA demokrasiyi yıktı, Şaha diktatörlüğü geri verdi
Vietnam	1954	Nükleer tehdit	Fransa'ya nükleer bomba yardımı önerildi
Guatemala	1954	Komuta harekâtı	Yeni hükümet ABD şirketini millileştirdikten sonra çıkartma yapıldı, Nikaragua'ya bombardıman filosu yerleştirildi
Mısır	1956	Nükleer tehdit, kara birlikleri	SSCB'ye Süveyş Krizine karışması istenmedi, yabancılar tahliye edildi
Lübnan	1958	Deniz, kara	Ayakanmaya karşı deniz piyadelerinin işgali
Irak	1958	Nükleer tehdit	Irak Kuveyt'i işgal etmemesi için uyarıldı
Çin	1958	Nükleer tehdit	Çin'e Taiwan'a karışmaması söylendi
Panama	1958	Kara	Bayrak protestoları çatışmaya dönüştü
Vietnam	1960-75	Kara, deniz, bombardıman, nükleer tehdit,	Güney Vietnam ayaklanmasına ve Kuzey Vietnam'a karşı savaş, 1 milyon insan öldürüldü, 1968 ve 1969'da atom bombası kullanma tehdidinde bulunuldu.
Küba	1961	Komuta harekâtı	Domuzlar Körfezi Çıkartmasını CIA yönetti, sonuç fiyasko
Almanya	1961	Nükleer tehdit	Berlin Duvarı krizinde askeri tayakkuz
Laos	1962	Komuta harekâtı	Gerilla hareketine karşı askeri destek
Küba	1962	Nükleer tehdit deniz	Füze krizinde SSCB ile nükleer savaşın eşğine gelindi
Irak	1963	Komuta harekâtı	CIA Başkan Jasim'i öldüren darbeyi yönetti, iktidar Baas'a verildi, Saddam Hüseyin sürgünden getirilip gizli servisin başına geçirildi
Panama	1964	Kara	Kanal geri alınırken Panamalılar öldürüldü

Yer	Tarih	As. Kuvvet	Kısa Bilgi
Endonezya	1965	Komuta harekâtı	CIA damgalı darbede 1 milyon komünist öldürüldü
Dominik cumh.	1965-66	Kara, bombardıman	Seçimler sırasında deniz piyadeleri çıkartma yaptı
Guatemala	1966-67	Komuta harekâtı	Yeşil Bereliler isyan hareketini bastırdı
Detroit	1967	Kara	Ordu müfahalesinde 43 Zenci öldürüldü
ABD	1968	Kara	Martin Luther King'in öldürülmesinden sonra kentlere 21.000 asker sevk edildi
Kamboçya	1969-75	Kara, deniz bombardıman	10 yıl boyunca bombardıman, açlık ve siyasi kargaşa nedeniyle 2 milyon insan öldü
Oman	1970	Komuta harekâtı, bombardıman	İran deniz çıkartmasını CIA yönetti
Laos	1971-73	Komuta harekâtı	Güney Vietnam istilesini ABD yönetti, kırsal kesimde "halt bombaları" kullanıldı
Güney Dakota	1973	Komuta harekâtı	Ordu Yaralı Diz kasabesindeki Lakota isyanını bastırdı
Ortadoğu	1973	Nükleer tehdit	Orta Doğu Savaşı sırasında dünya çapında askeri tayakkuz
Şili	1973	Komuta harekâtı	CIA meşru Marksist Başkan Allende'yi devirip öldüren darbeyi yönetti
Kamboçya	1975	Kara, bombardıman	28 kişi öldü
Angola	1976-92	Komuta harekâtı	CIA ırkçı Güney Afrika destekli hareketi yönetti
İran	1980	Kara birlikleri, nükleer tehdit, bombalama	Elçilik rehinelere kurtarma harekâtı, 8 komando öldü, SSCB devrime karışmaması için uyarıldı
Libya	1981	Deniz jetleri	İki Libya jeti düşürüldü
El Salvador	1981-92	Komuta harekâtı	Ayaklanmayı bastırma operasyonu
Nikaragua	1981-90	Komuta harekâtı	CIA Kontraları yönetti, işgal ve limanın mayınlanması
Lübnan	1982-84	Deniz, kara ve bombardıman	Deniz piyadelerinin FKO'nun Lübnan'dan çıkarılması, nezaret etti, Falanjistlerin desteklenmesi, Müslüman mevzilerinin bombalanması
Grenada	1983-84	Kara birlikleri, bombardıman	Devrimden sonra 4 yıl süren işgal
Honduras	1983-89	Kara	ABD askeri üsleri kuruldu
İran	1984	Jetler	Basra Körfezinde 2 İran jeti düşürüldü
Libya	1986	Bombardıman, deniz	Ulusal hükümeti devirmek için hava saldırısı
Bolivya	1986	Kara	Ordu kokain bölgesine müdahale etti
İran	1987-88	Deniz, bombalama	ABD Irak-İran savaşına Irak'ın safında müdahale etti
Libya	1989	Deniz jetleri	2 Libya uçağı düşürüldü
Virgin Adaları	1989	Kara	St. Croix'ya müdahale
Filipinler	1989	Jetler	Hükümete destek müdahalesi
Panama	1989 (-?)	Kara, bombardıman	Ulusal hükümet 27.000 askerle yıkıldı, liderleri tutuklandı, 2000 kişi öldürüldü
Liberya	1990	Kara	İç savaşta yabancıların tahliyesi
Suudi Arabistan	1990-91	Kara, jetler	Irak Kuveyt'i işgal edince, 540.000 ABD askeri S. Arabistan, Oman, Katar, Bahreyn, BAİ ve İsrail'e konuşlandı
Irak	1990-91	Bombardıman, kara ve deniz birlikleri	Irak'a saldırıda 200.000 Iraklı öldürüldü, Irak ordusu büyük ölçüde imha edildi, Ürdün limanları kullanıldı
Kuveyt	1991	Deniz, kara ve bombalama	Kuveyt Kraliyet ailesi tahta geri döndü
Irak	1991-2003	Bombalama, deniz birlikleri	Kuzeyde Kürt bölgesi, güneyde Şii bölgesi yasak hava sahası ilan edildi, Irak'a daimi ambargolar uygulandı
Los Angeles	1992	Kara	Ordu kentteki polis karşıtı olaylara müdahale etti
Somali	1992-94	Kara, deniz, bombalama	İç Savaşta Mogadişu taraflarından birine karşı ABD liderliğinde BM işgali
Yugoslavya	1992-94	Deniz	NATO Sırbistan ve Karadağ'ı ablukaya aldı
Bosna	1993-?	Jetler, bombardıman	Uçuşa kapalı saha kontrol edildi, Sırp jetleri düşürüldü
Haiti	1994	Kara, deniz	Birlikler Başkan Aristide'e makamını iade ettiler
Zaire(eski Kongo)	1996-97	Kara	Deniz Piyadeleri Kongo Devriminin başladığı bölgedeki Rwanda Hutu mülteci kampına yerleşti
Liberya	1997	Kara	Yabancıların tahliyesi

Yer	Tarih	As. Kuvvet	Kısa Bilgi
Arnavutluk	1997	Kara	Yabancıların tahliyesi
Sudan	1998	Füze saldırısı	Sinir gazı elde edildiği söylenen tarlalara hedef alındı
Afganistan	1998	Füze saldırısı	İslamcılarının kullandığı eski CIA eğitim kamplarının imhası
Irak	1998		Bombardıman, füze saldırısı Iraklıların BM silah denetimini engelledikleri iddiasıyla 4 günlük yoğun hava saldırısı
Yugoslavya	1999	Bombardıman, füze saldırısı	Sırbistan Kosova'dan çekilmekten vazgeçince NATO hava saldırıları, Kosova'nın işgali
Yemen	2000	Deniz	Aden'in bombalanması
Makedonya	2001	Kara	Arnavut ayaklanmacıları silahsızlandırmak için NATO harekâtı
ABD	2001	Jetler, deniz	İkiz kulelere saldırı sonrasında New York ve Washington'da hava harekâtı
Afganistan	2001-?	Kara bombardıman, füze saldırısı	Taliban'a ve Al Kaide'ye karşı yoğun askeri harekât, Karzai rejimi işbaşına getirildi, 30.000 ABD askerinin ve çok sayıda sivil güvenlikçinin uzmanın katıldığı işgal sürüyor.
Yemen	2002	Füze saldırısı	Al Kaide mevzilerine saldırı
Filipinler	2002-?	Kara, deniz	Sulu Takımadalarında, Batı Mindanao'da Abu Savvaf gerillalarına karşı Filipinler ordusuna destek
Kolombiya	2003-?	Kara	Petrol boru hattını gerillalara karşı korumak için Kolombiya ordusuna destek
Irak	2003-?	Kara, deniz bombardıman, füze saldırısı	Saddam Hüseyin rejimi yıkıldı, Bağdat ele geçirildi, 250.000 ABD'li asker-sivil istilaya katıldı, ABD ve Britanyo orduları Irak'tı işgal etti, Sünni ve Şii direnişe karşı savaşıyor, halen 160.000 kişilik kuvvet çok sayıda üste işgali sürdürüyor
Liberya	2003	Kara	Barış Gücü içinde kısa süreli müdahale
Haiti	2004-05	Kara, deniz	Deniz piyadeleri çıkartması
Pakistan	2005-?	Füze saldırısı, bombardıman, örtülü operasyon	CIA Özel kuvvetleri Al Kaide ve Taliban sığınma köyü olduğu söylenen yere çok sayıda sivil öldürüldü, benzer saldırılar Paksitan'ın Mahsud ağına da yapıldı
Somali	2006-?	Deniz, kara, füze saldırısı, Komuta harekâtı,	Özel Kuvvetler İslamcı hükümeti deviren Etiyopya istilasını desteklediler, hava saldırıları korsanlara ve direnişçilere karşı füze ve helikopter operasyonu
Suriye	2008 düzenledi, 8 Suriyeli sivil öldürüldü	Kara	Helikopterli Özel Kuvvetler Irak-Suriye sınırına operasyon
Yemen	2009-?	Füze, komuta harekâtı	Al Kaide'ya füze saldırısı, 49 sivil öldürüldü, Yemen askeri saldırısı desteklendi
Libya	2011-?	Bombardıman, füze,	ABD yönetiminde Kaddafi hükümetine karşı komuta harekâtı hava ve füze müdahalesi

Türk Askerine ve Türkiye'nin Mazlum İşçi ve Köylülerine(*)

"Bilimsel-teknik devrim!" den önce komünist teşkilatlanma var mıydı? Aşağıda yayınladığımız belge, 1919 yılında, Mustafa Suphi'nin Odessa yöresindeki müslüman Türkler arasında gerçekleştirdiği komünist faaliyetleri döneminde dağıtılmak üzere bir adamı vasıtasıyla İstanbul'a gönderdiği bildiridir.

Hemşehri!

Kendini gösterecek son saat çaldı. "Çünkü bıçağı gırtlığa sapladılar. Geçen dört yıllık kanlı, karanlık muharebede verdiğin milyonlarca kurban yetmiyormuş gibi, şimdi de memleketini bütün Türkiye'yi ve Anadolu'yu, üstünde işlediğin küçük tarlaya varıncaya kadar, Avrupa canavarları aralarında bölüşüyor, kendilerine mal ediyorlar. Fransa, İngiltere ve bunların yardakçısı, Amerikan, Yunan gibi yeryüzünde menfaatten, altından başka ne hâk, ne hakikat, hiçbir şeyi tanımayan ve insanlık namına hiçbir şeyi temsil etmeyen devletler, bütün Türkiye ve Anadolu'daki askerlerin silahlarını, eski martini-li tüfenklere ve altı patlar Rüyölverlere varıncaya kadar toplanmasını emir ediyorlar. Bununla da Türk işçi ve köylüsünü, talana Avrupa emperyalistlerine karşı hakkını müdafaadan aciz bir kadın veya bir çocuk haline getirmek istiyorlar.

Avrupa'nın alçak bezirganları Yunan'ın İngilizlerle satılmış kancık palikaryaları buna muvaffak olacaklar mı?

Bunlar Türkiye topraklarını kendilerine mahsus bir çiftlik, bu topraklar üzerinde yaşayan mazlum işçi ve köylüyü ise kendileri için kul-köle haline getirebilecekler mi?

Şüphesiz ki hayır, onlar bu hasis ve murdar muradlarına kavuşamayacaklar. Çünkü bir kere fakir ve mazlum fakat hâk ve adaleti, şeref ve namusunu müdafa için her biri bir aslan parçası olan Türkiye'nin cesur askeri, kahraman işçi ve köylüsü bu alçakça harekete karşı koyacak, kendi toprağın-dan kendisi için zindanlar yapılmasına, kendi gözleri önünde evlâd ü iyâlinin basmacı Frenk bezirganlarına esir ve hizmetkâr olmasına asla razı olmayacaktır.

Bundan başka, Türkiye'nin fukara ve mazlum halkları üstünde işlenecek bu ka saplığa Fransa, İngiltere, Amerika, Yunan ilh. memleketlerdeki dert ortaklarımız, işçi ve köylü yoldaşlarımız da razı olmayacaktır.

Arkadaş! Bu zalim dünya yüzünde, bir kulluk ve açlığı yaşatan hükümet ve

devletler var; bir de bu kulluk ve açlığı çeken milletler. Hükümet ve devletler. Fransa, İngiltere ve Yunanistan'da Klemenso, Loyd Corc veya Venizelos cellatı elinde kanlı satır halinde kullanılıyor.

Halklar ise yüzde doksan beşi sizin gibi fukara ve köylüden ibaret olan halk, bu satırlar altında doğranıp eziliyor. Muharebe millet farkı olmaksızın Fransız'dan, Alman'dan, Yunan, Türk, Rus veya İtalyan'dan milyonlarca köylü ve işçiyi ejderha dişleri arasında çiğneyip mahvederken, yalnız zenginler elindeki o devletlere hâkimiyet, istibdat ve zulüm fırsatı veriyor.

Sanki korkunç ve müthiş muharebeye kadar ışığa çıkmayan bu hakikatı şimdi bütün milletlerin askeri olan işçi ve köylü anladı. Ve onun için yeni memleketler fethetmek, başka milletleri kendisine esir etmek maksadıyla açılan muharebelere Fransız ve İngilizler de içinde olmak üzere hiçbir millet işçisi razı olmuyor.

Onlar bilakis kendi devletlerinin insafsız hareketlerini protesto ediyorlar. Rusya hudutlarında köylü ve işçi inkılabını, Bolşevikliği söndürmek için gönderilen Fransız, İngiliz, Amerikan askerleri kumandanlarını yalnız bırakıp Rus Kızıl Ordusu'yla kardaşlığı ilân ediyorlar.

Arkadaşlar! Biliniz ki, Fransız, İngiliz, Amerikan ve Yunan emperyalistlerinin Türkiye'yi yok etmeğe çalışmaları, yeryüzünde yeniden yeniye kanlı, ateşli muharebeler açmağa sebep olmaktan başka bir şeye yaramayacaktır.

Bundan elli sene evvel Almanların Fransızlara zorla kabul ettirdikleri insafsız sulh şartları nihayet koca Almanya'nın başını nasıl yedi ise, şimdi Almanya, Türkiye'nin büsbütün paylanması işi de Fransız, İngiltere ve hele Yunanistan Hükümetlerinin varlığını öyle yarım asır beklemeğe lüzum kalmaksızın ezip mavh edecektir.

Amerika Hükümeti Reisi Bezirgan Wilson, bundan daha birkaç ay evvel alem-i insanlığa hitap ederek, dünyadaki

bütün milletlerin hayır ve saadeti ve harbin ortadan tamamen kaldırılmasını temin edecek bir sulhun yapılmasını teklif ediyordu.

Şimdi ise Almanya ve Türkiye hakkında reva görülen bir kasaplığın başında duranlardan biri, yine bu Wilson cenapları. Bu hal gösteriyor ki, bizim için bu büyük bezirgan devletlerin başında herhangi bir Wilson veya Klemenso veya herhangi bir bey ve paşa bulunsun, hayır ve selâmet beklenemez.

Dünya yüzündeki insanlar arasında sulhun devam etmesi için bunun dünya durdukça devam edecek, ilahî ve vicdanî bir hak ve adalet esasına müstenid olması lazım gelir. Bu hak ve adaleti insanlara bahş edecek, insanları yeryüzünde kardeş gibi yaşatacak kim.(?)

Yoldaşlar! İnsanlar arasında hak ve adalet ile beraber ebedi sulh ve selâmeti tesis edecek bir kuvvet varsa, o da hakikaten buna muhtaç olan ve kolunun gücü aklının kârı ile yeryüzünü şanlatan işçi ve köylü milletidir. Bütün insanlık âleminin zulm altında cefa çekmiş, ezilmiş fakir ve muhtaçlarından, bütün dünyanın milletlerinden bir millet olarak doğan işçi ve köylülerdir ki, bu köhne ve zalim kâinatı yıkıp onun yerine öz icadı olan yenisini kuracaktır.

Bu yeni dünyada insanlar, şeytan zenginler ve ahmak rençberler diye ikiye ayrılmayacaklar ve belki, kolunun gücüyle çalışıp, alınının teriyle gün gören bütün namuslu insanlar birleşip kardeşçe yaşayacaklar, böylece ise yer, toprak, zenginlik kavgası harp bütün o bildiğiniz dehşetleriyle cehenne me gönderilmiş olacaktır.

İşte aziz yoldaşlar; bizim istediğimiz hak ve adalet dünyası, işte bütün Rusya ve Macaristan'ın al kanlar içinde yürüyüp varmak istediği ebedi sulh ve selam.

Böyle bütün dünyayı ve insanları kapsayacak olan bir sulhu, topraklar altındaki kömür madenlerini bile aralarında bir türlü paylaşamayan ve hırs ve intikamlarını insan kanı akıtmakla söndüren Wilson, Klemenso veya Venizeloslardan beklemenin büyük bir hayalperestlik, aynı zamanda nasıl bir akılsızlık olduğu böylece pek aşikâr meydana çıkmış oluyor.

Bütün dünyanın proletaryası gibi, biz Türkiye'nin mazlum ve fakir işçi ve köylüleri de bilmeliyiz ki, bizim kanımızla beslenen, esaslı düşmanımız bu krallar, imparatorlar bu çorbacı bezirgan, banker, bu bey, ağa, paşalar... Hülâsa hiç çalışmasızın bizim sırtımızda bir bit ve tahta kurusu gibi yaşayan bu sefil mahluklardır.

Bizim kazancımızı, hakkımızı yiyen, dünya malı için muharebeler icad edip bizim kanımız pahasına varislere sahip olan, bugün Almanya ve Türkiye'yi, yarın da Rusya'yı veya diğer bir memleketi paylaşarak son sermayemiz olan az kadar toprağı elimizden almak ve can-u paremiz evlâd ü iyâlimizi kendilerine kıyamete kadar esir etmek isteyen

hep bu menhus (tufeyli) lerdir.

Hemşehriler! Son damlaya kadar kanımızı emmek isteyen bu alçak ve arsız güruha ve bu gürûh-ı haşaratın başında durdukları yağmacı devletlere karşı ayaklanmak bizim bugünkü en büyük borcumuz, en mukaddes vazifemizdir. Memleketimizde bu Avrupalı eşkiyaya yardım eden zenginlerin ve hangi fırkadan olursa olsun hükümetlerin canları cehenneme.

Hemşehriler! Biliniz ki bugün Türkiye'nin de inkılâpçı Rusya ve Macaristan Hükümetleri'nin de en büyük düşmanları; Emperyalist Fransa, İngiltere, Amerika ve Yunanistan... ilh. ile bu devletlere memleketimin içinden yardım eden hain burjuvalardır.

Fakat gam yemesin, o canavar devletler ve bu hain burjuvalar, şimdi bütün dünyanın mazlum işçi ve köylüsü-herhangi milletten olursa olsun- proletaryanın birleşmiş düşmanını, hunhar emperyalizm ve burjuvazya âlemi pek iyi tanınmıyor. Ve işçiler sırtında yaşayan burjuvazyanın foyası meydana çıktı. Proletaryanın kuvveti çoğalıyor. Fransız ve İngiliz orduları içindeki işçi ve köylü arkadaşlarımız, askerler hakikati anladıkça bölük bölük silahlarını bırakıp inkılâpçılar tarafına geçiyorlar. Onun için kralların, bezirganların orduları bozuldukça biz inkılâpçı işçi ve köylüler sıralarımızı sıklaştırmalıyız. Silahı elden bırakmamalıyız.

Arkadaşlar, biliniz ki bizim kanımızı doyuran nasıl kol kuvvetimiz ise, hakkımızı müdafaa edecek de elimizdeki silahımızdır. Rusya'da başlayıp bütün Avrupa'ya ve Türkiye'ye doğru bütün şarka yayılan bu yeni kavga insanlık yaşayışında son ve şanlı en kati muharebe olacak ve bu kıvılcık harp meydanında bütün dünya işçilerinin, şimdi o bütün dünyaya hâkim olması tecelli ve çelik tırnaklı zalim ve katil burjuvazya âlemini yenmesiyledir ki, hâk ve adalet güneşi üzerimizde parlayacaktır.

Onun için hemşehriler, Türkiye'deki işçi ve rençber arkadaşlar! Toprağınızı, hakkınızı, hürriyetinizi, müdafaaadan çekinmeyiniz. Dünyada yalnız olmadığınızı unutmayınız. Başka milletlerin de sizin gibi ezilmiş işçi ve köylü kıvılcık ordularıyla birleşip size tecavüz eden canavarlara nefes aldirmayınız.

Geceler uzun olsa da doğan gün sizindir. Hak, adalet, zafer, ikbal, istikbâl sizin, hep sizindir yoldaşlar.

Yaşasın bütün dünyanın aynı ışık etrafında toplanmış işçi ve köylüleri!

Yaşasın hain ve canavar Avrupa emperya listlerini korkutan içtimâî inkılâp!

Yaşasın Rusya ve bütün Avrupa amelesine ruh ve kuvvet veren Bolşevizm!

Türk İşçi ve Köylü Komünist Teşkilâtı
(Odessa-1919)

(*) Türkiye Komünist Fırkası'nın Kuruluşu ve Mustafa Suphi - Yrd.Doç. Dr. Yavuz ASLAN, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara - 1997 (s: 70-71-72)

Cep'te gizlenen gerçekler

Nobel ödüllü Amerikan onkolog Devra Davis cep telefonlarıyla ilgili sarcısı bir kitap yazdı; 6 yıl öncesine kadar güvenli zannederdim. Ama öyle deney sonuçları gördüm ve baskıya şahit oldum ki, artık sağlığa alarm derecesinde zararlı olduğunu düşünüyorum.

Dünyanın en önemli kanser uzmanlarından biri olarak bilinen Nobel ödüllü Amerikalı Devra Davis, yeni kitabı "Disconnect" (Bağlantıyı Kes) ile gündeme oturdu. Davis, cep telefonlarının sağlığa etkileri konusunda "küresel bir alarm durumu" ilan edilmesi gerekirken, cep telefonu endüstrisinin büyük çabaları sonucunda bu cihazın zararlarını göstermeye çalışan saygın bilim adamlarının karalandığını, hatta dünyanın bir numaralı sağlık otoritesi Dünya Sağlık Örgütü'nde (WHO) bile cep telefonu zararları konusunda entrikalar döndüğünü yazdı. İşte Pittsburg Üniversitesi Onkoloji Departmanı direktörü olan ve sayısız ödüle layık görülen Davis'in kitabından çok çarpıcı satırbaşları:

Bir bilimci olarak bundan 6 yıl öncesine kadar cep telefonlarının güvenli olduğuna inanıyordum. Hükümetlerin, sağlık kurumlarının insan sağlığını böylesine tehdit edeceğinden şüphelenilen bir cihazın tüm dünyada hızla yaygınlaşmasına bile bile izin vermeyeceklerini düşünüyordum. Ancak son 6 yılda öğrendiklerim beni bu düşünceden vazgeçirdi.

Kanserli bir hücrenin şu anki modern cihazlar tarafından tespit edilebilmesi için binlerce kez bölünüp çoğalması gerekiyor. Ambulans aramak için kullandığınız cep telefonu aslında ambulansı aramanızın ana sebebi olabilir.

Sigorta şirketleri cep telefonu firmalarına sigorta hizmeti vermiyor çünkü bu firmaların ileride cep telefonlarının sağlık sorunlarından zarar gören insanların açacağı davaların hedefi olacağını düşünüyorlar. 25 yaşına kadar insanların beyinleri gelişmeye devam eder. Çocuklar bundan 5 sene öncesine kadar bu kadar yoğun bir elektromanyetik dalgaların yoğun olduğu bir ortamda yaşamıyordu.

Son araştırmalar açıkça ortaya koyuyor ki radyo dalgaları da yaratılıkları radyasyonla yaşayan hücrelerin bozulmasına sebep olabiliyor. Bu zarar çocuk beyinleri için çok da riskli.

İşte kalıntılar

İnsanlarda kansere yol açtığı bilinen maddelere maruz kalan fareler de mutlaka ama mutlaka bu hastalığa yakalanıyor. Bu nedenle farelere başka maddelerden gelecek zararların da insanları aynı

şekilde etkileyebileceği düşünülerek cep konusunda fareler üzerinde birçok araştırma yapılıyor.

5 saatte büyük değişim

Atina Üniversitesi'nde fareler üzerinde yapılan deneyde de 1 saat cep telefonu ve wifi bulunan ortamda kalan farelerin öğrenme bozukluğu çektiği, uzun süre bu dalgalara maruz kalan farelerin de 5 saat önce öğrendiklerini bile unuttukları görüldü. Hamile farelerin de bu dönemde cep telefonu dalgasına maruz kalmalarının ardından hücrelerinin bozulduğu, bu bozukluğun yavrularında da beyin zararına yol açtığı belirlendi.

Beyin duvarınınceltti

İsveç'teki Rausing Laboratuvarı tarafından yapılan araştırma sonucunda günde 2 saat cep telefonunun tehlikeli dalgalarına maruz kalan hayvanlarda beyin zararları maddelerden koruyan beyin-kan duvarının incelendiğini ve güçsüzleştiğini gözlemledi. Ve vücuttaki hücre bozulmalarını tedavi eden genlerin de bu işlevlerini yerine getiremedikleri belirlendi.

En çok zararı çocuklara

2010 yılında Avusturyalı bilim adamlarının yaptığı araştırmaya göre çocukların kemik ilikleri yetişkinlere oranla 10 kat daha fazla radyasyon emiyor.

Kanserde üç kat artış

Dünyanın en çok cep telefonu kullanan ülkesi olan İsrail'de 20 yaş altındaki kişilerde başın cep telefonunun tutulduğu bölgesindeki organlardaki kanserlerle ilgili vakalarda 3 kat artış kaydedildi. Kullanım kılavuzlarında iPhone için 1.5, BlackBerry içinse 2.5 santimetre 'kulağınızdan uzak tutun' deniyor.

Dünya Sağlık Örgütünde cep telefonu krizi

2003 yılında Dünya Sağlık Örgütü'nde kimse-nin çok da haberi olmayan bir cep telefonu krizi yaşandı. WHO'nun Harvard mezunu Norveçli başkanı Gro Harlem Brundtland WHO'daki bürosu içerisinde cep telefonu kullanılmasını yasakladı.

Büro çevresine odaya girenlerin mutlaka cep telefonlarını kapatması yönünde uyarılar da asıldı. Bir gün, ziyarete gelen gazetecilerle konuşurken röportaj sırasında başı ağrıyınca "Kimsenin telefonu açık mı?" diye sordu. Fotoğrafçının telefonunu titreşime aldığı ortaya çıktı.

Uzun süredir cep dalgalarına maruz kalmadığı için odada bir cep telefonunun açık olması bile onu etkilemişti. Dünya Sağlık Örgütü'nün cep tehlikesi konusunda daha aktif olması gerektiğini savundu. Ancak bu kaygıları dile getirmesinden 5 ay sonra görevinden oldu. Arkasında cep telefonu endüstrisinin adamı olarak bilinen ve "cep telefonları zararsız" kampanyasının dünyadaki en önemli temsilcisi olarak görülen yardımcılarında Avustralyalı Michael Repacholi'nin olduğu savunuldu. Repacholi, 3 yıl sonra elektromanyetik dalgaların zararlarıyla ilgili yapılan ve "zararsız" sonucuna varılan çalışmada cep telefon endüstrisinden para aldığı ortaya çıkınca WHO'daki görevinden ayrılmak zorunda kaldı. Başkan'ın "deli" olduğuna WHO yönetim kurulunu ikna ederek görevden alınmasını sağlayan Repacholi hakkında 2008'de, ABD'de "insanlığa karşı işlediği suçlar nedeniyle" dava edildi. Dava dilekçesinde Nazi doktoru Joseph Mengele'ye benzetilen Repacholi'nin tıp eğitimi almış bir kişi olmamasına rağmen WHO'da cep telefonlarıyla ilgili ilk çalışmanın başına getirildiğini, onun da cep telefonu şirketlerinin çıkarları doğrultusunda hareket ettiği ileri sürüldü.

Sigaranın zararlarının tartışıldığı 1970'lerde sigara konusunda çok önemli araştırmalara imza atan Alman profesör Franz Adlkofer, şimdiye dek cep telefonları için yapılan ve AB'nin 3 milyon euro'luk fonla desteklediği REFLEX çalışmasında da başroldeydi. Cep telefonu konusunda kararı "belirsiz" olarak açıklanan bu çalışmanın açıklanmayan sonuçlarından biri radyo dalgalarının hücrelerin normal olarak çalışmasına engel olduğunun tespit edilmesi, bu durumun yeni çıkan 3G te-

lefonlarda önceki telefonlara oranla çok daha ciddi şekilde görülmüştür.

Cep telefonunun mucidi

Şu anda dünyada cep telefonlarıyla ilgili en önemli araştırmaları daha önce cep telefonu endüstrisinde bilim adamı olarak çalışan ve modern cep telefonlarının tasarlanmasında büyük rol oynayan Utah Üniversitesi profesörü Om Gandhi yapıyor. Amerikan senatosunda 5 yaşındaki çocukların beyinlerinin cep telefonu dalgalarından nasıl etkilendiğine dair bir sunum da yapan Gandhi, bu kaygılarını dile getirmeye başlamasının ardından cep telefonu üreticilerinin bir numaralı hedefi oldu. 2000'li yıllardan itibaren yaptığı araştırmalara hiçbir fon sağlanmadı, onu karalamak için cep telefonu firmaları tarafından uzmanlar çalışmalarında hatalar bulsunlar diye özel olarak tutuldu.

Gandhi cep telefonu firmalarının cihazların sağlığı etkilerini test ederken cihazın kafatasından 1.5 santim uzakta tutulduğunu varsaydığını, oysa ki telefon beyinden her 1 milimetre uzaklaştırıldığında beyne elektromanyetik dalgaların erişiminde yüzde 10 azalma görüldüğünü, bu nedenle testlerde cihazların zararsız çıkmasının da çok normal olduğunu söyledi. Yeni nesil telefonlar konusunda ise şu uyarıda bulunuyor: İlk cep telefonlarında sadece tek bir anten vardı. Ancak şimdiki akıllı telefonlarda hem GPS anteni, hem telefon anteni, hem internet için özel anten bulunuyor. Bu da radyasyonun 3'e katlanması anlamına geliyor.

Korunma

Kitapta cep telefonu dalgalarının zararlı etkilerinden korunmak için bir reçete de sunuluyor.

* Kesinlikle ama kesinlikle cep telefonunu kulaklıkla kullanın. Mümkünse kablolu bir kulaklık ile konuşun. Wireless ve Bluetooth kulaklıkları kullanmadığınız sürece açık tutmayın.

* SAR değeri düşük bir telefon alın. (Değişik telefonlar için SAR değerlerini www.sarvalues.com adresinden öğrenebilirsiniz)

* Asansör gibi kapalı alanlarda ve otomobil, metro, tren gibi toplu taşıma araçlarında telefon kullanmamaya özen gösterin. Düşük sinyal seviyesi olan yerlerde görüşmelerinizi mümkün olduğunca kısa tutun.

* Telefonun elektromanyetik dalga yayan antenleri arka bölümündedir. Telefonu mutlaka cebinizde taşıyacaksanız vücudunuza temas eden yön ekranın olduğu taraf olsun.

* Hamile kadınlar cep telefonunu karın bölgelerinden uzak tutsunlar.

* Kulaklık kullanmadığınızda telefonu hoparlörden kullanmaya özen gösterin.

* Haberleşmenizi mümkün olduğunca SMS aracılığıyla yapın.

"İş"te kadın yok

Kadın Emeği ve İstihdamı Girişimi Platformu KEİG girişiminin 12 Haziran 2011 düzleminde yaptığı açıklama 7 önemli saptamaları içeriyordu. Metni aşağıda sunuyoruz.

Kadınların özgürleşmesinin ve kadın erkek eşitliğine ulaşmanın yolu kadınların insana yakışır işlerde çalışmasından geçer

Türkiye'de kadın istihdamının düşüklüğü git-tikçe artan oranda, değişik kesimlerin farklı bakış açılarından tartıştığı bir konu haline geldi. Buna karşın, bu tartışmalarda ileri sürülen, sorunun çö-zümüne yönelik önerilerin bü-tünlükten uzak olması ve hükü-metlerin bu konu karşısında gös-terdikleri duyarsızlık kaygı veri-ci bir durum sergiliyor.

Günümüzde, seçime giden Türkiye'de partilerin seçim pro-pagandalarında kadın istihdamı ön sıralarda yer bulamıyor. Seçim beyanatlarında gerek AKP, gerekse CHP'nin öncelikli sorun olarak yoksullukla mücadele te-masını ön plana çıkardığını ve aynı zamanda sosyal yardımlar ve aile sigortası gibi araçların yoksullukla mücadelede kullanı-lacağını sıkça dile getirdiklerini görmekteyiz. Ne var ki, bu prog-ramlarda yoksulluğun istihdam ve kadınlarla olan bağlantısı gözardı ediliyor. Oysa, kadınla-rın istihdamının önündeki engel-lerin kaldırılması yoksullukla mücadelenin en önemli ön koşul-larından biridir.

Türkiye'de kadın istihdamının bu denli düşük olmasının tüm ne-den ve sonuçlarının ortaya çıkarılması, bu konuya ilişkin tüm et-ki alanlarının birlikte düşünül-mesi, toplumsal cinsiyet eşitsizli-ğinin ortadan kaldırılması, ka-dınların özgürleşmesi ve insana

yakışır işlerde çalışmasının önünün açılması için çok yönlü strateji ve politikaların hayata geçiril-mesi gerekmektedir.

Kadın istihdamının artırılmasının önündeki en-gellerin ortadan kaldırılması için gerekli politika ve programlara geçmeden önce, Kadın Emeği ve İstihdamı Girişimi (KEİG) olarak kadınların istih-damının öneminin altını yeniden çizmek istiy-o-ruz.

1. Kadınların kendine ait bir gelir sahibi olma-sı, ekonomik bağımlılıklarını azaltır ve özgürleş-meleri yolunda önemli bir adım oluşturur. Kadın-ların karşı karşıya kaldığı, toplumumuzda çok yaygın olduğu herkesçe kabul edilen aile içi şid-det ve taciz, ekonomik şiddet, erken evlenme, er-ken doğum gibi konularla baş edebilmelerine yar-dımcı olur.

2. Türkiye'de toplumsal yaşam biçimi büyük öl-çüde erkeğin eve gelir getirdiği, tek kazananlı ai-le modeline dayanır. Buna karşın, yıllardır hükü-

Madam Alexandre Kohler 1877-78

metlerin uygulamakta olduğu ekonomik modelin yol açtığı sık tekrarlanan krizler karşısında erkeğin işsiz kalma olasılığı çok yüksektir. Ayrıca, sadece işsizlik nedeniyle değil, iş kazaları, hastalık ve iş göremezlik gibi durumlarda da tek kazananlı haneler yoksulluğa itilirler. Bugün tüm dünyada yoksullukla mücadele stratejileri arasında, tek kazananlı hane modelinin yerine çifte kazananlı hane modeli teşvik edilmeye çalışılıyor. Kadının istihdama katılmasıyla çifte kazananlı hane modeline geçilmesi, kadınların ev içinde daha çok söz sahibi olma olasılığını artırıyor, hanenin gelir düzeyini yükseltiyor; yoksulluk riskini azaltıyor.

Parti programlarında yoksulluk sınırı altında olan aileler için CHP'nin önerdiği aile sigortası ve AKP'nin önerdiği sosyal yardımlar, sadece gelir düzeyi çok düşük, toplumun belli bir kesimine hitap eden yetersiz çözümlerdir. Vaat edilen sigorta ve yardımlar aileleri insana yakışır bir yaşam düzeyine çıkarmayacağı gibi, insanların emekleriyle kendilerini ve çocuklarını geçindirmelerini de teşvik edici değildir. Günümüzde herkes için her an var olan, her şeyini kaybetme riskini azaltacak ve aynı zamanda herkesin kendi emeğini kullanarak gelir elde etme olanağını genişletecek bir strateji, çifte kazananlı - yani hem kadının hem de erkeğin istihdam edildiği hane modeli olacaktır.

3. Kadınlar toplumsal yaşamın en önemli alanlarından biri olan çalışma hayatından dışlanmaktadır. Ev içinde her gün tekrarlanan rutin işlerle uğraşmak kadınların dinamizmini ve potansiyellerini sınırlamakta ve onları durağan bir yaşama mecbur bırakmaktadır. Oysa, çalışma yaşamı insanların, yetenek, ilgi ve yaratıcılıklarını açığa çıkarma fırsatı yakalayabildikleri ve bu fırsatları başkalarıyla paylaşabildikleri bir alandır. Kadının çalışma yaşamına katılımı, toplumsal yaşama katılımının bir gereği ve vatandaşlık hakkı olarak nitelendirilmelidir.

İstihdama katılım, sosyal ağlara dahil olmayı, kamusal alandaki ilişkilerden haberdar olmayı ve dolayısıyla, bilgi ve habere erişimi kolaylaştırır. Bu şekilde, kadınların farklı alanlarda karar alma süreçlerine katılabilmesinin önü açılır. Dolayısıyla, istihdama katılım kadınların sadece gelir elde etmesini ya da ekonomiye katkıda bulunmasını sağlamaz, bunların ötesinde, aynı zamanda toplumsal yaşamdaki ve aile içindeki güç dengelerinin kadınlar lehine değişiminin önünü açar. İnsana yakışır, yani yasalara uygun ve sosyal güvenliği olan işlerde çalışmak, kadınların sosyal güvenlik şemsiyesi altına girmelerini ve böylelikle emeklilik dönemlerini de kimseye muhtaç olma-

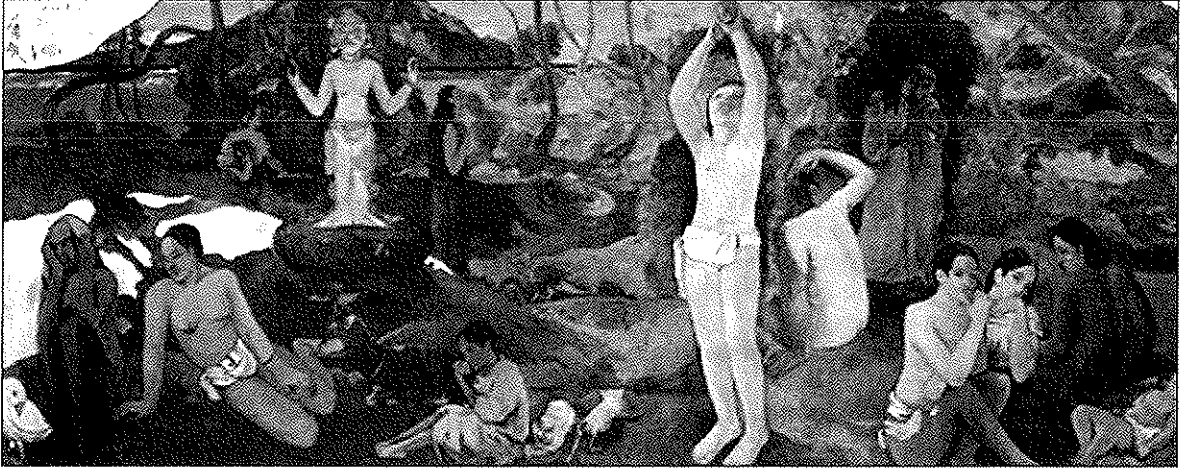
Plajda Tahitili kadınlar

dan geçirmelerini sağlar. Kayıtlı çalışma kapsamındaki kadınların ödedikleri primler de sistemin sürdürülebilirliğine katkıda bulunur.

4. İstihdamda gözlemlenen kadın ve erkek arasındaki uçurum bir çok başka uçurumları da tetikler ve besler. Özellikle, siyaset alanında bugün çok az sayıda kadın olması, kadınların istihdam alanından dışlanmasıyla birebir ilişkilidir. Kadınların istihdama katılımı, toplumsal karar alma mekanizmalarına katılım için önemli önkoşullardan biridir.

Bu saydığımız nedenler dışında, kadınların iş yaşamına erkeklerle eşit koşullarda ve ölçüde katılıyor olmasının doğuracağı diğer olumlu sonuçlar şunlar olacaktır: Kadınların toplumsal hayatta daha fazla yer alıyor olması cinslerin sosyal yaşamda birlikte var olma durumunu güçlendirecek, güç dengelerini kadının lehine dönüştürecektir. Hane yaşamı eşitler arasında daha demokratik ve özgürlükçü bir birliktelik olacaktır. Birlikteliklerin, maddi koşullar ya da mağduriyet gereği değil, sevgi ve saygı içinde yaşanması, insanı ve toplumu güçlendirecek bir olgudur.

Elbette, iş yaşamının her türlü sorundan bağimsiz, cennet mekânlar olduğunu düşünmemektediriz. Çalışma saatlerinin uzunluğu, düşük ücretler, güvencesizlik, kadınların hamilelik durumunda daha hafif işlere yönlendirilmemesi, doğum ve süt izinlerinin kullanılmamasının yanı sıra kadınlara dönük ayrımcı uygulamalar, cinsel taciz, mobbing gibi sorunlar kadınların istihdama katılımını sınırlamaktadır. Kadınlar ya baştan bu alana girmemekte, ya da girdikten sonra kolayca kopabilmektedir. Devlet kadın erkek istihdamında eşitliği sağlamaya yönelik politikalar oluşturmalı, bunun için çalışma yaşamını insana yakışır hale getirmeli, herkesin sosyal güvenlik kapsamında, sendikali ve yasalara uygun biçimde istihdamı için gerek-

Nereden geliyoruz? Neredeyiz? Nereye gidiyoruz? 1897

li önlemleri almalıdır.

İş yaşamındaki olumsuz koşullar, kadınların hane içindeki üretim-yeniden üretim (ev ve bakım işleri) faaliyetlerinin yükü ile birleştiğinde, kadınlar iş ve aile yaşamını uzlaştırma gibi çok zorlu bir sorunla karşı karşıya kalmakta ve bu noktada hem devlet hem de eşleri (ve diğer hane üyeleri tarafından) yalnız bırakılmaktadırlar. Bu konu kadın istihdamının artırılması meselesini tartışan pek çok çevrede dile getirilmemekte; dile getirilse bile, sınırlı bir ilgi görmektedir. Oysa, iş ve aile yaşamını uzlaştırma üzerine kurulacak bütünlüklü istihdam politikaları kadınların iş yaşamına girişlerini kolaylaştıracaktır.

İş ve aile yaşamını uzlaştırmanın en önemli önkoşullarından biri, bakım hizmetlerine ayrılacak kamusal kaynaklarla yapılacak yatırımlardır. Bu yatırımlar, kadın istihdamını artırmak ve toplumsal cinsiyet eşitliği sağlamak amaçlarının ötesinde pek çok önemli ekonomik, sosyal ve toplumsal hedefe yönelik de katkı sağlayacaktır:

-Bakım hizmetleri sektörünün desteklenmesiyle istihdam için yeni bir alan açılacak, işsizlik azalacaktır.

-Eğitim ve sağlık hizmetlerine erişimde çocuklar arası (ve bölgeler arası) sosyoekonomik eşitsizlikler azalacaktır.

-Örgün eğitimde öğrenci başarısı artacaktır.

-İşgücünün verimlilik düzeyi artacaktır.

Aşağıda, iş ve aile yaşamının uzlaştırılmasını gözeterek hazırladığımız politika önerileri ayrıntılı biçimde ele alınmaktadır:

1. Bakım ve okul öncesi eğitim hizmetlerinin yaygınlaştırılması: Ailelerin farklı yaşam ve çalışma koşulları ile uyumlu çocuk bakım hizmetlerinin tasarlanması; bunların mekân, süre, sunulan hizmetin türü gibi açılardan çeşitlendirilmesi.

Hedef: Okul öncesi eğitime katılım oranlarının

2023'e kadar AB hedeflerinde de olduğu gibi 0-3 yaş için %33, 3-6 yaş için %100 hedeflerine yönelik olarak geliştirilmesi.

Yüksek öğrenimde okul öncesi ve çocuk gelişimi bölümlerinde 0-3 yaş grubu için de özel programların oluşturularak, bu gruba hizmet veren kurumlarda istihdam edilecek öğretmenlerin ve çocuk gelişim uzmanlarının yetiştirilmesi.

İlköğretim çağındaki çocuklar için (6-15 yaş grubu) okul saatleri dışında çocukların gelişimini sağlayacak koşulların emek piyasası mesai saatleri ile uyumlu tasarlanması ve yaygınlaştırılması.

2. 16 haftalık ücretli doğum iznini takiben verilmesi öngörülen 6 aylık ebeveyn iznine ilişkin yasa tasarısının revize edilmesi. Bu iznin iki ayının babadan anneye transfer edilemez (sadece babalar tarafından kullanım hakkını içeren) ücretli izin olarak uygulamaya geçirilmesi ve bu iznin babalar tarafından amacına uygun olarak kullanılıp kullanılmadığının izlenmesi.

Ebeveyn izninin çalışanın isteğine bağlı olarak ve işveren ile karşılıklı mutabakat temelinde kısmi zamanlı olarak kullanılmasına olanak sağlayacak şekilde esnek tasarlanması; örneğin toplam 180 günlük ebeveyn izninin istihdamdaki ebeveyn tarafından bu toplamı aşmayacak şekilde, kısmi zamanlı olarak haftada en az 1 gün olarak kullanılması durumunda 180 haftaya kadar yayılabilmesi.

3. Okul öncesi çocuk bakım hizmetlerine ulaşım yaşı ile annelik ve ebeveyn izni sürelerinin uyumlu ve bütünlüklü bir bakış açısı ile tasarlanması ve uygulamaya konulması. Yasal ebeveyn izninin bitimini takiben okul öncesi çocuk bakım ve eğitim hizmetlerine ulaşımın sağlanması yoluyla, kadınların çocuk bakımı nedeniyle emek piyasası dışına çıkmak zorunda kalmalarının önlenmesi.

4. Çalışma saatlerinin azaltılması ve iş koşulla-

rının iyileştirilmesi: işyerinde çalışma saatleri uygulamalarının yasal üst limit olan 45 saate uygun olarak denetlenmesi; bu üst limitin zaman içerisinde kadın ve erkek çalışanların iş ve aile sorumluluklarını uzlaştırabilecekleri şekilde azaltılması.

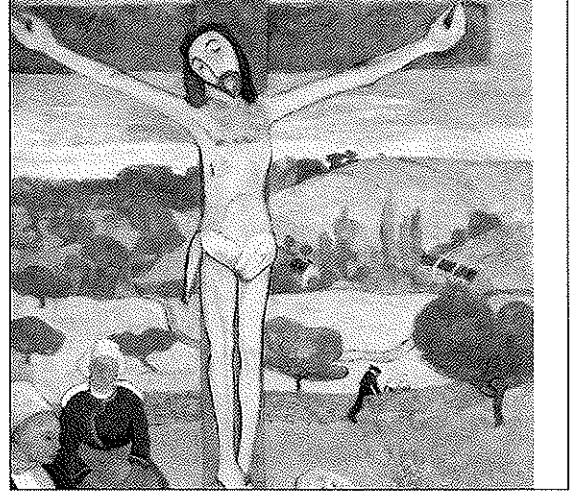
5. Kayıtdışı istihdamla mücadele edilmesi: insana yakışır iş koşullarına sahip, yasal bakım izinlerine, izin sonrası iş garantisi hakkına ve sosyal haklara erişimi temel alan kayıtlı istihdamın standart hale getirilmesi, esnek ve güvencesiz çalışma biçimlerinin teşvik edilmemesi.

6. Diğer bağımlı aile bireylerinin (yaşlı, engelli) bakımına yönelik hizmetlerin yaygınlaştırılması: kadın ve erkeklerin yaşam ve çalışma koşullarını uzlaştırabilmeleri açısından bağımlı aile bireylerine yönelik (yaşlı, engelli) bakım hizmetlerinin mekân, süre, sunulan hizmetin türü gibi açılardan çeşitlendirilmesi.

Yaşlı ve engelli bakımına yönelik hali hazırda tek uygulama olan nakit transferleri politikası sadece toplumun en düşük gelirli kesimlerine hitap etmektedir. Yukarıda belirtilen karma çözümlerle desteklenen (gündüzlü kurum bakımı, yatılı kurum bakımı ve mesai saatleri dışında evde bakım seçeneğini de içeren) bakım hizmetleri tüm kesimlerin önündeki seçeneklerin çeşitlendirilmesini sağlayacaktır. Bu kapsamda, belli bir gelirin altındakilerden hiç almamak şartıyla gelire göre ailelerden de katkı almak suretiyle hizmetlerin oluşturulacak bir kamu bakım sigortası fonundan karşılanması esas alınmalıdır.

7. İstihdamı artırıcı makroekonomik politikaların benimsenmesi: bu taleplerin gerçekleştirilebilmesinde izlenen makroekonomik politikalar belirleyici öneme sahiptir. Kadınların istihdama katılmalarının önündeki engelleri kaldırmaya, kadın işgücü arzını artırmaya yönelik politikaların, genel olarak işgücü talebini, özel olarak da kadın işgücü talebini artıracak politikalarla desteklenmesi şarttır. Bu açıdan yatırım politikaları özel önem taşımaktadır. Üretim kapasitesini yükseltmenin önkoşulu olan yatırımlar, istihdamın ve büyümenin sürekliliğinin temelini oluşturur. Kamu yatırım programlarında istihdam kapasitesi yaratacak farklı ölçeklerde yatırımların kapsanmasının yanı sıra, insana yakışır istihdam yaratacak özel kesim yatırımlarını teşvik etmeye yönelik önlemler tasarlanmalıdır. Yatırımlarla bağlantılı istihdam artışlarının kadın erkek eşitliğini gözetmesi sağlanmalıdır. Bakım hizmetlerine yönelik yatırımlar yatırım politikasının temel bileşeni olmalıdır.

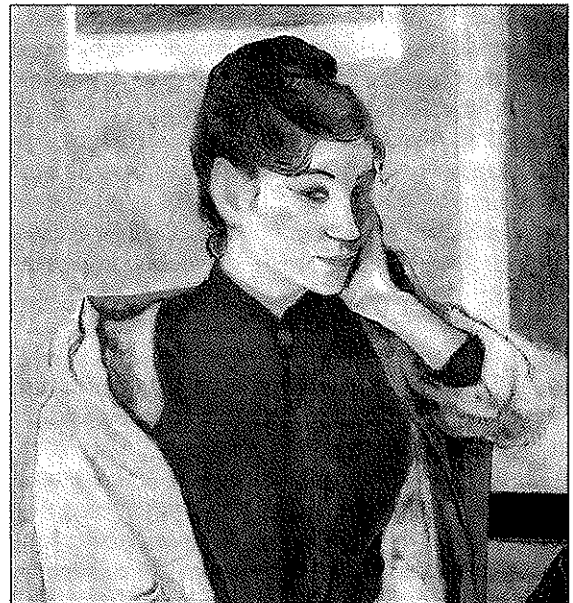
Bütün bunlar, kadın erkek eşitliğini hayatın tüm alanlarında sağlamayı amaçlayan bir zihniyeti ve bu zihniyeti taşıyan devlet kurumlarının varlığını gerektirir. Yakın zamanda, kadınların uzun erimli mücadeleleri sonucu kurulan Kadın-

Sarı İsa 1889

dan Sorumlu Devlet Bakanlığının ortadan kaldırılması ve yerini Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının alması niyetleri hükümetçe dile getirilmiştir. Kadınları bağımsız bireyler ve yurttaşlar olarak kabul etmek yerine dezavantajlı gruplar içinde ele alan ve konumlarını aile üzerinden tanımlayan kurumsallaşmalar kadın erkek eşitliğini sağlayamaz. Tam tersine kadınların eşitsiz konumunu pekiştirir. Bu nedenle, Kadından Sorumlu Bakanlık korunmalı ve güçlendirilmelidir.

Kadınlardan oy isteyen bütün siyasi partilerin kadınların yarar ve çıkarlarını gerçekten gözeterek eşitlikçi bir toplum isteklerinin ölçütü, burada yer alan talepleri benimseme düzeyleri ve iktidara gelme durumunda bunları uygulama konusundaki kararlılıklarıdır.

Madeleine Bemard 1888

'Lümpen' kavramının tarihsel etkileri açısından

Ece Ayhan

Necmiye Alpay

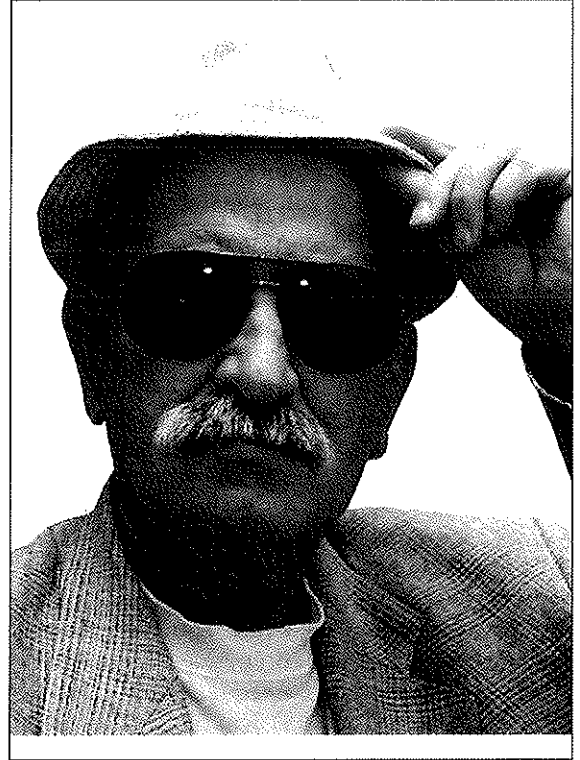
Ece Ayhan'ın şiirleri zaman zaman 'lümpen' sıfatıyla birlikte anıldı. Gönderme bazen şiirlerin arka çıktığı şiir kişilerinin toplumsal konumuna, bazen diline, bazen de şiirin kendisineydi. Bu 'lümpen' meselesinin hatırı sayılır uzantıları olduğunu yıllardır sezip dururum, Ece'yle ilgili 1997 tarihli bir yazımda bir ucundan değinmişliğim de vardır. Meseleyi kurcalama vesilesi mayıs ayında Çanakkale'de "Ece Ayhan Sivil Girişimi" tarafından düzenlenen "Ece Ayhan Buluşması 2011'e" çağrılınca ortaya çıkmış oldu. Yapacağım konuşmanın başlığını şu an okumakta olduğunuz yazının başlığı olarak saptayıp bildirdim, ardından aşağıdaki notları hazırladım. Her ne kadar sonuçta Çanakkale'ye gidemediysem de, başlangıç sorularımı biraz geliştirebilmiş oldum.

Başlangıç sorularım, çoğu zaman olduğu gibi hayli sezgiseldi. Ece'nin şiiriyle ilgili ilk yazımda şu 'lümpen' damgasına itiraz etmiştim ama, itirazımı daha çok şiirin niteliği (bu tür nitelermelere sığmazlığı) meselesine bağlamıştım. Ece'nin şiirlerinde arka çıktığı kişilerin toplumsal konumunu ise 'lümpen'den çok, "tortulaştırılan" sıfatıyla anlatmayı seçiyordum. Zihnimde 'lümpen'lerden daha geniş bir ezilenler kadrosu vardı.

Ece şiirinin ana gövdesi yazıldığı sırada (1950'ler ve sonrası) Türkiye'de ve dünyada egemen muhalif akım reel Marksizmdi. Bu akımın anlayışında ve söyleminde taraf olunan sınıf ve tabakalar arasında 'lümpen'ler yoktur. Tam tersine, 'lümpen' sıfatını Marx'tan alıp salt olumsuz yönüyle mutlaklaştırmıştır bu akım. Lümpenlik sosyalizmin düşmanları arasında sayılmıştır. Bazen de sosyalizme düşman ilan edilmek istenciler lümpenlikle suçlanmıştır.

Ece'nin her zaman akıntıya karşı işleyen zihni buradaki sorunu sezmiş olmalı: Onun şiirlerinde taraf tutulan kişilerden önemli bir bölümünün toplumsal konumu, Marx'ın kavramlaştırmasında 'lümpenproletarya' adı verilen kesimlere denk düşer. Marx'ın betimlemesini hatırlayalım:

"[D]ilenciler, paçavra toplayıcılar, genelev işle-

tenler, yankesiciler, salıverilmiş hapishane kuşları, terhis edilmiş askerler, haydutlar, burjuvazinin perişan olmuş maceracı dallarından oluşan, tüm sınıfların reddettiği dağınık bir kitle."

Ece'nin kadrosu, yukarıda dediğim ve aşağıda açıklamaya çalışacağım üzere, lümpen kesimlere mensup kişiler içermekle birlikte bundan daha geniştir. Ancak, şiirlerinde Marx'la ya da reel Marksizmle bu açıdan girişilmiş dolaysız bir polemik sezilmez. Gadre uğramış, toplumdaki ve tarihten dışlanmış olanlardır bu şiirlerin odağında belirlenen.

Bildiğim kadarıyla bu tavrın reel Marksizmle olan çelişkisini fark eden ilk yazar, Ece'nin şiirleri ile ilgili en önemli yazılardan birini yazmış olan Oğuz Demiralp'tir. Ece'yle ilgili ilk yazımı yazarın Demiralp'in yazısına başka bir aktaranda rastlamıştım ve bütününi okuyamamıştım. Okuyabilseymişim, burada bir ucundan açmaya çalışaca-

ğım ufku daha erken fark edebilirdim. İlk yazıda takıldığım konu, Demiralp'in teknik diyebileceğim bir hatasıydı: Ece'nin şiirleri için, "Dil, toplumsal üretime katılmayanların, kenara itilmişlerin, lumpenlerin dilidir" diye yazmıştı Demiralp. Ben de bu önermeyi eleştirmiştim: Ece şiiri lümpen dilinden öğeler içerir, ama bir bütün olarak lümpenlerin dili başka bir şeydir, diye. Şimdi de böyle düşünüyorum. Ancak, Demiralp'in yazısını okuyunca gördüm ki yazarın işaret etmek istediği nokta, söylemin söyledikleri değil, arka çıktıklarıydı. "İstanbul lumpeni", Ece şiirinin "özündedir" diyor sözgelimi yazar.

Buradaki "lumpen" sözcüğünün içeriği nedir peki tam olarak? Demiralp, bu sözcükle nitelediği kesim için aynı yazıda ayrıca şu nitelemeleri kullanıyor: "kenara sürülmüşler, kovulmuşlar, İstanbul atılmışları, ... toplumsal üretime katılmayanlar, kenara itilmişler, ... atölye çırağları, işportacılar, ayak işçileri, ... döküntüler, ... sürgünler, ser-seriler, topluma katkı işlevini yitirmiş, köşede kalmış sanatçılar, karakoncoloslar".

Bu sayılanların, Marx'ın yukarıda alıntıladığım betimlemesine denk düştüğü söylenebilir. Ancak, Ece yer yer "halk" da demekte ve böylelikle 'lumpen' kavramının sınırlarını aşmaktadır. Demiralp bu duruma da işaret ediyor ve bunu saptadığı soruna dahil ediyor. Saptadığı sorun (yazarın deyişle Ece şiirindeki "temel çelişki") ise, "şiirin benimsediği felsefeyle olan çelişkisi", diğer bir deyişle "kuramla uyumsuzluğu"dır. Söz konusu felsefe ve kuram, yine Demiralp'e göre, Marksizmdir. Demiralp, Ece şiirinin Marksizm açısından bir sorun yarattığını fark etmiş, bunu epey kurcalamış, ama öyle görünüyor ki işin Marksizm yönünü pek kurcalamamış. "Marx'çı bir aydın" dediği Ece'yi tartmak için ölçüt olarak aldığı Marksizmi herhangi bir biçimde belirginleştirmiyor, Marksizm içi bir ayrıma gitmiyor. Benim çıkarsamama göre, Marksizmin biraz ütöpik ("aydının tarihsel görevinin güncelliği"), daha çok da reel çeşitlemesini esas alıyor. Yine de, bu konudaki bir sorgulamaya daha önce kimsenin girişmemiş olduğunu düşünürsek, onun attığı adımın önemi de ortaya çıkar. Demiralp'in işaret ettiği problemi, biraz şemalaştırmak pahasına şöyle özetleyebilirim: Ece Marksisttir, oysa lümpenlere sahip çıkan bir şiir yazmıştır, burada bir çelişki yatmaktadır. Yinelemekte yarar var: Demiralp bu saptamayı herhangi bir suçlama tonunda değil, bir çözümleme, sorunsallaştırma tonunda sunmaktadır.

Demiralp'in yazısının üzerinde uzun uzadıya duruyorsam bunun nedeni onun böylelikle çok temel ve aynı zamanda çok güncel bir problemi ortaya koymuş olmasıdır. Yalnızca Ece şiiriyle ya da genel olarak şiir sanatıyla ilgili değil, çok daha

geniş uzanımları olan bir problem bu. Gelip sınıf meselesini nasıl anladığımızla birleşiyor.

Yazısının sonlarına doğru şöyle diyor Demiralp:

"Dil olarak lumpenin kaynak alınması, döküntülerle yoğun bir özdeşleşme durumu, toplumsal dinamığın dışında bir başkaldırmayı var kılar."

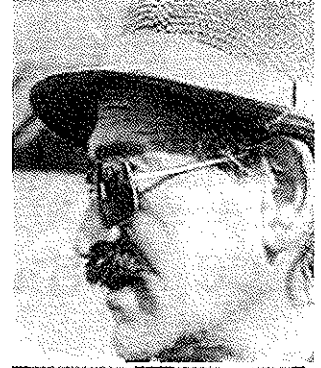
Başkaldırı, ama "toplumsal dinamığın dışında". Demek ki Demiralp'e ya da onun varsaydığı Marksizme göre "döküntüler" toplumsal dinamığın dışındadır. Buradaki "toplumsal dinamik" kavramı 'tarihin motoru' kavramını, başka bir deyişle

"sınıf mücadelesi"ni çağırıştırıyor. Daha doğrusu, reel Marksizmin sınıfçı bakış açısını. Bu bakış açısı, sınıf dışı sayılan kesimleri toplumsal iddialarından dışlamış, adeta cezalandırmıştır.

Ece'nin şiirlerine dönmenden önce, bu şiirlerdeki kişiler için söylenmesi gereken ilk şeyi söylemeliyim: Bütünüyle tarihsel, yani gerçekten yaşamış, somut kişilerdir bunlar. Ece'de kurmaca kişi olarak yalnızca mitolojiye ait kişilere rastlanır. Diyebilirim ki kişilerinin bu özelliği Ece'nin tarihle ilişkisinin başlıca göstergelerinden biridir. Ece ile ilgili ilk yazımda da söylemeye çalıştığım üzere bu şiirlerde anılan kişiler de, olgular da tarihseldir. Yerleşik tarih yazımından dışlanmış ya da başka açılardan gösterilmiş tarihsellerdir hepsi. Bu şiirleri eşsiz kılan iki ana özellikten biri bu özgün tarihsellikleri, diğeri ise anlatımın biçimidir.

Şiirlerdeki kişilere dönelim. Adları verilerek ya da verilmeksizin tek başlarına anılan bazı şiir kişileri, çok çeşitli açılardan mağdur kimseler olmalarının yanında, farklı sınıflara ve kesimlere mensup olabilmektedir: Mustafa Kemal'in Latife'den önceki kadını olan Fikriye örneğindeki gibi.

Fikriye, Ece'nin ilk kitabındaki ilk şiir olan "Fayton'un kahramanıdır; adı verilmemiştir ama, bilgi kesindir. Devlet başkanının himayesinde ikincilleştirilmiş, metres adı verilen konuma itilmiş bir kadındır o. Atatürk'ün Latife'yle evlenmesi üzerine, "Köşk'e gittiği bir faytonun içinde intihar etmiştir. Şiirde konuşan kişi, Fikriye'nin ta-

rafını tutar, yineleyerek "ablam" diye söz eder ondan: "Esrikmiş herhal bahçe bahçe çiçekleri olan ablam".

Bu "ablam" sözcüğü, çok sonra Ece'nin en popüler dizesine dönüşecek olan "Şiirimiz karadır abiler"deki "abiler" seslenişini çağırırsa da, "Fayton" şiirindeki "ablam" sözcüğü "abiler"den farklı olarak kimseye seslenmemekte, ancak, konuşan kişi hakkında fikir vermektedir. Sözcüğün bu kullanımı yalnızca lümpenlerde görülebilen türdendir: Sevgi ve saygı içerikli duyguları anlatır. Sözcüğün günümüz argosunda daha farklı anlamları olmakla birlikte, buradaki bağlam, sevgi ve saygı içeriği konusunda kuşku uyandırmıyor. Dizedeki "herhal" sözcüğünü her tür halk tabakasının söyleminde bulabiliriz ama, "ablam" sözcüğünü, kişisel olarak tanımadığı, tanışmadığı, ama çok saygı duyduğu birinden, özellikle de onun dramından söz ederken kullanmak, tüm halk kesimlerine değil, yalnızca 'lümpen' kesimlere özgü bir dil olgusudur; diğer halk kesimleri, tanımadığı birinden 'ablam' diye söz etmez, ne kadar saygı ya da sempati duyarsa duysun.

Böylelikle "Fayton" şiirinde lümpen ögesi, Fikriye'den çok, "ablam" sözcüğünü kullanan kişide ortaya çıkmış oluyor. Tıpkı Ece'nin kendisindeki gibi: Dışlanmış, en dibe itilmiş olanın, yani tortunun içinden konuşmak. "Fayton"da mağduru anlatan şiir kişisi, onunla eşduyum kuran bir başka mağdurdur. Bunu ileri sürebilmemizi "ablam" sözcüğü sağlıyor. Şiirin bütünü ise, herhangi bir

lümpenin söylemine uymayacak kadar kendine özgü. Başka bir deyişle, lümpen söylemini kapsıyor ve aşıyor. Şiirin bütünü, hiçbir lümpenin söylemine uymadığı gibi, diğer sınıf ya da tabakalardan herhangi birinin, ve o zamana değin yazılmış hiçbir şiirin söylemine uymamaktadır. Tıpkı diğer Ece şiirleri gibi öncesizdir.

Ece'nin şiirlerinde arka çıktığı kişiler yalnızca şiirin konuşan kişisi değil elbette. Sözgelimi, odaklanılan kadınlar arasında, adını bir kitabına bile verdiği "Çanakkaleli Melahat" da vardır. Marx'ın be-

timlemesine uygun bir lümpendir bu kadın. Fikriye ise, lümpen olmadığı halde, yalnızca kadın olduğu ve ikincilleştirildiği için Ece'nin kadrosuna katılmıştır.

Reel Marksizm, kadın ve cinsiyetçilik konusu da tıpkı diğer ayırım çizgileri gibi birer üstyapı kurumu sayıp önce devrim sonrasına, daha sonra da altyapı meselelerinin hallolacağı zamanlara erteleyegeldi. Bırakınız Fikriye ya da Çanakkaleli Melahat gibi kadınları, Kolontay gibi politik kadınlar bile dışlanmıştı orada. Kolontay'ı salt reel politika uğruna dışlayan Lenin, lümpenproleterlerin bazen keskin çatışmalarıyla, bazen de mücadeledeki şaşırtıcı istikrarsızlıkları ve yetisizlikleriyle ayırt edildiklerini söylüyordu ("Bolşevizmin Karikatürü" başlıklı yazısı, 1909). Fidel Castro'nun 1980 yılı 1 Mayıs konuşma metninde "lümpen" sözcüğü 28 kez geçiyor ve her seferinde olumsuzlama ya da suçlama işlevi görüyor. Daha doğrusu, olumsuzlamak istediği toplumsal kesimler (rejim karşıtları) için 'lümpen' sözcüğünü kullanıyor Fidel. "Lümpenler ve lümpen zihniyetinde olanlar," diyor. Ona göre, emperyalizmin Küba'da bulabildiği işbirlikçi kesimdir lümpenler: "Ve bu lümpenler onların [emperyalistlerin] sığınmacı ve rejim karşıtı bulmak için başvurdukları kesimdir". Herhangi bir lümpenin Fidel'e sempati duymasının yolları kesik.

'Lümpen' sözcüğü Almanca kökenli. Güncel Almanca sözlüklerde de yer alan anlamı, "intizamsız bir hayat sürmek" ve "bez parçası; paçavra, palaspap" vb.'dir. Marx, "lümpenproletarya" türetimini ilk kez 1845 tarihli "Alman İdeolojisi" adlı (Engels'le ortak) yapıtında, Saint Max'e yönelik eleştirel bölümde kullanıyor. O bölümdeki kullanımın konumuz açısından önemi şu: Marx'ın (ve Engels'in) Saint Max "budala"sında buldukları tutarsızlıklardan biri, onun bir yerde "lümpenproletarya" dediği şeyi (gerçekte Saint Max 'lümpen' değil, 'lümpen' demmiştir) başka bir yerde "işçiler"e, yani olağan proleterlere dönüştürmesidir. Yanılmıyorsam bu eleştiri aynı zamanda Marx'ın lümpen tabakaları proletaryanın bütününden ayırmak gereğini duyduğu ilk uğraktır. Marx konuyu asıl daha sonra, Louis Bonaparte yönetimiyle ilgili çözümlemesinde geliştiriyor ve lümpenproletaryayı ünlü bonapartist rejimin dayanaklarından biri sayıyor, tıpkı daha sonra da Troçki tarafından faşizmin dayanakları arasında sayılacağı gibi. Marx ve Engels daha çok bir baştan çıkma potansiyelinden söz ediyorlar; olumsuzlamaları ağırlıklı, ama mutlak değil. Bir potansiyel söz konusu. Mutlaklaşması daha sonra, Marksizmin reel çeşitlemesiyle birlikte oluşuyor. Marx'ın çağdaşı olan Bakunin (1814-1876) ise farklı düşüncededir: Ona göre devrimci arketipi, proletaryadan çok lümpenproletarya arasından çıkabilmektedir: "Marx ve En-

gels'in, 'lumpenproletarya', 'ayaktakımı' gibi hem canlı hem de yukarıdan bakan sözcüklerle [andığı] o güruh", henüz burjuva medeniyeti tarafından hemen hiç kirletilmemiş olduğundan, geleceğin sosyalizminin tüm tohumlarını içinde taşımaktadır ve bugün toplumsal devrimi başlatıp zafere ulaştırabilecek güç yalnızca onda vardır, Bakunin'e kalırsa. Görüldüğü üzere Bakunin, herhalde siyasi hasımlarına duyduğu tepki sonucu, lumpenproletaryayı yüceltiyor ve reel Marksizmin tersine bu kez lumpenlerin olumlu potansiyelini mutlakaştırıyor. Ancak Bakunin'in proletarya için en azından şimdilik yer yer haklı çıkmış görünen bir kehanette de bulunduğunu kaydetmeden geçmeyeyim:

"Herhangi bir proletarya diktatörlüğü, proletarya üzerinde diktatörlüğe dönüşecek ve yeni, daha güçlü ve kötü bir sınıf yönetimi sistemine varacaktır."

Reel sosyalizm sınıfçıdır: Diğer mağdurların sorunlarını sınıf meselesine tabi sayar. Eşzamanlılık fikrinden hoşlanmaz. Ancak, ayrımcılık çizgilerinin mağdur tarafında kalanlar, kadınlar, dilleri, dinleri, kültürleri, inançları, kökenleri, yönelimleri, fiziksel yapıları vb. farklı olanlar, XX. yy boyunca sosyalizmin altyapı meseleleri çözülüp sıra bize gelsin diye beklemediler. Kendi çaplarında çeşitli mücadeleler verip mesafe aldılar. Bu süreçte reel Marksizmin saygınlığı azaldı. Proletarya sahnenin gerilerinde kayboldu. Sonuçta reel Marksist hareketler vitrinlerine ayrımcılık çizgilerine karşı mücadeleyi eklemek zorunda kaldılar. Ancak, özgürlük isteyenler, yani ayrımcılık mağdurları, reel hareketlerin özgürlük vaatlerini inandırıcı bulmuyor. Çünkü işçi sınıfına sahip çıkanlar da bir tür sınıfçılık yapılmıştır. Bu anlamda bir ayrımcılığa yataklık etmiştir.

Ben bu "sınıfçılık" kavramına, reel Marksizmin toplumlara yalnızca sınıf mücadelesi boyutuyla bakagelmış olması üzerine düşünürken ulaştım. Zihnimde bu tekboyutluluk durumunu anlatacak bir kavram ararken sözcük çıktı. Kuşkulandım elbette, bunu benden önce kimsenin düşünmemiş ve yazmamış olması beklenemezdi. Türkçe, İngilizce ve Fransızca olarak google'ladım, evet, birkaç farklı kullanımı var 'sınıfçılık (classism)' sözcüğünün. Türkçedeki yaygın bir kullanımına, konumuzla dolaysız bir ilgisi olmayan, 'sınıf öğretmenliği' mesleği üzerine konuşanların söyleminde rastlanıyor. Bunu geçiyorum. Diğer iki dilde 'sınıfçılık' sözcüğü, yeni önerilen bir insan hakları terimi mevkiinde, diyebilirim. Toplumsal statü olarak 'aşağı' sayılan sınıf ve tabakaların mensuplarına uygulanan ayrımcılık

kastediliyor. Başlıbaşına önemli bir kavram. Ayrımcılık gibi üstyapı olgularıyla uğraşılmasını Marsizme aykırı bulan reeller ya da ekonomistler bu yeni düşünsel çabayı emperyalizmin yeni bir oyunu olarak görebilir. Kaldı ki emperyal güçlerin de bu yeni çabayı kendi çıkarlarına göre çekip çevirmek isteyecekleri açıktır, tıpkı diğer insan hakları kavramları gibi. Bana göre, eşitlikçi ve özgürlükçü çabalar için birinci sınıf bir ipucudur, tıpkı diğer ayrımcılık karşıtı terimler gibi.

Sınıfçılık kavramında, sınıfların varlığına itiraz etmeyip yalnızca bazı sonuçlarına karşı çıkmayı mümkün kılan bir yan da var. Ancak, sınıfçılık karşıtlığının uzun erimde sınıflı toplumun yapısını bütün çıplaklığıyla görmekten kaçınamayacağı düşünülebilir.

Benim bu terimi kullanmak istediğim bağlam ise daha çok, az önce de dediğim gibi, toplumsal yaşamın diğer boyutlarını yok sayıp ya da erteleyip yalnızca sınıf boyutunun esas alınmasını eleştirdiğim bağlam oldu. Sınıf boyutu içinde de yalnızca üretim sürecinde etkin olan sınıf ve tabakaların hesaba katılmasını (=üretimcilik eğilimini) eleştirdiğim bağlam.

'Sınıf' kavramı mutlakaştırıldığı ölçüde insan imgesi karton figüranlara dönüştü. Diğer mensubiyetlerimizin getirdiği problemler sınıf mensubiyetimize tabi sayılarak ertelendi. Louis Althusser'in ünlü "son çözümlemede" formülü işin fazla basitleştirilmesine karşı bir önlem gibi devreye girdi ama, reel hareketler bu tür onarımları bile içselleştiremeyecek kadar hantallaşmıştı artık. Pratik ise, Stalinizmi de doğuran bütün felaketlere rağmen makine uzun süre ayakta duruyor gibi göründü. 1990'lardaki mutlak iflasa kadar. Benim kastettiğim anlamıyla sınıfçılık bu tekboyutluluktur. Gerçekte, özgürlüklerden rahatlıkla vazgeçilen bir ortamda, tıpkı diğer boyutlar gibi sınıf boyutu da kolayca laftan ibaret kalmaktadır.

"Tek Boyutlu İnsan"ın yazarı Herbert Marcuse gibi eleştirel Marksistlerin "anaakım" denilen reel Marksizmden rahatlıkla dışlanabilmiş olması ile Ece'ye 'lumpen' damgasının vurulması arasında bir koşutluk var.

Yukarıda da dediğim gibi Ece, şiirlerinde mağdurların yanında yer alırken onların dolaysız siyasal tavırlarıyla ilgilenmiyor. Bir katman olarak lumpenlerin sözcülüğüne ya da savunuculuğuna soyunmuş filan da değil. Mağdurlar cenahında hiçbir yazılı tarihin ışık düşürmediği bireylere odaklanıyor Ece. Diyebilirim ki ikincillerin trajik ve çelişkili tarihini şiir olarak ortaya koyuyor. Kendisini şairden çok etikçi sayması bu seçişinden ötürüdür.

Ernest Hemingway

Yalçın Yusufoğlu

Solun yeminli düşmanı liberallerin önemli bir kısmı dün de -ama bugün daha da fazlası-Hemingway'i solculuğundan ötürü beğenmezler. İspanya Savaşı'nda Cumhuriyetçiler safında olduğu için onu Stalinist diye kınarlar.

2 Temmuz 2011 tarihi 20. yy. ABD edebiyatının önde gelen isimlerinden Ernest Miller Hemingway'in 50. ölüm yıldönümü. Bu vesileyle Batı'nın edebiyat dünyasında çeşitli kitaplar basıldı, makaleler yayınlandı, etkinlikler düzenlendi.

1899'da Chicago'nun batı banliyölerinden Oak Park'ta doğdu. Lise öğrencisiyken Avrupa'da I. Dünya Savaşı başlamıştı. Liseyi bitirince yüksek öğrenim yapmaktansa Kansas City'ye amcasının yanına gitti, orada bir yerel gazeteye acil vakalar muhabiri oldu, önemli polis olaylarına gidiyor, kazalarda ambulans peşinde hastaneye koşuyor veya adliyyede dava izliyordu. Hemingway kısa süren bu ilk gazetecilik deneyiminde öğrendiklerinin kendisine çok yararlı olduğunu söylerdi.

O sırada ABD savaşa girdi, Avrupa'ya asker gönderdi; hareketli ve serüvenli yaşamı seven Hemingway de orduya katılıp Avrupa'ya gitmek istedi, ama gözleri sağlam çıkmadı. O sırada bir tanıdığı savaşta American Field Service (Amerikan Sahra Hizmeti) adlı -muharebe alanında ABD ordusu için ambulans hizmeti yapan-- gönüllü bir teşkilatta sürücülük yapıyordu. [Kuruluş, II. Savaş'ta da aynı hizmeti verdikten sonra, uluslararası nitelikli bir öğrenci mübadele programına dönüşmüştür.]

Ernest arkadaşından esinlenerek Kızılhaç'a gönüllü yazıldı, önce Paris'e, oradan da ambulans sürücüsü olarak Kuzey İtalya'ya gitti. Bir süre sonra, Haziran 1918'de bir Avusturya hücumunda ağır yaralandı. Yanındaki bazı İtalyanlar öldü, bazılarının bacakları koptu. Hemingway yaralı bir askeri kurtarmaya çalışırken yaralandığı için sonradan İtalya hükümeti tarafından kahraman ilan edilecek şeref madalyasıyla ödüllendirildi. Milano'da hastanede kaldığı zamanları da kapsayan anılarından ve hemşire Agnes von Kurawsky'yle

yaşadığı gönül ilişkisinden yola çıkarak on yıl sonra A Farewell to Arms (Silahlara Veda) romanını yazacaktı (1929).

Gazetecinin Türkiye izlenimleri

Hastaneden çıktıktan sonra ülkesine döndü, Chicago'ya yerleşti, bir Toronto Star gazetesine spor muhabirliği yapıyordu. 1921'de ilk evliliğini yaptı. 1921-1926 yılları arasında --ilk çocuğunun doğumu için eşi Hadley Richardson'la birlikte bir süre ABD'ye gitmesi hariç Paris'te yaşadı.

Bu arada Toronto Star muhabiri olarak Türkiye'ye geldi, İzmir'in yakılmasına tanık oldu, ora-

dan Mudanya'ya geçti, işgalci antant ile BMM hükümeti arasındaki mütareke görüşmelerini izledi, İsmet Paşa ile görüştü.

İstanbul'a geçti, savaş koşullarındaki İstanbul'un sosyal, ekonomik durumunu, savaş bitiminin artışıyla, eksisiyle İstanbul manzaralarını anlattı, Edirne'ye giderek Rumların Doğu Trakya'yı terk ederek Batı'ya doğru göç etmelerini anlattı: "Edirne üzerinden Meriç Nehri'ni aşan ana kol, 20 mil uzunluğunda. Öküzlerin çektiği kağıt arabalarından, çamura bulanmış binek hayvanlarından, yorgun insanlardan, kadınlardan ve çocuklardan müteşekkil, 20 mil uzunluğunda bir kuyruk, yatakları başlarının üzerinde, yağmur altında, körlemesine yürüyorlar." Hemingway tekrar İstanbul'a döndü, izlenimlerini gazetesine aktarmaya devam etti.

Paris yılları ve "Yitik Kuşak"

O dönemde Paris'te ana dili İngilizce olan 200.000 kişi yaşıyordu. Hemingway'in içinde bulunduğu gruptaki erkeklerin bir kısmı er, yedek subay-astsubay veya hizmet personeli olarak ABD ordusunda bulunmuşlardı, asker olmayan diğer yazar ve sanatçılar ABD'li, Kanada'lı, Britanya'lıydılar. Hemingway The Sun Also Rises (Güneş de Doğar) romanında ve 1958'de yazmaya başladığı, ölümünden sonra, 1964'te yayınlanan A Moveable Feast (Türkçe'ye "Paris Bir Şenliktir" diye çevrildi) adlı kitabında çeşitli kesitler sunarak betimlediği ve Gertrude Stein'in "Yitik Kuşak" adını verdiği bu grup savaş öncesi gençlik düşleri ve masumiyetleri savaşla birlikte, yerle bir olmuş, iyimserliklerinin yerini inançsızlık almış, ümitli olmanın aile bireyleri, yaşam amaçları, gelecek tasavvurları bazı evrensel nedenlerine boş vermiş ve savaş sonrası ruh halini, anlamsızlık duygusunu taşıyan umutsuz, karamsar bir dönem geçiren yazar ve sanatçılardan oluşuyordu.

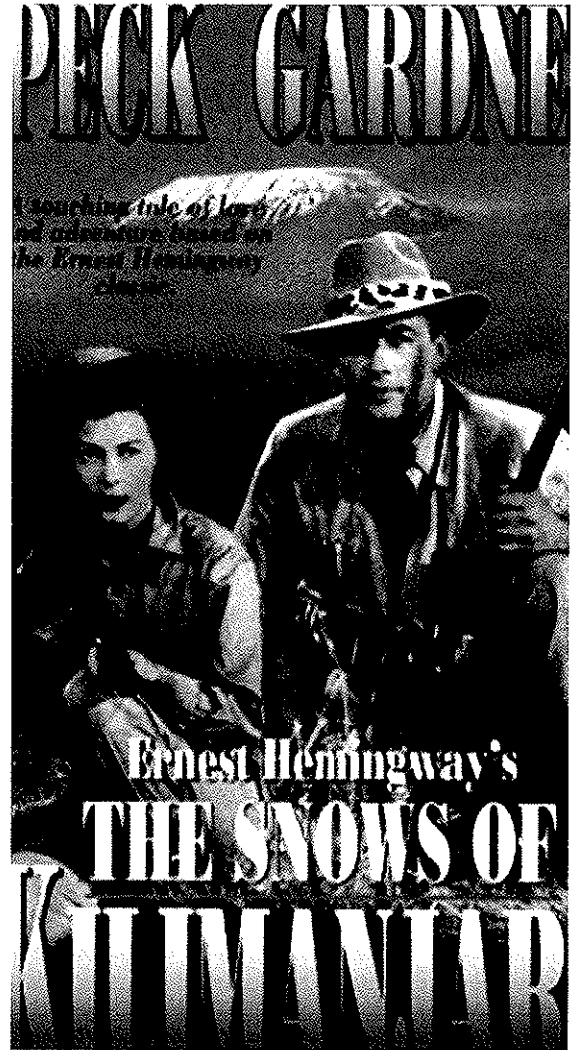
F. Scott Fitzgerald, Ernest Hemingway, John Dos Passos, Kay Boyle, Djuna Barnes, John Glassco, Morley Callaghan, Janet Flannery, Sylvia Beach, Gertrude Stein gibi isimleri sayabiliriz. Entelektüeller semti Quartier Latin'de Odeon Caddesindeki Shakespeare and Company adlı bir kitapçı dükkânı buluştukları, konuştukları, hatta bazılarının ilk tanıştıkları, kitap kiraladıkları veya parasız olanların karınlarını doyurdıkları bir yerdi, Sylvia Beach'e aitti. [Kitabevi 1941'de Naziler tarafından kapatıldı, Beach altı ay kadar tutuklu kaldı, dükkân bir daha açılmadı, ama George Whitman adlı bir başka ABD'li, Seine'in Sol Yaka'sında, Notre Dame Katedraline bakan bir noktada açtığı kitabevine Sylvia'nın ölümünden sonra Shakespeare and Company adını vererek o ismi ve kitabevinin genç yazarlara sunduğu hizmetleri bugüne dek sürdürdü.] Yüz yaşına yakla-

şan, belleği hâlâ diri kalan ve canlı bir edebiyat tarihi gibi olan Whitman geçen yıl bu zamanlarda hayattaydı. Kitabevinin duvarları George'un, Sylvia'nın dostları olan tanınmış yazarlarla çekilmiş fotoğraflarıyla doludur.]

Güneş de Doğar

Hemingway The Sun Also Rises romanını 1926'da yayınladı. 1980'li yıllarda The New York Times Gazetesi bu romanın aralıksız yeni baskıları yapılan ve yabancı dillere en fazla çevrilen ABD romanları arasında bulunduğunu yazıyordu. Bir başka yayınevi -İngilizce'de "audiobook" (dinleme kitabı) denilen--2006'da CD-kitap yayınlarına başladığında, Güneş de Doğar 80 yıl sonra bile en fazla ilgi toplayan romanlardan oldu.

Roman Paris'te ve İspanya'da geçer, Öyküyü birinci tekil şahıs öznesiyle anlatan Jake Barnes savaşta yaralanmış ve cinsel gücünü yitirmiş, Paris'te yaşayan ABD'li bir gazetecidir, Lady Brett Ashley isimli bir İngiliz kadınına âşiktir, ama aralarında kadın-erkek ilişkisinin olabilmesi müm-

kün olmadığından Lady Ashley Jake'e dost olarak bakmakta, kırılğan ve kolay incinen yapıyla ne zaman bir erkek tarafından terk edilse veya ruhsal sıkıntıya düşse Jake'e sığınmakta, onda huzur bulmaktadır. Ashley 1920'lere göre kadının cinsel serbestliğini temsil eder. Ama ondan

daha önemlisi, karmaşık ruh yapısıyla romanın en önemli karakteridir.

Mike adlı bir İskoçla nişanlıdır, ama gönlünce yaşamaktadır. Son sevgilisi Jake'in İspanya'da kendisine tanıştırdığı 19 yaşındaki matador Pedro Romaro'dur. Çevresindeki erkekler (Kont Mippi-popoulos, Mike, Jake, eski bir sevgili Cohn ve Pedro Romaro) Ashley'ye âşıktırlar. Roman grubun dağılmasıyla sona erer, kimisi Paris'e dönecek, kimisi İspanya'nın başka kentlerine gidecektir. Romero'yla Paris'e giden Ashley bir süre sonra mektup yazarak Jake'i yanına çağırır, Jake onu ucuz bir otel odasında beş parasız bulur, Romero'dan ayrılmıştır. Birlikte Madrid'e doğru yola çıkarlar.

Romadaki bireyler hayatta her hangi bir amaç gütmeyen, oradan oraya sürüklenen, boğa güreşlerinden -ve sokağa salınmış boğaların insanları kovaladıkları fiestalardan haz duyan, restoran ve kafelerde vakit öldüren, bir yıl, iki yıl sonra nerede, ne yapıyor olacağına aldırmadan yaşayan, ülkelerine de dönmek istemeyen insanlardır. Aralarındaki tek iddialı kişi matador olarak ünlenmek isteyen genç Pedro'ydu, o da belki günün birinde, genç yaşta boynuz darbeleriyle ölecekti.

Silahlara Veda

İkinci yapıtı daha önceki yıllara, Savaş'ta baskından geçenlere dayanarak yazdığı ve yukarıda sözünü ettiğimiz A Farewell to Arms romanıdır.

Yapıt zamanın savaş karşıtı romanlarındandı. Savaşa gönüllü giden genç ABD'li gazetecilik ve yazarlık maharetini savaşın karşısında kullanmaktaydı. "Güneş de Doğar"dan sonraki bu kitabı henüz 30 yaşındayken ona uluslararası bir ün getirecekti.

1931'de yayınladığı Death in the Afternoon (Öğleden Sonra Ölüm) yazarın ilk dönem İspanya yıllarından kalmadır. Yazar boğa güreşlerine düşküncü, kabul edemeyeceğimiz bu vahşet gösterisinde heyecan buluyor, insana özgü özellikler

olan korkuyu ve cesaret duygusunu ve ölümü adeta mistik tarzda tadıyordu. Öğleden sonra Ölüm bir kurgu değildir. Boğa güreşlerinin onu etkileyen yanlarını ve yakından tanıdığı, arenada yaralanıp, ölüm döşeğinde ziyaret ettiği matador Pio Baroja'nın ölümünü anlatır.

Klimanjaro'nun Karları

Hemingway'in daha sonraki Green Hills od Africa (Afrika'nın Yeşil Tepeleri) ise Afrika'ya gezisinin notlarından yazılmıştır.

1936'da Esquire Dergisinde yayınladığı The Snows of Kilimanjaro (Klimanjaro'nun Karları) adlı öykü 1952'de sinemaya aktarılınca dünya çapında dikkat çekti. Bu öykü de yazarın karakterisitik yazınına bir örnektir. Harry isimli bir yazar Afrika'da Klimanjaro Dağı eteklerinde bir çadırda kangren olmuş bacağıyla kendisini kente götürecektir. Bir yandan geceleri yara kokusuna gelen sırtlanlar, öte yandan ateşler içinde sayıklayan hastanın gördüğü kâbuslar sürerken, Harry hem insan olarak, hem de yazar olarak hayatının muhasebesini yapmakta, dağın tepesindeki karlara baka baka, zaman zaman yanındaki Helen'i suçlayarak yaklaşan ölümü beklemektedir. [Sadece filmi görmüş olanlar yanılmasınlar: Ticari amaçlarla filme ilave edilen ve şöhretli ama yeteneksiz oyuncu Ava Gardner'a oynatılan Cynthia Green tipi kitapta yoktur.]

Çanlar Kimin İçin Çalıyor?

Hemingway İspanya Savaş'ına gitti, Cumhuriyetçi saflarda dağlara kadar çıktı. Solun yeminli düşmanı liberallerin önemli bir kısmı dün de -ama bugün daha da fazlası-Hemingway'i solculuğundan ötürü beğenmezler. İspanya Savaş'ında Cumhuriyetçiler safında olduğu için onu Stalinist diye kınarlar. Sanki dünya güllük gülistanlıkmiş gibi, İspanya Savaş'ında demokratik safları reddederken, liberallik adına dolaylı yoldan Hitler'ci Frankistleri savunurlar. (Oysa, başka bir kısım da SSCB'nin İspanya hükümetine yeterince yardım etmediğini öne sürerler.) Benzer düşünceli kimse-ler daha sonraki yıllarda yazarın Fidel Castro ile dostluğuna da tahammül edemeyeceklerdir.

İspanya Savaşı sırasında liberallerin ve Fransa, Britanya, ABD gibi hükümetlerin güttükleri tarafsızlık politikası bugün dahi eleştirilmesi gereken bir tutumdur. Çünkü Cumhuriyet Hükümeti solcuydu, İspanya gibi bir ülkede Sol'un iktidara gelmesi onlar için yeterli bir hendikaptı, hele bu iktidar başarılı olursa, dönüşümleri gerçekleştirirse Avrupa'ya kötü örnek olacaktı. Bu nedenle, "bırakalım, Hitler onları yesin" diyorlardı.

Hitler ise yakında başlatacağı savaş için silah denemeleri yapmaktaydı. Mesela o zamana değin yapılmış en gelişkin savaş uçakları olan Mas-

serschmit'lerden oluşan Condor (Akbaba) Filosu faşistlerin safında önemli rol oynamıştı. Filo Picasso'nun ünlü Guernica tablosunda resmettiği Guernica kasabasını yerle bir etmesiyle ve 8 bini aşkın kadın-erkek-çocuk-yaşlı insanı öldürmesiyle bilinir. Kendilerine liberal diyen devletler bu tehlikeyi görmediler.

İspanya iç politikasına gelince, Sağ-Sol ayrımı gütmeyen nesnel olarak bakıldığında, Cumhuriyet Hükümeti meşruiyet, liberallerin çok önem verdikleri genel oyla iktidara gelmişti, karşısında ise faşist silahlı hareketi başlatan, İspanya'yı kan gölüne çeviren Fas'taki ordunun kumandanı Franco ve emrindeki sömürge ordusuydu.

Hemingway'in romana koyduğu ad, Fransa, Britanya ve ABD'nin aymazlığına bir çeşit yanıt niteliğinde olmuştu. Roman 1940'ta yayınlandığı için uyarı için artık iş isten geçmiş, Mihver adlı savaş makinesi Avrupa'yı işgale başlamıştı.

Faşizm ile Komünizmi aynı kaba koyan liberal gericiliğe insanlık en iyi yanıtı vermiştir: 1945'ten sonra faşizm insanlık suçu ilan edilmiş, komünizm ise yasal olmaya devam etmiştir. Bu gerçeğin görülmesi için 50 milyon insanın ölmesi, onların üç katının sakat kalması ve Avrupa'nın, Japonya'nın yerle bir olması mı gerekiyordu?

Romanın başkışısı olan Robert Jordan ABD'li bir İspanyolca Profesörüdür, özgürlükçü bir insan olduğu için Cumhuriyetçilerin safında yer almak için İspanya ordusuna yazılmıştır. Bilindiği gibi dünyanın dört bir tarafından binlerce insan Uluslar arası Tugaylar oluşturarak İspanya halkının kazanımlarını korumak için faşizme karşı savaşmaya koşmuştu, ama Jordan orduda görev almıştır, partizanların yanında bir köprüyü uçurmakla görevlendirilmiştir. Sonuçta bazı arkadaşları ölecek, kendisi ise tökezleyip düşen yorgun atının altında kalıp kaçamayacak, ayak bileğini kıracak ve vurularak ölümünü beklerken kendisini öldürmeye karar verecektir.

Gayet rahat koşullarda yetişmiş, toplumda yer edinmiş bir ABD'linin Segovia dağlarında ne işi vardır? Tek neden onun özgürlük tutkusudur ve özgürlüğün vatani olmamasıdır, özgürlükçüler için bütün yeryüzü mücadele ve amaç alanıdır.

Bugünün pek akılcı, pek uygar bireylerine Hemingway'in 70 yıl önce söyledikleri pek saçma gelebilir, fakat unutulmasın ki, bugünün o tiplerinin rahatı işte öyle insanlık ve özgürlük tutkusu insanların yaşamları, özverileri üzerine kuruludur.

1937'nin İspanya dağları bize çok mu uzak duruyor, olay tarihsel bakımdan pek mi geride kaldı? Son çeyrek yüzyıl içinde Anadolu'da kaç on bin özgürlükçü canını verdi dersiniz? Onlar niçin öldüler?

Halkları ve kendilerinden sonra gelecek kuşaklar, çocuklar, torunlar özgür bir ülkede yaşasınlar diye

"İnsanın ölümü beni eksiltir"

Tam da bu noktada kitabın adının nereden geldiği üzerinde durmamızda yarar var: Hemingway bu adı 16 yy. İngiliz şairi -aynı zamanda hukukçu ve din adamı-John Donne'dan almıştır. "Artık ölüm olmayacak. Ölüm sen öleceksin" dizesiyle ünlü Donne bir yerde şöyle der:

"İnsan tek başına bir ada değildir; Kıta'nın bir parçasıdır, bütünü bir parçacıdır; deniz bir toprak zerresini alıp götürse, kaybolup giden sanki bir burunmuş, dostlarının ya da senin toprağınımış gibi Avrupa küçülür; her insanın ölümü beni eksiltir, çünkü ben İnsanlığın içindeyim, bu nedenle çanlar kimin için çalıyor diye sorma, çanlar senin için çalıyor" (Meditation, XVII).

John Donne'un evrenselliği, dünyamızın bu kadar küçüldüğü çağımızda romantik mi kaçıyor?

Hem küresel çağda dünya küçüldü, köy oldu dersiniz, ama o köyün sadece pazarıyla ilgilenirsiniz, Internet sayesinde pazar 24 saat açık diye gönenirsiniz, fakat o küredeki insanların durumlarıyla, acılarıyla, Kuzey-Güney uçurumunun açılmasıyla ilgilenmezsiniz. Birey, birey dersiniz, ama sadece kendinizin ve sizin gibi olanların bireyi önemlidir, geri kalan insanları iktisadi ve ticari rakamlardan ibaret bir kül olarak görürsünüz. İnsan hayatı sizin umurunuzda mı? Örneğin liberal

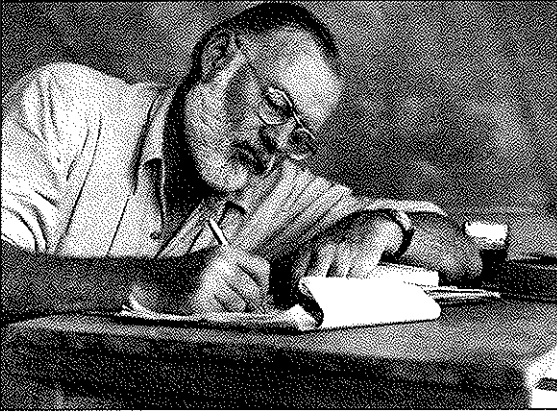
(pardon, neo-liberal) George W. Bush'un Irak'ı işgalini sevinç çılgınlıklarıyla alkışlıyorsunuz. Sonra ne nükleer silah çıkar, ne demokrasi gelir, yaratılan kaosta 1 milyon insan ölür, susarsınız, tekiniz bile "yanlış yaptık" deme cesaretini gösteremez.

Hemingway 2. Dünya Savaşı yıllarında 1941'de ikinci eşi ABD'li edebiyatçı ve gazeteci Martha Gellhorn'la Çin'e uzun bir gezi yaptı, halk savaşı yıllarındaki Çin'i tanıdı. 6 Haziran 1944 Normandiya çıkartması öncesinde Londra'ya geldi ve amfibik çıkartmayı Normandiya kayalıkları altından izledi, ABD ordusuyla Paris'e girdi.

İhtiyar Adam ve Deniz

1945'te Küba'da daha önce satın aldığı evine yerleşti, üçüncü eşi gazeteci Mary Welsh'le evlendi.

1952'de The Old Man and the Sea isimli uzun öyküsünü önce Life Dergisinde yayınladı, sonra kitap olarak bastırdı. Kitap büyük ilgi gördü. San-

tiago isimli yaşlı bir balıkçı kocaman bir kılıç balığı yakalar, teknesine bağlayarak limana doğru yola çıkar, fakat avını götürünceye kadar kılıç balığı köpek balıklarına yem olur, canavarlar zavalı ihtiyar balıkçının balığını yiyip bitirirler. Santiago yazarın yakından tanıdığı Gregorio Fuentes adında bir denizcidir, eski yıllarda Hemingway'in Pilar adlı teknesinin kaptanlığını yapmıştır. [Not: Fuentes 2002'de 104 yaşında öldüğünde edebiyat dünyası bir Nobel kitabına esin olan bu deniz adamını tanıtmayı ihmal etmemiştir.]

Kitap 1953'te Pulitzer, 1954'te Nobel Edebiyat Ödülünü kazandı.

Daha sonraki yıllarda Peru'ya, İspanya'ya, Afrika'ya geziler yaptı. 1960 yılında psikolojik sorunları nedeniyle Minnesota'da bir kliniğe yatırıldı ve kendisine elektro şok tedavisi (elektro-konvülsif terapi) uygulandı. Konulan teşhis İngilizce dilinden tıp literatüründe "bipolar disorder" (çift kutuplu rahatsızlık) denilen ya da yaygın adlandırma ile "manik depresif" adı verilen --kişinin ruhsal durumunun uçtan uca savrulduğu, inişli çıkışlı-- düzensizlikti. Fakat benim o sıralarda okuduğum bir haber yazarın şeker hastalığından dolayı gözlerinin kör olmaya yüz tutmasının depresyona yol açtığı şeklindeydi.

Uygulama öncesinde biyografi yazarına şu sözleri söyledi: "Kafamı harabeye çevirip, biricik sermayem olan belleğimi silmenin ve beni devre dışı bırakmanın ne anlamı var? Yapılacak olan parlak bir tedavi ama hastayı kaybedeceğiz." "

1961'de taburcu edildi. 2 Temmuz 1961'de Idaho'daki evinde oturduğu yerde çiftesini dizleri arasına aldı, namluyu çenesinin altına dayadı ve tetiğe bastı.

Hemingway'in eserlerinin sinema uyarlamaları

Yazarın eserlerinden yapılan sinema ve televizyon uyarlamalarının bir listesi aşağıdadır. Bu listede sinema ve TV filmleri yer almaktadır, ancak TV dizileri hariç tutulmuştur.

Eserin Adı,	Yılı	Filmin adı-yılı	Yönetmen	Baş Roller
A Farewell to Arms (Sıhahlara Veda, roman)	1929	1932-A Farewell to Arms	Frank Borzage	Gary Cooper Helen Hayes.
For Whom the Bell Tolls Çanlar kimin için çalıyor? roman	1940	1943-For Whom the Bell Tolls	Sam Wood	Gary Cooper, Ingrid Bergman, Akim Tamiroff
To Have and Have Not (Ya Hep, Ya Hiç, roman)	1937	1944-To Have and Have Not	Howard Hawks	Humphrey Bogart, Lauren Bacall
The Killers (öykü)	1927	1946-The Killers	Robert Siodmak	Burt Lancaster Ava Gardner Edmond O'Brien
The Short Happy Life of Francis Macomber (Francis Macomber'in Kısa Mutlu Yaşamı, öykü)	1935	1947-The Macomber Affair	Zoltan Korda	Gregory Peck, Joan Bennett, Robert Preston.
To Have and Have Not (Ya Hep, Ya Hiç, roman)	1937	1950-The Breaking Point	Michael Curtiz	John Garfield Patricia Neal

My Old Man (Babam, öykü)		1950-Under My Skin	Jean Negulesco	John Garfield, Micheline Presle
The Snows of Kilimanjaro (Kilimanjaro'nun Karları, öykü)	1936	1952-The Snows of Kilimanjaro	Henry King	Ava Gardner, Gregory Peck Susan Hayward Ava Gardner.
The Sun Also Rises (Güneş de Doğar, roman)	1926	1957- The Sun Also Rises,	Henry King	Tyrone Power Ava Gardner Mel Ferrer Errol Flynn ve Eddie Albert.
A Farewell to Arms (Silahlara Veda, roman)	1929	1957-A Farewell to Arms	Charles Vidor ve John Huston	Rock Hudson Jennifer Jones Vittorio De Sica
The Old Man and the Sea (İhtiyar Adam ve Deniz, roman)	1952	1958-The Old Man and the Sea	John Sturges	Spencer Tracy
To Have and Have Not (Ya Hep, Ya Hiç, roman)	1937	1958-The Gun Runners		Don Siegel Audie Murphy Everett Sloane Eddie Albert
The Nick Adams Stories (Nick Adams Öyküleri, öykü kitabı)	1972			
Hemingway's Adventures of a (Genç Bir Adamın Serüvenleri)	1962	1962-Young Man	Martin Ritt	Richard Beymer
The Killers (Katiller, öykü)	1927	1964-The Killers	Don Siegel	Lee Marvin
For Whom the Bell Tolls (Çanlar Kimin İçin Çalıyor? roman)	1940	1965-For Whom the Bell Tolls (TV filmi, BBC)	Rex Tucker	
Islands in the Stream (Akıntı Adaları, roman) ölümünden sonra	1970	1977-Islands in the Stream	Franklin J. Schaffner	George C. Scott
My Old Man (Babam, öykü) McNichol		1979-My Old Man (TV filmi)	John Erman	Warren Oates, Kristy
The Sun Also Rises (Güneş de Doğar, roman)	1926	1984-The Sun Also Rises (TV Filmi)	J. Goldstone	Hart Bochner, Jane Seymour, Robert Carradine
Three Day Blow (Fırtına Üç Gün Sürdü, öykü)		1981-Best of Friends (TV Filmi)	Ron Satlof	Peter Graves Alex Cord
The Old Man and the Sea (İhtiyar Adam ve Deniz, roman)	1952	1990-The Old Man and the Sea (TV Filmi)	Jud Taylor	Anthony Quinn
Hills Like White Elephants (Beyaz Filler Gibi Tepeler, öykü)	1938	1990-Women and Men: Stories of Seduction (TV Filmi)	Tony Richardson (bölüm)	
The Old Man and the Sea (İhtiyar Adam ve Deniz, roman)	1952	1999-The Old Man and the Sea	Aleksandr Petrov	
The Killers (Katiller, öykü)	1927	2007-Bokser ide u raj (Sırbistan)	Nikola Lezaic	
A Clean, Well-Lighted Place (Temiz, İyi Aydınlatılmış Bir Yer, öykü)	1938	2008-A Clean, Well-Lighted Place	Joe Ciaravino	John Henley TJ Cheslea
The Garden of Eden (Cennet Bahçesi, roman) ölümünden sonra	1986	2008-The Garden of Eden	John Irvin	Jack Huston Carmen Maura Mena Suvari
Hills Like White Elephants (Beyaz Filler Gibi Tepeler, öykü)	1938	2008-Gifts Like White Elephants	Benjamin Garst	Luke Sorge
The Killers (öykü)	1927	2008-The Killers	J. Riehl	Steven Barker

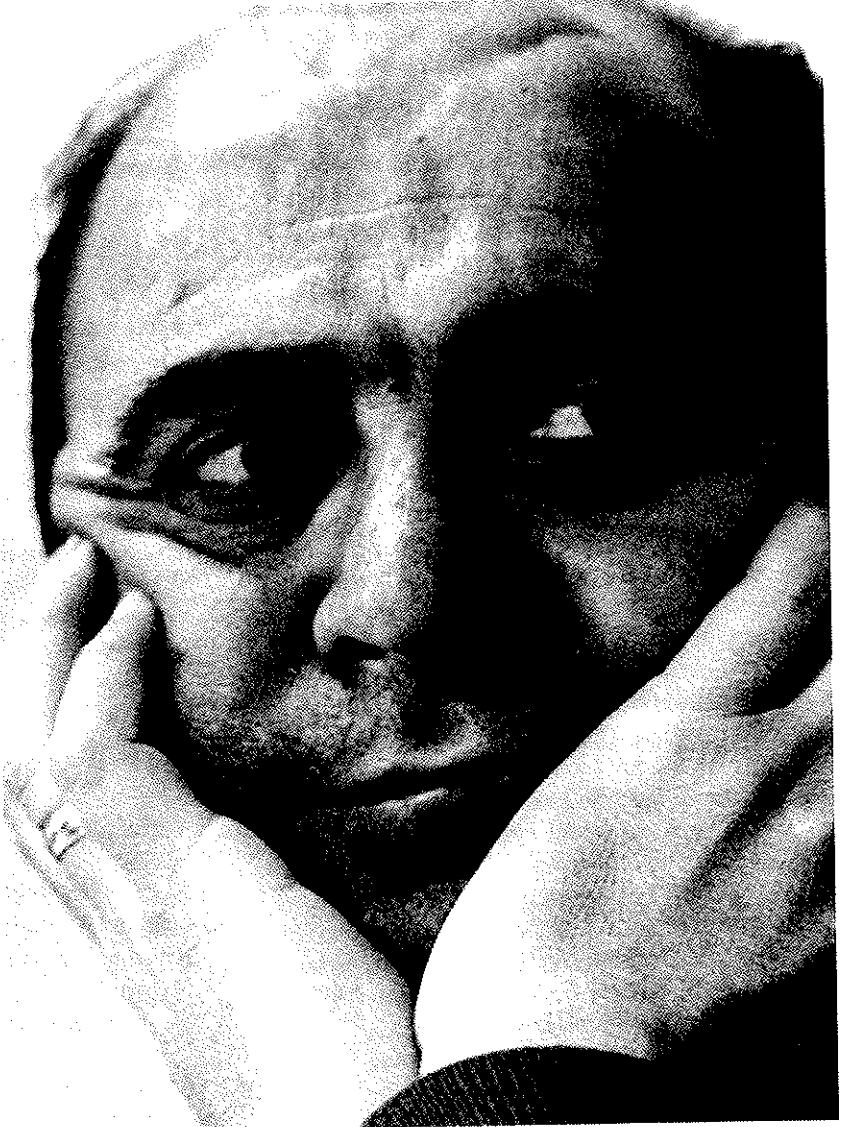
Ahmet Arif'in anısına

Ahmed Arif 1927'de Diyarbakır'ın Xancepek (Hancepek) Mahallesi'nde doğdu. Xancepek Diyarbakır'ın çok kültürlü yapısının en karakteristik semtiydi. Ermeni tehcirine ve müteakip göçlere rağmen Ermenilerin, Süryanilerin, Keldanilerin, Türklerin, Kürtlerin, Yezidilerin, Muha-cirlerin, Boşnakların, Arnavutların --İsrail Devleti kurulmadan önce-- Yahudilerin bir arada yaşadıkları ve Mıgırdıç Magosyan'ın "Gavur Mahallesi" kitabında pek güzel betimlediği toplumsal yapıdaydı. Bu çoğulcu insan ilişkilerinin küçük Ahmed'in kültürel ve zihinsel şekillenmesinde payı olduğu muhakkaktır, zaten kendisinin de babası Kerküklü Türkmen, annesi Kürttü.

Diyarbakır Lisesi'ni bitirdi (lisenin adı sonradan Ziyagökalp Lisesi olarak değiştirilmiştir). Yüksek öğrenimine Ankara Dil ve Tarih, Coğrafya Fakültesi Felsefe Bölümünde başladı 1950'de TCK 141. Maddeden (Komünist örgüt suçundan) tutuklandı, 1952'de gene aynı maddeden 2 yıl hapiste kaldı.

Diyarbakır'ın seçkin aydınlarından -ve Hatip Dicle'den 45 yıl önce Haziran 1966 Kısmi Senato Yenileme seçimlerinin hemen öncesinde Türkiye İşçi Partisi Senatör Adaylığı Yargıtay'ın verdiği ceza onama kararıyla YSK tarafından iptal edilen-- Hukuk Doktoru Canip Yıldırım arkadaşı Ahmed Arif'in gözaltı çileleri için şöyle diyor:

"Dünyanın en inatçı adamıydı. Poliste kendisine korkunç işkenceler yapılmıştır. "Bir şiirini oku" demişler, okumamış da. "Beni öyle dövdüler

ki! Polis bir dövdü, dövdü. Sonra istasyonun oradaki stadyum var ya, o stada atıldılar. Orda kaç gün öyle, ölü durumda kaldım, çöpçüler gelip beni oradan kaldırdılar" der. — Ahmed Arif'e yapılan işkence, hiç kimseye yapılmamıştır. Çünkü, Ahmed Arif, kendisine küfür edildiği zaman, aynı şekilde polise karşılık veren bir tip. Babasına, anasına karşı çok saygısı var. Polis ne söylüyorsa, o da aynı yanıtı veriyormuş gücü yettiği kadar." (Esmer Dergisi, Haziran 2005.)

AHMED ARİF

1968-2008
40. YIL
ÖZEL BASIMI

HASRETİNDEN PRANGALAR

İlk şiirlerini 1948-1954 arasında Yeryüzü, Beraber, Seçilmiş Hikâyeler, Yeni Ufuklar, Kaynak dergilerinde yayınlanan şiirleriyle ortaya koydu. Türkiye'de Şiir kimse'nin karnını doyurmadığı için hayatını önce teknik ressam olarak, sonra Ankara gazeteslerinde musahhih

(düzeltmen) ve redaktör çalıştı. 1961'de Aziz Nesin'in Ankara'da çıkarmaya başladığı günlük Öncü Gazetesinde görev yaptı. Daha sonra başka Ankara gazetelerinde çalıştı.

Uzun süre şiir yayınlamadığı yıllarda yazdığı ve arkadaşlarına verdiği bazı şiirler elden ele dolaşır, edebiyatseverler yeni bir şiirini okumak için can atarlardı.

Ahmed Arif 1967'de Aynur Hanım'la evlendi. Doğan oğullarına Filinta adını koydular. Aynı yıl şiirlerini Hasretinden Prangalar Eskittim kitabında topladı ve kitap olağanüstü ilgi gördü, yılda bir kaç baskı yapıyordu, bugüne değin Türkiye'de en fazla basılmış şiir kitabıdır.

Şiirde önemli bir yer tutan imgeyi özgün bir biçimde kullanmış, toplumsal gerçekçiliği Anadolu'yla ve özellikle Diyarbakır Türkçesiyle yoğurmuş, ona coşku, hüznün, hasret ve sevdâ sözcükleriyle lirizm ve derinlik kazandırmıştır.

Şiirleri arasında siyasi nitelikli bir toplu cınayete dayanan "33 Kurşun" şiiri Özalp'ta -İsmet İnönü ve Fevzi Çakmak'ın talimatıyla-33 Kürt köylüsünü açık arazide kurşuna dizme emri veren Mustafa Muğlalı katliamını kurbanlarına bir ağıt niteliğindedir. (sadece bir kişi öldü sanılarak orada bırakılmış ve kaçarak kurtulmuştur.)

Ahmed Arif 2 Haziran 1991'de aramızdan. Bu kısa saygı yazısını 20. Ölüm Yıldönümünde ve 12 Haziran seçimleri sonrasındaki haksızlıkların Diyarbakır ve Kuzey Kürt Coğrafyası güncelliğinde yayımlıyoruz.

Cemal Süreya'ya yazdığı mektuplar ölümünden sonra 1992'de yayınlandı, oğlu heykeltıraş Filinta Önal babasının gençlik şiirlerini "Yurdum Benim Şahdamarım" adıyla 2003'te yayınladı. Ahmed Arif'in şiirleri Kırmancı ve Zazaki'ye çevrilmiştir.

Yaşamı ve sanatı hakkında bilgi edinmek isteyenler için Karanfil ve Pranga, Ahmet Oktay,

(Metis Y., İstanbul, 1990) adlı kitabı salık veririz. Ayrıca Muzaffer İlhan Erdost'un Üç Şair isimli kitabının bir bölümü Ahmed Arif'e ayrılmıştır.

"Vurulmuşum

Düşüm, gecelerden kara
Bir hayra yoranım çıkmaz
Canım alırlar ecelsiz
Sığdıramam kitaplara
Şifre buyurmuş bir paşa
Vurulmuşum hiç sorgusuz, yargısız
Kırvem, hallarımı aynı böyle yaz
Rivayet sanılır belki
Gül memeler değil
Domdom kurşunu
Paramparça ağızımdaki...

(...)

Kırvemiz, kardeşiz, kanla bağılyız
Karşıyaka köyleri, obalarıyla
Kız alıp vermişiz yüzyıllar boyu,
Komşuyuz yaka yakaya
Birbirine karışır tavuklarımız
Bilmezlikten değil,
Fıkıralıktan
Pasaporta ısınmamış içimiz
Budur katlimize sebep suçumuz,
Gayrı eşkıyaya çıkar adımız
Kaçakçıya
Soyguncuya
Hayına

(...)

Vurun ulan,
Vurun,
Ben kolay ölmem.
Ocakta küllenmiş közüm,
Karnımda sözüm var
Haldan bilene."

(33 Kurşun'dan)

"Açar,
Kan kırmızı yediverenler
Ve kar yağar bir yandan,
Savrulur Karacadağ,
Savrulur zozan...
Bak, bıyığım buz tuttu,
Üşüyorum da
Zemheri de uzadıkça uzadı,
Seni, baharmışın gibi düşünüyorum,
Seni, Diyarbakır gibi,
Nelere, nelere baskın gelmez ki
Seni düşünmenin tadı...

Hamravat suyu dondu,
 Diclede dört parmak buz,
 Biz kuyudan işliyoruz kaba - kacağa,
 Çayı kardan demliyoruz.
 Anam sır gibi saklar siyatiğini,
 "Yel" der, "Baharın geçer".
 Bacım, ikicanlı, ağır,
 Güzel kızdır, bilirsin.
 İlki bu, bir yandan saklı utanır
 Ve bir yandan korkar
 Ölürtüm deyi.
 Bir can daha çoğalacağız bu kış.
 Bebeğim, neremde saklayım seni?
 Hoş gelir,
 Safa gelir,
 Ahmed Arif'in yeğeni..."
 (Diyarbakir: Kalesi'nden Notlar'dan)

"Tekmil ufuklar kışladı
 Dört yön, onaştı rüzgar
 Ve yedi iklim beş kıta
 Kar altındadır.
 Kavuşmak ilmindeyiz bütün fasıllar

Ray, asfalt, şose, makadam
 Benim sarp yolum, patikam
 Toros, Anti-toros ve asi Fırat
 Tütün, pamuk, buğday ovaları, çeltikler
 Vatanım boylu boyunca
 Kar altındadır.
 Doğuşenler de var bu havalarda
 El, ayak buz kesmiş, yürek cehennem
 Ümit, öfkeli ve mahzun
 Ümit, sapına kadar namuslu
 Dağlara çekilmiş
 Kar altındadır.
 Şarkılar bilirim çığ tutmuş
 Resimler, heykeller, destanlar
 Usta ellerin yapısı
 Kolsuz, yarı çıplak Venüs
 Trans-nonain sokağı
 Garcia Lorca'nın mezarı,
 Ve gözbebekleri Pierre Curie'nin
 Kar altındadır.
 (...)

Karanfil sokağında bir camlı bahçe
 Camlı bahçe içre bir çini sakı
 Bir dal süzülür mavide
 Al - al bir yangın şarkısı,
 Bakmayın saksıda boy verdiğine
 Kökü Altındağ'da, İncesu'dadır.
 (Karanfil Sokağı'ndan)

"Genç bayraklar vardır,
 Barış düşünür,
 Kuyularda işçi, mavilikleri.
 Ben hepsini
 düşünürüm,
 Yirmidört saat
 Ve seni düşünürüm,
 Karanlık, hırslı...
 Seni, cihanların aziz meyvası.
 İlan-ı aşk makamından bir mısra,
 Yeşerip, kımıldar içimde,
 Düşer aklıma gözlerin...
 (Merhaba şiirinden)

İÇERDE
 Haberin var mı taş duvar?
 Demir kapı, kör pencere,
 Yastığım, ranzam, zincirim,
 Uğruna ölümlere gidip geldiğim,
 Zulamdaki mahzun resim,
 Haberin var mı?
 Görüşmecim, yeşil soğan göndermiş,
 Karanfil kokuyor cıgaram
 Dağlarına bahar gelmiş memleketimin

Aradığını uzaklarda bulan ressam

Paul Gauguin

Ayfer Coşkun

Yıl 1895. Yeniden Tahiti...Artık bu sondur, dönüşü yoktur. Çok yoğun bir tempoda çalışmaktadır ve o en ünlü tablosunu 1897'de bitirir.

"Nereden Geliyoruz? Kimiz? Nereye Gidiyoruz?"

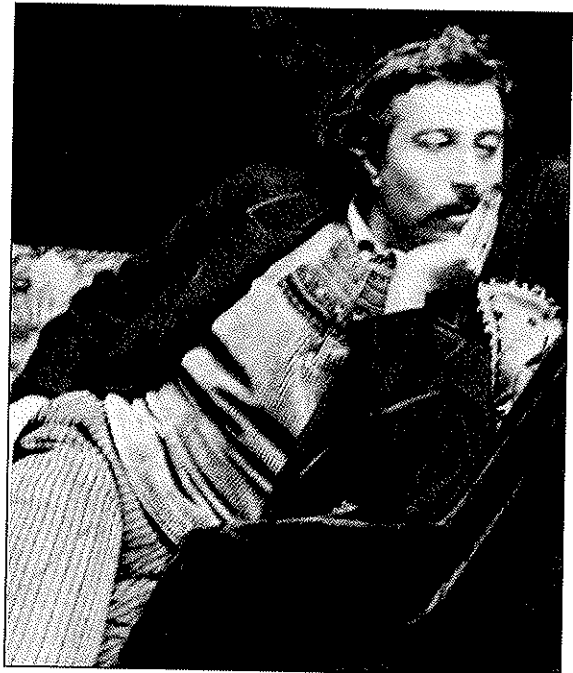
Nereden geliyoruz, kimiz, nereye gidiyoruz?" O hep bu soruları yöneltmiş miydi kendisine ve başkalarına? Yöneltmiş olmalı. Çünkü sanat yaşamı boyunca denemelerden kaçınmamış, araştırmalar yapmıştır. Hatta bu nedenle aralıksız yolculuklar yapmayı da sürdürmüştür. Başta Bretagne, Danimarka, Martinik ve Tahiti olmak üzere, Fransa'da birçok kent ve küçük kasabaya gitmiş, kalmış ve oralarda resim yapmıştır. Sonra bir gün yaşadığı ülke ve kültür ortamında tıkanıldığını hissettiğinde de, kendisini uzak diyarlara, Tahiti'ye atmıştır. Öylesine bir atış değildi bu. Avrupa'nın tıkanıldığını inandığı, uygarlığına çare aramak da vardır belki. Bu çareninse tarihin gerilerinde, ilkel verilerde bulunacağına inanmaktadır. İlk başvuru kaynağı da eski Yunan değil, Mısır'dır artık. Zamanla Avrupa'nın eski Yunan sanatını tek kaynak olarak algılamasının yanlış olduğuna iyice inanacaktır ki, böyle düşünenler de artacaktır.

1868'de Paris'te dünyaya gelen Gauguin'in babası Fransız, annesi ise Peru'luydu. Erken yaşlarda resim sanatına ilgi duysa da, bu alandaki çalışmalarına oldukça geç başladı. On yedi yaşındayken denizyollarında iş buldu ama birkaç yıl sonra ayrıldı oradan. Danimarkalı bir kadınla evliliğinden beş çocuğu oldu. Bu arada yine devlet memuru olarak borsada çalışırken bir arkadaşının öneri ve yüreklendirmesiyle resim yapmaya başladı. Colarossi Akademisi'ne kaydoldu, bu çalışmaları sırasında bazı ressamlarla tanışma fırsatını buldu. Özellikle Pissaro onu yönlendirmede ve tanınmasında yardımcı oldu.

Başlangıçta resimlerini izlenimci anlayışla yapmaktaydı ve 1879'dan itibaren birkaç yıl izlenimcilerin sergilerine katıldı. Bu döneminde daha çok donuk bir renk uyumunu tercih ediyordu.

1883'de işinden ayrılınca, maddi durumu bozuldu ve eşi çocuklarını alarak Danimarka'ya gitti. Gauguin bir süre daha Paris'te kaldıktan sonra, Bretagne'da bir köye yerleşti. Burada da resim yapmayı sürdürürken, özellikle kullandığı renklerde değişim gözlenir. Artık daha saf renkler kullanmaktaydı. 1887'den sonra İzlenimciliği yavaş yavaş terketti. Artık başka arayışlar içindeydi. O sıralarda şunları yazıyordu bir makalesinde:

"Kitle halinde ve sadeleştirilmiş biçimler, yüzeyde kalan bir renk sürme, biçimleri birbirlerinden sert konturlarla ayırma, ışıksızlık ve gölgesizlik, çizgi ve renkte soyutlama, doğa karşısında hürriyet."

Paul Gauguin-1891

Bu arayışlar sırasında şunu da söylemiştir: "Sanat kendini sembollerle anlatan evrensel bir dildir."

Bu söylemlerle de kalmamış, bir yandan resmin müzikal döneme girdiğini savlarken, bir yandan da: "Ben olanaklı olduğu oranda doğanın bize yansıttığı her şeyden uzaklaşmak istiyorum." diye eklemiştir.

1888-89 tarihini taşıyan "Vaazdan Sonra Hayal" isimli tablosu, değişimin en belirgin örneğidir. Bununla başlayarak renkleri kullanmada gerçekliği aramıyordu artık. Bu çalışmalarında renk anlayışındaki değişim, saf renklere yönelişi, anlatımına güç katmıştır ve içeriğini daha belirgin hale getirmiştir. Bu da dışa vurumcuları etkileyip, onların yollarını açmıştır.

Gauguin'in zaman içinde adının birlikte anıldığı Van Gogh'la tanışması, sanat anlayışına katkıda bulunmuştur kuşkusuz. Japon baskılarıyla tanışması onun sayesinde. Bir süre Arles'te birlikte de kalmışlardır. Ne yazık ki dostlukları büyük bir kavgayla son bulmuştur. Ama onun arayışları ve yeni sanatçılarla tanışması sürmektedir. Bir Martinik yolculuğundan dönüşünde sekiz ressamla birlikte "Pont-Aven" grubunu kurdular. Bir hayli de övgü aldılar. Bu sıralarda Gauguin'in açtığı kişisel sergi de büyük ilgi gördü ve ona hatırı sayılır miktarda para kazandırdı. Bunu fırsat bilerek, 1891 yılında ilk kez Tahiti'ye gitmeğe karar verdi. Orada ilkellikle tanışıp, bunu resmine yansıtmaya çalışırken, bir taraftan da, oralara çoktan ulaşmış Avrupalıların o uygarlığı yok etmelerine karşı kendince savaş veriyordu.

Tahiti'deki yapıtları, aradığını orada bulduğunu gözler önüne sermektedir. Dostu Daniel de Monfreid: "O, henüz ilkel gelenekleri içinde yaşayan ülkelerde, bizim son derece uygarlaşmış toplumumuzdan tamamen farklı bir çevre ve atmosfere bulaşmıştı." diye yazmıştı.

Oraya tam ısınmıştı ki, maddi sıkıntıları yine baş gösterdi. Parası tükenince, 1893'de tekrar Paris'e döndü. Bir taraftan resim yaparken, iki de kitap yazdı. Bu kitaplardan Noa-Noa'da çizimleri de yer almaktaydı. Gauguin'in bir başka eser verdiği alan da heykeldi. Bunların büyük bölümü Tahiti sanatından esinlendiği, daha çok ağaçtan yapılmış olanlardır ki dışa vurumcu bir anlayışı yansıtmaktadırlar. Heykellerinin içinde, belki de ilklerinden, mermer bir büst karısına aittir. Bu heykelle ilgili olarak karısına yazdığı mektupta şöyle yazmaktadır:

"Hatırlarsın, benim içimde iki natür vardır."

Gauguin sanat yaşamında dinsel temalara pek girmemiştir. 1889'da yaptığı "Sarı İsa" bir ilktir. Bir de "Yeşil İsa" vardır aynı tarihlerde gerçekleşirdiği. Ayrıca "Sarı İsa" tablosunun önünde ken-

di portresini de yapmıştır. Bunların dışında ilginç bilinen tablolarının dışında bir yapıtı da "Sembolist Olun!" isimli karikatür portredir.

Yıl 1895. Yeniden Tahiti... Artık bu sondur, dönüşü yoktur. Çok yoğun bir tempoda çalışmaktadır ve o en ünlü tablosunu 1897'de bitirir. "Nereden Geliyoruz? Kimiz? Nereye Gidiyoruz?" 141cmx377cm boyutundaki bu tabloya başladığında oldukça rahatsızdır. En sevdiği kızı Aline'in ölümü onu iyice sarsmıştır. Bu arada bir de intihar girişiminde bulunmuştur. Ayrıca sıkça yaşadığı maddi sorunlar içindedir. Ama bütün bu olumsuzluklara karşın tabloyu tamamlamıştır.

Gauguin tablonun üst köşesine sıraladığı o soruları yarattığı figürlerden hiçbirinin sormadığına emin gibi. Her biri kendi havasında yaşayıp gidiyor. Kimi günışığının altında, kimi gölgede meyvelerini yiyip, sohbet ederek yaşamını sürdürüyor. O soruları kime sormuş olabilir?...

Tahiti ile ilgili resimlerinde pek model sıkıntısı çekmediği söylenebilir. Tabii doğanın da en doku-nulmamışdır oradaki. Bu tablolara genellikle yerel dilde isimler yazmaktaydı. Gauguin'in verdiği isimler de oldukça ilginç.

"Aşık olun, mutlu olacaksınız.", "Nereye gidiyorsun?", "Vahşi Nağmeler", "Ölümlerin ruhu gözlüyor", "Ne zaman evleniyorsun?"

Gauguin'in bazı tabloları kendisinden önceki bazı ressamların yaptıklarıyla konu olarak benzerlik ya da çok yakınlık göstermektedir. Bunların karşılaştırılmalarında onun özneliliğini daha net olarak görme şansı elde edilebilir. Örneğin 1889'da bir deniz kıyısında çalışan kadınların konu edildiği tablosu, Millet'in tarlada çalışan, sırtlarında yük taşıyan kadınları tablosuyla karşılaştırıldığında, aradaki gerek renk ve gerekse biçim açısından farklılıklar görülmektedir. 1891 tarihini taşıyan "Bekaretin Kaybı" tablosundaki genç kız tablosu da benzeri bir çok tablodan farklıdır. Renkler son derece saf ve keskin çizgilerle ayrılmışlar.

Gauguin'in iniş çıkışlarla dolu kısa denebilecek yaşamı 3 Mayıs 1903 tarihinde Maquises Adalarında yoksulluk içinde son buldu. Bir dönem yaratmış, ismi Van Gogh ve Cezanne'la birlikte anılmıştı ama o böyle bir yaşamı tercih etmişti. Ölümünden sonra ise tablolarının değeri birden artırmıştı.

KAYNAKÇA:

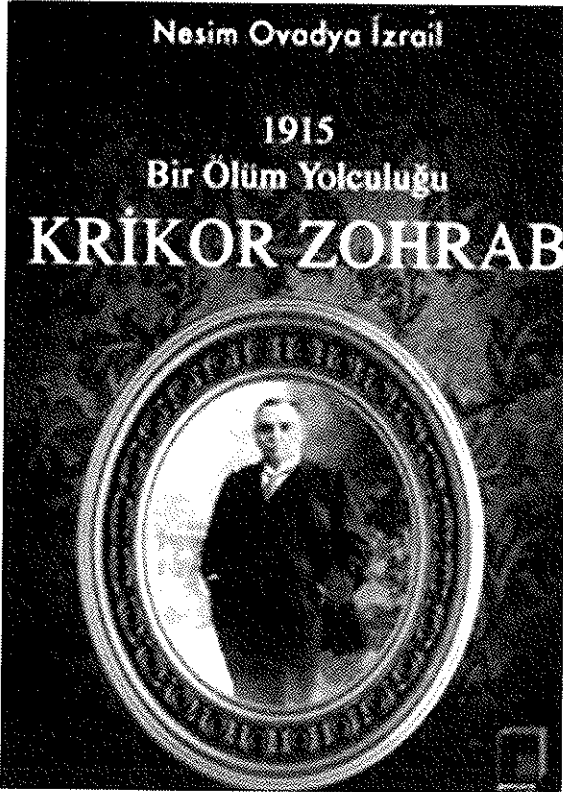
- 1- Sanatın Öyküsü: E.H. Gombrich
- 2- Encyclopedie Peinture: Dominique Spiess
- 3- Paul Gauguin: Alan Bowness
- 4- Büyük Ressamlar ve Heykeltraşlar: Zahir Güvemli

Ayfer Coşkun, Pariste ve İstanbul'da yaşayan bir öykü yazarı ve sanat eleştirmeni... Bir Yanım Hüznün başlıklı son kitabında, çok farklı damıtılmış anları yakalamamızı sağlıyor. Bunlar Türkiye'den Parise, Paristen Türkiye'ye uzanan yansımalar, geri dönüşler, anı geçişmeleri.

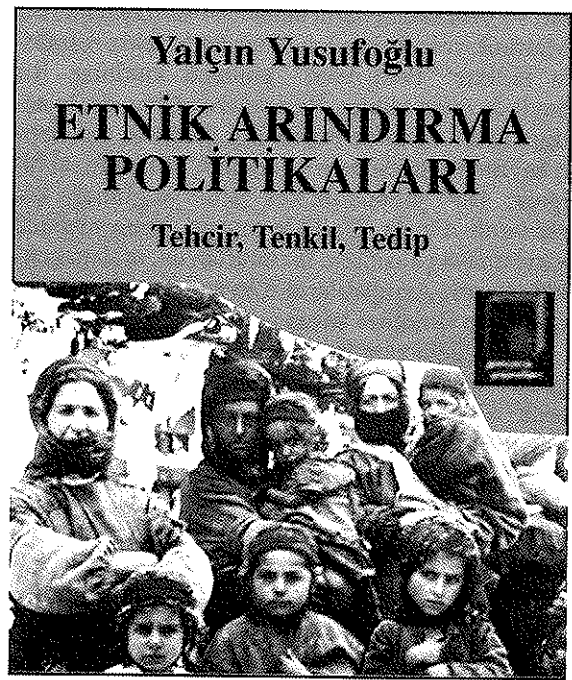
Daha önce 12 Eylül tutsak, kadın ve çocuklarından tutamlar sunan yazar, oradan taşra yaşantısına sıçrarken, bu kez de sürgünü yansıtıyor bizlere.

(Ayfer Coşkun,
Bir Yanım Hüznün, öyküler, 152 sayfa,
Belge Yayınları 2011,
ISBN 978-975-344-062-2, 10 TL)

Meclis-i Mebusan üyesi Ermeni mebuslardandır, Taşnaksutyun'un önde gelen simalarından biridir. İttihatçı Taşnak ittifakının mimarlarından. Dönem siyasetinin etkin aktörüdür.

Talat Paşa ile yakın dosttur. 1914 yılında Ermeni toplumunun otonom hakları konusundaki reformların uygulanması yönünde baskın çalışmaları vardır. Parlak biyografisi dönem tarihine ışık tutar. (Pencere Yayınları 520 sf.)

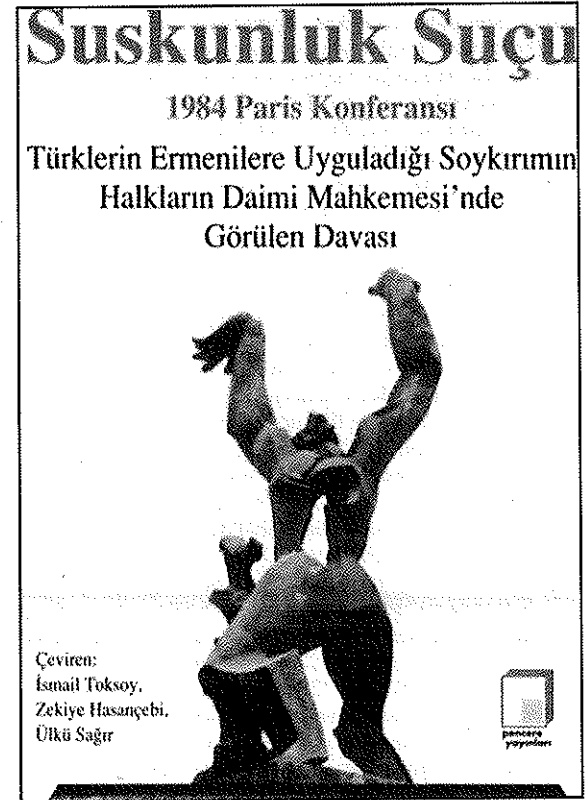
Çok milliyetli, çok etnili Osmanlı İmparatorluğundan Türkiye Cumhuriyetine geçilirken tek millet, tek devlet, tek din, tek mezhep politikası izlendi. Bunun da yöntemi tehcirdi, tenkilidi, tedipti. Kitap adı geçen tekleştirme uygulamalarını ele alıyor.

(ISBN 978-605-4049-40-0,
Pencere Yayınları, İstanbul, Mayıs 2011,
Osmanağa Mah., Pavlonya Sok.,
Nuhoğlu İşhanı 10/8,
Kadıköy, İstanbul 0216 414 64 41.)

1918-1923 arasında, hemen bütün Avrupa, ama özellikle Almanya Sovyet ya da Konsey türü bir işçi devrimine gebelik halini gösteren "devrimci durum" yaşamıştır. Yaşanan devrimci durumdan bir işçi devrimi çıkarmak ve işçi iktidarı kurmak bakımından siyasi koşulların en uygun olduğu ülke Almanya olduğu için devrim şansının burada kaçırıldığı inancı çok yaygındır. Dünyanın en güçlü işçi partisi Alman Sosyal Demokrat Partisi'dir, başında da dönemin en parlak marksist kuramcısı Kautsky bulunmaktadır. Almaya'da devrim fırsatının kaçırılması aynı zamanda en azından bir Avrupa işçi devrimi fırsatının kaçırılması olarak ele alındığı için, günümüze kadar Marksistler arasında önemli bir tartışma konusu olmuştur. Lenin tarihin bu "en büyük günah"ını, kendisine "dönek" diyerek Kautsky'nin sırtına yüklemiştir. Lenin'in bu tutumu genel olarak haksızlık ve saldırganlık olarak değerlendirilmiştir. Chris Harman'ın kitabı dönemin Almanyası'nı adeta bir belgesel gibi önümüze koyuyor ve Lenin'i haklı bulmamak imkansız. (Pencere Yayınları 400 sf. Çeviren Cengiz Alğan)

"Ermeni Soykırımı" tezinin siyasi platformda kabul görmesi genel olarak son yirmi yılın olayıdır ve Ermeni Diasporası denilen ama kurumsal tanımını net olarak yapamadığımız bir olgunun siyasi başarısı olarak açıklanır. Böylece devletlere, hükümetlere, siyasi partilere ve bunların Türkiye üzerine güttükleri niyet ve hesaplara bağlanır. Oysa gerçek durum farklıdır. Osmanlı Ermeni Olayı'na sivil toplumdan da bakılmıştır. En yakından ve aynı zamanda yargılayıcı bakış 1984 Paris Konferansı adıyla ortaya konulmuştur. Konferans'ta Osmanlı Ermeni Tehciri, o güne kadar oluşmuş uluslararası "soykırım hukuku" açısından, Nürnberg Mahkemesi titizliğinde ele alınmış, hatta Nazilerin uyguladığı Yahudi Soykırımı ile aynı boylam içinde irdelenmiştir. Konferans kendini "Daimi Halk Mahkemesi" olarak adlandırmıştır. Avrupa'nın değişik ülkelerinden saygın akademisyen, siyasetçi, diplomat, hukukçularından oluşmuştur. Vardığı sonuç "soykırım"dır, unutturulması, örneğin bugün Kürtlere uygulanan muamelenin de nedeni olarak gösterilmiştir. (Pencere Yayınları 350 Sf. Çevirenler: İsmail Teksoy, Zekiye Hasançebi, Ülkü Sağır)

İNTER NET 'te KIZILCIK TURU

Haziran ayının sonu Avrupa'nın iki ucunda sıcak geçti: İngiltere'de 750 bin memur ve öğretmen emeklilik haklarının budanması-na karşı bir günlük iş bıraktı, sokağa döktü. Bir buçuk yıldır bitmek bilmeyen kemer sıkma önlemlerini yüzbinlerin meydanla-ra çıkarak, onlarca kez greve giderek protesto ettiği Yunanistan'da, 2,5 milyon üyeli sendikaların düzenlediği 48 saatlik genel grev hayatı durdurdu. Ekonomik krizin faturasını halklara çıkaran, 110 milyar avroluk "yardım"ın son dilimi için 50 milyar avroluk özelleştirmeyi, kamuda %20, emekli maaşlarında %10 kesintiyi, asgari ücrete vergiyi şart koşan IMF-AB-Avrupa Merkez Banka-sı "troyka"sının tehditleri ve muhalefete "ulusal birlik" çağrılarıyla hükümet, halkın %80'inin karşı çıktığı önlemleri meclisten kıl payı geçirdi. Bir komünist vekilin deyişiyle "işçiler cehenneminin" taşları 120 milyar avroluk yeni bir paketle döşenirken işsizli-ğin %16'yı bulduğu, halkın dörtte birinin yoksulluk sınırının altında yaşadığı, kırk yıldır iktidarı paylaşan PASOK ve ND'nin iti-barının yerlerde süründüğü Yunanistan'da sular durulmayacak. PAME'li işçilerse Akropolis'ten "Halklar güçlüdür, asla teslim ol-mazlar. Örgütünün, karşı saldırıya geçin!" yalnızca Yunan halkına seslenmedi. Türkiye'de Haziran ortasında, savaşın, baskının, ekonomik krizlerin yol açtığı zorunlu göç (GÖÇ-DER'e göre 1990'larda 3 bin 438 köy askerlerce boşaltılarak 4-4,5 milyon Kürt yerinden edildi) ve "düzensiz göçmen" (resmi verilere göre her yıl onbinlerce kaçak yabancı yakalanıyor; zorla ya da her türlü haktan yoksun çalıştırılanların sayısı ise belirsiz) sorunlarına Suriye'den kağan ve Hatay'da çadırlarda yaşamlarını sürdürmeye çalışan -şimdilik- 10 bin mültecinin dramı eklendi. İnternet turu ilgili siterlerdeydi:

www.kke.gr, inter.kke.gr

(Yunanistan Komünist Partisi, Yunanca, İngi-lizce, vb.)

Yunanistan Komünist Partisi 1918'de (Sosyalist İşçi Partisi adıyla) kuruldu. 1974'e kadar kısa sürelerle legal çalışabi-len YKP'nin nihai hedefi, "kapitalizmin

bertaraf edilmesiyle Yunan toplumunun devrimci dönüşü-mü, sosyalizmin ve komünizmin inşası"ydı. Parti, emper-yalist bir müdahale olarak gördüğü Yunan ordusunun 1919-1922 "Küçük Asya" seferine cephede ve ülkede kar-şı çıktı. Sosyal muhalefetin yükseldiği 1936'da iktidarı ele geçiren General Metaksas diktatörlüğünde komünistler tutuklandı, çorak adalara sürüldü. 1940'da faşist İtalya'nın, 1941'de Nazi Almanyası'nın işgaline karşı örgütlediği EAM/ELAS cephesi ve ordusuyla direnişin başını çekti. (EAM'a 7,5 milyon nüfusun 1,8 milyonu, ELAS'a yedek-lerle birlikte 80 bin savaşçı katılacaktı.) 1944'de ülkenin büyük bölümüne hâkimken, Müttefikler arası anlaşmalar-la ülkeye gelen İngiliz askerleriyle ve destekledikleri geri-ci güçlerle çatışmalar başladı. ELAS'ın 1945'de silah bır-akması ardından monarko-faşist çetelerin terörü ve Soğuk Savaş'ın ilânıyla YKP, Ekim 1946'da Yunanistan Demok-ratik Ordusu'nu (DSE) kurdu. İngiltere'nin ve sonrasında ABD ile Başkan Truman'ın desteklediği hükümete karşı giriştiği üç yıllık iç savaşın yitilmesiyle DSE saflarında-ki 40 bin kişi toplama kamplarına gönderildi, 65 bini sos-yalist ülkelere iltica etti. Baskılara rağmen (1952'de DSE siyasi komiseri Nikos Beloyannis ve yoldaşları, sonradan biri 1967-74 Albaylar Cuntası'nın başına geçecek askeri heyetçe idama mahkûm edildi.) Parti bu dönemde ülkenin ABD ve NATO'nun askeri üssü haline getirilmesine, AET'ye girmesine, Kore Savaşı'na, nükleer silahlanmaya karşı çıkarak Cunta'nın Kasım 1973'de Atina Politeknik Üniversitesi isyanı, 1974 Kıbrıs olayları vb. ile devrilme-sine yol açacak direnişte aktif rol oynadı. 1974'deki seçim-de (1968'de ayrılan "İç" KP ile birlikte) %9,5 oy ve 300 üyeli mecliste 8 vekillik aldı. 1989'da Sinaspismos ittifakı-yla %13,1'e (28 vekillikten 22'si YKP) yükselen oylar, sosyalist sistemin çöküşü, YKP'yi feshetme girişimi ardın-dan Sinaspismos'dan çekilme ve iç bölünmeler sonucu 1993'de %4,5'a düştü. Giderek eski gücüne ulaşan YKP (Ekim 2009'da %7,5 oy ve 21 vekillik; Kasım 2010'da ye-rel seçimlerde %10,9 oy, 725 üyelikten 42'si), yerel yöne-timlerde, sendikalarda, tarım birliklerinde, öğrenci ve gençlik hareketinde (KNE, Komünist Gençlik Örgütü) et-kili. Parti, 3-4 büyük gücün liderliğinde Avrupa sermaye-sinin birliği olarak gördüğü AB'ye, Balkanlarda NATO

müdahalesine, ülkenin üretici güçlerinin zayıflatılmasına, kemer sıkma politikalarına karşı çıkarken, PAME (Tüm İşçilerin Militan Cephesi, Nisan 1999'da kurulan koordi-nasyon) ile 2010-2011 direnişinin başlıca güçlerinden ol-du. 1995'de sosyalizm deneyini bir konferansla değerlen-dirirken, 1996'da yeni bir program ve tüzükle Anti-emper-yalist, Anti-tekel Demokratik Cephe ile halk iktidarı ve halk ekonomisi kurulması politikasını benimsedi. Şubat 2009'daki 18. Kongre'sinde SSCB'deki sosyalizm deneyi-nin olumlu ve olumsuz yönlerini, kapitalizmin restorasyo-nuna yol açan sapmaları, hataları irdeleyen bir rapor ya-yınladı. YKP sitesinde güncel haberlere, Parti tarihi, pro-gramı, tüzüğü, açıklamalarına, son 3 kongre ve uluslararası toplantılar da dahil 7 yıllık belgelere, resim ve videolara, bülten ve broşürlere, teorik yazılara erişilebiliyor. İngiliz-ce, Rusça, İspanyolca, Fransızca gibi farklı dillerde yayı-nın yanında dünyadaki komünist ve işçi partilerinin, genç-lik örgütlerinin ve yayınlarının kapsamı bir iletişim liste-si bulunuyor.

GÖÇMEN DAYANIŞMA AĞI

gocmendayanisma.org (Göçmen Dayanışma Ağı)

Kasım 2009'da çalışmalarına başlayan Göçmen Dayanış-ma Ağı (GDA)'na göre, "sürekli yeniden yapılandırılan küresel kapitalist düzen(in), metaların serbest dolaşımı kadar esnek, mobil ve her an elden çıkarılabilir bir emek gücüne" ihtiyacının önemli bir bölümünü "sınır dışı edil-me korkularından ötürü kamusal alanda en az görünür olan göçmen işçiler"den karşılıyor. "Göçün suç değil hak" olduğunu belirten GDA, uygulanan "göç ve sınır poli-tikalarıyla barınma ve yeni bir hayat kurma koşulları güç-leştirilen, kimileri sınır dışı edilir veya geri gönderilme merkezlerine kapatılırken, daha büyük çoğunluğu, her an sınır dışı edilebilir konumda tutulan" göçmen işçilerle dayanışmak üzere, göçmenlerin ayrımcılığa, barınma, çalışma, sağlık, eğitim haklarının, seyahat özgürlük-lelerinin hiçe sayılmasına, potansiyel suçlu muamelesi gör-melerine ve sınır dışı edilmelerine karşı toplantılar, film gösterimleri düzenliyor, "Misafirhaneler/Geri Gönderme Merkezleri"ne yönelik kampanyalar yürütüyor. Blog for-matında düzenlenen sitede, Dayanışma Ağı, mülteci ve göçmenlerin hakları, sorunları, haberler, 4 yıl önce öl-dürülen Nijerya'lı göçmen Festus Okey davası, AB'nin sınırılarını tahkim etmek üzere oluşturulan Frontex hak-kındaki bilgilere ulaşılabilir. Sitede kısmen İngilizce bil-giler de bulunuyor.

BELGE

Sendikalarda Erkek Egemenliğine Karşı Kadın İnisiyatifi Direnişlerde, grevlerde en önde biz, yönetimlerde, karar organlarında erkekler, değişmeli ve değiştireceğiz... Bizler Sendikalı ve Sendikasız kadınlar olarak cinsiyetçi tüzük ve programlara itiraz ediyoruz, Sendikalarda hakim olan erkek egemen yapıları, zihniyete, tutum ve uygulamalara hayır diyoruz.

Hükümet ve patronlar muhafazakar, neo-liberal işgücü politikalarıyla, kadınlara yarı zamanlı, geçici, taşerona ve çağrıya bağlı, esnek ve güvencesiz bir çalışma modelini uygun görüyor. Bu modeli kadın istihdamını artırmanın tek yolu olarak ileri sürüyor. Biz kadınlar bu dayatmayı kabul etmiyoruz. Kadınlar için insana yaraşır bir iş, eşdeğerde ücret, ayrımcılıktan ve şiddetten arındırılmış bir çalışma ortamı ve iş güvencesi istiyoruz. Bu nedenlerle kadınların sendikalaşmasının zorunlu olduğunu düşünüyoruz.

Biz kadınlar, sendika temel metinlerinde, tüzük ve programlarında taleplerimizin tanımlanması gerektiğini biliyoruz. Ama ne yazık ki işçi erkekler üzerinden örgütlenme politikaları oluşturan sendikalar, işçi kadınların sorunlarını ve taleplerini yok sayıyorlar. Bu durum böyle devam edemez. Sendikalar tek başına erkeklerle ilgili değildir.

Bizler, işçi sendikalarında yıllardır kadın emeğinin görünür kılınması için mücadele vermeme rağmen yönetimlere sesini çok az duyurabilen kadınlarız, Bizler, işçi ve kamu emekçileri eylemlerinde en önde giden ama yönetimlerde ve karar mekanizmalarında yok sayılan sendikalı kadınlarız, Bizler, cinsiyetçi iş bölümüne karşı uğraş veren kadınlarız, 2010 yılının Nisan ayında bir araya gelerek, cinsiyet eşitliğini gözetmeyen ve kadına yönelik ayrımcılığın önünü kapamayan sendika tüzüklerini, feminist politika içeren bir hale getirmek için Sendikalarda erkek egemenliğine karşı kadın inisiyatifi ni oluşturduk.

Yıllar önce 1955'de kadın komisyonu kurarak, tüzüğünde yetki sorumluluk ve çalışma biçimlerini tanımlayan ve sendikanın diğer organlarıyla ilişkilendirme tarzını ortaya koyan Avusturya Sendikalar Birliği'nden (ÖGB), Almanya'nın en büyük konfederasyonu olan DGB'ye, Hizmet sendikaları konfederasyonu VERDİ'ye, Son dönemlerde oluşan sendikal birliklerden, Avusturya İmalat Sendikaları Birliği PRO-GE'ye, 1.3 milyon üye ile İngiltere ve Avrupa'nın en büyük kamu sendikalarından, eşitlikçi kadın yapılarıyla bilinen UNISON'a, kadar pek çok konfederasyon ve sendikanın tüzüklerinden faydalanarak, cinsiyetçilikten arınmış bir tüzük taslağı hazırladık...

Tüzük önerimizin, erkek egemen sisteme karşı olduğunu söyleyen, kadın-erkek eşitliğine önem veren, yaşamın ve çalışma yaşamının her alanında ayrımcılıkların ve eşitsizliklerin ortadan kaldırılması için mücadele yürüten, kendilerini devrimci, ilerici olarak tanımlayan sendikalar başta olmak üzere emeğin hakkını savunduğunu iddia eden tüm sendikalarda hayata geçmesini istiyoruz.

Emeği ile geçinen herkes cinsiyeti, cinsel yönelimi ve cinsiyet kimliği ne olursa olsun ayrımcılıkla ve şiddetle karşılaşma kaygısı duymadan sendika üyesi olabilmelidir. Kadınların ve LGBT (Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Travesti) bireylerin sendikalar içinde grup örgütlenmelerini kurmalarının önündeki bütün engeller kaldırılmalıdır.

Sendikalar çalışma yaşamında ve sendika içinde kadın-erkek eşitliğini sağlamalı, bu konuda politikalar üretmelidir. Sendikalarda seks işçileri de dahil kadınların sendikal örgütlenmeleri üzerinde her türlü engelin kaldırılması için mücadele edilirken, biz kadınların sendika içinde yeterli biçimde temsili için, kota da dahil olmak üzere her türlü pozitif ayrımcılık tedbirleri hayata geçirilmelidir.

Ev işi ve bakım hizmetlerini sadece kadınların yaptığını ve erkeklerin yapmadığını, bunun içinde kadınların mesleki eğitim ve sendikal eğitim almalarının önünde önemli engel oluşturduğunu saptayarak, sendika tüzüklerinde kadınların bu temel sorununu çözümlenecek maddeler hayata geçmelidir.

Sendikalar içinde kadınlara yönelik cinsel suç tanımı yapılmalı, bu suçu işleyen sendika üyesi ya da sendika yöneticisine suçun ağırlığına göre uyarı, uzaklaştırma cezası verilmeli ya da üyeliği iptal edilmelidir. Taciz, cinsel saldırı, mobbing, tecavüz, fiziki şiddet gibi kadına yönelik suçlarda kadının beyanı esas sayılmalıdır. Kadınlara yönelik suçların takibi kadınlar tarafından oluşturulan bir disiplin kurulu tarafından yapılmalıdır.

Kadınlara yönelik ayrımcılıkların ortadan kaldırılması, işçi kadının çıkarlarını savunan sendikal politikaların oluşturulması için kadınların sendikalar içinde örgütlenmeleri, kendi yapılarını ya da grup örgütlenmelerini kurmalarının önündeki bütün engeller kaldırılmalıdır.

Sendika tüzük ve yapılarında kadınların ve ayrımcılığa uğrayan tüm bireylerin, grup örgütlenmelerine yer verilmelidir. Bizler biliyoruz ki bir araya gelerek bir güç oluşturduğumuzda ancak sesimizi duyurup, sendikalar içindeki erkek egemenliğini ortadan kaldırabiliriz.

İşte Novamed, işte Desa, işte Tekel-Direnisi, işte Bericap. Biz, sendikalı, sendikasız ve sendikalarda örgütlenme çalışması yapan kadınlar olarak, grevlerde, direnişlerde, gösteri yürüyüşlerinde en ön saflarda yer alıyoruz, ama ne yazık ki sendikaların, yetki ve karar organları erkeklerin iktidarındadır. Bu durum artık değişmeli...

Biz işçi ve kamu emekçileri sendikalarından gelen kadınlar sendikalarda hakim olan erkek egemen yapıları, zihniyete, tutum ve uygulamalara karşı isyan ediyoruz.

Mutlaka ama mutlaka daha fazla sendika üyesi kadın, daha çok kadın temsili, daha fazla kadın delege, kadın yönetici ve daha fazla kadın sendika başkanı ve de sendikalarda kadın örgütlenmeleri istiyoruz.

Bunun için ayrımcılıktan arındırılmış sendika tüzükleri, kadın üyelerin taleplerini yansıtan sendika programlarına ihtiyacımız var.

Biz kadınlar olarak algılarını ve kapılarını kadın üyeye ve kadın temsilcilere, kadın yöneticilere kapayan sendikaları artık istemiyoruz. Hazırladığımız sendika tüzük ve program önerimizi kamuoyuna açıklıyor, konfederasyon ve sendikaların tüzük ve program metinlerini ivedilikle değiştirmeleri için çalışmalarına başlamalarını istiyoruz. Tüzük çalışmamızı DİSK tüzüğünü temel alarak hazırladık.

Toplantı talebimize olumlu cevap veren DİSK yönetimini bugün saat 12.30da ziyaret edeceğimizin haberini sizlere iletirken bunun ilk adım olduğunu, diğer ziyaretlerin devam edeceğini bilmenizi isteriz.

Yaşasın kadınların mücadelesi!

İrk, cinsiyet, sınıf egemenliğine ve savaşa karşı özgürlük ve sosyalizm için ANGELA DAVIS

Angela Davis 20. yy. ikinci yarısında ABD'de Yurttaş Hakları, Kadın Özgürlüğü (Women's liberation) hareketlerinde, Komünist Partisi'nin ve Kara Panterlerin siyasi mücadelesinde öne çıkan isimlerden birisidir, tutuklu ve mahkûmların haklarını savunan, hapishane koşullarını teşhir ederek düzeltilmesine çalışan ve "hapishane-sanayi kompleksi"nin kaldırılmasını isteyen "Critical Resisitance" örgütünü kuran bir aktivist, yazar ve üniversite öğretim üyesidir.

1944'te Alabama eyaletinde doğdu. Babası tarih öğretmeni, annesi ABD Komünist Partisi yanlısı Güney Zenci Kongresi (Southern Negro Congress) adlı yurttaş kuruluşunun yöneticilerinden.

Lisedeyken Güneyli siyah öğrencileri Kuzey'deki karma okullara yerleştiren bir programla New York Kenti'ne geldi, burada sosyalist, komünist düşünce ve ideallerle tanıştı, komünist gençlik gruplarına katıldı. Massachusetts'te kazandığı üniversite bursuyla yüksek öğrenime başladı, Albert Camus, J. P.Sartre gibi edebiyatçı ve düşünürlerden etkilendi, yabancı öğrencilerle dostluklar kurdu. 1963'te Finlandiya'da yapılan Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali'ne katıldığı için dönüşünde FBI tarafından sorgulandı.

Fransızca'ya yoğunlaşması nedeniyle, kazandığı bir bursla Fransa'ya gitti, önce Biarritz'de, sonra Sorbonne'da okudu. Asıl akademik ilgisinin Felsefe olduğunu anlayınca o dala yöneldi. 1965'te lisansüstü çalışması için Frankfurt'a geldi. İki yıl sonra ülkesine dönerken Londra'da katıldığı "Kurtuluşun Diyalektiği" isimli konferansta arkadaşlarının "siyah milliyetçiliği" güttüklerini, Marksizmi, komünizmi "beyaz adama ait" diyerek reddettiklerini gördü. Kendisi ise her türlü milliyetçiliğin emekçiler ve ezilen ırklar üzerindeki kapitalist egemenliğin kırılması karşısında engel olduğu kansındaydı.

Kaliforniya'da yüksek lisans derecesi aldıktan sonra, Doğu Berlin Humboldt Üniversitesi'nde felsefe doktora yaptı. 1969'da Los Angeles Kaliforniya Üniversitesi'ne (UCLA) felsefe doçenti olarak girdi. Öğretim üyeliğinin yanı sıra radikal bir feministti, siyah hareketinin militanıydı ve aynı yıl Komünist Partisi'ne üye olmuş, Vietnam Savaşı'na karşı sürdürülen kampanyada aktif rol almıştı.

Kötü Western filmlerinin beceriksiz oyuncusu (ve McCarthy dönemini faşisti) Kaliforniya Eyalet Valisi Ronald Reagan Komünist Parti üyesi olduğu için Üniversite Mütevelli Heyeti'nden Davis'in işine son verilmesini isteyince kontratı feshedildi. Fakat Davis'in baş vurduğu mahkeme hakimi Parry Pacht "komünist oldu-

ğu için bir öğretim üyesinin işine son verilemeyeceğine" hükmetti. Ne var ki, bir yıl kadar sonra Mütevelli Heyeti dört konuşmada kışkırtıcı bir dil kullandığı, polislere hakaret ettiği gerekçesiyle işine son verdi.

O yıl Ağustos'ta Jackson adlı zenci bir lise öğrencisi bir hâkimi, savcayı, üç jüri üyesini silah zoruyla rehin alarak kaçmıştı, polisin araca açtığı ateş sonucunda hâkim, savcı, bir jüri üyesi ölmüştü. Jackson'ın elindeki silahın

Davis adına kayıtlı çıkması nedeniyle mahkeme hakkında tutuklama kararı çıkardı. McCarthy döneminin ve Soğuk Savaş'ın dehşetengiz FBI Başkanı Edgar Hoover Davis'i "en çok aranan 10 sanık" listesine koydu, Angela bir süre sonra yakalanınca gene McCarthyizmin isimlerinden Başkan Nixon "azılı teröristi yakaladıkları" için FBI'a teşekkür mesajı yayınladı.

Angela Davis 1972'de mahkemede aleyhindeki her üç suçlamadan da beraat edecek, ama aynı yıl Nixon rakip Demokrat Parti'nin merkezine dinleyici cihaz yerleştirmeye kalkıştığı için makamından istifa etmek zorunda kalarak, tarihe bir yüz karası olarak geçecekti.

16 ay kaldığı hapishanelerdeki gayri insani koşulları gördüğü için ABD'deki ce-

za ve infaz sisteminin kölelik koşulları olduğunu söyleyerek kampanya açtı.

1980 ve 1984 Başkanlık Seçimlerinde Komünist Partisinden Başkan Adayı Gus Hall'un yanında Başkan Vekili adayı oldu. 1991'de Sovyetler Birliği'ndeki Ağustos Darbesinden sonra partiden ayrıldı.

Vietnam Savaşı yıllarında halkların baş düşmanının "hem bizi burada, hem de başkalarını dünyada öldüren Yankee Emperyalizmi" olduğu yolundaki görüşlerini daima korudu. Pek çok üniversitede dersler, konferanslar verdi, idam cezasına karşı kampanyalara, cezaevi reformları, adli ceza sistemindeki çarpıklıkların düzeltilmesi için eylemlere katıldı, eşcinsellere yapılan ayırimcılığa karşı çıktı,

Kendilerine Siyah Feministler diyen bir grup kadınla "Afrikalı-Amerikalı Gündemi 2000" adlı teşkilatı kurdu. 11 Eylül 2001 olayından sonra ABD'de "terörizme karşı savaş" adı altında Müslümanlara karşı başlatılan süre avına insan hakları ihlaline, diskriminasyona ve işkencelere karşı aktif mücadele yürüttü, 2005'te Katrina Kasırgası'nın New Orleans'ta yol açtığı büyük felaketin "asıl suçlusu ülkemiz liderlerinin sürdürdükleri ırkçı, kapitalist ve emperyalist yapılarıdır" sözleriyle betimledi.

Angela Davis halen New York Eyaletindeki Syracuse Üniversitesi'nde Kadın ve Cins Etütleri Bölümü konuk profesördür.

